

**75 LAT FEDERACJI STOWARZYSZEŃ
NAUKOWO-TECHNICZNYCH NOT
NA ZIEMI GDAŃSKIEJ (1947-2022)**

75
NOT

**POMORSKA RADA
FEDERACJI STOWARZYSZEŃ NAUKOWO TECHNICZNYCH
NACZELNEJ ORGANIZACJI TECHNICZNEJ
W GDAŃSKU**

**75 LAT FEDERACJI STOWARZYSZEŃ NAUKOWO-
TECHNICZNYCH NOT NA ZIEMI GDAŃSKIEJ
(1947-2022)**

Gdańsk, październik 2022 r.

Redakcja:

dr inż. Jan Bogusławski

Współpraca:

mgr Barbara Wiśniewska

Autorzy opracowania:

dr inż. Jan Bogusławski - rozdziały: 1, 2, 3, 4, 5, 8

mgr Barbara Wiśniewska - rozdziały: 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 11

mgr Waldemar Cezary Zieliński - rozdział 5.3

mgr inż. Mirosław Murczkiewicz - rozdział 7

Aleksandra Koper - rozdział 9

Autorzy treści zawartych w rozdziale 10 podpisani zostali bezpośrednio przy zamieszczonym materiale

Wydawca:

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku

80-850 Gdańsk, ul. Rajska 6

Skład, opracowanie graficzne i korekta:

Barbara Wiśniewska

Projekt okładki:

mgr inż. arch. Alicja Jaroszek

Nakład: 300 egz.

ISBN: 978-83-947546-2-4

ISBN 978-83-947546-2-4

Druk:

Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA-NOT Sp. z o.o.
ul. Ratuszowa 11 , 03-450 Warszawa

SPIS TREŚCI

1	Wprowadzenie	6
2	Tradycje ruchu stowarzyszeniowego	8
3	Działalność stowarzyszeń przed powołaniem Oddziału Gdańskiego Federacji NOT	9
4	Powstanie Oddziału Gdańskiego NOT	10
5	Przemiany i Rozwój Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku - ważniejsze inicjatywy merytoryczne	11
5.1	Przewodniczący i Prezesi Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku	17
5.2	Konkursy realizowane przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku	18
5.3	FEANI	20
5.4	Pomorska Nagroda Jakości	22
5.5	Ogólnopolski Finał XLIV Olimpiady Wiedzy Technicznej	26
5.6	Upamiętnienie Prof. Jerzego Doerffera	28
5.7	Jubileusze, dyplomy	32
5.8	Biuletyn Informacyjny	37
6	Kongresy Techników Polskich	44
7	Historia siedziby Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku	47
8	Rola i zadania Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku	54
9	Komitet Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego	56
10	Szkice monograficzne gdańskich Oddziałów Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych	62
11	Dom Technika w obrazie	171

1. Wprowadzenie

Świętując 75-lecie działalności Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej na Pomorzu Gdańskim, pragniemy zachować w pamięci ludzi i ich działania oraz zdarzenia, które współtworzyła Naczelna Organizacja Techniczna.

Siedemdziesiąta piąta rocznica działalności Naczelnej Organizacji Technicznej na Wybrzeżu Gdańskim przypada w trudnym okresie dla naszej organizacji. Splot różnych okoliczności (działań) spowodował i powoduje nadal deprecjację zawodu inżyniera, co daje się zauważyć, obserwując procesy podejmowania decyzji (posiadania wpływu na podejmowanie decyzji) w sprawie realizacji ważnych przedsięwzięć gospodarczych i technicznych.

Mamy możliwość obserwacji tych zjawisk szczególnie w sferze gospodarowania przestrzenią miast i gospodarką komunalną. Często wychodzą na pierwszy plan polityczne aspekty działalności technicznej.

Tytuł inżyniera rozszerza się na różne sfery, poczynając od sfery ekonomii (na przykład inżynieria zarządzania finansowaniem budownictwa) do „inżynierii dusz ludzkich” w sferze humanistyki. Jest oczywiste jednak, że sfery te powinny być ze sobą w różnym stopniu związane, bowiem w każdym przedsięwzięciu technicznym tkwi element ekonomii i humanistyki - a przynajmniej powinien tkwić. U podstaw wszelkiego działania człowieka musi znaleźć się technika.

Oczywiście jest szereg dziedzin, w których można się spełnić, jak medycyna, szeroko pojęte nauki humanistyczne, sztuka, ale i tak wszędzie znajdziemy technikę w postaci narzędzi i maszyn, metod badawczych, technologii i technik operacyjnych. Jedynie wiedza inżynierska i znajomość nauk ścisłych stanowią znakomitą podstawę tworzenia spójnych koncepcji programów i planów ekonomicznych

Technika uczy nas zdrowego rozsądku i wyobraźni inżynierskiej.

Nie byłoby postępu cywilizacyjnego bez postępu technicznego, bez rozwoju i popularyzacji nowoczesnych technologii, tak znacząco wpływających na szeroko pojęte życie prywatne i zawodowe.

Świat stoi w obliczu czwartej rewolucji przemysłowej (Industry 4.0), charakteryzującej się „internetem rzeczy” i „inteligencją maszyn”, prowadzącej do coraz szerszej automatyzacji. Kojarzy się to raczej z procesem produkcji przemysłowej, mniej może z gospodarką przestrzenną i komunalną ale trzeba zdać sobie sprawę, iż rozwój jakiejś dziedziny „stricte” produkcyjnej, na przykład portu morskiego (szeroko rozumianego z rozwiniętymi branżami produkcji „około portowej”) wiąże się z rozwojem infrastruktury transportowej, energetycznej, komunalnej, a także wiąże się z rozwojem budownictwa przemysłowego, mieszkaniowego, komunalnego i innego.

Tak więc mieć będziemy do czynienia ze zmianami, w których najważniejszym czynnikiem będzie człowiek i jego rola w sterowaniu rewolucją przemysłową z jej szerokimi aspektami. Tylko dobrze wykształcony inżynier będzie w stanie sprostać tym wyzwaniom i osiągnąć cele zawarte np. w oficjalnym rządowym dokumencie „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” lub w innych dokumentach strategicznych.

Gospodarka krajowa wciąż potrzebuje inżynierów nie tylko z wiedzą techniczną, ale także z wieloma umiejętnościami (komputer, języki obce, interpersonalne).

Świętując 75 rocznicę działalności Naczelnej Organizacji Technicznej na Wybrzeżu Gdańskim zwracamy uwagę, iż jest to też święto wszystkich tych inżynierów, techników i innych, których praca i wysiłek zaowocowały takimi m.in. obiektami, jak: rafineria, Port Północny wraz infrastrukturą kolejową i drogową, lotnisko w Rębiechowie, Pomorska Kolej Metropolitalna, Obwodnica Trójmiasta i autostrada A1, inne ważne drogi, w tym tunel pod Martwą Wisłą.

Historia polskiego ruchu inżynierskiego sięga roku 1800 kiedy to Stanisław Staszic utworzył Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Inne znaczące daty to:

- Rok 1835 założenie w Paryżu Towarzystwa Technicznego Polskiego przez gen. Józefa Bema, znanego bohatera Wiosny Ludów na Węgrzech, konstruktora pocisku raketowego;
- Rok 1898 - utworzenie Stowarzyszenia Techników w Warszawie;
- 28.11.1905 - oddanie do użytku po dwóch latach budowy Domu Technika w Warszawie;
- 12 grudnia 1945 - powstanie Naczelnej Organizacji Technicznej w Warszawie;
- Znane z historii Polski postaci, inżynierowie, którzy zapisali się w historii ruchu inżynierskiego, to m.in.: Tadeusz Kościuszko, Romuald Traugutt, Henryk Dembiński, Gabriel Narutowicz, Ignacy Mościcki.
- inżynierem, absolwentem Wydziału Inżynierii Dróg i Mostów Politechniki Lwowskiej (1906) był gen. Władysław Sikorski, pierwszy Naczelny Wódz i Premier Rządu Polskiego na Zachodzie w czasie II Wojny Światowej.

Inżynieria spletała się i spleta z polityką.

Pomorskie struktury Naczelnej Organizacji Technicznej, pełniąc funkcję zbiorowego eksperta, zawsze starały się służyć władzom państwowym i samorządom województwa pomorskiego przy podejmowaniu ważnych decyzji w sferze planowania rozwoju przestrzennego, gospodarczego, a w szczególności przy podejmowaniu decyzji w zakresie rozwoju infrastruktury komunalnej, transportowej i energetycznej.

Z okazji 75. rocznicy dedykujemy niniejszą monografię wszystkim, którzy poświęcili swoją wiedzę i czas na działanie w tym zakresie, z podziękowaniem za działanie na rzecz rozwoju naszego ruchu stowarzyszeniowego.

dr inż. Jan Bogusławski

2. Tradycje ruchu stowarzyszeniowego

Mówiąc o polskim ruchu technicznym na Ziemi Gdańskiej należy odwołać się do szerszego zaplecza, jakim były inne polskie organizacje tu działające. A były nimi Jedność (1884); Lutnia (1891) i Sokół (1894).

Po odzyskaniu niepodległości Gdańsk, na mocy Traktatu Wersalskiego (28.06.1919), stał się Wolnym Miastem. Dla utrzymania praw Polski i ludności polskiej, która stanowiła jedynie 12% ogólnej liczby mieszkańców, powstały w Gdańsku liczne związki - w tym skupiające prawie wszystkich Polaków:

- Gmina Polska oraz Związek Polaków, po połączeniu w 1937 Gmina Polska i Związek Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku;
- Towarzystwo Kulturalno – Oświatowe Macierz Szkolna;
- Związek Harcerstwa Polskiego oddział w Gdańsku.

Bazą do tworzenia się polskiej organizacji technicznej były Polskie Koleje Państwowe z organizacjami Polski Związek Kolejowców; Zrzeszenie Inżynierów Kolejowych RP; Stowarzyszenie Techników Drogowych i Kolejowych RP, a także Poczta Polska i Ekspozytura Inspektoratu Cel w Wolnym Mieście Gdańsk. Wymienić tu trzeba także powstałe na Politechnice Gdańskiej Koło Studentów Polaków Techniki Okrętowej „KORAB”.

W roku 1922 powstało Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku, które można uznać za prekursora Naczelnej Organizacji Technicznej w Wolnym Mieście Gdańsku. Wydawało ono 12 tomów Rocznika Gdańskiego.

W zupełnie odmiennej sytuacji było polskie miasto Gdynia, gdzie powstały organizacje inżynierskie:

- Związek Zawodowy Inżynierów Lądowych i Wodnych (1931);
- oddział Wybrzeża Morskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich (1932);
- oddział terenowy Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (1936);
- Stowarzyszenie Techników Okrętowych Polskich (1936);
- Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Budownictwa Okrętowego (1936).

3. Działalność stowarzyszeń przed powołaniem Oddziału Gdańskiego Federacji NOT

Po II Wojnie Światowej przed kadrą inżynierską stało zadanie dzwignięcia z ruin miast, portów, stoczni, zakładów przemysłowych, odwodnienia zatopionych Żuław i odbudowy innych obiektów.

Pierwsze zgrupowania specjalistów branżowych zaczęły powstawać już w 1945 roku – oddział Morski PZITB, Oddział Wybrzeża Morskiego SEP. W roku 1946 ukonstytuowały się zarządy gdańskich oddziałów Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich, Stowarzyszenia Techników Przemysłu Spożywczego, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodno - Melioracyjnych, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego i Materiałów Budowlanych, Związku Mierniczych RP i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP.

Wspólną platformą działania tych organizacji było Morskie Stowarzyszenie Techniczne (pierwsza nazwa Pomorskie Stowarzyszenie Techniczne). Morskie Stowarzyszenie Techniczne powstało w 1946 jako efekt działalności gdańskich organizacji technicznych, w których to działalności dominantą w pierwszych latach po II Wojnie Światowej była ich „morskość”. Wyraziła się ona dążeniem tych organizacji do stworzenia platformy dla prowadzenia wspólnych działań związanych z gospodarką morską. I tak, z inicjatywy inżynierów i techników Wybrzeża, 10 lutego 1946 w Gdańsku powstało Morskie Stowarzyszenie Techniczne. Pierwszym prezesem zarządu został kol. Henryk Jensz a sekretarzem kol. Władysław Jacewicz.

Morskie Stowarzyszenie Techniczne rozwinęło bardzo żywą działalność organizacyjną i rzeczową, a rozumiejąc wagę gospodarki morskiej rozpoczęło wydawanie czasopisma „Technika Morza i Wybrzeża”. Twórcami jego byli profesorowie Politechniki Gdańskiej Bogumił Humel i Stanisław Hueckel. Pierwszy numer ukazał się już w listopadzie 1946. Czasopismo wychodziło, jako dwumiesięcznik, bez większych zaburzeń przez lata 1947 – 1948, a ostatni numer ukazał się 28 lutego 1949. W 16 numerach pisma opublikowano artykuły poświęcone gospodarce morskiej, odbudowie miast Wybrzeża, portów i stoczni.

Odegrało ono szczególnie ważną rolę w tworzeniu federacji NOT na Ziemi Gdańskiej. Działalność MST zakończyła się w 1949 roku, a cały potencjał stowarzyszenia wraz z działalnością wydawniczą przejął Oddział Gdański Naczelnej Organizacji Technicznej.

4. Powstanie Oddziału Gdańskiego Naczelnej Organizacji Technicznej

Oddział Gdański NOT został powołany na zebraniu 18.12.1946 przez gdańskie środowisko techniczne, wypowiadające się za programem Naczelnej Organizacji Technicznej, która powstała 12 grudnia 1945 w Warszawie. Był to bezpośredni efekt I Kongresu Techników Polskich (Katowice 1- 3.12.1946).

W okresie 1946-1949 Morskie Stowarzyszenie Techniczne działało równoległe z Oddziałem Gdańskim NOT, który nawiązał z nim współpracę. Nawiązał też współpracę ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Komunikacji, Stowarzyszeniem Techników Przemysłu Spożywczego, Stowarzyszeniem Elektryków Polskich oraz Polskim Zrzeszeniem Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Te pięć organizacji liczyło w końcu 1947 roku około 1000 członków.

Pierwszym przewodniczącym zarządu oddziału NOT w Gdańsku najpierw tymczasowego a od 24.10.1947 zarządu formalnie wybranego przez pierwsze zebranie Delegatów Stowarzyszeń Technicznych w Gdańsku był prof. Ignacy Malecki (SEP), sekretarzami zaś odpowiednio kol. Wacław Koronacki i kol. Henryk Śliwowski (SITK – w latach 1973-1979 Wojewoda Gdański).

Oddział Gdański NOT oparł swą działalność na statucie NOT i regulaminie oddziałów NOT uchwalonych na I Walnym Zejeździe Delegatów NOT w Warszawie (12.04.1947). Statut określił cele i zadania organizacji, m.in. popieranie rozwoju techniki, popieranie wynalazczości, inicjatywy i twórczości we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej a także podnoszenie etyki i poczucia godności zawodowej

Naczelna Organizacja Techniczna jako organizacja techniczna obejmująca swym zasięgiem pełne spectrum sfery gospodarczej siłą rzeczy mniej uwagi poświęcała sprawom „morskim”. W związku z potrzebami zwrócenia większej uwagi na zagadnienia gospodarki morskiej oddział NOT zwrócił się do Zarządu Głównego NOT o powołanie w Gdańsku Komisji Morskiej NOT. Została ona zatwierdzona uchwałą Rady Głównej NOT (25.05.1948) i składała się z 61 specjalistów różnych branż.

W roku 1952 Zarząd OW NOT w Gdańsku czynił starania o powołanie w Gdańsku Stowarzyszenia Techników Gospodarki Morskiej oraz Stowarzyszenia Okrętowców, nie uzyskano jednak aprobaty władz naczelnych NOT.

Gospodarka morska zawsze była darzona uwagą przez pomorską NOT a kolejne Komitety Naukowo-Techniczne ds. gospodarki morskiej oraz oceanotechniki i okrętownictwa włączały się w rozwiązywanie problemów w tym zakresie.

Po roku 1990 znaczenie działalności Komitetów Naukowo-Technicznych i Komisji branżowych stopniowo malało.

Uchwały, wytyczne i wnioski Kongresów Techników Polskich były głównymi wytycznymi dla działań Pomorskiej Rady FSNT NOT. Działania te, to szeroko pojęty rozwój nauki i techniki, rozwój technologii produkcji i organizacji pracy, wymiana poglądów poprzez szkolenia, konferencje naukowo-techniczne i seminaria.

5. Przemiany i Rozwój Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

Ważniejsze inicjatywy merytoryczne

Na przestrzeni lat 1947 – 1990 ruch stowarzyszeniowy podlegał istotnym przemianom organizacyjnym. Wzrastała liczba członków – w końcu 1947 roku Oddział Gdański rozpoczął działalność licząc ok. 1000 członków. W końcu 1948 roku gdańskie środowisko techniczne liczyło już 1230 członków, zrzeszonych w 9 stowarzyszeniach.

W 1949 roku dokonano rozwiązania Morskiego Stowarzyszenia Technicznego a członkowie MST wstępowali do branżowych stowarzyszeń, odpowiednio do swoich specjalności. NOT kontynuował działalność wydawniczą MST, w tym czasopismo „Technika Morza i Wybrzeża”.

Istotnym wydarzeniem było powołanie, na wniosek Oddziału NOT w Gdańsku, przez Radę Główną NOT (25.05.1948) Komisji Morskiej, składającej się z 61 specjalistów różnych branż.

W pierwszym okresie działalności Oddział Gdański NOT położył nacisk na popularyzację statutowych zadań organizacji. Ważnym zadaniem powierzonym Naczelnej Organizacji Technicznej było ustalenie stanu liczbowego kadry technicznej i ujawnienie braków oraz nieprawidłowości w jej zatrudnieniu. Przyczyniło się to jednocześnie do umasowienia ruchu stowarzyszeniowego. W końcu 1950 roku stan liczebny Oddziału Gdańskiego NOT wynosił już 3503 członków.

W roku 1957 uległa zmianie struktura organizacyjna Naczelnej Organizacji Technicznej w Polsce – powołano wojewódzkie komitety porozumiewawcze, które przyjęły rolę federacji stowarzyszeń naukowo-technicznych. W Gdańsku Wojewódzki Komitet Porozumiewawczy NOT (WKP) działał w okresie 1957 – 1966. W skład NOT wchodził przedstawiciele wszystkich oddziałów SNT na terenie województwa gdańskiego: SIMP, SEP, PZITB, SITK, SITLiD, SITWM, SITPCh, SGP, SITSpoż, SWP, SIMP i STOP w Elblągu. Wybierali oni ze swego grona przewodniczącego Komitetu na 3-letnią kadencję. Przewodniczącymi Komitetu w trzech pierwszych kadencjach byli kolejno: inż. Zdzisław Ćwiek, inż. Karol Zieliński, prof. dr inż. Jerzy Doerffer. W tym czasie Oddział Gdański NOT liczył już 10,5 tysiąca Członków, zrzeszonych w ok. 300 kołach zakładowych.

Do zadań WKP należało m.in. reprezentowanie gdańskiego środowiska technicznego, inicjowanie wspólnych działań, powoływanie terenowych komisji stowarzyszeniowych i organizowanie ich pracy. W latach 1963 – 1966 nastąpił wzrost działalności merytorycznej, której realizatorami były komisje: organizacyjna, szkoleniowo-odczytowa, klubowo-biblioteczna, a także Rada Seniorów i Komisja Budowy Domu Technika.

W roku 1965 Rada Główna NOT podjęła uchwałę o przemianowaniu WKP NOT na Wojewódzkie Oddziały NOT. W okresie do 1976 roku rosło znaczenie organizacji NOT na Wybrzeżu. Główne kierunki działania wyznaczał program rozwoju gospodarki narodowej w zakresie techniki. Poszczególne etapy lat 1966-1976 cechowały się stałym wzrostem działalności organizacyjnej i merytorycznej. Dnia 5 kwietnia 1967 zawarto porozumienie między Zarządkiem Oddziału Wojewódzkiego NOT i Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie pogłębienia współpracy ogniw terenowych NOT z jednostkami podległymi Prezydium WRN. Zakres współpracy obejmował m.in. udział przedstawicieli OW NOT w pracach organów WRN i całkowite zabezpieczenie działalności szkoleniowej dla potrzeb WRN i podległych jej jednostek.

W tym okresie, w roku 1970, rozpoczęto budowę Domu Technika. Zakończenie budowy

w 1974 roku stworzyło warunki do rozwinięcia wszechstronnej działalności statutowej i gospodarczej, a także kulturalnej OW NOT i SNT na rzecz członków organizacji i społeczeństwa gdańskiego.

Istotną cechą w działalności NOT były zmiany organizacyjne wynikające z nowego podziału kraju w drugiej połowie 1975 roku. Jej efektem było odejście z gdańskiego OW NOT kół zakładowych w Elblągu i Słupsku, które utworzyły samodzielne Terenowe Jednostki Organizacyjne. Mimo tego, w roku 1976, Oddział Wojewódzki NOT w Gdańsku liczył już 15989 członków.

Główne kierunki działalności NOT w latach 1976 – 1980 były określone przez Zarząd Główny NOT i związane były z głównymi problemami gospodarki narodowej tego etapu. Wśród nich m.in. rozwój gospodarki rynkowej, rozszerzenie programu budownictwa mieszkaniowego, aktywizacja eksportu poprzez wzmocnienie produkcji nowoczesnych wyrobów, podniesienie jakości oraz modernizację zakupionych licencji. Działalność OW NOT i gdańskich oddziałów Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych była podporządkowana tym wytycznym.

Kluczowymi wydarzeniami w działalności Naczelnej Organizacji Technicznej w latach 1976 – 1990 były Kongresy Techników Polskich, które ukierunkowywały działalność NOT w zakresie wykorzystania osiągnięć nauki i techniki, wdrożenia i upowszechniania postępu technicznego w przemyśle, rolnictwie, transporcie, energetyce i łączności. (Warszawa 22-24 kwiecień 1977; Łódź 08-10 październik 1982; Gdańsk 23-25 kwiecień 1987).

Rewolucyjne zmiany sytuacji społeczno-politycznej w Polsce na przełomie lat 1980/1990 musiały odbić się na działalności Federacji SNT NOT. Uchwalony w 1990 roku Statut NOT eksponował w większym niż dotychczas stopniu federacyjność organizacji, wychodząc naprzeciw przemianom strukturalnym w Rzeczypospolitej Polskiej, poszanowaniu i rozwijaniu samorządności terytorialnej.

Po przemianach ustrojowych w 1989 roku „w doktrynie liberalnej, która wówczas w Polsce zapanowała i w warunkach wczesnego (nazywanego wilczym) kapitalizmu, wcale - wbrew zdrowemu rozsądkowi - nie było łatwo przebić się pragmatyzmowi inżynierskiemu” (Ewa Mańkiewicz-Cudny – Prezes ZG FSNT NOT).

Terenowe jednostki organizacyjne NOT uzyskały możliwość posiadania osobowości prawnej. Osobowość tę Oddział Wojewódzki FSNT NOT uzyskał 20 listopada 1991 w oparciu o statut Rady Wojewódzkiej.

Kolejny Kongres Techników Polskich (Warszawa 27-28 listopad 1992) Rada Wojewódzka FSNT NOT w Gdańsku poprzedziła wielką naradą programową Makroregionu Nadmorskiego. Otrzymała się ona w dniu 05 października 1992 w Gdańsku, pod hasłem: „Wpływ nowoczesnej techniki i jej realizatorów na działalność gospodarczą i ekorozwój w makroregionie nadmorskim”. Na naradzie tej dużo uwagi poświęcono problemom i znaczeniu kadry technicznej w przemianach gospodarki narodowej a także problemom szkolenia i adaptacji zawodowej młodej kadry.

W okresie 1990 – 2017 Pomorska Rada wraz z sfederowanymi stowarzyszeniami naukowo – technicznymi działania swoje skierowała w dwóch podstawowych kierunkach:

- Kierunek pierwszy: współpraca z organami administracji państwowej i samorządowej;
- Kierunek drugi: promowanie postępu naukowo – technicznego i znaczenia kadry technicznej w przemianach gospodarczych;

Realizacja pierwszego kierunku to przede wszystkim włączenie się Gdańskiej Rady Wojewódzkiej FSNT NOT do obchodów 1000 – lecia Gdańska (1997 – 1997) i upamiętnienie Mile-nium szeregiem konferencji naukowo – technicznych i innych imprez poświęconych problemom nauki i techniki. Były one organizowane przez Radę Wojewódzką samodzielnie bądź wspólnie ze stowarzyszeniami.

Otrzymała się seria konferencji w 1997 roku pod tytułem „Gdańsk. Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość” uzgodnionych z Komitetem Organizacyjnym Obchodów i ujętych w programie i kalendarium 1000 – lecia Gdańska.

Te konferencje to:

- Nauka i technika w 1000 – leciu Gdańska
Konferencja zorganizowana przez RW NOT, poświęcona była szerokiemu spectrum tego tematu, poczynając od problemów nauki i techniki w rozwoju Gdańska, problemów przemysłu okrętowego, systemów transportowych, turystyki i rekreacji oraz wybranym zabytkom kultury materialnej Gdańska.
- Dziś i jutro nafty i gazu w tysiącletnim Gdańsku
Konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego miała charakter ogólnopolski. Omawiano znaczenie Rafinerii Gdańskiej, kierunki poszukiwań złóż ropy i gazu na Morzu Bałtyckim oraz perspektywy eksploatacji gazu ziemnego jako źródła energii przyjaznej środowisku.
- Geodezja w hydrografii Bałtyku (SGP)
Konferencja została zorganizowana przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich wspólnie z Politechniką Gdańską i Marynarką Wojenną, otrzymała się na statku hydrograficznym Marynarki Wojennej.
- Wczoraj, dziś i jutro w Gdańsku
Konferencja zorganizowana przez Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych miała zasięg ogólnopolski i była poświęcona szerokiej tematyce, obejmującej gazownictwo, wodociągi, kanalizację oraz wentylację i klimatyzację.
- Problemy elektroenergetyczne i telekomunikacyjne w historii Gdańska oraz prognozy rozwoju została zorganizowana przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Trwała ona cztery dni i zakończona została „Światowym dniem telekomunikacji” i obchodami 50-lecia gdańskiego oddziału SEP.
- Gdański węzeł komunikacyjny – przeszłość – teraźniejszość – przyszłość – przesłanki

polityki komunikacyjnej

Na konferencji zorganizowanej przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji sformułowano generalne tezy mające na celu określenie optymalnej polityki komunikacyjnej i kształtu zrównoważonego systemu transportu w regionie gdańskim.

- Problemy budownictwa w historii Gdańska
Konferencja została zorganizowana przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa wspólnie z Stowarzyszeniem Architektów Polskich i Izbą Budownictwa Pomorskiej Izby Przemysłowo – Handlowej.
- Budownictwo wodne jako ważne ogniwo bezpieczeństwa i rozwoju Gdańska w czasie przestrzeni
Konferencja została zorganizowana przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych. Objęła ona zagadnienia gospodarowania wodą, bezpieczeństwa powodziowego, melioracji, energetyki wodnej i zaopatrzenia w wodę.
- Rozwój przemysłu chemicznego w regionie gdańskim
Konferencję zorganizowało Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Była ona połączona z prezentacją czołowych zakładów przemysłowych Gdańska jak Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych, Rafineria Gdańska, Fregata, Polfarma, Polifarb – Oliva.

Do udziału w konferencjach zaproszono wybitnych ekspertów w zakresie prezentowanych problemów. Wnioski zostały skierowane do polityków i władz administracji państwowej i samorządowej.

Na zakończenie Obchodów Milenium Rada Wojewódzka NOT w Gdańsku zorganizowała 11 grudnia 1997r. spotkanie upamiętniające 50 lat ruchu inżynierskiego stowarzyszeń sfederowanych w Naczelnej Organizacji Technicznej

28 września 1999 Rada Krajowa podjęła uchwałę, zmieniającą nazwy Terenowych Jednostek Organizacyjnych, dostosowując je do nowego podziału administracyjnego. 21 grudnia 1999 Uchwałą 13/99 Rada Wojewódzka zmieniła nazwę na obowiązującą do dziś: Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku.

Ważnym, sztanदारowym przedsięwzięciem organizowanym przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku jest Konkurs o Pomorską Nagrodę Jakości. Jest on efektem „Gdańskich Dni Jakości” zapoczątkowanych w 1971 roku, a potem konkursu o „Gdańską Nagrodę Jakości” przemianowanego następnie na „Konkurs o Pomorską Nagrodę Jakości”. Uroczysta Gala XX jubileuszowej edycji konkursu odbyła się w Domu Technika 16 lutego 2017 roku. W 2022 roku ogłoszona zostanie jubileuszowa, 25 edycja Konkursu.

Obszernym polem działania Pomorskiej Rady FSNT NOT było włączanie się w procesy opiniowania ważnych zamierzeń i przedsięwzięć inwestycyjnych oraz modernizacyjnych, takich jak:

- kierunki przemian w systemie transportowym w woj. Pomorskim i miastach obszaru metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot (z inicjatywy Prezesa Pom. Rady Prezydent M. Gdańska reaktywował zespół doradczy ds. mobilności i transportu);
- utylizacja odpadów komunalnych;
- regionalne programy strategiczne rozwoju województwa pomorskiego do roku 2020;
- aktywizacja Dolnej Wisły w tym także problem przekopu przez Mierzeję Wiślaną;

- studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego M. Gdańska;

W zakresie kierunku drugiego (nauka i technika) Pomorska Rada podejmowała działania skierowane przede wszystkim do młodzieży jak: Olimpiada Wiedzy Technicznej, konkurs „Młody Innowator”, konkurs „Mistrz Techniki” a także spotkania w Klubie Technika i artykuły problemowe w Biuletynie Informacyjnym Pomorskiej Rady, którego wydawanie wznowiono w styczniu 2013.

W okresie 1990 – 2022 zmieniła się sytuacja rynkowa Pomorskiej Rady i Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. W sferze działalności gospodarczej stowarzyszenia związane z budownictwem spotkały się z konkurencją jaką jest Pomorska Izba Inżynierów Budownictwa. Pojawiły się także inne podmioty gospodarcze działające w obszarze zdominowanym pierwotnie (przed 1990) przez NOT i SNT. Spowodowało to spadek liczby członków, który jednak ominął stowarzyszenia „mundurowe” (SITP, SITLiD) oraz te stowarzyszenia, które potrafiły stworzyć bazę materialną do działalności merytorycznej (SEP, SIMP, SITPniG, SGP).

Ważnym obszarem działalności FSNT NOT jest udział w pracach organów samorządu wojewódzkiego – Radzie Programowej Regionalnego Programu Strategicznego „Pomorski Port Kreatywności” nad projektem strategii rozwoju województwa pomorskiego do 2030 roku, zespole konsultacyjnym Fundusze Europejskie dla Pomorza (2021 – 2027) oraz Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego. Dla organów tych Pomorska Rada przekazywała opinie robocze a przedstawiciel Pomorskiej Rady, Wiceprezes Zarządu dr inż. Jan Bogusławski uczestniczył w debatach.

Pomorska Rada, także ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Komunikacji RP o/Gdańsk, starała się wpływać, poprzez opinie, na politykę modernizacyjną i inwestycyjną w systemach infrastruktury, organizowała debaty dotyczące Obszaru Metropolii Gdańsk-Gdynia-Sopot (OM- GGS 21.09.2001; 06.10.2011; 16.03.2017). Tematem debat były głównie problemy transportu, ochrony środowiska, utylizacji odpadów komunalnych i ochrony zdrowia. Stanowisko naszych organizacji nie zawsze spotykało się z uznaniem. Przykładem może być tu sprawa Drogi Zielonej, fragmentu „ramy drogowej” Gdańska, wysokiej klasy (klasy Gp 2x2) na którą rezerwowano teren w planach zagospodarowania przestrzennego od lat 60. Argumenty Polskiego Klubu Ekologicznego doprowadziły do zdegradowania tej ulicy na fragmencie Dolnego Tarasu (Przymorze, Zaspą, Żabianka) do kategorii ulicy lokalnej (klasy L 1x2). Argumenty przedłożone przez ekspertów NOT nie przekonały władz Gdańska. (2015, 2021)

Modernizacja i rozwój systemu transportu w OM-GGS w tym perspektywy układu kolei miejskiej i regionalnej (2021) oraz przekształcenie podsystemu tramwajowego (2021) są ciągle tematem dyskusyjnym. Przygotowana, wspólnie z Towarzystwem Urbanistów Polskich (17.03.2020) konferencja „Publiczny transport zbiorowy w kształtowaniu rozwoju OM-GGS” została odwołana z powodu pandemii.

Obszernym problemem brany pod uwagę w działalności Pomorskiej Rady jest temat utylizacji odpadów komunalnych – konferencja „zeroemisyjna gospodarka odpadami” (11.09.2018), fosfogipsy w Wiślince (zagrożenie dla wód gruntowych), model gospodarki odpadami – propozycja zmian (październik 2018, styczeń 2019).

Kolejnymi zagadnieniami diskutowanymi na debatach zorganizowanych przez Pomorską Radę były: zarządzanie jakością w opiece medycznej (24.01.2019); dobre praktyki w doskonaleniu usług medycznych (styczeń 2019, marzec 2021, kwiecień 2022).

Tematem wieloletnim, w którym uczestniczyła Pomorska Rada, jest budowa kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną (Nowy Świat) łączącego Zatokę Gdańską (Morze Bałtyckie) z Zalewem Wiślanym (portem w Elblągu). Nie wchodząc w historię tej drogi wodnej, sięgającą XVI wieku, za powrót do tej idei można uznać „Koncepcję budowy kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną łączącego porty Zalewu Wiślanego z Morzem Bałtyckim” opublikowaną w roku 2004 przez prof. Tadeusza Jednorąłę, Prezesa Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku. Działanie NOT wraz z innymi organizacjami w istotnym stopniu przyczyniło się do rozpoczęcia budowy kanału w roku 2019 i kontynuowania jej z powodzeniem.

Zarząd Pomorskiej Rady włączył się także w „problematykę wodorową”, występując (02.12.2019) do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego o podjęcie działań w kierunku wdrożenia gospodarki wodorowej w obręb polityki kreowania i rozwoju innowacji.

Przedstawiciel Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku, dr inż. Jan Bogusławski, jest także członkiem Zespołu Doradczego ds. Mobilności i Transportu przy Prezydencie Miasta Gdańska. Zespół został reaktywowany w 2018 roku.

Aktualna liczba członków SNT to 2600 osób.

Pomorska Rada FSNT NOT dobrze sobie radzi wykorzystując posiadaną bazę w postaci Domu Technika do prowadzenia działalności w zakresie usług przygotowania ekspertyz technicznych, usług szkoleniowych, usług wynajmu pomieszczeń, usług organizacji konferencji, seminariów itp. Potwierdził to certyfikat ISO nr NC-2T16 przyznany w czerwcu 2016 przez Polskie Centrum Certyfikacji w zakresie certyfikacji systemów zarządzania.

Potwierdzeniem mocnej pozycji organizacyjnej gdańskiej organizacji był także fakt powierzenia Pomorskiej FSNT NOT współorganizacji Zjazdu Europejskiej Federacji Narodowych Stowarzyszeń Inżynierskich (FEANI 8-10 października 2014) i organizacji ogólnopolskiego finału XLIV Olimpiady Wiedzy technicznej w roku 2017.

5.1. Przewodniczący i Prezesi Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

Przewodniczący/Prezes	lata
Prof. dr inż. Ignacy Małecki	1947-1948
Prof. dr inż. Aleksander Rylke	1948-1949
Mgr inż. Mikołaj Gutowski	1949-1950
Mgr inż. Waław Żyłko	1950-1951
Mgr inż. Hieronim Tracz	1951-1952
Mgr inż. Władysław Jacewicz	1952-1955, 1956-1957
Dr inż. Jerzy Mindowicz	1955-1956
Inż. Zdzisław Ćwiek	1957-1960
Inż. Karol Zieliński	1960-1963
Prof. dr inż. Jerzy Doerffer	1963-1976
Inż. Leszek Tyrankiewicz	1976-1979
Prof. dr inż.. Tadeusz Jednorat	1980-2008
Dr inż. Jan Bogusławski	2008-2016
Prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko	2016 i nadal

Grafika: Alicja Jaroszek

5.2 Konkursy realizowane przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku

Naszą misją jest rozwijanie zainteresowań technicznych, wspieranie przedsięwzięć w zakresie rozwoju nauki i techniki, innowacji, edukacji, wspieranie wiedzy specjalistycznej w dziedzinie nauk technicznych.

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku, w ramach swojej działalności statutowej aktywnie realizuje konkursy promujące młodzież szkolną i akademicką oraz naukowców i przedsiębiorców.

W przeszłości realizowane były konkursy:

- konkurs BHP,
- Konkurs „dobrej roboty”,
- Technik Roku.

Z biegiem czasu, niektóre formuły konkursowe wyczerpały się, inne ewoluowały i zostały dostosowane do zmieniającej się rzeczywistości.

Obecnie realizowane konkursy przedstawione zostały poniżej.

Konkurs gier planszowych jest najmłodszym konkursem realizowanym przez FSNT-NOT. Konkurs ma na celu: popularyzację polskich twórców techniki, ich prac naukowych i racjonalizatorskich oraz ich wkładu w budowę niepodległej, demokratycznej Polski, a także zachęcenie uczniów do zapoznania się z historycznym dorobkiem polskich naukowców i inżynierów.

Konkurs ma także służyć poszerzeniu wiedzy historycznej uczniów, wyrobieniu praktycznych umiejętności korzystania ze źródeł historycznych (kwerenda) oraz stymulować rozwój młodych ludzi w kierunkach historii i techniki.

Młody Innowator to konkurs organizowany od 2007 roku, w którym promujemy ciekawe, innowacyjne rozwiązania bądź nowe, szalone pomysły niczym nie skrupowanej młodzieńczej wyobraźni. Do tej pory mieliśmy okazję zapoznać się z wieloma ciekawymi koncepcjami, nagradzanymi zarówno w etapie wojewódzkim jak i ogólnopolskim.

Ideą konkursu jest uproszczenie, modyfikacja bądź całkowicie nowe zaaranżowanie istniejącego rozwiązania jak i stworzenie całkowicie nowej możliwości- czy to wykorzystania, czy też zastosowania surowców.

Konkurs kierujemy do uczniów klas 6-8 szkoły podstawowej oraz szkół średnich. Konkurs podzielony jest na kategorie wiekowe, aby stworzyć uczciwe ramy rywalizacji.

Olimpiada Wiedzy Technicznej to z kolei szansa na otwarty indeks na dowolnie wybraną przez Laureata uczelnię wyższą. Do zmagania co roku zapraszamy uczniów szkół średnich. W trzech etapach: szkolnym, wojewódzkim i ogólnopolskim, uczestnicy mają możliwość zmierzenia się z trudami rozwiązania zadań w podziale na grupy: elektryczno- elektroniczną i mechaniczno- budowlaną. Sprawami organizacyjnymi zajmuje się, powołany przez Komitet Główny, Pomorski Komitet Okręgowy OWT w Gdańsku, któremu przewodniczy dr inż. Andrzej Skiba. Formuła, jaką nadano pierwszym edycjom Olimpiady, praktycznie nie zmieniła się do dzisiaj. O niesłabnącym zainteresowaniu konkursem i postrzeganiu go jako potencjalnej szansy na drodze kształcenia świadczy zarówno frekwencja - imponujące 300-400 zgłoszeń, jak i fakt, że w roku szkolnym 2022/2023 organizować będziemy ten konkurs już po raz 49.

Konkurs na Najlepszą Pracę Dyplomową Magisterską i Inżynierską w Obszarze Nauk Technicznych realizowany jest przez PR FSNT NOT w Gdańsku od 4 lat. Do chwili obecnej odbyły się 3 edycje konkursu. Konkurs ma na celu promowanie prac dyplomowych o istotnym znaczeniu dla praktyki przemysłowej, dotyczących zarówno realizacji procesów, jak i nowych rozwiązań technicznych i technologicznych; promowanie wiedzy oraz wybitnych osiągnięć dyplomantów z dziedziny nauk technicznych a także zachęcanie studentów do podejmowania ambitnych, twórczych tematów prac dyplomowych.

Mistrz Techniki FSNT NOT - po 12 letniej przerwie, w 2010 roku, uchwałą Rady Krajowej FSNT-NOT wznowiono Ogólnopolski Konkurs Mistrz Techniki FSNT-NOT. Organizowany jest on co dwa lata, a Pomorska Rada przeprowadza eliminacje okręgowe, przyznając autorom najciekawszych prac naukowo-badawczych tytuł Mistrza Techniki Pomorza.

Celem Konkursu jest inspirowanie zespołów i osób do podejmowania innowacyjnych przedsięwzięć, wyróżnianie i promowanie twórców wdrożonych, innowacyjnych rozwiązań i przedsięwzięć technicznych oraz promocja i utrwalanie dorobku twórców techniki.

Konkurs o Pomorską Nagrodę Jakości jest flagowym projektem PR FSNT NOT w Gdańsku. W 2022 roku odbędzie się 25. jubileuszowa edycja. Konkurs kierowany jest do Przedsiębiorców i ma na celu angażowanie liderów pomorskich przedsiębiorstw do ciągłego doskonalenia procesów zarządczych, poprzez m.in. sprzyjanie kreatywności i innowacyjności pracowników oraz tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju organizacji, przy zastosowaniu "Modelu Doskonałości Pomorskiej Nagrody Jakości", który jest narzędziem, wykorzystywanym w procesie samodoskonalenia, pozwalającym zwiększyć świadomość znaczenia procesów jakościowych, pozwalającym poznać silne i słabe strony organizacji oraz wprowadzić działania na rzecz poprawy jakości i zwiększenia jej wpływu na wydajność w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

5.3. FEANI

W dniach 8-10 października 2014 roku w Gdańsku odbywały się obrady Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Narodowych (FEANI).

Udział Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego prof. dr hab. inż. Bożenny Kawalec-Pietrenko w licznych europejskich gremiach kierowniczych, w tym członkostwo w Executive Board of the European Federation of Chemical Engineering (EFCE) spowodował, że Zarząd Główny powierzył organizację dorocznego Zgromadzenia Ogólnego FEANI Pomorskiej Radzie FSNT NOT w Gdańsku. Pani Profesor przewodziła pracom zespołu organizacyjnego, którego spotkania odbywały się w Gdańsku.

Obrady Zgromadzenia Ogólnego miały miejsce w salach konferencyjnych budynku Domu Technika oraz na terenie Politechniki Gdańskiej.

Zgromadzenie Ogólne FEANI jest dorocznym spotkaniem podsumowującym i oceniającym dokonania podejmowane w ramach federacji. Każdorazowo odbywa się ono w innym kraju członkowskim FEANI.

Misją FEANI jest promowanie edukacji inżynierskiej, profesjonalnego rozwoju i mobilności zawodowej inżynierów. W tych ramach FEANI nadzoruje procedury nadawania uprawnień zawodowych inżyniera europejskiego EUR – ING.

Europejska Federacja reprezentuje interesy ponad 3,5 mln europejskich inżynierów. W 1994 roku została uznana przez Komisję Europejską za oficjalną organizację reprezentującą zawodowe stowarzyszenia inżynierskie krajów członkowskich Unii.

Obrady w Gdańsku miały charakter roboczy – sprawozdanie z działalności FEANI za poprzedni rok złożył prezydent FEANI dr Rafael Fernandez Aller. Raport przedstawił także Sekretarz Generalny FEANI Dirk Bochar. Przedstawiono raport finansowy oraz sprawozdania z prac komisji powołanych i działających w ramach Federacji FEANI.

Podczas Zgromadzenia odbyły się wybory nowych władz FEANI. Prezydentem został wybrany Jose Vieira z Portugalii, zaś wiceprezydentem Ralph Appel z Niemiec.

Zgromadzenie Ogólne przyjęło także Unię Naukowych i Inżynierskich Organizacji Ukrainy na członka tymczasowego FEANI.

Polskiej delegacji przewodniczyła Prezes FSNT-NOT, Ewa Mańkiewicz-Cudny.

W dniach od 8 do 10 października 2014 roku w Politechnice Gdańskiej odbyło się sympozjum „Education of Engineers – Key Task for Successful European Future” (Edukacja inżynierów kluczowym zadaniem dla osiągnięcia sukcesu w europejskiej przyszłości). W sympozjum wzięło udział 32 członków władz europejskich i krajowych FEANI. Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego ze strony Sekcji Inżynierii Chemicznej i Procesowej Komitetu Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN oraz Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku była prof. dr hab.

inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko z Politechniki Gdańskiej. Istotnym tematem poruszonym podczas seminarium była akredytacja uczelni i ich kierunków oraz tytułu Inżyniera Europejskiego (EUR ING), Karty Zawodowej Inżyniera oraz Index-u FEANI, a także nadawania europejskiego certyfikatu jakości EUR – ACE.

Mocnym akcentem zamykającym Zgromadzenie Ogólne było zorganizowanie staraniem prof. Bożenny Kawalec-Pietrenko biesiady na Zamku w Gniewie, gdzie zagraniczni goście zostali zapoznani z wieloma kulturalnymi i historycznymi tradycjami regionu Pomorza Gdańskiego.

Uczestnicy obrad w Sali Inżynierów Domu Technika

Prezes FSNT NOT Ewa Mańkiewicz-Cudny podczas wystąpienia

5.4. Pomorska Nagroda Jakości

W bieżącym roku mija 25 lat od ogłoszenia Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości.

Jubileusz jest doskonałą okazją do przyjrzenia się, jak na przestrzeni 25 lat ewoluował, doskonaląc zasady, procesy oceny oraz wyłaniania laureatów oraz powierzając merytoryczny nadzór nad Konkursem Kapituła, w skład której weszli naukowcy, legitymujący się znacznym doświadczeniem i uznaniem autorytetem w dziedzinie zarządzania jakością.

Konkurs po raz pierwszy zorganizowany został w ramach obchodów Milenium Gdańska. Pomysłodawcą i organizatorem była PR FSNT NOT w Gdańsku (wówczas jeszcze pod nazwą Rada Wojewódzka FSNT NOT w Gdańsku), przy współudziale Pomorskiej Izby Przemysłowo-Handlowej i Polskiego Rejestru Sądów. Funkcję Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konkursu pełnił Przewodniczący Komitetu Naukowo-Technicznego ds. Jakości, powołany w kwietniu 1996r. – mgr inż. Tadeusz Bartoszewski (Politechnika Gdańska). Funkcję tę sprawował do roku 1999, kiedy to na Przewodniczącego został powołany Eugeniusz Murczkiewicz – Sekretarz Zarządu i Dyrektor Biura PR FSNT NOT w Gdańsku, jeden z pomysłodawców Konkursu.

Rozpoczynaliśmy – wtedy jeszcze Gdańską Nagrodę Jakości- od prostej ankiety, która miała odpowiedzieć na najważniejsze pytania. Z racji na niewielkie doświadczenie polskich przedsiębiorców, dopiero wkraczających w realia gospodarki wolnorynkowej, ankieta w założeniu nie mogła być skomplikowanym, wielofunkcyjnym narzędziem. Jej celem było wskazanie podstawowych, najważniejszych obszarów w działaniu przedsiębiorstwa i zachęta do zachowań i działań projakościowych. Laureatem pierwszej edycji Konkursu zostało Gdańskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych SA, zaś wyróżnienie przyznano przedsiębiorstwom: Elektromontaż SA, KLIMOR Gdynia sp. z o.o., Międzynarodowym Targom Gdańskim SA oraz NORD sp. z o.o. Patronat nad pierwszą edycją konkursu objął ówczesny Wojewoda Gdański Henryk Wojciechowski – obecnie nadal związany z Konkursem jako Członek Kapituły, zaś Przewodniczącym Komitetu Honorowego został Prezydent Miasta Gdańska Tomasz Posadzki.

Do roku 2010 Przyznawano jeden tytuł Laureata oraz jedno wyróżnienie – w każdej kategorii. Od XV edycji postanowiono, iż przyznawany będzie Złoty oraz Srebrny Laur. X edycja Konkursu została uświetniona wyłonieniem Laureata Dekady - został nim Pomorski Operator Systemu Dystrybucyjnego sp. z o.o., zaś dwa wyróżnienia dekady przyznano firmie ALLCON SA oraz Saur Neptun Gdańsk SA.

Od 2011 roku do współpracy zaproszona została Prof. dr hab. Małgorzata Wiśniewska - Kierownik Zakładu Zarządzania Jakością Uniwersytetu Gdańskiego, obecnie Przewodnicząca Kapituły Konkursu. Współpraca ta zaowocowała spektakularnym rozwojem Konkursu na płaszczyźnie merytorycznej. W 2012 roku do Kapituły dołączyli wysokiej klasy specjaliści z dziedziny zarządzania jakością Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Gdańskiej oraz Uni-

wersytetu Morskiego w Gdyni. Jednocześnie do Kapituły dołączyli przedstawiciele: Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Polskiego Rejestru Statków SA, Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku, Urzędu Miasta Gdyni, Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz organizacji „Pracodawców Pomorza”.

Ankieta zmieniała się na przestrzeni lat – w roku 2013 zbudowano narzędzie dopasowane do europejskiego modelu doskonałości EFQM, zaś w roku 2015 zyskała ona jednolitą graficznie, uproszczoną, przyjazną formę, która obowiązywała do roku 2017, tj. do czasu utworzenia nowoczesnego, przyjaznego narzędzia, dostępnego online dla uczestników Konkursu. Narzędzie to, pozwalające w sposób szczegółowy przeanalizować mocne i słabe strony przedsiębiorstwa, a także zaplanować działania doskonalące, w przygotowanej formule obowiązywało do XXIII edycji Konkursu włącznie.

Obecnie finalizowane są prace doskonalące, związane ze zmianą modelu EFQM. Nowa ankieta będzie miała prostszą strukturę, uproszczoną punktację, istotną wartością będą wymagania organizacji odpornej i ukierunkowanej na realizację celów zrównoważonego rozwoju, elementem modelu ma być wdrożony system zarządzania jakością, ocena przebiegać będzie w oparciu o cykl PDCA (Plan, Do, Check, Act - cykl Deminga obrazujący zasadę ciągłego udoskonalania), silniejszy nacisk położony będzie na dowody, potwierdzające realizację wymagania.

Od 2013 roku funkcjonuje Klub Pomorskiej Nagrody Jakości, zrzeszający Laureatów Konkursu. Wartością dodaną jest możliwość wymiany dobrych praktyk w zakresie zarządzania jakością oraz możliwość implementacji ich we własnym przedsiębiorstwie.

Od roku 2014 Gala Finałowa Konkursu została wzbogacona cykliczną konferencją „Jakość i innowacje w rozwoju Pomorza”. Celem konferencji jest promowanie nowoczesnej strategii zarządzania poprzez jakość, a także zachęcenie przedsiębiorców do jej podnoszenia i ciągłego doskonalenia. Podczas konferencji uczestnicy mają okazję wysłuchać wystąpień wybitnych naukowców i praktyków, prezentujących najważniejsze kwestie związane z zarządzaniem jakością. W specjalnym wydaniu Biuletynu Informacyjnego, poświęconemu każdej edycji Konkursu, prezentowani są uczestnicy i laureaci oraz zamieszczone są wystąpienia prelegentów.

Od XVI edycji konkursu posługujemy się specjalnie zaprojektowanym logo, którego centralnym punktem jest latarnia morska, łącząc w sobie element drogowskazu, jakim jest filozofia TQM (Total Quality Management - kompleksowe zarządzanie jakością) i jednocześnie podkreślając związek Gdańska z morzem.

Jubileuszowa, XX edycja Konkursu, zaznaczona była na kartach historii PNJ wydaniem jubileuszowego kalendarza. Przez cały rok w publikacjach Pomorskiej Rady pojawiała się informacja o 20 latach istnienia konkursu, szeroko publikowane było logo i informacja o korzyściach płynących z uczestnictwa w Konkursie i szansach doskonalenia przedsiębiorstwa w oparciu o wyniki ankiety samooceny.

Od XXI edycji wprowadzono 2 nowe kategorie: Indywidualną Nagrodę Jakości im. Prof. Romualda Kolmana, przyznawaną osobie, która wyróżniła się działalnością na rzecz upowszechniania koncepcji zarządzania projakościowego w województwie Pomorskim oraz Pomorską Nagrodę Jakości im. Eugeniusza Murczkiewicza, którą może otrzymać firma lub instytucja, w sposób wybitny przyczyniająca się do propagowania koncepcji zarządzania jako-

ścią na Pomorzu oraz popularyzowania Pomorskiej Nagrody Jakości.

Ubiegłoroczna, XXIV edycja Konkursu miała odmienną formę od obowiązującej dotychczas. Była to edycja specjalna, wyjątkowa pod wieloma względami. Czas pandemii pokazał, że niezwykle ważna jest umiejętność dostosowania się do zmiennych, trudnych warunków na rynku oraz radzenia sobie w czasie kryzysu. Nieodzwonne staje się tzw. odporne zarządzanie, które koncentruje się na zdolności przygotowania organizacji do zagrożeń oraz na sposobach wyjścia z kryzysu, a także na poprawieniu dobrostanu pracowników, opracowaniu strategii i obowiązków w sytuacji nadzwyczajnej.

Zmieniona formuła konkursu poprzez ankietę odporności organizacyjnej miała pozwolić na wyłonienie podmiotów, które sprostały temu wyzwaniu. Ankieta, przygotowana przez prof. dr hab. Małgorzatę Wiśniewską – Przewodniczącą Kapituły Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości, została skierowana do uczestników poprzednich edycji Konkursu. Wyniki pozwoliły na wyłonienie Liderów Odporności Organizacyjnej I i II stopnia.

Na przestrzeni 25 lat istnienia Konkursu zarówno Wojewoda Pomorski jak i Marszałek Województwa Pomorskiego oraz Przewodniczący Sejmiku wykorzystywali możliwość przyznania przez siebie nagrody specjalnej. Od kilku lat swoją nagrodę przyznaje – oprócz przywołanych wyżej instytucji samorządowych, także Polski Rejestr Statków SA, wódarze miast i gmin, z których wywodzą się uczestnicy Konkursu, Prezes Pomorskiej Rady, Pracodawcy Pomorza oraz inne instytucje.

Obecnie nad Konkursem czuwa Kapituła, w skład której wchodzi eksperci z dziedziny zarządzania, przedstawiciele organizacji pracodawców a także samorządu województwa Pomorskiego, wspierając Pomorską Radę w kształtowaniu konkursu jako skutecznej strategii w procesie samodoskonalenia przedsiębiorstw.

Podsumowując 25 lat działania Konkursu, warto spojrzeć na nieco statystyki.

W latach 1997-2021 w 24 edycjach Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości wzięło udział 488 Przedsiębiorstw. 44 razy przyznano tytuł Laureata, wręczono 28 Złotych Laurów, 35 Srebrnych Laurów, przyznano 116 Wyróżnień. W sumie nagrodzono aż 205 przedsiębiorstw. Nagrody specjalne, przyznawane przez Instytucje samorządowe, PRS SA, firmy partnerskie, zostały wręczone 130 razy.

Liderem Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości jest Przedsiębiorstwo TEMIS & SPAWMET, które trzy razy sięgnęło po najwyższą nagrodę, jeden raz otrzymało Srebrny Laur, 2 razy Wyróżnienie, cztery razy Nagrodę Specjalną oraz tytuł Lidera Odporności Organizacyjnej II°, oraz Inspekcja Weterynaryjna Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku, uzyskując jeden raz Złoty Laur i trzy razy Srebrny Laur, dwa razy uzyskując Wyróżnienie i trzy razy uzyskując Nagrodę Specjalną.

Mianem Laureata Indywidualnej Nagrody Jakości mogą poszczycić się Pani Marszałek Hanna Zych-Cisoń, Pan Tadeusz Skajewski- właściciel firmy TEMIS&SPAWMET oraz Rektor Politechniki Gdańskiej prof. dr hab. inż. Krzysztof Wilde.

Nagrodę Specjalną im. Eugeniusza Murczkiewicza otrzymały trzy przedsiębiorstwa: TEMIS&SPAWMET, VIVADENTAL sp. z o.o. oraz Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Gdyni.

Nasze plany na nadchodzące lata obejmują dalsze doskonalenie Konkursu. Cały czas pracu-

jemy nad uatrakcyjnieniem formuły Konkursu a także nad zwiokrotnieniem korzyści, które Przedsiębiorstwa - Laureaci otrzymują w ramach uczestnictwa w nim, skupiając się przede wszystkim na wielowymiarowym znaczeniu Klubu Laureatów PNJ.

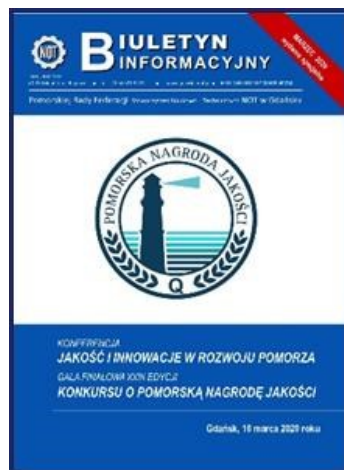
Jesteśmy przekonani, że idee Konkursu nadal będą istotne dla rozwoju i doskonalenia pomorskich przedsiębiorstw.

Plakaty promujące poszczególne edycje Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

Nagłówek kalendarza, wydanego z okazji 20 lat Konkursu

Biuletyn – wydanie specjalne, poświęcone PNJ

Statuetki wręczane Laureatom Konkursu

5.5. Ogólnopolski Finał XLIV Olimpiady Wiedzy Technicznej

Z inicjatywy Biura Pomorskiej Rady, po raz drugi – w ciągu 50 lat, gospodarzem zawodów centralnych XLIV Olimpiady Wiedzy Technicznej została Pomorska Rada. Wydarzenie odbyło się w dniach 6-8.04.2018 roku i spotkało się ze znacznym zainteresowaniem mediów. Przewodniczący Komitetu Okręgowego OWT dr inż. Andrzej Skiba i Sekretarz Komitetu Okręgowego OWT mgr inż. Paulina Orłowska zostali zaproszeni do TVP, gdzie w programie telewizyjnej śniadaniowej „Dzień Dobry Gdańsk” przybliżyli widzom zarówno idee jak i nieco historii związanej z Olimpiadą.

W zawodach wzięło udział 72 uczniów ze szkół z całej Polski, w tym 3 uczniów z Województwa Pomorskiego. W uroczystej inauguracji wzięli udział Wicemarszałek Województwa Pomorskiego oraz Wiceprezydent Miasta Gdańska, Przedstawiciel Kuratorium Oświaty, Przedstawiciele Sponsorów, Członkowie Komitetu Głównego i Pomorskiego Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Technicznej oraz Zarząd Pomorskiej Rady FSNT NOT.

Materiały promocyjne zostały opracowane przez Biuro Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku. Nadanie odpowiedniej rangi całemu wydarzeniu wymagało znacznych nakładów finansowych. Udało się pozyskać sponsorów, dzięki którym, a także dzięki zaangażowaniu pracowników Biura oraz Pomorskiego Komitetu Olimpiady Wiedzy Technicznej wydarzenie zyskało ciekawą oprawę, spotkało się z zadowoleniem uczestników i zyskało bardzo pochlebne komentarze. Podczas dwudniowego pobytu uczestnicy mieli okazję poczuć klimat naszego miasta- zwiedzić Muzeum II Wojny Światowej oraz Europejskie Centrum Solidarności, przespacerować się uliczkami Starego i Głównego Miasta, zwiedzić laboratoria Politechniki Gdańskiej oraz uczestniczyć w warsztacie, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Robotyków SKALP.

Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Technicznej prof. dr hab. inż. Stanisław Wincenciak przesłał na ręce Pani Prezes Prof. dr hab. inż. Bożenny Kawalec-Pietrenko oraz Sekretarza Zarządu - Dyrektora Biura Waldemara Cezarego Zielińskiego podziękowanie za zaangażowanie w organizację, przygotowanie i wysoki poziom realizacji spotkania, podczas którego odbyły się zawody centralne.

Patronat honorowy:

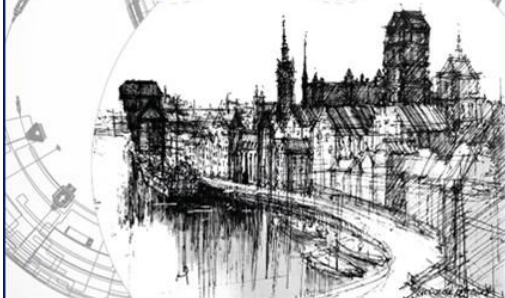

Patronat medialny:

Sponsorzy:

**ZAWODY OGÓLNOPOLSKIE - FINAŁOWE
XLIV OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ
6-8 KWIECZNIA 2018 r.**

Organizatorzy:

**Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych
Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku
Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Technicznej
Pomorski Komitet Okręgowy Olimpiady Wiedzy Technicznej**

**KOMITET GŁÓWNY
OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ**

Warszawski Dom Techniki NOT 00-043 Warszawa ul. Czarnego 3/5 www.owt.edu.pl
t. dz. 40 OWT/2018 Warszawa, 2018.10.23

*Szanowni Państwo
prof. dr hab. inż. Bogdana Kowalsko-Patrunko
Przewodniczący Pomorskiej Rady FSNT-NOT
Waldemar Zieliński
Sekretarz i Dyrektor Biura Rady FSNT-NOT
w Gdańsku*

W imieniu wszystkich uczestników zawodów centralnych XLIV Olimpiady Wiedzy Technicznej, finalistów, ich opiekunów, członków Komitetu Głównego OWT oraz moim własnym, serdecznie dziękuję raz jeszcze za wyrozumiałość i miłą atmosferę w Gdańsku.

Z przyczynnością kieruję słowa serdecznego podziękowania do Państwa za starania, za pracę całego zespołu Biura Pomorskiej Rady FSNT-NOT organizującego zawody centralne XVII Olimpiady, za okazaną gościnność i sympatię, dzięki której długi czas spędzony pamiętałem ze słodką przytulnością i prawdziwie sprzyjającą mi atmosferą w gronie przyjaciół, jakimi stałem się po wspólnym i pracowitym czasie.

Serdecznie dziękuję za osobisty wkład i zaangażowanie w naszą imprezę, którą właśnie przeprowadziliśmy w Gdańsku.

Życzę Państwu sukcesów zawodowych i profesjonalni w tymi osobistym.

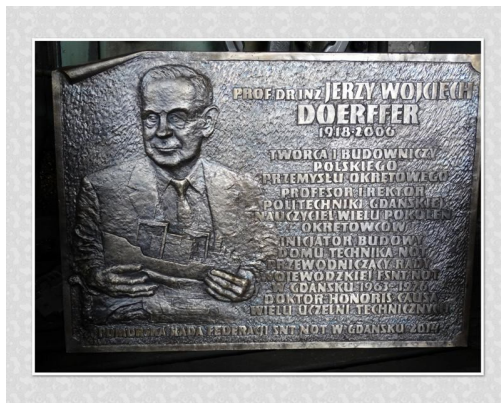
*Przewodniczący
Komitetu Głównego
Olimpiady Wiedzy Technicznej
Stanisław Winiarski*

Organizatorem Olimpiady Wiedzy Technicznej jest
Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
OWT jest współfinansowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

Final XLIV OWT

5.6. Upamiętnienie Prof. Jerzego Doerffera

Od wielu lat Pomorska Rada FSNT NOT zabiegała o należyte uhonorowanie Profesora Jerzego Doerffera. W imieniu środowisk inżynierskich, PR FSNT NOT w Gdańsku postanowiła oddać hołd działalności oraz licznym zasługom Profesora Jerzego Doerffera, wmurowując na Jego cześć tablicę pamiątkową w Domu Technika NOT w Gdańsku. Należy podkreślić osobiste zaangażowanie Wiceprezesa Zarządu mgr. inż. Henryka Paszkowskiego, autora koncepcji oraz przygotowania i nadzoru nad realizacją projektu.

21 kwietnia 2015 roku, w 97 rocznicę urodzin Profesora, w Domu Technika nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy, upamiętniającej wielkiego człowieka, który odegrał bardzo istotną rolę w kształtowaniu rozwoju Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych na Ziemi Gdańskiej. Profesor Doerffer był mocno związany z Naczelną Organizacją Techniczną jako Przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Komitetu Porozumiewawczego NOT w Gdańsku w latach 1963-66, następnie jako Przewodniczący Zarządu Gdańskiego Oddziału NOT w latach 1966-76.

Zdjęcia z uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej

W czasie jego kadencji zbudowano Dom Technika, dlatego też sfederowane w gdańskich stowarzyszeniach NOT środowiska inżynierskie postanowiły, iż jest to najbardziej godne miejsce, by uczcić pamięć o profesorze Jerzym Doerfferze.

Tablica pamiątkowa Profesora zawisła w znakomitym towarzystwie tablicy pamiątkowej słynnego Polaka, budowniczego portu w Gdyni - też profesora, inżyniera Eugeniusza Kwiatkowskiego.

Na uroczystość odsłonięcia tablicy przybyli liczni goście: poseł na Sejm RP – Jan Kulas, Przewodniczący Rady Miasta Gdańska - Bogdan Oleszek, Rektor Politechniki Gdańskiej - prof. Henryk Krawczyk, Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego Dyrektor Dep. Majątku Województwa - Andrzej Słowiński, Sekretarz Generalny SIMP – Kazimierz Łasiewicki, Dziekan Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa PG - prof. Janusz Kozak, Przewodnicząca Komisji Budownictwa i Gosp. Przestrzennej – Małgorzata Chmiel, Profesor Piotr Doerffer - syn profesora Jerzego Doerffera. Nie zabrakło również uczniów Profesora.

Zebranych powitał ówczesny Prezes Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku dr inż. Jan Bogusławski. Laudację wygłosił Dziekan Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej Janusz Kozak. Głos zabrali między innymi Rektor Politechniki Gdańskiej Henryk Krawczyk, Poseł Ziemi Gdańskiej Jan Kulas oraz Przewodniczący Rady Miasta Gdańska Bogdan Oleszek.

Aktu odsłonięcia dokonali wspólnie syn Profesora Doerffera, Prezes Pomorskiej Rady oraz Rektor Politechniki Gdańskiej.

Uroczystość nie była ostatnią, związaną z Osobą Profesora Doerffera. Z inicjatywy Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku wystąpiła w lipcu 2014 roku do Przewodniczącego Rady Miasta Bogdana Oleszka, z prośbą

o nadanie imienia Profesora jednej z gdańskich ulic. Początkowo wnioskowano o „Nową Wałową”, następnie o nabrzeże Wyspy Ołowianka przy którym cumuje statek muzeum Soldek, którego budową kierował Profesor Jerzy Doerffer. W lutym 2017 roku Pomorska Rada otrzymała propozycję, by imię Profesora Jerzego Doerffera nadać jednej z ulic projektowanych na terenie Portu Północnego, położonej na północny wschód od istniejącej ul. Prof. Witolda Andruszkiewicza. Wniosek został złożony w marcu 2017 roku.

W tym samym czasie Pomorska Rada wystąpiła z wnioskiem o przyznanie patronatu Profesora Doerffera jednemu z gdańskich tramwajów. W opinii Pomorskiej Rady, jest to niezwykle cenna inicjatywa, by mieszkańcom Gdańska wskazywać ważne postaci dla naszej historii i przybliżać dokonania wielu wybitnych osobistości związanych z Gdańskiem w atrakcyjny, nietuzinkowy i zwracający uwagę sposób. Informację o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku otrzymaliśmy w listopadzie 2018 roku.

20 listopada odbyła się uroczystość nadania imienia Profesora Jerzego Doerffera gdańskiemu tramwajowi. W tej wzruszającej uroczystości wzięli udział: Prezydent Gdańska Aleksandra Dulkiewicz, Rektor Politechniki Gdańskiej prof. Krzysztof Wilde, przewodniczący Komisji Kultury i Promocji Rady Miasta Gdańska Andrzej Stelmasiewicz, członkowie rodziny Profesora. PR FSNT NOT w Gdańsku reprezentował Wiceprezes Zarządu Henryk Paszkowski.

Otwierając uroczystość, Aleksandra Dulkiewicz, prezydent Gdańska, powiedziała: „od kilku lat w bardzo świadomy sposób chcemy, aby tramwaj poza wygodnym przemieszczaniem się po mieście, także skłaniał do refleksji, przypominał o ważnych obywatelkach i obywatelach naszego miasta. Taką osobą niewątpliwie był prof. Jerzy Doerffer”.

Zdjęcia z uroczystości nadania imienia Prof. Doerffera gdańskiemu tramwajowi.
Fot. Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

Rektor Politechniki Gdańskiej, prof. dr hab. inż. Krzysztof Wilde podkreślił wszechstronność Pana profesora Jerzego Doerffera, stwierdzając m.in.: „był praktykiem. Pracował m. in. w stoczni w Anglii i w innych miejscach, tworząc i budując statki. Nie był to więc tylko naukowiec, który zajmował się teorią, ale miał praktyczną wiedzę i praktyczny wkład. Był również teoretykiem – miał licznych doktorantów, rozwiązywał wiele spraw naukowych. Był również prezesem Akademickiego Związku Sportowego AZS Gdańsk i był czynnym sportowcem, zajmował wysokie miejsca w tenisie. Także praktyk, teoretyk i sportowiec”.

„Był zawsze uśmiechniętym człowiekiem, bardzo dbał o młodzież. Trudno znaleźć kogoś, kogo mielibyśmy bardziej w sercu” – podkreślił Henryk Paszkowski, Wiceprezes Zarządu Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku.

W imieniu licznie zgromadzonych członków rodziny głos zabrał syn patrona - prof. Piotr Doerffer: „Chciałbym serdecznie podziękować w imieniu rodziny, przyjaciół i znajomych, za to, że władze miasta zauważyły osobę naszego ojca. Niewątpliwie był człowiekiem bardzo pracowitym, a poza tym bardzo prostolinijnym. Poza swoimi zawodowymi zainteresowaniami, w których był specjalistą cenionym, również bardzo doceniał ludzi. Ja przez całe swoje życie, które spędziłem w Gdańsku spotykałem i wciąż spotykam bardzo wielu ludzi, którzy wciąż go pamiętają”.

Przewodniczący Komisji Kultury i Promocji Rady Miasta Gdańska Andrzej Stelmasiewicz stwierdził: „Dzisiejszy świat jest targany emocjami, o wiedzy, o nauce nie mówi się za wiele. Dlatego właśnie tak ważne jest, że przedstawiciele gdańskiego świata nauki stają się patronami kolejnych tramwajów. Uważam, że to ma kapitalne znaczenie ze względu na popularyzację właśnie wiedzy i nauki. Uczni nie są znani szeroko poza swoim środowiskiem, a ważne jest, aby byli znani wszystkim mieszkańcom Gdańska, żeby byli wzorem do naśladowania. Niby tylko tramwaj... To jest aż tramwaj, który będzie jeździł po gdańskich torach i ludzie będą się zastanawiali - a kto to był ten prof. Doerffer? Może dzięki temu, wiele osób się dowie, może to nawet – powiem szumnie – wpłynie na ich refleksje i zmieni ich życie”.

„Moim marzeniem jest, aby wszyscy podróżujący tym tramwajem, chociaż trochę zainspirowali się życiorysem pana profesora i żebyśmy razem budowali lepszy, przyjazny, bezpieczniejszy Gdańsk, Pomorze i Polskę” – podsumowała Prezydent Gdańska Aleksandra Dulkiewicz.

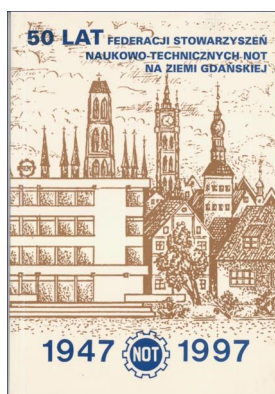
Pragniemy serdecznie podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do uhonorowania Profesora Jerzego Doerffera. Jesteśmy przekonani, że postać Profesora, jego niewątpliwe zasługi dla przemysłu stoczniowego, rozwoju polskiego okrętownictwa i szkolnictwa, a także zaangażowanie społeczne - będzie wzorem dla młodego pokolenia.

5.7. Jubileusze, dyplomy, odznaczenia

Jubileusz 40– lecia gdańskich struktur NOT był okazją do wybicia okolicznościowego medalu pamiątkowego. Była to też doskonała okazja do pierwszych podsumowań oraz planowania działań na nadchodzące lata.

Jubileusz 50– lecia Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT na Ziemi Gdańskiej obchodzony był wraz z obchodami Milenium Gdańska. Wydany został okolicznościowy medal oraz Monografia o działalności ruchu stowarzyszeniowego.

Jubileusz 70– lecia Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT na Ziemi Gdańskiej obchodzony był 23 listopada 2017 roku. Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku uczciła Jubileusz, organizując spotkanie w Sali Teatralnej Domu Technika z udziałem znamienitych gości - przedstawicieli władz województwa, Naczelnej Organizacji Technicznej z całej Polski oraz środowiska technicznego skupionego wokół Federacji.

Uroczystość otworzyła Prezes Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko, która wygłosiła także inspirujący referat na temat zrównoważonego rozwoju. O działalności Federacji Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku w minionych 70 latach opowiedział interesująco Wiceprezes Zarządu Pomorskiej Rady dr inż. Jan Bogusławski.

W kolejnej części spotkania uhonorowano osoby szczególnie zasłużone w pracy na rzecz Pomorskiej Rady oraz Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. Najwyższe odznaczenie NOT, czyli Diamentową Honorową Odznakę NOT otrzymali Irena Radziejowska (SITPNiG), Tadeusz Kuchciński (SITP), Stanisław Jur (SITP), Tadeusz Wilczarski (WKTiR) oraz Waldemar Dunajewski (SEP). Srebrną Honorową Odznaką NOT odznaczeni zostali Wacław Tyborowski (SITWM), Aleksander Naugucki (SITWM), Leon Chalimoniuk (SITWM), Władysława Bogacka (SITWM), Artur Cywiński (SIMP), Krzysztof Kuźmicki (SIMP) oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Gdańsku (SITWM).

Dyplomy Uznania z rąk Prezes Pomorskiej Rady za aktywną działalność otrzymali Waldemar Dunajewski (SEP), Jerzy Stawarz (SIMP), Wacław Tyborowski (SITWM), Józef Kubicki (SIMP) oraz Irena Radziejowska (SITPNiG).

Na ręce Prezes Pomorskiej Rady złożono liczne gratulacje.

Listy gratulacyjne otrzymano m.in. od:

Wojewody Pomorskiego Dariusza Drelich, Marszałka Województwa Pomorskiego Mieczysława Struka, JM Rektora Politechniki Gdańskiej prof. dr. hab. inż. Jacka Namieśnika, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Pomorskiego Jana Kleinszmidta, Przewodniczącego Warmińsko-Mazurskiej Rady FSNT NOT w Olsztynie mgr. inż. Jana Chojeckiego, Prezesa Stowarzyszenia Nasz Gdańsk doc. dr. inż. Andrzeja Januszajtisa

Gratulacje napłynęły również od szeregu jednostek Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT:

Prezes FSNT NOT Ewy Mańkiewicz-Cudny, Prezesa Rady Regionalnej FSNT NOT w Słupsku Tadeusza Bruzdy, Prezesa Zarządu Środkowopomorskiej Rady NOT prof. dr. hab. inż. Tomasa Heese, Prezesa Rady Regionalnej FSNT NOT w Elblągu Piotra Ziółkowskiego, Prezesa Zarządu Rady FSNT NOT w Białymstoku mgr. inż. Tadeusza Wilczewskiego, Prezesa SITWM mgr. inż. Leszka Bagińskiego, Prezesa ZO SGP w Gdańsku Tomasza Jewsieni,

Po części oficjalnej spotkania odbyło się spotkanie koleżeńskie z muzyką na żywo, w wykonaniu tria LaScala.

NACZELNA ORGANIZACJA TECHNICZNA
FEDERACJA STOWARZYSZEŃ NAUKOWO TECHNICZNYCH

GRATULACJE

dla

**Pomorskiej Rady FSNT NOT
w Gdańsku**

z okazji jubileuszu 70-lecia

*z życzeniami sukcesów i dalszych dokonań
na rzecz ruchu inżynierskiego, rozwoju regionu
oraz polskiej techniki i gospodarki*

Prezes
Ewa Mankiewicz-Cudny
Ewa Mankiewicz-Cudny

Gdańsk, 23 listopada 2017 r.

RADA REGIONALNA
FEDERACJI STOWARZYSZEŃ NAUKOWO-TECHNICZNYCH
NACZELNEJ ORGANIZACJI TECHNICZNEJ W ŚLUPSKU

LIST GRATULACYJNY

dla

Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń
Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej
w Gdańsku

Z okazji Jubileuszu 70-lecia

*składamy serdeczne gratulacje oraz wyrazy szacunku za wielkie zaangażowanie
w działania związane z krzewieniem myśli technicznej.*

*Jesteśmy pełni uznania dla Waszej pracy
a także dla wysiłku związanego z prowadzeniem Konkursu Pomorska Nagroda Jakości
oraz innych konkursów dotyczących przedsięwzięć promujących innowacyjność i nową myśl techniczną.*

Gratulujemy osiągnięć i liczymy na dalszą współpracę.

Z wyrazami szacunku

Krzyszna Popiel
Wiceprezes RR FSNT NOT Słupsk

Tadeusz Brzuda
Prezes RR FSNT NOT Słupsk

Słupsk, 23 listopada 2017 r.

- W 2017 roku Prezes PR FSNT NOT w Gdańsku, prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko otrzymała wyróżnienie w konkursie Primum Cooperatio. Nagrodą i statuetką „Primum Cooperatio” czyli Nade Wszystko Współpraca wyróżniane są osoby reprezentujące pomorskie środowisko akademickie, za wybitne osiągnięcia naukowe połączone z udokumentowaną działalnością w zakresie wdrożeń własnego dorobku naukowego w gospodarce. Przedsiębiorcy promują tym samym naukowców, którzy rozumiejąc potrzeby gospodarki w sposób aktywny, swoją twórczą myślą i doświadczeniem przyczyniają się do wspierania i realizowania innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych.
- Wiceprezes Zarządu dr inż. Jan Bogusławski otrzymał Srebrne Honorowe Odznaczenie „Za zasługi dla Pracodawców Pomorza”. Uroczyste wręczenie Odznaczenia miało miejsce 3 kwietnia 2017r. w siedzibie Pracodawców Pomorza. Odznaczenie jest wyrazem podziękowania dla Pomorskiej Rady za wieloletnią, owocną współpracę na wielu płaszczynach.

- W 2019 roku Sekretarz Zarządu-Dyrektor Biura otrzymał tytuł Laureata Nagrody Indywidualnej w kategorii: PRAKTYK w ogólnopolskim Konkursie Polska Nagroda Jakości. 26 listopada 2019 r. w siedzibie Krajowej Izby Gospodarczej w Warszawie, odbyła się II Krajowa Konferencja „Polska jakość w 100- lecie odzyskania Niepodległości 1918-1921”, podczas której nastąpiło wręczenie nagród.

- W 2022 roku Prezes PR FSNT NOT w Gdańsku prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko oraz Wiceprezes Zarządu dr inż. Jan Bogusławski otrzymali tytuł Eksperta NOT. Uroczystość wręczenia certyfikatów odbyła się podczas XXVII Kongresu Techników Polskich i V Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich w czerwcu 2022r. W Gliwicach.

5.8. Biuletyn Informacyjny

W dzisiejszych czasach jednym z najważniejszych i najcenniejszym dobrem jest informacja.

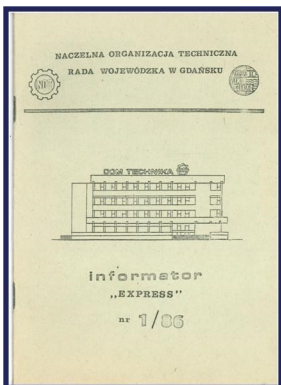
Mamy mnóstwo możliwości, aby szybko i bezproblemowo dzielić się wiedzą, bądź ją otrzymać. Tracą na popularności tradycyjne środki komunikacji: pisanie listów zastąpiły SMS-y, zamiast kupować gazetę coraz częściej otwieramy strony internetowe z wiadomościami. Czytanie tradycyjnych książek traci swoich zwolenników i wypierane jest poprzez audiobooki bądź e-booki. Spotkania, prelekcje, czy wykłady zastępują blogi i wideoblogi.

W obecnych czasach szybkość przepływu informacji ma istotne znaczenie, a chroniczny brak czasu skłania do sięgania po to, co jest blisko, w zasięgu i nie wymaga nakładów i czasu oczekiwania.

Przyglądamy się zmianom zachodzącym na rynku wymiany informacji- jeszcze nie tak dawno w murach Domu Technika mieścił się Zakład Poligraficzny- drukowane były foliogramy, wydawane były książki techniczne. Dziś skupiamy się na wydawaniu Biuletynu Informacyjnego i materiałów konferencyjnych – w formie papierowej i internetowej. Najnowszy Biuletyn, wydany we wrześniu 2022 roku, nosi numer 39.

Najstarszy, odnaleziony w naszym archiwum, nosił tytuł „informatorek EXPRESS” i został wydany w 1986 roku pod numerem 1/86. Kolegium Redakcyjne tworzyli: prof. dr inż. T. Jednorat-przewodniczący, dr inż. M. Dmowski - wiceprzewodniczący, inż. R. Szynalewski, mgr inż. E. Murczkiewicz, zaś funkcję sekretarza sprawowała mgr E. Pietrzykowska. Nakład tego numeru wyniósł 700 egzemplarzy.

W numerze za najważniejszą informację uznano, umieszczając ją na początku wydania, pierwsze wyjazdowe posiedzenie Rady Głównej NOT, które odbyło się w Gdańsku w dniach 13-14 grudnia 1985 roku. W informatorku skupiono się na podsumowaniu roku poprzedniego oraz jubileuszu 40-lecia działalności Federacji. Znalazło się tu również zaproszenie do organizacji w Gdańsku XXI Kongresu Techników Polskich, jak dotąd jedyne kongresu, który odbył się w naszym mieście.

W publikacji zamieszczono wystąpienie Prof. Tadeusza Jednoratę, wygłoszone podczas posiedzenia Rady Głównej NOT, zatytułowane „Problemy Regionu Gdańskiego i Gospodarki Morskiej”. W podsumowaniu czytamy: „...budowa Domu Technika w Gdańsku nie została zakończona., a dwie klatki schodowe wychodzą na boczną ścianę domu. W bieżącym roku, w porozumieniu z ZG NOT, uruchomiliśmy prace projektowe nad zakończeniem budowy Domu Technika w gdańsku, poprzez dobudowanie łącznika między istniejącym Domem Technika i planowaną salą konferencyjno-kongresową na ok. 2000 osób. Wówczas na bazie zespołu tych budynków można by stworzyć CENTRUM NAUKOWO-TECHNICZNE I KULTURALNE o zasięgu nie tylko regionalnym ale i ogólnokrajowym.” Patrząc z perspektywy czasu - wielka szkoda, że nie udało się urzeczywistnić tych planów!

O swojej działalności w Informatorze 1/86 napisały cztery stowarzyszenia: SITR, PZITS, SIMP i SITLiD. Gdański oddział SITR (Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Rolnictwa) niestety zakończył działalność w pomorskich strukturach w roku 2016. Natomiast w roku 1985 w jego skład wchodziła imponująca liczba 1136 członków indywidualnych, zrzeszonych w 53 kołach zakładowych. Gdański oddział SIMP w tym samym numerze podaje liczbę członków: 1220 i 30 kół. Ta suma robi kolosalne wrażenie, zważywszy, że w chwili obecnej Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku łącznie skupia 2600 członków.

Kolejny, najstarszy numer w archiwum to 91/1. Skupiono się w nim na działalności ówczesnej Rady Wojewódzkiej FSNT NOT za rok poprzedni, jednak w kontekście przemian w życiu politycznym i społecznym naszego kraju. Wyraźnie widoczne są radość i nadzieje związane z nowymi możliwościami w kontekście budowania wolnorynkowej Polski. Uchwalono nowy statut, niosący znaczące zmiany, uwzględniający tradycje 100 - letniego okresu polskiego ruchu stowarzyszeniowego i wykorzystujący doświadczenia analogicznych organizacji technicznych m.in. USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Francji.

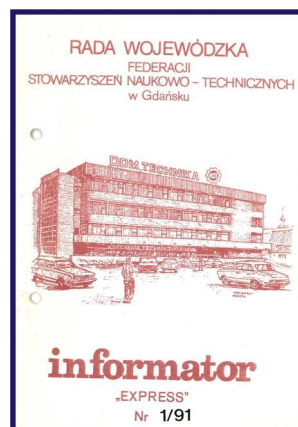
W grudniu 1990 roku podjęto uchwałę wytyczającą kierunki działalności Rady w (XII) kadencji 1991-1993. Poza skróconym omówieniem sprawozdania za rok poprzedni, w Informatorze znaleźć można obszerny komunikat Komisji Seniorów. I tu perełka- wiersz Pani Heleny Potockiej- Sekretarz Komisji Seniorów, wygłoszony przez autorkę z okazji XXIV Dnia Seniora w dniu 14-12-1990r. Publikujemy poniżej fragment utworu.

Nie ma przecież jak to w NO-cie
Každy pływa tutaj w złocie,
Złote myśli tu się rodzą
Gdy komórki nie zawodzą.
Kruchość ciała nam nie szkodzi,
Duchem wciąż jesteśmy młodzi,
I problemów nam przybywa,
Obowiązek wciąż nas wzywa.
Myśl techniczna tu się rodzi,
Nikt nikomu tu nie szkodzi,
Tu się mądre rady daje,
Choć nagrody nie dostaje.
Tu nie szukasz w całym dziury,
Tu się prawa zna natury,
Tu „trust” mózgow się kojarzy,
Každy coś z zanadru darzy.

Jakiś projekt oczywiście
Co usprawnić rzeczywiście,
Jak zbudować cud maszyny
By grały wszystkie sprężyny.
[...]
Niech spełniają się Wasze marzenia,
niech nas przyjaźń opromienia,
Byście młodym wiedzy wciąż dawali,
By o Polskę naszą z troską dbali.
Byśmy wszyscy żyli w zgodzie
W NO-cie i naszym Polskim Narodzie,
By Ojczyzna nasza cała,
W wspólnocie europejskiej- potęgą się stała.

Treść kolejnego Informatora Express (2-4/91) poświęcona została komunikatom i sprawozdaniom z działalności Rady, wyszczególniono Komitety Naukowo- Techniczne powołane na kadencję 1991-93, poinformowano o międzynarodowych i krajowych sympozjach, które odbyły się w Domu Technika oraz zamieszczono sprawozdanie z finału XVII Olimpiady Wiedzy Technicznej, który odbył się w Gdańsku.

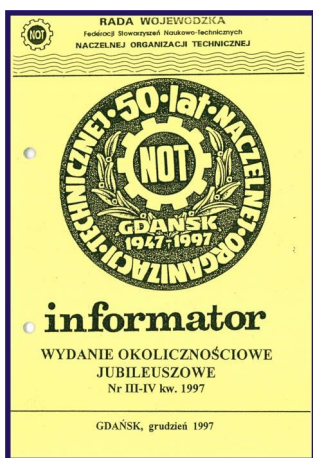
W 1992 roku wydano 2 numery Informatora. Pierwszy poświęco-

no publikacji z przygotowań do XXII Kongresu Techników Polskich, informacjom z działalności Rady oraz stałą rubrykę „Z działalności OW Stowarzyszeń N-T”, natomiast drugi z nich poświęcono na opublikowanie informacji z przebiegu obrad XXII KTP, omówienie wniosków i Uchwały Generalnej XXII KTP.

W 1993 roku odnotowujemy w naszych zasobach archiwalnych 3 numery Informatora. Nakład został zmniejszony do 100 egzemplarzy. W Informatorach zamieszczono wiadomości z działalności Rady- z dumą znajdujemy informację, że w pierwszym półroczu 1993 roku w Domu Technika odbyło się około 80 imprez technicznych, w tym kilka o randze międzynarodowej i ogólnopolskiej! Łatwo obliczyć, że imprezy odbywały się w Domu Technika prawie co drugi dzień – to prawdziwe wyzwanie organizacyjne! Był to rok wyborów, wobec czego opublikowano podsumowanie posiedzenia sprawozdawczo- wyborczego i fragmenty sprawozdania z działalności Rady w zakończonej kadencji.

Przez kolejne dwa lata ukazywały się po dwa Informatory rocznie, z obszernymi komunikatami z działalności Stowarzyszeń oraz działalności Rady, natomiast w 1996 jeden numer, poświęcony przygotowaniom do obchodów Milenium oraz ogłaszający powstanie promującego filozofię TQM Konkursu Gdańskiej Nagrody Jakości - kontynuowanego do dziś pod nazwą Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości.

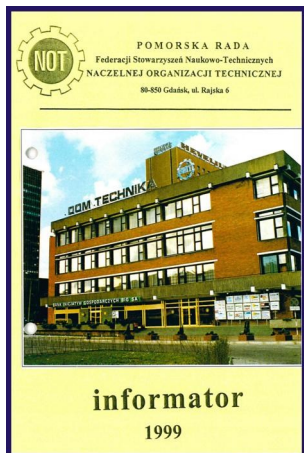
Rok 1997 zapisano w dwóch wydaniach Informatora. Był to rok obchodów 1000 - lecia Miasta Gdańska, ale i rok obchodów jubileuszowych 50- lecia ruchu stowarzyszeniowego Federacji NOT na Ziemi Gdańskiej. W drugim z numerów, w wydaniu okolicznościowym, datowanym na grudzień 1997, Rada zdała sprawozdanie z działań podejmowanych w ramach obchodów 1000 - lecia Miasta Gdańska: zorganizowano wspólnie ze stowarzyszeniami aż 9 konferencji oraz wydano monografię ruchu stowarzyszeniowego FSNT NOT na ziemi gdańskiej i medal okolicznościowy.

Od następnego roku zmieniono nazwę, usuwając z niej słowo „EXPRESS”.

W roku 1999 po raz pierwszy na okładce Informatora wykorzystano kolorowe zdjęcie Domu Technika, które pojawiło się ponownie na wydaniu specjalnym, datowanym na maj 2000r. W 2000 roku wydano dwa informatory, w 2001 jeden, zaś w 2002 roku trzy numery, w tym wydanie specjalne, poświęcone Sesji Regionalnej w Gdańsku, zorganizowanej w ramach XXIII Kongresu Techników Polskich.

Cztery ostatnie Informatory, odnalezione w naszym archiwum, obejmują lata 2003-2006. W treści odnajdujemy przede wszystkim informacje o działalności Rady. Znaleźć również można informacje o licznych sympozjach, konferencjach i seminariach, które odbywały się w Domu Technika.

W styczniu 2013 roku, po blisko 7 latach, staraniem ówczesnego Prezesa Zarządu PR FSNT NOT w Gdańsku, dra inż. Jana Bogusławskiego, oraz Dyrektora Biura mgr. Waldemara Cezarego Zielińskiego, wznowiono publikację informatora, wydając pierw-

szy numer pod nazwą Biuletynu Informacyjnego Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku. Skład został wykonany przez drukarnię, biuletyn był czarno-biały, a kolorową okładkę ozdobiła podobizna najpiękniejszej gdańskiej fontanny- Neptuna. Drugi numer zyskał tytułowy nagłówek i format okładki, obowiązujące do dziś. Biuletyn zaplanowano jako kwartalnik, a od 2014 roku przygotowywane są również wydania specjalne. W czerwcu 2013 roku Biuletyn zarejestrowano w międzynarodowym systemie informacji o wydawnictwach ciągłych i oznaczono symbolem ISSN. Z uwagi na możliwość elektronicznego pobierania treści, nakład wydania papierowego oscyluje jedynie wokół 150-300 egzemplarzy.

Redaktorem naczelnym jest dr inż. Jan Bogusławski - Wiceprezes Zarządu PR FSNT NOT w Gdańsku. Redaktor uważnie weryfikuje nadesłane do druku materiały, ma ostateczną decyzyjność odnośnie merytoryki zawartych w kwartalnikach treści. Sam też jest autorem, publikującym artykuły w każdym numerze.

Za skład odpowiada członek kolegium redakcyjnego, mgr inż. Paulina Orłowska. To jej bystre oczy wychwytyją wszelkie niedoskonałości w tekście, choć kilka razy nie ustrześliśmy się od chochlików drukarskich- mimo uważnych kilku par oczu, skupionych na weryfikacji złożonego numeru, zdarzył się nam zarówno odmienny kolor logo, jak i ucięty ostatni akapit w artykule- na szczęście, udało się nam uzupełnić treść przed dystrybucją.

Trzecim Członkiem Zespołu jest autorka niniejszego podsumowania, której rola to przede wszystkim korekta treści i wyszukiwanie błędów, a także pisanie relacji z wydarzeń, które odbyły się w Domu Technika.

Zespół Redakcyjny od początku wznowienia publikacji czuwa nad merytoryczną zawartością każdego wydania, dzieli się z czytelnikami swoją wiedzą i wizją rozwoju naszej aglomeracji, przygotowując artykuły poruszające aktualne problemy w Trójmieście. Biuletyn przestał być kroniką minionych wydarzeń, a stał się polem wymiany poglądów i ścierania wizji rozwoju w wielu dziedzinach techniki. Z upływem czasu, objętość każdego kolejnego numeru zwiększała się- z 8 stron Biuletyn „urósł” aż do 30 – rekordowe wydanie miało aż 44 strony (Nr 15- lipiec 2016)! Co prawda w naszych zasobach jest wydanie obejmujące aż 51 stron, jednak jest to wyjątek, spowodowany wstrzymaniem druku przygotowanego wydania nr 29 – marzec 2020 w związku z ograniczeniem działalności, spowodowanym wybuchem epidemii Covid-19 i połączeniem wydania marcowego z wydaniem numeru 30 - czerwiec 2020.

Nad pracą Zespołu Redakcyjnego czuwa Dyrektor Biura Waldemar Cezary Zieliński, wyznaczając standardy i weryfikując przygotowane do druku treści. Dyrektor jest też pomysłodawcą rubryk *Łoża Ekspertów*, *Półka z Książkami* (tu mamy też przyjemność publikować recenzje książek przygotowane przez Dyrektora) i innych.

W ostatnim roku nasz Biuletyn przeszedł subtelny lifting. Zmieniony został rozmiar na standard A4, czcionka, utworzony został szablon, gwarantujący niezmiennność rubryk i wizualizacji. Zmieniona została drukarnia, gwarantując najwyższą jakość publikacji papierowej. Zmieniona została data wydania na ostatni miesiąc kwartału.

Na naszych łamach mieliśmy okazje publikować artykuły znanych autorytetów w wielu dziedzinach techniki i nauki, pozyskane staraniem Dyrektora Waldemara Zielińskiego. Powstały stałe rubryki, w których poruszana jest problematyka w wielu dziedzinach: od ochrony środowiska, edukacji, poprzez omawianie stosowanych rozwiązań w szeroko pojętej technice aż po elementy rozwoju transportu i jakości. Do najnowszych należy wspomniana już Łoża Ekspertów

i Półka z książkami. Coraz więcej miejsca mamy przyjemność poświęcać publikowaniu informacji o działalności Stowarzyszeń Pomorskiej Rady, Komitetu Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego. Na naszych łamach goszczą Rada Regionalna FSNT NOT w Słupsku oraz Komitet Terenowy FSNT-NOT w Lęborku.

Ścianę korytarza na I piętrze Domu Technika, tuż przy Biurze Zarządu, zdobią wywieszane kolejne numery kwartalnika. Piszemy o nas, o braci technicznej - tym samym, widząc skalę wydanych kwartalników jesteśmy dumni, że w pomorskich strukturach NOT dzieje się tak wiele, że mamy o czym pisać i informować naszych Czytelników.

Wszystkie poruszane w Biuletynie tematy łączy jedno: troska o nasz region i rozwój Pomorza.

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

ROZMOWA O PRZEMYSŁE STOCZNIOWYM W POLSCE

KONFERENCJA
 25 lutego 2016 r., godz. 12⁰⁰
 Dom Techniki NOT w Gdańsku

2016 - 13 jubileuszowa edycja Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

70 lat gdańskiego oddziału SGP
 zapraszamy na Bal w Miękkim Gwoździu jst
<http://www.mkg.goswatybka.eu>

2016 - 13 jubileuszowa edycja Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

XV ŚWIATOWY ZJAZD INŻYNIERÓW POLSKICH
XXV KONGRES TECHNIKÓW POLSKICH

2016 - 13 jubileuszowa edycja Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

ZAKOŃCZENIE XVII KADENCJI POMORSKIEJ RADY

Pomorska Nagroda Jakości - IX jubileuszowa edycja

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Członkowie Stowarzyszeń Naukowych - Technicznych, Inżynierskich w Federacji Regionalnej Organizacji Technicznej, a także Inżynierów, Techników oraz Techników Inżynierskich, składamy najlepsze życzenia Noworocznych. Niech Nowy Rok obdaruje Was bogactwem, szczęściem, sukcesami, zaspokojeniem potrzeb i dążeń.

2017

2017 - jubileusz 70 - lecia Pomorskiej Rady FIOST NOT w Gdańsku

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

2017 - jubileusz 70 - lecia Pomorskiej Rady FIOST NOT w Gdańsku

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Bezpieczeństwo pożarowe obiektów istniejących s. 33

2017 - jubileusz 70 - lecia Pomorskiej Rady FIOST NOT w Gdańsku

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

2017 - jubileusz 70 - lecia Pomorskiej Rady FIOST NOT w Gdańsku

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Historia Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku - str. 7

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

ZAWODY OGÓLNOPOLSKIE - FINAŁOWE XLIV OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ 6-8 KWIECIA 2016 r.

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Plan zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska s. 7

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Propozycje Zmian Istniejącego Modelu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Kierunku GZC s. 20

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

KONFERENCJA ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ W OPIECE MEDYCZNEJ - dokąd zmierzamy? str. 25

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

GALA FINAŁOWA XXII edycji Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości str. 4

BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

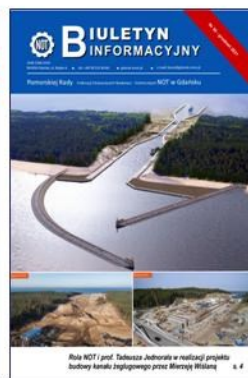

IV ŚWIATOWY ZJAZD INŻYNIERÓW POLSKICH XXVI KONGRES TECHNIKÓW POLSKICH s. 2

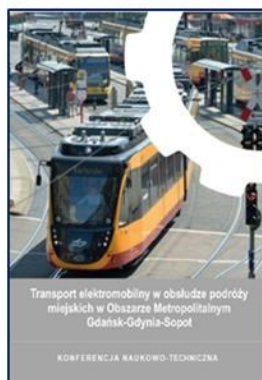
BULETYN INFORMACYJNY
 Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku

Przewidywania Pomorskiej Rady Inżynierów Inżynierów Techników NOT w Gdańsku - str. 7

Dofinansowane publikacje oraz materiały konferencyjne

6. Kongresy Techników Polskich

Uchwały, wytyczne i wnioski Kongresów Techników Polskich były głównymi wytycznymi dla działań Pomorskiej Rady FSNT NOT w zakresie jej aktywnego funkcjonowania. Działania te to szeroko pojęty rozwój nauki i techniki, rozwój technologii produkcji i organizacji pracy, wymiana poglądów poprzez szkolenia, konferencje naukowo-techniczne i seminaria.

Efektom I Kongresu Techników Polskich (Katowice 1- 3.12.1946) było powstanie oddziału Wojewódzkiego NOT w Gdańsku.

Na II Kongresie TP (Warszawa 28-29.1952) były prezentowane problemy związane z rozwojem województwa gdańskiego, w szczególności rozbudową gospodarki morskiej, rozbudową lokalnego przemysłu oraz odwodnienia i zagospodarowania Żuław. Dużo uwagi poświęcono problemom szkolenia kadr technicznych. Na kongresie tym reaktywowano też zniszczone w czasie wojny Muzeum Techniki.

Na III Kongresie TP (Warszawa 24-26.02. 1957) gdańskie środowisko techniczne przedstawiło specyfikę zagadnień Wybrzeża w zakresie przemysłu okrętowego, żeglugi morskiej i portów, rybołówstwa i zagospodarowania Żuław.

IV Kongres TP (Wrocław 12-14.02.1961) odegrał dużą rolę w konsolidacji środowiska technicznego pod hasłem „Każdy inżynier i technik członkiem SNT w Federacji NOT”.

V Kongres TP (Katowice 10-12.02.1966) obradował pod hasłem „Jakość i nowoczesność produkcji w gospodarce narodowej”. Gdańskie środowisko techniczne przygotowało się do kongresu powołując Komitet Organizacyjny Kongresu pod przewodnictwem prof. Jerzego Doerffera. W ramach dwunastu sekcji problemowych wypracowano wnioski obejmujące pełny zakres działalności Naczelnej Organizacji Technicznej.

VI Kongres TP (Poznań 2-4.09.1971) poprzedziło, podobnie jak poprzedni kongres, powołanie Wojewódzkiego Komitetu Organizacyjnego Kongresu pod przew. prof. Jerzego Doerffera. Wypracował on w 13 sekcjach problemowych materiały do uchwał VI Kongresu określające rolę inżynierów i techników oraz NOT w intensyfikacji rozwoju techniki i gospodarki narodowej. Uchwały stały się wytycznymi do działalności NOT i współpracy z administracją państwową w przyszłości.

VII Kongres TP (Warszawa 22-24.04.1977) poprzedziła intensywna działalność środowiska technicznego w Wojewódzkim Zespole Koordynacyjnym ds. VII Kongresu oraz w zespołach problemowych. W porozumieniu z przedstawicielami OW NOT województw nadmorskich sprecyzowano wnioski dotyczące m.in. wykorzystania osiągnięć nauki i techniki oraz wdrażania postępu technicznego w przemyśle, rolnictwie, transporcie, energetyce i łączności. Materiały z dyskusji przed kongresowej przekazano Prezydium VII Kongresu oraz przedłożono władzom polityczno-gospodarczym Ziemi Gdańskiej.

VIII/XX Kongres TP (Łódź 8-10.10.1982) poprzedziło powołanie Zespołów Problemowych Rady Woj. FSNT NOT w Gdańsku. Przygotowały one materiały i wnioski w następujących grupach (pakietach) problemowych: gospodarka żywnościowa, energetyka, budownictwo, ochrona środowiska i gospodarka wodna oraz polska myśl techniczna i rola środowiska technicznego w zakresie odnowy i wychodzenia z kryzysu gospodarczego.

Podczas Kongresu podjęto decyzję o nawiązaniu do tradycji zjazdów, poczynając od I Zjazdu Techników Polskich w 1882 roku, których do 1982 roku odbyło się 19. Kongres VIII stał się XX.

Na XXI Kongresie TP (Gdańsk 23-25.04.1987) zwrócono uwagę w szczególności na potrzebę nadania wysokiej rangi kadrcze technicznej w tym zwiększenia roli doradców i rzeczoznawców NOT w zakresie rozwoju techniki oraz technologii i organizacji pracy w procesach zarządzania. Szczególnie dużo uwagi poświęcono tematyce postępu technicznego.

Podsumowanie Kongresu znalazło się w wydaniu Głosu Wybrzeża nr 97 z dnia 27-04-1987r.

XXI Kongres Techników Polskich zakończył obrady

Słowa zamienić na czyny

Niezależnie od różnic poglądów środowisko techniczne musi zwiększyć swoje wysiłki na rzecz podjęcia i rozwiązania zadań o strategicznym znaczeniu dla rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

Sobota była ostatnim dniem XXI Kongresu Techników Polskich. Zgromadzeni w gmachu "Olivy" delegaci dyskutowali nad przyjętymi uchwałami, generalnie stwierdzając, że najważniejszą kwestią jest podjęcie i rozwiązanie zadań o strategicznym znaczeniu dla rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

Obrady rozpoczęto wykładem Zdzisława Czerni, rektora Instytutu Opatronstwa, Porozumienia Związków Zawodowych. Mówca podkreślił szczególną rolę techników i inżynierów w zapewnieniu materiałowej i biłowej potrzeb naszego społeczeństwa. Nawiązując do obywatelskich zadań techników i inżynierów w zakresie społecznych przedsięwzięć ich przedmiotem wykładu był prof. Stanisław Kalfus, prof. Bohdan Paszkowski, Wojciech Wleś i doc. Aleksander Legawic.

Po wykładzie Zdzisława Parana (BIT/Rozbudowa) głosabrał prof. Wiesław Grudziński, zwrócił on uwagę na konieczność walki z udziałem techników i techników w ruchu wyznaczeniowym.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

(Dokończenie na str. 2)

Nr 97 (11719 27 kwietnia 1987 r.)

XXI Kongres Techników Polskich zakończył obrady

(Dokończenie ze str. 1)

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

W tym celu należało przede wszystkim dostrzec, że technicy i inżynierowie powinni być traktowani jako siła robocza, która jest niezbędna do rozwoju polskiej gospodarki dla przyszłości naszej Ojczyzny.

5 ZŁ

XXI KONGRES TECHNIKÓW POLSKICH
Gdańsk '87

DOM TECHNIKA

KARTKA POCZTOWA

POLSKA

PPTiI - IV 1987 r. nakład 200.000 proj. C. Narwiński

XXII Kongres Techników Polskich (Warszawa 27-28 listopad 1992) Rada Wojewódzka FSNT NOT w Gdańsku poprzedziła wielką naradą programową Makroregionu Nadmorskiego (Gdańsk 05 październik 1992) pod hasłem „Wpływ nowoczesnej techniki i jej realizatorów na działalność gospodarczą i ekorozwój w makroregionie nadmorskim”. Na naradzie tej dużo uwagi poświęcono problemom i znaczeniu kadry technicznej w przemianach gospodarki narodowej a także problemom szkolenia i adaptacji zawodowej młodej kadry.

Na naradzie dyskutowano też o oddziaływaniu nauk przyrodniczych i technicznych na ekorozwój w obszarach nadmorskich oraz o powiązaniach gospodarczych i infrastrukturalnych portów morskich z miastami portowymi. Wnioski z narady przedkongresowej w Gdańsku zostały przekazane Komitetowi Organizacyjnemu XXII Kongresu TP.

XXIII KTP odbył się w dwóch sesjach (Warszawa 7.12.2001 i Poznań 18.6.2002). Półroczny odstęp między sesjami był przeznaczony na forum dyskusyjne różnych grup inżynierskich. Wypracowano ponad 200 wniosków i postulatów o charakterze realizacyjnym. Kongres był ofertą społeczności inżynierskiej pod adresem polityków, by wykorzystali zdrowy rozsądek i wyobraźnię twórców techniki w procesie transformacji i akcesji do Unii Europejskiej. Trzeba zaznaczyć, że poczynając od XXIII KTP odbywają się one równolegle ze Światowym Zjazdem Inżynierów Polskich

XXIV KTP także odbył się dwóch sesjach (Poznań 8.6.2010 i Łódź 24-25.5.2011). Zajmowano się sprawami w relacji technika – gospodarka w Polsce, w nawiązaniu do europejskich i światowych wyzwań globalizacyjnych, ze strategicznie ważnymi kompleksami innowacyjności, energetyki i transportu.

XXV KTP odbył się we Wrocławiu (16 – 18 czerwca 2016). Program obrad obejmował m.in. rolę inżynierów w gospodarce w tym w reindustrializacji, perspektywy transportowe Polska-Europa-Świat. Usłyszeliśmy w trakcie obrad, że inżynierowie z Politechniki Gdańskiej plasują się pośród tych z największą liczbą zgłoszeń wniosków patentowych (w Polsce w roku 2015 było ich 26).

XXVI KTP miał miejsce w Krakowie (13 – 15.06.2019). Hasło przewodnie Kongresu to: „Inżynier przyszłości” i stojące przed nim wyzwania w obliczu rewolucji cywilizacyjnej – przemysłu 4.0, sztucznej inteligencji, zagrożenia energetycznego, klimatycznego i surowcowego.

XXVII KTP zorganizowano w Gliwicach (23-25.06.2022). Miał on przesłanie „Inżynierowie dla zdrowej planety”, co jest nawiązaniem do najważniejszych problemów współczesności: pandemii i zmian klimatycznych. Wynika z tego ogromna odpowiedzialność, spoczywająca na inżynierach, w tym także za przygotowanie kolejnych (młodych) kadr inżynierskich do zadań czekających w przyszłości.

Reasumując – trzeba podkreślić, że wszystkie kongresy, które odbyły się po przemianach ustrojowych w 1989 były wielką ofertą zdrowego rozsądku i wiedzy ze strony społeczności inżynierskiej pod adresem władz państwowych i samorządowych. I trzeba stwierdzić, niestety, że w doktrynie liberalnej nie jest łatwo przebić się pragmatyzmowi inżynierskiemu.

7. Historia siedziby Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

Geneza powstania Domu Technika w Gdańsku sięga wczesnych lat sześćdziesiątych, kiedy to, by podkreślić postępowość polskiej myśli technicznej, Naczelna Organizacja Techniczna w wielu polskich miastach wybudowała nowe siedziby. Rozpoczęto pierwsze starania o wzniesienie siedziby, która spełniłaby wymagania środowiska ludzi techniki, wpływając na jego integrację, bezpośredni rozwój i wszelkie aspekty krzewienia myśli technicznej, mającej istotny wpływ na rozwój naszego regionu.

Należy cofnąć się w tym miejscu do wczesnych lat powojennych, kiedy to w 1945 roku narodził się pomysł usytuowania centrum usługowo-handlowego w pobliżu dworca kolejowego, na dużym terenie, liczącym około 8 hektarów. W mieście odbudowywanym po zniszczeniach wojennych brak było takiej inwestycji. W pobliżu bulwaru spacerowego, przebiegającego wzdłuż lewego brzegu kanału Raduni, miał powstać budynek Naczelnej Organizacji Technicznej.

Począwszy od 1948 roku, pierwsza siedziba Oddziału NOT w Gdańsku znajdowała się w Gdańsku Wrzeszczu przy Al. Wojska Polskiego 17 i były to dwa skromne pokoje oraz dodatkowe pomieszczenia znajdujące się na Politechnice Gdańskiej. Dwa lata później, w roku 1950, NOT przeniósł się do budynku Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku, gdzie otrzymał 3 pokoje, następnie w roku 1954 do Wrzeszcza na ul. Pniewskiego 14, gdzie otrzymał 4-pokojowy lokal. Kolejną siedzibą był lokal znajdujący się przy ul. Wały Jagiellońskie 38, będący wówczas własnością Wojewódzkiego Komitetu PZPR. Mimo otrzymanych do dyspozycji sześciu pokoi, dwóch sal konferencyjnych i Klubu Technika z zapleczem gastronomicznym, również i ta siedziba nie spełniała oczekiwań. Należy pamiętać, że NOT zrzeszał na terenie województwa gdańskiego łączną liczbę 8000 członków. Po słynnym pożarze w 1970 roku Oddział przeniósł się do budynku Towarzystwa Ekonomicznego przy ul. Długi Targ, gdzie funkcjonował do ukończenia budowy Domu Technika w 1974r.

W 1963 roku, z chwilą objęcia stanowiska przewodniczącego NOT w Gdańsku przez prof. dr. inż. Jerzego Doerffera, wszelkie kroki mające na celu wybudowanie siedziby Domu Technika przybrały realne kształty i po licznych staraniach i rozmowach z lokalnymi władzami uzyskano odpowiednią zgodę na realizację tej inwestycji w śródmieściu Gdańska, przy placu Heweliusza.

Powołany przez Prezesa NOT Komitet Budowy Domu Technika w Gdańsku wytypował kilka propozycji i przygotował w czynie społecznym program budowy Domu Technika w połączeniu z Domem Nauczyciela.

W roku 1964 opracowane zostały założenia projektowe przez Zarząd Główny NOT, na budowę wspólnego obiektu Domu Technika i Domu Nauczyciela, jednak brak wystarczających środków potrzebnych do realizacji tak dużego projektu, spowodował wstrzymanie prac nad wspólną koncepcją i odstąpienie od połączenia tych dwóch inwestycji w jednym czasie i miejscu.

W 1965 roku na zlecenie NOT, Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej rozpisało konkurs na projekt Domu Technika w Gdańsku. W konkursie o charakterze zamkniętym wzięły udział cztery zespoły. Zwycięskim okazał się projekt autorstwa zespołu, prowadzonego przez mgr. inż. Szczepana Bauma z Biura Projektowego „Miastoprojekt”.

Powstały dwie wersje projektu: opracowana na podstawie zwycięskiej pracy oraz druga, opra-

cowana na życzenie inwestora. Opracowania założeń projektowych, a następnie projektu wstępnego inwestycji, które były trudne ze względu na wymagania stawiane przez NOT, jak również szereg konsultacji pomiędzy projektantem, a władzami NOT oraz rozbieżności w zakresie architektury zewnętrznej oraz formy sali głównej, która w swym założeniu miała łączyć aspekty funkcjonalności z kształtem amfiteatru. Wszystkie te czynniki spowodowały, iż ostateczną formę projekt uzyskał 4 marca 1968 roku i zamknął się wstępnym ustaleniem kosztów budowy na kwotę 33 milionów zł.

Fot: Budowa
Domu Technika,
1973;
Marian Niemier-
kiewicz,
otrzymane dzie-
ki uprzejmości
córci Danuty
Smugalla

Zasady użytkowania Domu Technika w Gdańsku opracowane zostały w oparciu o wytyczne Naczelnej Organizacji Technicznej, a w szczególności Zespołu Koordynacji Działalności Gospodarczej NOT w Warszawie. Określały one sposób funkcjonowania działalności klubowej i merytorycznej. Zarząd NOT przywiązywał dużą wagę do warunków lokalowych, jakie panowały w Domach Technika, które w sposób bezpośredni miały sprzyjać rozwojowi lokalnej techniki i integracji środowisk z nią związanych. Był to jeden z głównych powodów, który zaważył na decyzji o budowie. Dodatkowo, Domy Technika poprzez formy architektoniczne miały propagować nowoczesność.

Bardzo istotną jest informacja, iż ze względu na ogromne koszty budowy nowej siedziby NOT w Gdańsku i brak wystarczających funduszy własnych, cała inwestycja została sfinansowana

Fot: Budowa
Domu Technika, 1973;
Marek Kaliszczak,
[https://
sopot.fotopolska.eu/](https://sopot.fotopolska.eu/)

ze zgromadzonych środków wspólnych następujących instytucji: Naczelnej Organizacji Technicznej, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku, Zjednoczenia Budownictwa w Gdańsku, Polskich Linii Oceanicznych, Zjednoczeniu Portów Morskich oraz zbiorce funduszy od mieszkańców Pomorza i osób zrzeszonych w Naczelnej Organizacji Technicznej.

Aby upamiętnić zaangażowanie i wsparcie tych przedsiębiorstw, wykonano tablicę, którą wmurowano na I piętrze budynku.

Generalnym wykonawcą budowy było Gdańskie Przedsiębiorstwo Robót Miejskich, a głównym wykonawcą wyposażenia wnętrz była Fabryka Mebli Okrętowych w Starogardzie Gdańskim. Budowa Domu Technika rozpoczęła się w lipcu 1970 roku, a została ukończona w lutym 1974 roku.

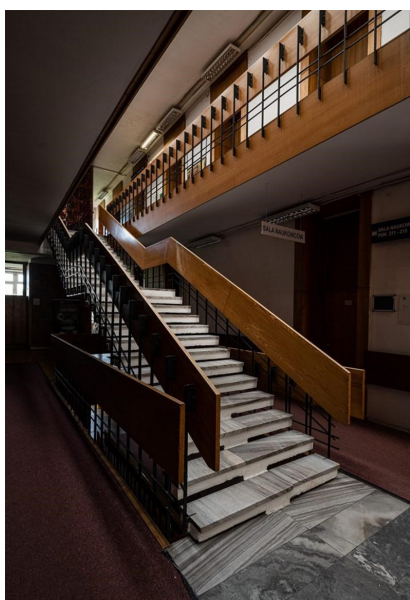
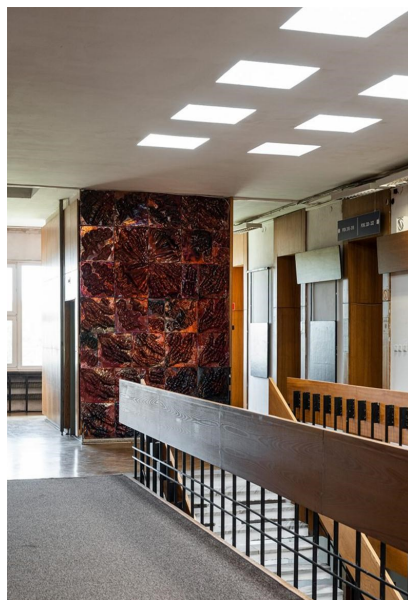
I w ten oto sposób, wspólnym wysiłkiem, funduszami i ogromnym zaangażowaniem wielu instytucji, lokalnych zakładów pracy, osób prywatnych, a przede wszystkim działaczy zrzeszonych wokół Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku, cel marzeń i zabiegów społeczności technicznej, miejsce późniejszych spotkań ludzi techniki i kultury oraz wielu ważnych wydarzeń związanych z życiem naszego miasta i jego mieszkańców przybrało realną formę budynku i miejsca znanego wszystkim kolejnym pokoleniom do dnia dzisiejszego.

Brutalizm, to styl architektoniczny, który narodził się w latach 60. na Wyspach Brytyjskich i był bardzo popularny w tamtym okresie w Europie Zachodniej, jednak nie znalazł wielu zwolenników i propagatorów w naszym kraju. Dom Technika w Gdańsku, zaprojektowany przez znanych i cenionych architektów: profesora Szczepana Bauma, głównego projektanta, Danutę Olędzką oraz wybitnego artystę plastyka Andrzeja Trzaskę jest jednym z nielicznych budyn-

Dom Technika, Fot: Maciej Czarnecki mmczarnecki.pl

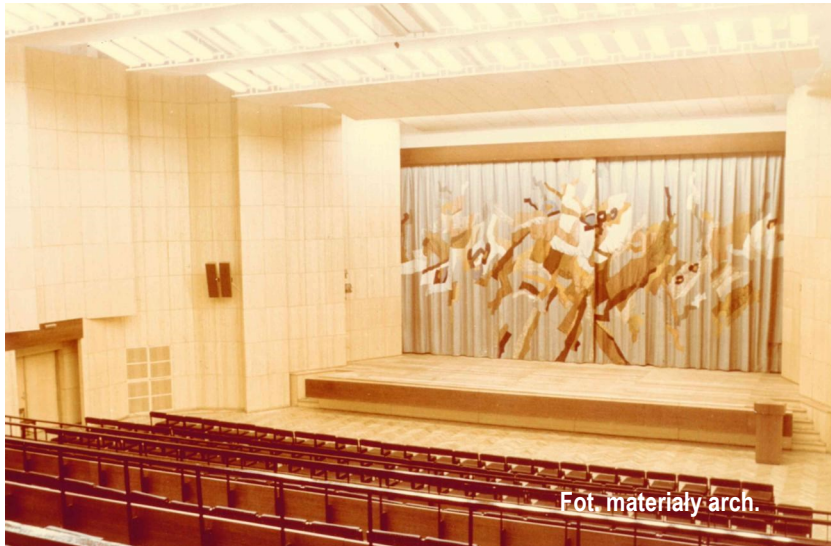
ków, który reprezentuje ten styl. Świadczy o tym zarówno fasada zewnętrzna, jak również wystrój wnętrza - jest to jeden z powodów wyjątkowości i oryginalności tego budynku oraz wpisania go na listę dziedzictwa kulturowego. Duży wpływ na końcowy wygląd Domu Technika miał współpracujący ze Szczepanem Baumem artysta plastyk, specjalizujący się w ceramice artystycznej, Andrzej Trzaska. Ściany pokryte ceramiką oraz wyjątkowa i okazała ceramika znajdująca się u zwieńczenia schodów na ścianie szybu windowego ostatniego piętra, były jedną z pierwszych realizacji tego artysty. Projekt spotkał się z ogromnym zainteresowaniem w kraju i za granicą, a fragmenty ceramiki z Domu Technika zostały zaprezentowane na paryskiej wystawie „Le Mur Vivat” w 1974 roku i stanowią doskonały przykład użytkowej ceramiki architektonicznej.

Wnętrze Domu Technika.

Fot. Maciej Czarnecki/mmczarnecki.pl

Jednym z ważnych akcentów artystycznych wyposażenia Domu Technika była kotara barwy seledynowej w głównej sali widowiskowej, autorstwa Jerzego Zabłockiego, wykonana z wielobarwnego materiału, imitującego florę i faunę naszego regionu.

O wartości architektonicznej Domu Technika najlepiej świadczy fakt, iż jest on tematem różnych prac naukowych, dotyczących twórczości jego projektantów, jest również przedmiotem pracy licencjackiej Pani Anety Golemskiej, obronionej w 2009 roku na Uniwersytecie Gdańskim.

Mimo licznych problemów, towarzyszących powstawaniu budynku Domu Technika w Gdańsku, jak wysokie koszty inwestycji, ogólny brak materiałów i wszelkiego wyposażenia, które były nieodłączną częścią całej gospodarki lat siedemdziesiątych w naszym kraju, całość projektu udało się zrealizować z wielkim rozmachem i bardzo nowocześnie. W tym miejscu trzeba wspomnieć o audiowizualnym wyposażeniu głównej sali widowiskowej w sprzęt najwyższej na tamte czasy jakości, specjalnie sprowadzony ze Szwecji. Pozwoliło to w latach 1974–1986

zorganizować słynny w całym kraju Festiwal Filmów Fabularnych w Gdańsku, który swoją genezę i pierwsze lata istnienia nierozłącznie wiąże z Domem Technika w Gdańsku i z przyczyn politycznych w latach osiemdziesiątych został przeniesiony do Gdyni. Osobiście miałem przyjemność spotykać na korytarzach Domu Technika największe sławy branży filmowej tamtych lat, Romana Polańskiego, Andrzeja Wajdę, Gustawa Holoubka, Janusza Gajosa, czy prowadzącą festiwal Grażynę Torbicką.

Fot. PAP/Stefan Kraszewski 1976
<https://twitter.com/paparchfoto>

Dom Technika był wyposażony we własne studio nagraniowe i sprzęt najwyższej światowej klasy, norweskiej firmy Tandberg; ciemnię oraz studio fotograficzne, w którym znajdował się profesjonalny sprzęt cenionej wówczas niemieckiej marki Pentacon, zakład introligatorski, który poprzez produkcję foliogramów i licznych prac naukowo-dydaktycznych, swoim zasięgiem obejmował cały kraj, mając duży wpływ na ówczesne szkolnictwo zawodowe. Nowocześnie wyposażona i zaprojektowana restauracja znajdująca się na parterze i klubokawiarnia na kondygnacji wyżej umożliwiały organizowanie znanych i popularnych wśród lokalnych mieszkańców bali sylwestrowych na 500 i więcej osób, wielu imprez branżowych, jak również szkolnych studniówek, bali maturalnych, czy prywatnych imprez okolicznościowych.

Nie sposób zapomnieć o towarzyszącej od początku istnienia budynku, dwupoziomowej, największej wówczas w Gdańsku Księgarni Technicznej oraz bibliotece z techniczną literaturą fachową, której główną atrakcją dla mnie, nastolatka, była okazała fontanna, znajdująca się wewnątrz księgarni na jej dolnym poziomie. Szkoła języków obcych wyposażona w profesjonalne kabiny oraz liczne sale wykładowe dopełniały nowoczesny obraz powstałego budynku. Liczne wystawy artystyczne, jak wystawa prac największego polskiego marynisty Mariana Mokwy i jego ucznia Henryka Baranowskiego oraz imprezy, mające na celu krzewienie kultury i myśli technicznej pośród lokalnej społeczności, jak Dni Techniki, Olimpiada wiedzy Technicznej, Konkurs o Pomorską Nagrodę Jakości - to tylko jeden z wielu aspektów działalności społeczno-kulturalnej w jaką wielki wkład miało istnienie i funkcjonowanie Domu Technika w Gdańsku.

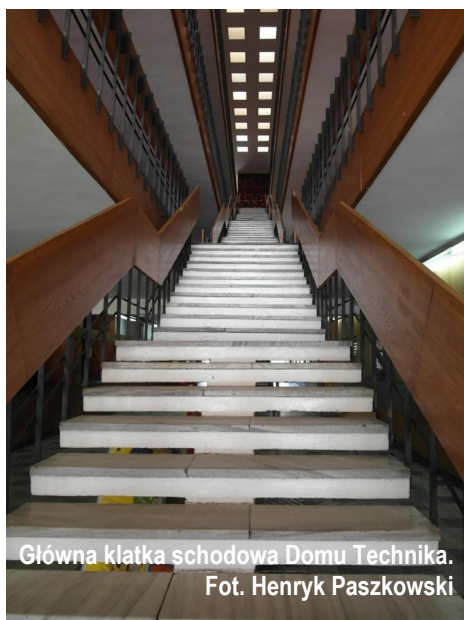

Fot. materiały arch.

Do dnia dzisiejszego budynek Domu Technika w swej niezmienionej formie jest siedzibą Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku. Od wielu lat, po generalnej przebudowie sali widowiskowej, funkcjonuje w nim popularna i lubiana przez mieszkańców Scena Teatralna NOT, goszcząca na swoich deskach najlepsze, krajowe spektakle teatralne, koncerty muzyczne i kabarety. W budynku wciąż odbywają się liczne konferencje i sympozja. W tym roku odbyła się kolejna, XXIV Gala Finałowa Pomorskiej Nagrody Jakości oraz coroczna edycja Olimpiady wiedzy Technicznej.

Regularnie odbywają się wystawy malarstwa.

Mimo nowej zabudowy ulicy Rajskiej, dzięki skutecznym działaniom Zarządu Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku, budynek Domu Technika nie został mocno zastłonięty i zyskał nowe otoczenie w postaci Placu Rajskiego, który od kilku lat stanowi integralną część jego otoczenia.

Główna klatka schodowa Domu Technika.

Fot. Henryk Paszkowski

8. Rola i zadania Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku określa swoją rolę i zadania w uchwałach programowych, podejmowanych na początku każdej, czteroletniej kadencji. Jest to zasadne, z uwagi na zmiany w otoczeniu biznesowym, naukowym i technicznym, a zmieniającą się rzeczywistość odzwierciedlają istotne z punktu widzenia środowisk technicznych, podejmowane przez NOT działania.

W obecnej, XX kadencji, Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku podjęła Uchwałę Programową, określając swoją misję w czterech podstawowych blokach:

Działalność dla społeczeństwa

1. Kreuje wizerunek inżyniera i technika jako twórcy i animatora postępu.
2. Działa na rzecz zacieśnienia współpracy z władzami województwa, samorządami zawodowymi i przedsiębiorcami.
3. Dbą o rozwój działalności Stowarzyszeń Pomorskiej Rady oraz otwiera się na nowe rozwijające się branże.
4. Wspiera funkcjonowanie kół seniorów oraz działa na rzecz aktywizacji życia wewnątrzorganizacyjnego opracowując na bieżąco formy integracji, organizując uzasadnione zawodowo wydarzenia, w tym także wyjazdy krajowe i zagraniczne przede wszystkim na konferencje techniczne.
5. Podejmuje wszelkie działania zmierzające do rozbudowy i unowocześnienia Domu Technika oraz przyległych nieruchomości

Działalność na rzecz techniki i gospodarki

1. Organizuje oraz bierze udział w spotkaniach dotyczących problematyki gospodarki w zakresie kształtowania rozwoju na rzecz Przemysłu 4.0, Internetu Rzeczy, rzeczywistości rozszerzonej (AR), drukowania przestrzennego 3D, problematyki OZE, samochodów elektrycznych, morskich farm wiatrowych i wykorzystania wodoru jako paliwa przyszłości.
2. Współpracując z przedstawicielami nauki z uczelni wyższych Pomorza i przemysłu, Instytut Naukowo-Badawczy Pomorskiej Rady organizuje spotkania i konferencje naukowe, w których uczestniczą pracownicy naukowcy uczelni technicznych w Polsce, członkowie Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.
3. We współpracy z organizacjami pracodawców i przedsiębiorców, izbami gospodarczymi, jednostkami edukacyjnymi, instytucjami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego z uwzględnieniem partnerstwa publiczno-prywatnego, Pomorska Rada podejmuje i wspiera działania mające na celu rozwiązywanie ważnych problemów gospodarczych i organizacyjnych w tym m. in. przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, wyeliminowania zbędnego zużycia wody oraz ograniczenia zanieczyszczeń.
4. Promuje Klub Technika jako miejsce spotkań przedstawicieli członków Stowarzyszeń, przedstawicieli biznesu oraz przedstawicieli nauczycieli akademickich oraz miejsce dyskusji na temat kształcenia w obszarze nowoczesnych technologii, nowoczesnych wyrobów oraz nowych rozwiązań organizacyjnych.

Działalność na rzecz współpracy środowiska technicznego i młodego pokolenia

1. Promuje Klub Technika jako miejsce spotkań twórców nowoczesnych wyrobów produkcyjnych, nowych technologii produkcyjnych oraz nowych rozwiązań organizacyjnych z członkami Stowarzyszeń, przedstawicielami biznesu i produkcji, młodzieżą szkół średnich, studentami szkół wyższych oraz mieszkańcami.
2. Organizuje i prowadzi konkursy o Pomorską Nagrodę Jakości, promuje Olimpiadę Wiedzy Technicznej, promuje konkurs Młody Innowator oraz Konkurs Prac Dyplomowych Magisterskich i Inżynierskich uczelni technicznych Trójmiasta.
3. Dla członków studenckich kół naukowych oraz doktorantów uczelni technicznych Trójmiasta organizuje konferencje i spotkania dotyczące rozwoju nowoczesnej wiedzy technicznej i gospodarki.
4. Działa na rzecz zaangażowania w działalność Stowarzyszeń młodzieży szkół średnich oraz młodych Inżynierów.

Działalność na rzecz współpracy międzynarodowej.

1. Bierze udział w działalności Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych (FEANI)
2. Działa na rzecz upowszechnienia Karty Zawodowej Inżyniera
3. Współdziała z Europejską Federacją Inżynierii Chemicznej (EFCE)

Ten szeroki, pożądaný wachlarz działań w zasadzie powtarzany jest od lat, ale wymaga dostosowania do rzeczywistości, w której się znajdujemy. W jakim kierunku ma się zmieniać Naczelna Organizacja Techniczna wobec sytuacji, która spowodowała, że rola stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT jest inna, niż w poprzednim systemie politycznym i jakie są tego przyczyny? Jakie podjąć działania mieszcząc się w ogólnych ramach zarysowanych w cytowanej uchwale ?

Należy podkreślić bardzo istotne kwestie, które mają wpływ na obecność środowisk inżynierskich w Polsce:

- Po pierwsze, status prawny SNT nie jest przystosowany do gospodarki rynkowej. W Polsce utrzymywanie organizacji ze składek członkowskich jest niemożliwe i konieczna jest działalność gospodarcza w celu zdobycia środków na działalność statutową.
- Po drugie, nastąpiło zmniejszenie zainteresowania działalnością w SNT wiodących przedstawicieli administracji, biznesu, uczelni słowem ludzi z autorytetem zawodowym , których udział w organizacji podnosi jej autorytet.
- Po trzecie, stowarzyszenia naukowo-techniczne mają coraz mniejszy wpływ na decyzje o takim czy innym programie (np. kierunków rozwoju sieci transportu) czy podejmowaniu określonych inwestycji - ta sfera stała się sferą stricte polityczną;
- Po czwarte, utworzenie izb zawodowych (inżynierów budownictwa, architektury itp.) służyć w założeniu, przez obligatoryjną przynależność naruszyło równowagę gospodarki rynkowej.

Na inżynierach spoczywa ogromna odpowiedzialność. Współzależność techniki i medycyny była tematem kilku sesji Kongresu Techników Polskich. Liczba dziedzin, w których współcześni inżynierowie mają udział ciągle rośnie, do czego nawiązywało wiodące hasło XXVII Kongresu (Gliwice 23-24.06.2022): Inżynierowie dla zdrowej planety.

Naczelna Organizacja Techniczna musi kierować się w swej działalności pragmatyzmem inżynierskim i szerokie wdrożenie tego musi być podstawowym zadaniem naszej organizacji.

9. Komitet Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego

opracowanie: Aleksandra Koper

To Gdańsk może się poszczycić inicjatywą powołania i organizacją pierwszej w kraju Rady Seniorów SNT-NOT. W stowarzyszeniach istniały już koła seniorów, jednak brak było ich reprezentacji na szczeblu wyższym. Kolega mgr inż. **Władysław Jacewicz**, członek i działacz PZITB wraz z grupką zapaleńców podjęli starania o wydzielenie i zalegalizowanie działalności seniorów w Oddziale Wojewódzkim NOT. Doradcami i współinicjatorami byli koledzy – emeryci:

mgr inż. **Zdzisław Sakowski** – SITLiD;
mgr inż. **Tadeusz Tymiński** – SITWM;
mgr inż. **Stanisław Fijałkowski** – SITPSpoż;
mgr inż. **Kazimierz Rakowski** – SIMP.

Było to absolutne novum, wymagało zatem uzgodnień we władzach centralnych, a także zmian w statucie NOT. Starania zostały uwieńczone sukcesem i w dniu 14 stycznia 1966 r. za zgodą ówczesnego prezesa OW NOT prof. dra inż. **Jerzego Doerffera** powstała Rada Seniorów SNT-NOT w Gdańsku.

Zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z 21 kwietnia 1976 r. z dniem 1 stycznia 1980 r. zostaje zmieniona nazwa na Komisję ds. Seniorów OW – NOT w Gdańsku. W 1991 r. Komisja ponownie zmienia nazwę i do dzisiaj działa jako Komitet Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego Pomorskiej Rady FSNT-NOT w Gdańsku.

Powołaniu Rady Seniorów w 1966 r. towarzyszyły wybory Zarządu. Pierwszym Przewodniczącym został mgr inż. **Władysław Jacewicz** i pełnił tę funkcję do 10 III 1975, kiedy zrezygnował ze względu na zły stan zdrowia.

Kolejno Przewodniczącymi byli:

inż. arch. Zygmunt Koralewski	PZITB	1975-1981
mgr inż. Michał Hill	SEP	1981-1983
inż. Henryk Jekiel	SIMP	1983-1985
inż. Stanisław Bartosik	PZITB	1985-1996, do r. 2001 Honorowy Przewodniczący KS
dr inż. Tadeusz Chodnik	SITLiD	1996-2020, Honorowy Przewodniczący KS
Aleksandra Koper	SITPNiG	od roku 2020 nadal

W początkowym okresie działalności Rada Seniorów borykała się z trudnościami lokalowymi. Spotkania towarzyskie odbywały się w małym pomieszczeniu OW NOT w dawnej siedzibie przy ul. Wały Jagiellońskie 38, w Wojewódzkim Domu Kultury, w kawiarni DT, w budynku ZSW

„Żak”. Sytuacja radykalnie poprawiła się po wybudowaniu Domu Technika przy ul. Rajskiej 6, gdzie Radzie przydzielono pomieszczenie biurowe, pokój nr 208, po zmianie 206, zajmowany do dzisiaj.

Działalność Rady Seniorów była finansowana przez Radę Oddziału Wojewódzkiego NOT i Oddziały Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. Nie bez znaczenia był również okazjonalny sponsoring zakładów pracy, członków zbiorowych stowarzyszeń. Obecnie także Komitet utrzymuje Pomorska Rada FSNT NOT. Szczególnie ważne jest udostępnianie pomieszczeń na spotkania i imprezy organizowane przez Komitet Seniorów oraz finansowanie wycieczek.

W maju 1974 roku gdańska Rada Seniorów była gospodarzem II Krajowego Zjazdu Seniorów SNT NOT. Przygotowała Regulamin Zjazdu, wniosła ogromny wkład w przygotowanie materiałów do referatów. Zjazd zobowiązuje Radę i Zarząd Główny NOT oraz Główną Komisję Seniorów do przedsięwzięcia akcji u Władz Naczelnych politycznych i państwowych, we współdziałaniu NOT-u głównie z CRZZ oraz ze Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w dążeniu do realizacji podjętych uchwał – poniżej fragmenty:

- 1/ współdziałać w opracowaniu zmian w Ustawie o Zaopatrzeniu Emerytalnym dotąd obowiązującym, w ramach uprawnień Federacji NOT;
  - 2/ Należy uzyskać dla Seniorów SNT ... wprowadzenie dodatku do emerytury, na wzór dodatku przyznanego dziennikarzom;
  - 3/ zweryfikować podstawę emerytur z lat ubiegłych do poziomu płacy aktualnej na analogicznym stanowisku;
- oraz szereg innych postulatów, mających poprawić sytuację materialną emerytów.

Wniesiono szereg zmian w regulaminie Głównej Komisji Seniorów.

Rada Seniorów w ścisłej współpracy z kołami seniorów przy poszczególnych branżowych SNT działała przede wszystkim na polu kulturalno – oświatowym, organizując spotkania towarzyskie, odczyty i prelekcje popularno - naukowe, wycieczki techniczno – krajoznawcze, grę w brydża i w szachy. W praktyce polegało to na propozycji organizowania wolnego czasu, tak, aby seniorzy po przejściu na emeryturę nie tracili aktywności życiowej.

Jednocześnie Rada Seniorów zajmowała się również opieką nad seniorami i służyła im pomocą w razie potrzeby. W Radzie Seniorów istniały sekcje, których kierownicy również należeli do Rady: wycieczkowa, opieki nad seniorami, Komisji Odznaczeń i Emerytur Specjalnych, Współpracy w Komitecie Historii OW NOT, 4 sekcje pomocnicze.

Członkowie Prezydium Rady Seniorów pełnili dyżury 2 razy w tygodniu i udzielali porad i informacji we wszystkich sprawach nurtujących seniorów, zarówno emerytalnych i rentowych jak i organizacyjnych, spotkań, wycieczek itp.

Wg broszury wydanej z okazji 12 lat działania Rady Seniorów na 15 stowarzyszeń w gdańskim OW NOT w 11 były zorganizowane Koła Seniorów: w PZITB, SITWM, SITR, SGP, SIMP, SEP, SITLiD, SITPSpoż., PZITS, SITK, przy Biurze Projektów Budownictwa Kolejowego. Seniorzy w SITPChem, SITPMB, SITPNaft i SITO kół nie organizowały, a seniorów przydzielano do kół najbardziej podobnych branż. Całkowita liczba zarejestrowanych członków wyniosła 416 Seniorów oraz 24 wdowy po Seniorach.

Znajduje się w tej broszurze ciekawe zestawienie rodzaju imprez i frekwencji na nich. Imprezy to: spotkania, prelekcje, wyświetlone filmy, wieczorki brydżowe, wycieczki produkcyjne, wy-

cieczki krajoznawcze, badania lekarskie, występy artystyczne, okolicznościowe występy, odwiedziny chorych, do 31 sierpnia 1977 r.

Rok	1966/68	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Ilość imprez	52	112	119	93	60	61	40	51	53	117
Ilość osób	1589	3231	3869	3236	1538	3360	1251	1557	1632	3128

Pominięto znajdujące się w tabeli posiedzenia Prezydium i dyżury oraz posiedzenia plenarne, uznając, że nie są to wydarzenia dla publiczności.

W 1980 r. doszły dwa Koła Seniorów – SITO i SITPMB, a ilość członków zorganizowanych wynosiła 501.

Sekcja opieki nad seniorami zajmowała się: wizytowaniem samotnych, chorych i w podeszłym wieku – obdarowując ich kwiatami i owocami, załatwiała wczasy dla 11 osób i leczenie sanatoryjne dla 4, ułatwiała poszukiwanie pracy w niepełnym wymiarze. Przyznano również zapomogi pieniężne, choć ze sprawozdania nie wynika, czy załatwiano to w Kołach, czy w sekcji.

Jednym z najbardziej aktywnych kół było Koło Seniorów SIMP. Powstał tam szereg zespołów zainteresowań, prowadzących działalność otwartą dla wszystkich seniorów, cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Zespoły: literatury i pamiętnikarstwa; działkowców, winiarstwa i radiestezji; miłośników muzyki i teatru; turystyki krajoznawczej i technicznej; sekcja odczytowa, studium ochrony wartości etycznych (działało wcześniej, 1980-1986) w ciągu 10 lat zorganizowały ponad 550 spotkań, w tym 61 wycieczek. Niezwykle aktywny przy powołaniu i pracy większości zespołów był kol. **Jerzy Jankowski**, który pracował m.in. przy opracowaniu koncepcji kodeksu etyki inżynierskiej.

W roku 1992 zespół turystyki z sekcją odczytową przekształcono w **Klub Seniora NOT**, prowadzony kolejno przez kol. kol. **Wacława Sobocińskiego**, **Zygmunta Lubawskiego** i **Stefana Schweigera**. W 1997 r. prowadzenie przejęła kol. **Jadwiga Kosmowska**. Na spotkaniach prezentowano filmy i zdjęcia z podróży krajoznawczych z całego świata i wrażenia turystów z różnych stowarzyszeń, ale także prelekcje z innych dziedzin: techniki, gospodarki, architektury, ekologii. Zapraszano również ciekawych ludzi z zewnątrz.

W pierwszym dziesięcioleciu działalność zespołów była bardzo ożywiona. Z czasem zainteresowanie malało. Klub Seniora zakończył działalność w lutym 2016 r., gdy na spotkania przychodziło już tylko kilka osób. Do tej pory działa Klub brydżowy, ale z Komitetem Seniorów łączy go tylko wspólny pokój.

Przy Komitecie Seniorów działały: do 2006 r. Zespół Pamięci, prowadzony przez kol. **Jerzego Jankowskiego**.; do 2004 r. Zespół Pomocy Koleżeńskiej prowadzony przez kol. **Iwonę Wolniarską** i opieki nad grobami prowadzony przez kol. **Wiktora Mundkowskiego**. Nadal działa zespół ewidencji członków prowadzony przez kol. **Tadeusza Leśko** od roku 1998 do 2014, a następnie przejęła go jednoosobowo kol. **Zofia Załuska – Kurbiel**. Poczynając od 70 urodzin co 5 lat wysyła się życzenia jubileuszowe od Komitetu. Bywa, że dostajemy podziękowania.

Prowadzi się również dokumentację fotograficzną działalności Komitetu. Istnieje album pamiątkowych zdjęć z lat 1975 – 1978, wykonanych przez kol. **Antoniego Gorzkowskiego** (SIMP) a następnie od 1984 r. szereg albumów zapoczątkowanych przez kol. **Kazimierza Dastycha** (SITSpóź). Prowadzenie kroniki fotograficznej przejęła w 2013 r. kol. **Helena Kostrowicka** (SITR).

Po 1989 r. drastycznie spadała ilość członków kół seniorów. Związane to było z przemianami gospodarczymi, likwidacją zakładów pracy, a co za tym idzie likwidacją kół w oddziałach pomorskich stowarzyszeń. Wielu członków stowarzyszeń po przejściu na emeryturę pozostawało w swoich macierzystych kołach, lub odchodziło z organizacji. Choć ilość członków kół seniorów spadła z czasem do ca 200 osób, w działalności Komitetu niewiele się zmieniło, niekiedy występowały ograniczenia finansowe.

Najważniejszą imprezą w roku jest niewątpliwie Dzień Seniora, obchodzony od początku działalności. Dotychczas odbyły się 53 takie spotkania. Początkowo organizowany był w różnych terminach z czasem wytworzyła się tradycja organizowania go w grudniu w okolicy Bożego Narodzenia, ze stałym programem:

- część oficjalna, obejmująca wystąpienia zaproszonych gości, informację z działalności Komitetu za ostatni rok, wspomnienie o zmarłych w tym okresie, ew. wręczenie odznaczeń NOT i stowarzyszeniowych oraz dyplomów;.
- część artystyczna, którą od blisko 25 lat prowadzi pani **Barbara Sutt- Żurowska**, wielka animatorka kultury i muzyki klasycznej, laureatka nagrody Prezydenta Miasta Gdańska. Organizuje występy najczęściej artystów Opery Bałtyckiej, której była swego czasu dyrektorem, Wyższej Szkoły Muzycznej czy Teatru Muzycznego w Gdyni, ale podziwialiśmy także trio bandurzystek ukraińskich, duet akordeon koncertowy – skrzypce, trębaczka, a nawet balet. Warto zaznaczyć, że artyści występują bez wynagrodzenia;
- po występach jest czas na składanie życzeń świątecznych i noworocznych, tradycyjne łamanie opłatkiem, a na zakończenie obiad, finansowany przez uczestników lub ich stowarzyszenia.

O ile np. w 1982 r. w imprezie uczestniczyło 190 osób, 30 lat później około 100.

Do 1989 r. w kalendarium imprez nie występowały święta państwowe. Po przywróceniu obchodów rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz Dnia Niepodległości 11 listopada, spotykamy się z tej okazji w pobliskim dniu roboczym. Od 2005 r. w spotkaniu uczestniczą uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej Nr 50 w Gdańsku. Prowadząca pani **Hanna Jarosz** przygotowuje program składający się z okolicznościowych wierszy i pieśni patriotycznych, występują dzieci z dwóch klas. Zwykle uczestniczyło w spotkaniach 40 – 50 seniorów. W 2014 r. na spotkanie z okazji Święta Niepodległości zostaliśmy zaproszeni na uroczystą akademię do S.P. nr 50, w związku z tym własnych obchodów nie organizowaliśmy. Dla nas te spotkania są miłą odmianą, z radością śpiewamy wspólnie znane przecież pieśni. Dla dzieci jest to niewątpliwie lekcja patriotyzmu, jakiej nigdy za wiele.

Do stałych pozycji należały również wycieczki. Niezbyt zasobny portfel ograniczał możliwości. Niekiedy Komisję zasilali stowarzyszenia, aby można było zapłacić za autokar. W 2009 r., kiedy niemożliwe było zorganizowanie wycieczki z braku środków, spotkaliśmy się na ognisku w Dolinie Radości w Oliwie. Wykorzystując kontakty wśród leśników, przewodniczący KS pan dr **Tadeusz Chodnik**, wieloletni dyrektor gdańskiej Dyrekcji Lasów Państwowych, zapewnił

ciekawe wyjazdy do leśniczówek czy nadleśnictw. Organizowano nam ciekawe prezentacje i pogadanki na temat gospodarki leśnej, zasobów, ciekawostek przyrodniczych, a także grzybobranie. Zwykle wizyta kończyła się ogniskiem i poczęstunkiem.

Z czasem zaczęto wycieczki urozmaicać zwiedzaniem ciekawych miejsc, jak Zakłady Porcelany Stołowej „Lubiana”, Elektrownia wodna na Raduni w Bielkowie, miejsca straceń – Piaśnica i Lasy Szpęgawskie, muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Kolegiata w Kartuzach, bunkry Gryfa Pomorskiego, Skansen we Wdzydzech, kurhany w Lewinie. Wycieczki nieodmiennie kończyły się w leśniczówce przy ognisku. Organizowano również niedalekie wypady, jak rezerwat „Ptasi Raj” w Sobieszewie czy Faktoria w Pruszczu Gdańskim. Zwiedzaliśmy także w Gdańsku, obiekty techniczne: nowy stadion sportowy w Letnicy, Twierdzą Wisłoujście, tunel pod Martwą Wisłą, Forty na Górze Gradowej, oraz muzea: bursztynu, II Wojny Światowej, Dwór Artusa.

W roku 2020 na zebraniu dnia 3.03 wybrano nowy zarząd w składzie:

Aleksandra Koper	- SITPniG	przewodnicząca
Irena Radziejowska	- SITPniG	wiceprzewodnicząca
Dorota Karwowska	- SITWM	sekretarz
Zuzanna Szumichora	- SEP	skarbnik

Dr **Tadeusz Chodnik** nie kandydował z uwagi na sędziwy wiek, pozostał **Przewodniczącym Honorowym**.

Nagle skończyły się dobre czasy - zaczęła się pandemia, nastąpił lockdown i działalność zamarła. Stosowaliśmy się do zaleceń ograniczenia kontaktów, ale przede wszystkim - jako pozostających w grupie największego ryzyka - zwyczajny ludzki strach przed zarażeniem zniechęcał do spotkań. Nie odbyły się żadne zwyczajowe imprezy, w tym Dzień Seniora. Próby organizowania miesięcznych spotkań też nie wypaliły, nawet na powietrzu w Parku Oliwskim były tylko 4 osoby, później 5 i to wszystko w tym roku.

2021 r. był nieco lepszy, sytuację poprawiły szczepienia. Na spotkania miesięczne przychodziło 7 – 10 osób. Nie udało się zorganizować obchodów świąt państwowych. Ograniczenia były głównie ze strony szkoły, a bez udziału dzieci nie było chętnych seniorów.

Niewątpliwym sukcesem było zorganizowanie wycieczki do Arboretum Wirty. Spotkaliśmy się z bardzo życzliwym przyjęciem ze strony leśniczego p. Jakuba Piechowiaka, seniorzy byli zachwyceni i dziękowali za wyjazd. Taka reakcja cieszy nas, dowodzi, że Komitet jest ludziom potrzebny. Udział wzięło tylko 27 osób, ze zgłoszonych 35.

Przygotowywaliśmy się do obchodów 54 Dnia Seniora. Niespodziewanie i przewodnicząca KS i zastępczyni doznały skomplikowanych złamań, co wyłączyło je z działalności. W dodatku zgłaszało się niezwykle mało chętnych. Pojawiły się propozycje przełożenia imprezy na wiosnę. Po naradach imprezę odwołano. Zrezygnowano również z organizowania jej na wiosnę, gdyż wszyscy są za utrzymaniem terminu grudniowego, a dwóch imprez w roku stowarzyszenia nie udźwigną finansowo. Czarny scenariusz dopełniła rezygnacja kol. **Doroty Karwowskiej** z funkcji sekretarza. Skutkiem tych zdarzeń był paraliż działalności Komitetu przez pierwszy kwartał b.r.

Od kwietnia już działamy. Spotkania się odbywają. Obchodziliśmy rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja z uczniami SP nr 50. Mamy zaplanowane dwie wycieczki, zamierzamy wzno-

wić zwiedzanie atrakcji Gdańska.

W pracach Komitetu obecnie biorą udział przewodniczący pięciu zorganizowanych kół seniorów: SITLiD, SEP, SITPNIg, SGP, PZITB, oraz przedstawiciele SITBMB, SITWM, SITPSpoż. Łącznie działamy dla 119 seniorów. Pracujemy nad wznowieniem współpracy z SIMP i SITK, które w przeszłości były bardzo aktywne. Jeśli to się powiedzie, dojdzie około 40 seniorów.

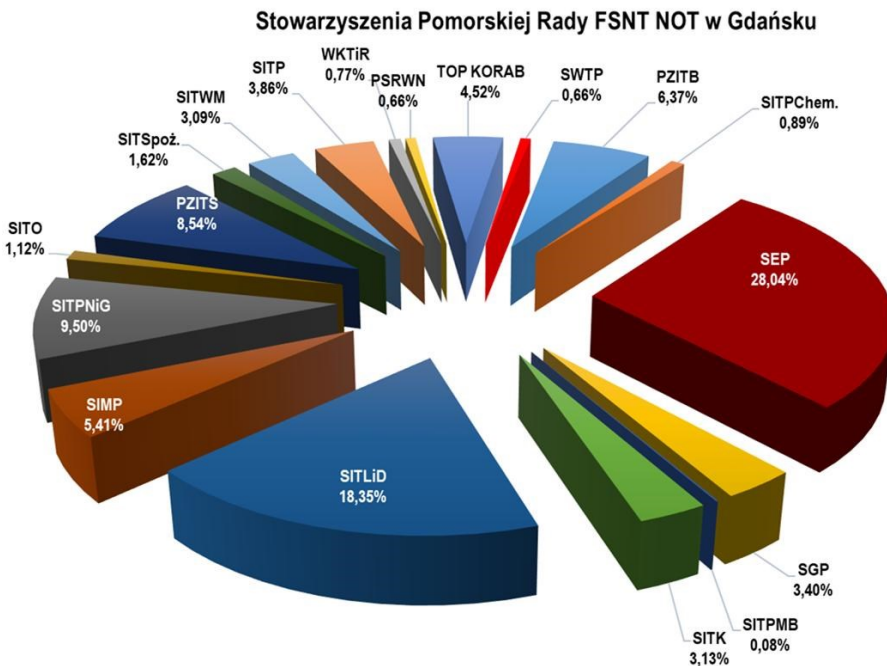
Minęło 56 lat od powołania Rady Seniorów. Wspominamy z wdzięcznością naszych poprzedników, podziwiamy ich zapał i zaangażowanie. Dziś trudno na takie liczyć. Może dlatego, że średnia wieku nas, seniorów, jest coraz wyższa, a tych, którzy mogą i chcą pracować jest coraz mniej. Jednak staramy się stanąć na wysokości zadania, a wszystkim, którzy nas w tym wspierają, składamy serdeczne podziękowania. Naszym celem jest podarowanie choć trochę rozrywki, odmiany codzienności, podsuniecie powodu wyjścia z domu. Życie to ruch. Przyświeca nam mądra myśl Abrahama Lincolna „koniec końców, to nie o liczbę lat chodzi w życiu, tylko o ilość życia w tych latach.”

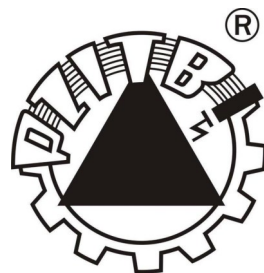
Seniorzy w SP 50 na uroczystości obchodów 100 - lecia odzyskania niepodległości

8. Szkice monograficzne gdańskich Oddziałów Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku zrzesza 18 branżowych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. Stan liczbowy Członków Stowarzyszeń Pomorskiej Rady na koniec 2021 roku wyniósł blisko 2600 członków.

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
Polskie Stowarzyszenie Rzeczoznawców Wyceny Nieruchomości
Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych
Stowarzyszenie Elektryków Polskich
Stowarzyszenie Geodetów Polskich
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa
Stowarzyszenie Wspierania Techniki Polskiej
Towarzystwo Okrętowców Polskich KORAB
Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji

opracowanie: dr hab. inż. Elżbieta Urbańska-Galewska, prof. PG

W 1933 r. powstał w Gdyni Związek Zawodowy Inżynierów Lądowych i Wodnych (ZZILW), niemający wówczas swego odpowiednika w Polsce. Rok 80-lecia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa jest więc jednocześnie 81-leciem działalności stowarzyszeniowej inżynierów budowlanych na polskim wybrzeżu. Trzeba nadmienić, że ZZILW, oprócz działalności merytorycznej, podjął inicjatywę budowy własnego „Domu Inżyniera”, którego realizację rozpoczęto w Gdyni wiosną 1937 r. W roku 1936 został w Gdyni powołany Morski Oddział PZIB, działający w strukturze organizacyjnej utworzonego 4 maja 1934 r. w Warszawie Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (PZIB). Po utworzeniu tego Oddziału PZIB, nastąpiła ścisła integracja jego działalności z ZZILW, gdyż oba Związki miały tych samych członków. Utworzono nawet wspólny zarząd. Na Zjeździe Delegatów PZIB w Warszawie 3 maja 1939 r. nastąpiło przyłączenie ZZILW do Morskiego Oddziału PZIB. Uchwalono również przejście na własność przez Morski Oddział PZIB całego majątku ZZILW, w tym realizowanej budowy Domu Inżyniera. Wybuch II wojny światowej uniemożliwił prawne usankcjonowanie tych decyzji. W czasie działań wojennych i okupacji niemieckiej zginęło wielu członków obu Związków, w tym pierwszy prezes ZZILW **Marian Bukowski**, rozstrzelany w Piaśnicy oraz ostatni przedwojenny prezes Morskiego Oddziału PZIB **Stefan Strokowski**, rozstrzelany w Warszawie. Po reaktywacji PZIB w Warszawie, w Gdańsku 29 grudnia 1945 r. reaktywowano Gdański Oddział PZIB pod przewodnictwem **Bronisława Bukowskiego** (jako drugi w Polsce po Oddziale Śląsko-Dąbrowskim). Po połączeniu w 1948 r. PZIB i nowo utworzonego w ramach organizacji NOT Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Budownictwa (SITB) powstał Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB), a Gdański Oddział PZITB rozpoczął działalność 9 czerwca 1948 r. pod przewodnictwem **Władysława Boguckiego**. W 1945 r. w Gdańsku substancja budowlana była zniszczona w 60 procentach, w Śródmieściu miasta – w 90 procentach. Starówka była spalona doszczętnie na obszarze 50 ha. Objętość gruzu, który należało wywieźć, szacowano na 5 mln m³. W takich warunkach rozpoczęto działalność statutową Gdańskiego Oddziału PZITB, a więc budowę jego struktury organizacyjnej, ustalanie celów i zadań oraz pozyskiwanie członków. Do 1955 r. Oddział borykał się z problemami lokalowymi, zmieniając pięciokrotnie swoją siedzibę. Od 1956 r. do pożaru w grudniu 1970 r. Oddział mieścił się w budynku NOT. W 1971 r. został przyjęty gościnnie do Domu Ekonomisty, od 1972 do 1978 r. miał siedzibę w nowo wybudowanym Domu Technika. W latach 1976-1978 Oddział odbudował z ruin XV-wieczną „Bramę Świętojańską” na swoją siedzibę. Głównym inicjatorem odbudowy był **Zbigniew Łosicki**, dzięki którego energii i uporowi obiekt został odbudowany i spełnia swe funkcje do chwili obecnej. W czerwcu 1998 r. została wmurowana w Bramie Świętojańskiej tablica pamiątkowa poświęcona pamięci **Zbigniewa Łosickiego**, zmarłego w 26 stycznia 1997 r. Jednym z priorytetowych działań Oddziału zawsze było prowadzenie różnorodnych form szkolenia zawodowego inżynierów budowlanych, polegające na organizowaniu konferencji naukowo-technicznych, szkoleń seminaryjnych, pokazów technicznych, technicznych wyjazdów krajowych i zagranicznych oraz prowadzeniu własnej działalności wydawniczej.

Trzeba podkreślić, że już w 1938 r. Morski Oddział PZIB w Gdyni był organizatorem IV Zjazdu Naukowego PZIB. Referaty i materiały ze Zjazdu zostały opublikowane w pierwszych zeszytach wydawanego od lipca 1938 r. czasopisma PZIB „Inżynieria i Budownictwo”. Realizując Uchwałę Zjazdu, dotyczącą konieczności fachowego dokształcania bezrobotnych, w sytuacji braku wykwalifikowanych robotników budowlanych, otwarto w Gdyni szkołę dokształcającą dla majstrów i absolwentów zasadniczej szkoły budowlanej.

Od początku lat pięćdziesiątych w Oddziale są prowadzone szkolenia przygotowujące do egzaminu na uprawnienia budowlane. Początkowo tę działalność realizowała Komisja Szkoleniowa przy Zarządzie Oddziału, a od 1990 r. – Gdańskie Centrum Usług Techniczno-Organizacyjnych Budownictwa, funkcjonujące w Oddziale. Od początku lat sześćdziesiątych Gdański Oddział PZITB organizował coroczne ogólnopolskie Konferencje Ciechocińskie (od 1964 do 1968 r.), następnie Kołobrzeszkie (do 1991 r.), zwane „sejmikami budowlanymi”, których tematyka dotyczyła aktualnych problemów budownictwa. Te trzydniowe obrady gromadziły przedstawicieli środowiska budowlanego z całej Polski (średnio około 400 uczestników) i zyskały uznanie oraz aprobatę tego środowiska. Na poszczególnych konferencjach organizowano wystawy i tematyczne pokazy techniczne. Wydawano też materiały konferencyjne i pokonferencyjne. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych Oddział prowadził wieloletnie cykle szkoleniowe. Było to „seminarium problemowe inwestycji i remontów”, dotyczące działalności przedsiębiorstw budowlanych Przymorza (od 1978 do 1989 r. w Gdańsku; około 300 uczestników), a następnie regionu Śląskiego (od 1983 do 1989 r. w Katowicach; około 200 uczestników). W ramach seminarium odbywały się 4 konferencje w roku, działał ośrodek konsultacyjny i były wydawane materiały szkoleniowe.

W latach 1986-1988 organizowano „seminarium poświęcone problemom techniczno-prawnym procesu inwestycyjnego”. Prowadzono także wieloletnie szkolenia w zakresie kosztorysowania robót budowlano-montażowych i inne związane z aktualnym zapotrzebowaniem środowiska, w tym w zakresie obliczeń inżynierskich (statyka, wytrzymałość, posadowienie budowli), zasad realizacji inwestycji, nowoczesnych technologii w budownictwie, warunków technicznych i bhp. Gdański Oddział (Komisja Nauki Oddziału) był współorganizatorem międzynarodowych konferencji naukowo-technicznych „Konstrukcje metalowe” w latach 1984, 1989 i 2001. Od 1977 r.

Od 1977 r. Oddział Gdański, we współpracy z redakcjami czasopism PZITB, przygotowuje tzw. zeszyty gdańskie tych czasopism. W latach 1977-1981 opublikowano pięć tego rodzaju zeszytów „Przeglądu Budowlanego”. Od 1982 r. są wydawane niemal corocznie zeszyty gdańskie „Inżynierii i Budownictwa”. W latach 1983-1990 Oddział publikował też czterostronicowy comiesięczny „Informator” o pracach Oddziału i jego jednostek organizacyjnych, kierowany do członków Oddziału. W latach 1987-1990 działał przy Oddziale Zespół Kwalifikacyjny ds. Specjalizacji Zawodowej Inżynierów. W tym czasie 23 inżynierów środowiska gdańskiego uzyskało specjalizację zawodową I lub II stopnia.

W 1973 r. Gdański Oddział był inicjatorem i organizatorem istniejącego do dzisiaj Makroregionu Oddziałów PZITB Ziemi Północnych. W pierwszej naradzie, która odbyła się w Gdańsku (jeszcze przed podziałem administracyjnym Polski na 49 województw), uczestniczyli przedstawiciele Oddziałów w Koszalinie, Olsztynie i Gdańsku. Obecnie w ramach Makroregionu współpracuje 9 Oddziałów. Celem narad jest omawianie zagadnień nurtujących Stowarzyszenie i wymiana doświadczeń z działalności Oddziałów. Z inicjatywy *Romana Kazimierczaka* i *Zbigniewa Łosickiego* Gdański Oddział, jako pierwszy w Polsce zawarł 27 października 1980 r. porozumienie

z NSZZ „Solidarność” – Zespół Branżowy Budownictwo o współpracy w zakresie problemów budownictwa. Efektem tego porozumienia było szereg wspólnych wniosków i opracowań. W następstwie tego porozumienia, w lutym 1981 r. Zarząd Główny PZITB podpisał w Gdańsku porozumienie o współpracy z Krajową Komisją Porozumiewawczą NSZZ „Solidarność”.

W trudnym czasie stanu wojennego Gdański Oddział zachował jedność, a członkowie mogli liczyć na skuteczną pomoc. 13 listopada 1964 r. Zarząd Oddziału powołał Gdański Międzyzakładowy Klub Techniki i Racjonalizacji Budownictwa (GMKTiRB), który działał do 1995 r., prowadził działalność społeczną na wszystkich płaszczyznach ruchu wynalazczego, racjonalizatorskiego i ochrony własności przemysłowej w dziedzinie przemysłu budowlanego na terenie województwa. Od 1965 r. prowadził Ośrodek Informacji Patentowej, udzielał pomocy racjonalizatorom w formie opinii i porad. GMKTiRB organizował konkursy racjonalizatorskie, giełdy, wystawy, prowadził wymianę doświadczeń w formie wyjazdów specjalistycznych krajowych i zagranicznych. Oddział Gdański w latach 1974-1980 organizował dla swoich członków wyjazdy grupowe autokarowe do Europy Zachodniej (były to wycieczki do Grecji, Turcji, Włoch, Francji, Hiszpanii i krajów skandynawskich).

W latach osiemdziesiątych Gdański Oddział PZITB wielokrotnie brał na siebie trud inspirowania i wprowadzania zmian w działalności merytorycznej i gospodarczej całego Stowarzyszenia. Od 1962 r. działała w Gdańsku Grupa nr 14 Zespołu Rzeczoznawców Budowlanych (w strukturze podlegającej dyrekcji przy ZG PZITB).

W wyniku reorganizacji mającej na celu decentralizację działań gospodarczych PZITB, Oddział zlikwidował w 1983 r. Grupę nr 14 i jej działalność przekazał do nowo powołanej jednostki GCUTOB PZITB podległej Zarządowi Oddziału. Pod koniec 1984 r. ZG PZITB podjął decyzję o ponownej centralizacji działalności rzeczoznawczej. Wtedy Gdański Oddział zorganizował samodzielną jednostkę gospodarczą – Gdańskie Centrum Usług Techniczno-Organizacyjnych Budownictwa GCUTOB-SP, związaną statutowo, jako Spółdzielnia Pracy członków PZITB, jedynie z Gdańskim Oddziałem PZITB i funkcjonującą pod jego nadzorem naukowo-technicznym.

Po uzyskaniu przez Oddział osobowości prawnej (w wyniku zmiany statutu PZITB w 1990 r.) jednostka ta zaczęła działać od 1998 r., jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z jedynym udziałowcem, tj. Gdańskim Oddziałem PZITB. W latach 1971-1992 działała przy Oddziale Komisja Młodej Kadry Technicznej. Była ona organizatorem sympozjów MKT, stanowiących forum do prezentacji osiągnięć i spotkań szkoleniowo-klubowych młodych inżynierów i techników z całej Polski.

Od 2000 r. działa Koło Młodych PZITB przy Politechnice Gdańskiej. Od 1977 r. istnieje przy Oddziale Koło Seniorów, otoczone specjalną opieką Zarządu Oddziału. Działalność tego Koła polega głównie na organizacji spotkań koleżeńskich, odczytów oraz wycieczek technicznych i turystycznych dla jego członków.

W latach 1996-1998 Gdański Oddział prowadził działania na rzecz powołania samorządu zawodowego inżynierów i techników budownictwa, a następnie został współorganizatorem Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, utworzonej w 2002 r. Trzeba nadmienić, że w czerwcu 2005 r. Gdański Oddział był organizatorem Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Gdańsku, przyczyniając się do wzmocnienia atmosfery jedności i solidarności w działaniach Związku. Oddział zawsze starał się pełnić rolę społecznego, niezależnego konsultanta i eksperta w sprawach budownictwa.

Obecnie Zarząd Oddziału, przy wyraźnym ograniczeniu zainteresowania działalnością społeczną kadry budowlanej, realizując cele statutowe dąży do tego, aby przynależność do PZITB była dla jego członków zaszczytem i przynosiła satysfakcję z działalności na rzecz budownictwa i dobra wspólnego.

Gdański Oddział PZITB jest wyróżniony honorową odznaką „Zasłużonym Ziemi Gdańskiej”.

W latach 2010-2013 Oddział PZITB w Gdańsku zorganizował i przeprowadził:

- cykliczne kursy przygotowawcze do egzaminów na uprawnienia budowlane,
- spotkanie inżynierskie gdańskiego środowiska budowlanego, dotyczące problemów realizacji procesu budowlanego (14.11.2012 r.),
- wyjazdowe posiedzenie Komitetu Nauki PZITB w Gdańsku (11.04.2013 r.),
- ogólnopolską konferencję naukowo-techniczną pt. „Problemy przygotowania i realizacji inwestycji budowlanych” (program, patronat honorowy, sponsorzy) (18.10.2013 r.). Jednocześnie członkowie Oddziału brali aktywny udział w konsultacjach dotyczących zmian w ustawie Prawo Budowlane i procesu kodyfikacji prawa budowlanego. Oddział, tak jak dotychczas, stale współpracował z Polską Izbą Inżynierów Budowlanych na szczeblu Krajowym i Okręgowym.

Dnia 31 stycznia 2019 roku odbyła się uroczystość związana z dwoma jubileuszami: **70-lecia Oddziału PZITB w Gdańsku** oraz **85-lecia Związku Zawodowego Inżynierów Lądowych i Wodnych w Gdyni**.

Aktualnie Oddział zrzesza 166 Członków, w tym dwóch Członków Honorowych: kol. **Stefana Pyraka** i **Ryszarda Trykosko**

Członkowie założyciele: **Marian Bukowski, Józef Czyż, Zygmunt Adamski, Stanisław Zaorski**

Funkcję Przewodniczącego Oddziału Gdańskiego PZITB pełnili kolejno:

Przewodniczący Oddziału	lata
Henryk Wagner	1936
Józef Czyż	1938
Stefan Strokowski	1939
Bronisław Bukowski	1945
Władysław Bogucki	1948
Wojciech Kielczewski	1950-1951
Władysław Jacewicz	1951-1955
Zygmunt Koralewski	1955-1957
Konrad Murzyński	1958-1959
Konrad Murzyński	1960-1969
Roman Kazimierczak	1970-1980
Zbigniew Łosicki	1981-1997
Ryszard Trykosko	1997-2012
Zbigniew Drewnowski	2012-2014
Elżbieta Urbańska-Galewska	2014-2020
Marek Zackiewicz	2020-nadal

Fot. Brama Świętojańska - siedziba Oddziału

opracowanie: mgr Karolina Bednarska

Polskie Stowarzyszenie Rzecznawców Wyceny Nieruchomości Oddział w Gdańsku istnieje od 25 listopada 1994 r.

Władze Oddziału PSRWN O/Gdańsk

Zarząd

Henryk Paszkowski – prezes (od 1994 r.)

Piotr Majtkowski – skarbnik

Komisja Opiniodawczo-Rozjemcza:

Jerzy Walicki

Komisja Rewizyjna:

Sławomir Prec

Jan Andracka

Pełnomocnik ds. praktyk zawodowych

Piotr Majtkowski

Delegaci na Zjazdy Delegatów PSRWN

Henryk Paszkowski

Piotr Majtkowski

Delegat do Rady PR FSNT NOT w Gdańsku

Henryk Paszkowski

Członkowie naszego Oddziału biorą czynny udział w strukturach Zarządu Głównego Polskiego Stowarzyszenia Rzecznawców Wyceny Nieruchomości, Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych i Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku. Aktywnie uczestniczą w konferencjach oraz warsztatach i szkoleniach z zakresu rzeczoznawstwa majątkowego.

Najważniejsze wydarzenia z życia Oddziału gdańskiego PSRWN

Byliśmy organizatorem I Konferencji Naukowo-Technicznej PSRWN w Gdańsku, która odbyła się w dniach 15-16 marca 2001 r. nt. „Współdziałanie rzeczoznawców majątkowych, urbanistów i gmin w procesie sporządzania i realizacji opracowań planistycznych”. Po konferencji w Ratuszu Głównego Miasta w Gdańsku odbyła się część artystyczna z udziałem zespołu muzyki dawnej Cappella Gedanensis, a po koncercie odbył się bankiet w Dworze Artusa.

W maju 2001 r. odbyliśmy rejs promem StenaLine do Karlskrony, połączony z wymianą doświadczeń w zakresie wdrożenia i stosowania standardów zawodowych.

Tego samego roku, 15 września, przeprowadziliśmy szkolenie z zakresu wyceny lasów nt. „Wycena lasów i określanie parametrów drzewostanu”. Szkolenie to, połączone z piknikiem

i pieczeniem dzika, odbyło się na terenie Szkołki Leśnej w Leźnie koło Gdańska.

Byliśmy organizatorem III Konferencji Naukowo-Technicznej PSRWN nt. „Gospodarka Nieruchomościami jako źródło dochodów jednostek samorządu terytorialnego w świetle nowych uregulowań prawnych”, która odbyła się w Gdańsku w dniach 4-6 czerwca 2003 r.

W dniach 6-8 czerwca 2003 r. byliśmy organizatorem kolejnej konferencji, tym razem międzynarodowej, XI Konferencji Krajów Bałtyckich nt. Real Estate and Sea Neighbourhood (Rynek nieruchomości na terenach nadmorskich). Konferencja ta zgromadziła największe autorytety w dziedzinie wyceny nieruchomości. Po konferencji na tarasie Domu Technika NOT odbyło się spotkanie towarzyskie przy dziku.

W sierpniu 2003 r. odbyliśmy rejs szkoleniowy promem do Kopenhagi łączący atrakcje turystyczne ze szkoleniem z zakresu doskonalenia warsztatu rzeczoznawcy majątkowego.

Jubileusz XII-lecia naszego Oddziału obchodziliśmy w 2006 r. Z tej okazji, w dniach 26-27 maja, odbyła się uroczystość, w trakcie której m.in. wręczyliśmy odznaczenia zasłużonym członkom naszego stowarzyszenia, wysłuchaliśmy odczytu referatów oraz braliśmy udział w warsztatach szkoleniowych. Obchody jubileuszu zakończyliśmy uroczystym bankietem.

W dniach 24-25 kwietnia 2009 r. zorganizowaliśmy w Sopocie ważne szkolenie dla członków Komisji Odpowiedzialności Zawodowej – Sekcja Rzeczoznawców Majątkowych.

Nasz Oddział był organizatorem IX Walnego Zjazdu PSRWN, który odbył się w dniach 13-14 maja 2016 r. w Domu Technika NOT w Gdańsku. Gościliśmy członków Zarządu Głównego raz członków 14 Oddziałów PSRWN.

Działalność edukacyjna

Gdański Oddział PSRWN prowadzi działalność edukacyjną skierowaną m.in. do kandydatów do zawodu rzeczoznawcy majątkowego, dla których organizujemy praktykę zawodową oraz szkolenia. Dla rzeczoznawców majątkowych organizujemy i prowadzimy liczne szkolenia i warsztaty w zakresie doskonalenia zawodowego. Organizowane przez nas szkolenia i warsztaty cieszą się tak dużym zainteresowaniem rzeczoznawców majątkowych z całego kraju, że edycję wielu z nich wznawialiśmy wielokrotnie.

Ostatnie zorganizowane przez nasz Oddział warsztaty i szkolenia z doskonalenia zawodowego dla rzeczoznawców majątkowych oraz kandydatów do zawodu:

- Excel - narzędzie ułatwiające pracę rzeczoznawcy majątkowego (3.12.2020, 16.12.2020, 30.12.2020, 23.03.2021, 17.11.2021, 12.05.2022),
- Excel - automatyzacja obliczeń (18.12.2020, 24.03.2021, 18.11.2021, 30.12.2021),
- Użytkowanie wieczyste (29.12.2020),
- Wycena maszyn i urządzeń związanych z nieruchomością - I stopień (21.03.2021),
- Wycena maszyn i urządzeń związanych z nieruchomością - II stopień (14-15.04.2021),
- Podstawy statystyki i ekonometrii (24.04.2021),
- Podstawy matematyki finansowej (25.04.2021),
- Aspekty wyznaczania wartości rynkowych maszyn na rynku wtórnym (09-10.12.2021),
- Podejście dochodowe - nieruchomość jako kategoria ekonomiczna (15.12.2021, 3.03.2022),
- Podejście dochodowe - wartość obiektywna i subiektywna (16.12.2021, 10.03.2022),
- Excel w podejściu porównawczym i dochodowym (29.12.2021),

- Podejście dochodowe - pieniąż na rynku nieruchomości (24.03.2022),
- Excel w podejściu porównawczym (19.05.2022),
- Excel w podejściu dochodowym (26.05.2022),
- Excel w wycenie nieruchomości – automatyczny dobór cech (02.06.2022).

Aktualnie Stowarzyszenie liczy 20 Członków.

Rok założenia 1919

opracowanie: Iwona Wróbel

Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych powstało w 1919 roku z inicjatywy gazowników polskich pod nazwą Zrzeszenie Gazowników Polskich.

W 1948 r. po różnych przeobrażeniach i rozszerzaniu działalności, na XXV Jubileuszowym Zjeździe Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych w Sopocie został powołany w dniach 23-25 czerwca terenowy Gdański Oddział Zrzeszenia, które w 1957r. przyjęło nazwę - Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział w Gdańsku.

I Walne Zgromadzenie wszystkich członków Oddziału odbyło się 14.XI.1948r.

Zarząd Oddziału położył główny nacisk na zmobilizowanie wysiłków wszystkich członków do odbudowy Gdańska, a przede wszystkim urządzeń komunalnych, aby umożliwić szybko mieszkańcom miasta należyte warunki życiowe. W 1948r. zorganizowano pierwszy kurs zawodowy dla 373 palaczy c.o.. W latach 1948-49 zajmowano się odbudową urządzeń komunalnych miasta, nowymi sposobami oczyszczania wody oraz zagadnieniami gazowego rurociągu wysokoprężnego Gdańsk – Gdynia. W kolejnych latach nasi członkowie brali udział w opracowywaniu planu gazyfikacji woj. gdańskiego i olsztyńskiego oraz zajmowali się zagadnieniami ciepłownictwa w Gdańsku.

Oddział Gdański Zrzeszenia borykał się z wielkimi trudnościami lokalowymi. Zebrania i odczyty odbywały się na Politechnice Gdańskiej, w Gazowni, w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji lub Zjednoczeniu Energetycznym Okręgu Nadmorskiego. W wyniku długotrwałych starań wszystkie stowarzyszenia uzyskały możliwość prowadzenia normalnej pracy organizacyjnej po objęciu przez NOT nowej siedziby przy ul. Wały Jagiellońskie 38 w Gdańsku. Uroczyste otwarcie Domu Technika nastąpiło 14.XII.1957 r. Natomiast w 1974 r. oddano do eksploatacji nowo wybudowany Dom Technika przy ul. Rajskiej 6. W budynku tym pomieściły się wszystkie Gdańskie Oddziały SNT oraz Pomorska Rada Federacji SNT NOT i mają tu siedzibę do dnia dzisiejszego.

Zrzeszenie jest kontynuatorem tradycji działalności technicznych, organizacyjnych i społecznych wielu pokoleń Polaków rozwijających dziedziny techniki sanitarnej. Jest niezależną i dobrowolną organizacją naukowo-techniczną zrzeszającą osoby fizyczne i prawne działające i interesujące się szeroko pojętą inżynierią sanitarną w zagadnieniach gazownictwa, wodociągów, kanalizacji, technologii wody i ścieków, ogrzewnictwa, ciepłownictwa, gazownictwa, wentylacji i klimatyzacji, gospodarki odpadami, balneotechniki, ochrony środowiska.

Celem Zrzeszenia jest szerzenie wiedzy i postępu technicznego w dziedzinach objętych zakresem działania a także podnoszenie i weryfikacja kwalifikacji zawodowych członków Stowarzyszenia i innych osób w specjalnościach Stowarzyszenia a także doradztwo techniczne.

Organizacyjną Władzą Stowarzyszenia jest Zarząd Główny z siedzibą w Warszawie. W poszczególnych regionach kraju, w tym m.in. w Gdańsku istnieją Zarządy Oddziałów.

Jednym z osiągnięć Oddziału Gdańskiego PZITS jest utworzenie Grupy Rzeczoznawców, składającej się ze specjalistów z różnych branż, wykonującej ekspertyzy i opinie techniczne dla podmiotów gospodarczych i instytucji.

Gdański Oddział Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych na przestrzeni lat umacniał swoją pozycję działając na płaszczyźnie wewnątrzorganizacyjnej i prowadząc działania wychodzące poza jej ramy. Działalność wewnątrzorganizacyjna polega na pozyskiwaniu członków i tworzeniu nowych Kół Zakładowych oraz zacieśnianiu współpracy wewnątrz stowarzyszeniowej (imprezy naukowo-techniczne, szkolenia, spotkania koleżeńskie, wyjazdy szkoleniowo-turystyczne).

Silna działalność integracyjna Oddziału polega na organizowaniu zabaw karnawałowych oraz wycieczek techniczno-szkoleniowych krajowych i zagranicznych.

Działalność organizacyjna wychodząca poza wewnętrzne ramy stowarzyszeniowe opiera się na organizowaniu konferencji naukowo-technicznych, działalności szkoleniowej, działalności Energetycznej Komisji Egzaminacyjnej nadającej uprawnienia do eksploatacji i dozoru urządzeń i instalacji. Od wielu lat prowadzimy szkolenia przygotowujące do egzaminu, stwierdzającego kwalifikacje na stanowiskach pracy związanych z dozorem oraz eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci energetycznych. Posiadamy Komisję Kwalifikacyjną powołaną przez Prezesa URE, która na podstawie przeprowadzanych egzaminów wydaje świadectwa kwalifikacyjne.

Na mocy porozumienia podpisanego z Polską Izłą Inżynierów Budownictwa prowadzimy również szkolenia przygotowujące do egzaminu na uprawnienia budowlane dla kandydatów ubiegających się o uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w branży sanitarnej.

Fot. Członkowie Oddziału PZITS w Gdańsku podczas Jubileuszu 70-lecia Oddziału.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 221 członków, w tym dwóch Członków Honorowych – kol. **Marian Wojtkowski** i kol. **Piotr Korczak**.

Funkcję Przewodniczącego Oddziału Gdańskiego PZITS pełnili kolejno:

Przewodniczący	lata
R. Kielkiewicz	1948-1949
W. Żyłko	1950
St. Zdeb	1951
F.Sauter	1952-1955
St. Makowiec	1956
A.Heyda	1957-1961
K. Zieliński	1962
S. Ostrowski	1962-1963
K. Zieliński	1964-1965
Aleksander Jarosz	1966-1977
W. Drewnowski	1978-1993
Władysław Korczak	1993-2004
Piotr Korczak	2004- obecnie

Fot. Członkowie Oddziału PZITS w Gdańsku podczas wycieczki szkoleniowej po Żuławach.

opracowanie: mgr inż. Marek Rusin

Stowarzyszenie Elektryków Polskich jako organizacja ogólnopolska została powołana w czerwcu 1919 roku, a organami założycielskimi były organizacje elektryków z Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Sosnowca i Warszawy. W tym czasie trwał proces powoływania Wolnego Miasta Gdańsk, który zablokował ewentualne dołączenie się do powstającego stowarzyszenia także elektryków gdańskich.

Historia stowarzyszenia elektryków na Wybrzeżu Gdańskim rozpoczęła się po podjęciu na początku lat dwudziestych budowy portu w Gdyni i związanym z tą inwestycją procesem napływu kadry technicznej.

Pierwszą organizacją techniczną skupiającą różne specjalności, w tym także elektryków, było powołane do życia w 1927 roku, z inicjatywy budowniczego gdyńskiego portu, inż. **Tadeusza Wendy**, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników w Gdyni. Zorganizowana działalność SEP na Wybrzeżu rozpoczęła się z chwilą założenia Oddziału Wybrzeża SEP w Gdyni w dniu 7 marca 1932 roku. Powołanie tego oddziału odbyło się za wiedzą i zgodą Zarządu Głównego SEP. Pierwszym prezesem Oddziału został inż. **Kazimierz Bieliński** ówczesny dyrektor Miejskich Zakładów Elektrycznych w Gdyni. Na początku Oddział liczył 21 członków. Działalność OWM SEP w Gdyni była zauważana w skali ogólnopolskiej, o czym świadczą zorganizowane przez Oddział: zjazd SEP i Elektryków Czechosłowacji w połowie czerwca 1933 roku oraz X Walne Zgromadzenie SEP w dniach 26-30 lipca 1938 roku w Gdyni, który zgromadził około 800 uczestników oraz na statku m/s Piłsudski podczas podróży do Szwecji. Inż. **Kazimierz Bieliński** aktywnie uczestniczył w pracach na rzecz Stowarzyszenia w Zarządzie Głównym SEP; w latach 1936-1939 był członkiem i sekretarzem Zarządu Głównego SEP. Po napadzie na Polskę, **Kazimierz Bieliński** został aresztowany przez gestapo 5 października 1939 roku, osadzony w więzieniu w Wejherowie, a 30 listopada 1939 roku zamordowany przez Niemców w Lasach Piaśnickich. Drugą osobą, która działała w tym czasie na rzecz Stowarzyszenia był inż. **Alfons Hoffmann**. W 1920 r. na polecenie Ministerstwa Przemysłu przejął z rąk niemieckich kierownictwo techniczne budowy elektrowni wodnej w Gródku na rzece Brdzie, którą doprowadził do uruchomienia w początkach 1923 r. Rok wcześniej opracował kompleksowy projekt elektryfikacji Pomorza. W marcu 1924 r. z jego inicjatywy, dzięki poparciu Starosty Krajowego Pomorskiego dra **Józefa Wybickiego**, powstało przedsiębiorstwo elektryfikacyjne pn. Pomorska Elektrownia Krajowa "Gródek" S.A., w którym Hoffmann objął stanowisko dyrektora naczelnego. Pełnił funkcję konsultanta technicznego Związku Elektryfikacyjnego Chełmno - Świecie – Toruń, nadzorował prace związane z przekroczeniem w Morsku k. Świecia przez linię 15 kV (w gabarycie 60 kV) Gródek - Chełmno Wisty za pomocą dwóch 54 m masztów o rozpiętości przęsła 612 m., co było pierwszym tego typu przedsięwzięciem w Polsce. Nadzorował budowę elektrowni na rzece Brdzie w Żurze, był współprojektantem siłowni, w której zastosowano szereg nowoczesnych rozwiązań np. po raz pierwszy w Polsce turbiny Kaplana oraz rozdzielnię napowietrzną 60 kV. Utworzył pogotowie sieciowe, którego zada-

niem była szybka lokalizacja awarii i jej usunięcie. W 1933 r. na jego polecenie inż. **Stanisław Skrzetuski** opracował system naprawy linii 60 kV pod napięciem, co było osiągnięciem w skali europejskiej. Zainicjował budowę kolejnej elektrowni - tym razem parowej, którą zbudowano w Gdyni w rekordowym czasie - od lipca 1935 do listopada 1936 r. Zastosowano w niej wiele nowoczesnych rozwiązań m.in. kotły z ekranami Beileya, generator na napięcie 15,75 kV, a do chłodzenia kondensatora turbinowego wykorzystano wodę morską. W 1937 roku został prezesem Zarządu Głównego SEP, którą pełnił na przełomie 1937/38 roku.

Po zakończeniu działań wojennych pierwszym zadaniem na Wybrzeżu było dostarczenie energii elektrycznej miastom, portom, zakładom przemysłowym, stoczniom, komunikacji Pomorza, a szczególnie Trójmiasta oraz odwodnienie zalanych Żuław. Okres powojenny to czas odbudowy systemu energetycznego na Pomorzu /Wybrzeżu Gdańskim. Wielkie zasługi w odtworzeniu działalności energetyki na Wybrzeżu ma inż. **Alfons Hoffmann**, który w 1945 roku wrócił do Gdańska i podjął pracę w dawnym Zjednoczeniu Energetycznym Okręgu Pomorskiego, przystępując do odbudowy MEW w Łapinie i Bielkowie na rzece Raduni. W latach 1947-50 kształcił kierowników i maszynistów z całej Polski. Jak widać przed elektrykami było wiele spraw do wykonania, ale jednocześnie nie zapominali o działalności stowarzyszeniowej.

Z inicjatywy i przy znacznym udziale kadry Wydziału Elektrycznego na Politechnice Gdańskiej na przełomie 1945/46 nastąpiło wznowienie działalności SEP na Wybrzeżu, najpierw pod przedwojenną nazwą Oddziału Wybrzeża Morskiego. Szczególną aktywnością na tym polu odegrał prof. **Leon Staniewicz**, który w swoich wspomnieniach napisał: „w niedzielę 7.X 1945 r. miałem wizytę 5 inżynierów elektryków z Politechniki Warszawskiej: przyszli: Aleksander Koźmiński (dyrektor sieci tutejszej elektrowni), Ignacy Malecki (naczelnny dyrektor Zjednoczenia Energetycznego Okręgu Pomorskiego), Piotr Ciechanowicz (inżynier tego Zjednoczenia), Henryk Bartmański oraz Witold Szukszta. Zaproponowałem utworzenie Oddziału Pomorskiego SEP, które w Warszawie rozpoczęło działalność. Myśl moja znalazła ogólną aprobatę i postanowiliśmy zwołać zebranie informacyjne inżynierów elektryków na niedzielę 21 X o godz. 11.00 w lokalu Zjednoczenia Energetycznego przy ul. Matejki 2/3. Zebrało się ok. 30 osób, przewodniczyłem, wybrano Komisję 7 osób, która za zadanie miała porozumienie się z ZG SEP i zorganizowanie Oddziału. Do Komisji weszli oprócz mnie inżynierowie elektrycy: Domański, Kopecki, Jakielski, Malecki, Osiński i Wierzbowski”. Po wojnie na pierwszego prezesa Oddziału Wybrzeża Morskiego powołano **Ignacego Maleckiego**, późniejszego profesora PG i PW, członka PAN. W tym miejscu należy wspomnieć o działalności **Ignacego Maleckiego** na rzecz powołania Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku. Po jej utworzeniu w 1947r. został powołany na pierwszego prezesa NOT w Gdańsku; funkcje tą pełnił w latach 1947-1948.

W proces reorganizacji Oddziału Wybrzeża Morskiego SEP szczególnie aktywnie włączyli się seniorzy: prof. Leon Staniewicz (1871-1951 członek honorowy SEP od 1932) i prof. Alfons Hoffmann (1885-1963, członek honorowy SEP od 1961), którzy następnie podjęli pracę jako nauczyciele akademicki na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej w latach 1949-1955. Na pierwszym po wojnie Walnym Zgromadzeniu Delegatów oddziału w 1947 roku zmieniono nazwę oddziału na Oddział Gdańsk SEP oraz wybrano prof. **Stanisława Trzetrzewińskiego** prezesem Oddziału, późniejszego dziekana Wydziału Elektrycznego PG. W 1948 r. prezesem Oddziału został prof. **Kazimierz Kopecki**, organizator i pierwszy dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej oraz późniejszy rektor tej Uczelni. W dalszych latach funkcję prezesa Oddziału SEP pełniło kolejno kilku pracowników naukowych Wydziału Elek-

trycznego.

Kolejne lata powojennej działalności Oddziału charakteryzowały się intensywną pracą w dziedzinie normalizacji. Zespół w składzie: **Edward Domański**, **Kazimierz Kopecki** i **Jan Piasecki** opracował kilkadziesiąt projektów norm. W dniu 6 lutego 1959 roku Zarząd Główny SEP zatwierdził regulamin Izby Rzecznawców SEP, którego inicjatorem był członek Oddziału prof. **Jan Piasecki**, uruchamiając tym samym agendę o dużej przydatności technicznej i gospodarczej dla całego stowarzyszenia. W ślad za tym w 1961 roku powołana została przy Oddziale Gdańsk Grupa Rzecznawców SEP w 11 specjalnościach. Siedziba Oddziału mieściła się w budynku przy ul. Wały Jagiellońskie; pomieszczenia w tym budynku nie stwarzały możliwości większego działania. Po pożarze budynku w 1970 roku, Oddział przeniesiono do budynku Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego przy Długim Targu. Fakt ten przyspieszył budowę Domu Technika przy ul. Rajskiej 6, który oddano do użytku 30 marca 1974 roku.

Nowa, przestronna siedziba oraz możliwości Domu Technika umożliwiły większe działanie Oddziału i w krótkim czasie zorganizowano szereg znaczących wydarzeń jak:

- VIII Międzynarodowa Konferencja Energetyki Przemysłowej w dniach 8-13 września 1975 roku z udziałem około 800 uczestników
- XIV Międzynarodowa Konferencja Ochrony Odgromowej w dniach 22-26 maja 1978 roku z udziałem przedstawicieli 15 krajów zorganizowana przez {Polski Komitet Ochrony Odgromowej i Oddziały Gdańskie SEP i NOT
- XXIV Walny Zjazd Delegatów SEP w Gdańsku w dniach 25-27 września 1987 r. z udziałem około 400 delegatów i zaproszonych gości zorganizowany przy walnym udziale Oddział Gdańsk

W 1975 roku zorganizowano po raz pierwszy Gdańskie Dni Elektryki, które składają się z części seminaryjnej i wystawowej firm z branży, podczas których prezentowano osiągnięcia poszczególnych gałęzi elektryki oraz problemy techniczne będące w kręgu zainteresowania środowisk elektryków. Jest to stała impreza Oddziału, która zwyczajowo odbywa się jesienią, a jej program obejmuje również wystawy techniczne z zakresu elektryki oraz seminaria na tematy interesujące dla całego środowiska zawodowego elektryków. Pracownicy naukowcy Wydziału Elektrycznego PG zawsze biorą czynny udział w GDE, organizując część seminaryjną, prezentując wybrane tematy z dziedziny elektryki oraz uczestnicząc w ich publikacjach, które wydaje Oddział i które przekazywane są uczestnikom imprezy.

Szczególony charakter miały Gdańskie Dni Elektryki zorganizowane w 1997 roku w czasie obchodów Millenium Gdańska z udziałem wystawców z całego kraju, którzy prezentowali szeroki zestaw wyrobów interesujących poszczególne grupy zawodowe elektryków. Oddział włączył się aktywnie w milenijne obchody Gdańska, organizując w dniach 14-17 maja 1997 roku Gdańskie Dni Elektryki w okresie największego nasilenia imprez milenijnych. Ostatnie GDE w Domu Technika odbyły się w 2013 roku. Koło studenckie dołączyło do nich imprezę Gdańskie Dni Elektryki Młodych. Równoległe z tą imprezą odbyło się spotkanie Prezesa SEP z wszystkimi prezesami Oddziałów w kraju. W 2014 roku organizację GDE przejęli studenci. Zmieniono jej lokalizację; GDE odbywają się w Gmachu Głównym Politechniki. W 2016 roku Samorząd Studentów PG przyznał kołu studenckiemu nagrodę w kategorii konferencji i szkolenia statuetkę „Złote Lwiątko”, którą koło zdobyło również w następnych trzech latach.

Statutowa działalność Oddziału ukierunkowana jest na rzecz gospodarki morskiej, a działalność naukowa na potrzeby członków stowarzyszenia realizowana jest poprzez konferencje,

seminaria, sympozja o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Ważną częścią pracy Oddziału Gdańskiego SEP była działalność na terenie wyższych uczelni w Trójmieście, aktywizującą studentów w/do pracy społecznej organizując koło SEP na Wydziale Elektrycznym i Elektronicznym PG. W tym celu powołano Komisję ds. Młodzieży i Studentów przygotowującą młodzież do działalności stowarzyszeniowej. Ponadto przeprowadzono doroczne konkursy na najlepszą pracę dyplomową studentów Wydziału Elektrycznego i Wydziału Elektronicznego oraz organizowano dla studentów obozy naukowo-wypoczynkowe. Działalność merytoryczna SEP realizowana była w ramach prac poszczególnych sekcji Oddziału. Najliczniejsza i najaktywniejsza była Sekcja Elektroniki i Telekomunikacji, która organizowała coroczne konferencje naukowo-techniczne z okazji Międzynarodowego Dnia Telekomunikacji.

Kalendarium wydarzeń Gdańskiego Oddziału SEP

- 1957 utworzenie Społecznego Komitetu ds. Telewizji woj. gdańskiego celem uruchomienia ośrodka TV
- 1958 XI WZD SEP w Sopocie
- 1959 powołanie Sekcji Elektrotechniki Okrętowej
- 1961 powołanie grupy rzeczoznawców w 11 specjalnościach
- 1970 konferencja jubileuszowa „Odbudowa i rozwój telekomunikacji na Wybrzeżu Gdańskim” zorganizowana przez Sekcję Elektroniki i Telekomunikacji
- 1970 Koło przy Instytucie Łączności brało udział w rekonstrukcji Carillonu w Ratuszu Głównego Miasta; 17 dzwonów odtwarza „Rotę” skomponowaną przez Feliksa
- 1970 podczas pożaru budynku przy ul. Wały Jagiellońskie spaliły się dokumenty Oddziału
- 1971-1974 biuro Oddziału w budynku Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego na Długim Targu
- 1972 Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych animatorem powołania przy ZG SEP stałej Komisji ds. Przepisów Elektrycznych; zorganizowano narady techniczne „Eksport-Import” i „Projektant, nadzór, wykonawca”
- 1974. otwarcie Domu Technika
- 03.30 Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych zorganizowała „Dni Elektryki w Gospodarstwie Domowym” połączone z wystawą sprzętu PHU „ARGED”. SEP uczestniczył w budowie Domu Technika w zakresie swojej branży. W Domu Technika odbywały się 2-3 krajowe konferencje naukowo-techniczne w ciągu roku oraz międzynarodowe
- 1974. Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych zorganizowała wystawę sprzętu zmechanizowanego oraz technologii montażu instalacji i urządzeń el. w budownictwie
- 10
- 1975. Sekcja Elektrotechniki Okrętowej zorganizowała konferencję dot. elektrycznego napędu śrub okrętowych. Na III Krajowej Konferencji Elektrotechniki Okrętowej prezentowane były urządzenia produkowane przez zakłady ELMOR i FAMOR.
- 04.8-9
- 1975. VIII Międzynarodowa Konferencja Energetyki Przemysłowej (800 uczestników) w
- 09 Domu Technika
- 1976 Zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki przedłużające ważność zaświadczeń E i D z 3 na 5 lat

1976. organizacja pierwszych „Dni Branżowych Elektryki” w ramach których sekcje naukowo-techniczne Stowarzyszenia prezentowały swoje osiągnięcia i problemy poszczególnych gałęzi elektrotechniki
1978. odbyły się drugie „Dni Branżowe Elektryki” połączone z jubileuszem 45-lecia działalności SEP na Wybrzeżu oraz 30-lecia działalności Oddziału Gdańskiego SEP. W ramach tych Dni 9 stycznia Oddziałowi przyznano odznakę honorową „Zasłużony Ziemi Gdańskiej” oraz wydano medal pamiątkowy
1978. XIV Międzynarodowa Konferencja Ochrony Odgromowej z udziałem przedstawicieli 15 państw we współpracy Polskim Komitetem Ochrony Odgromowej i Oddziałem Gdańskim NOT w salach Domu Technika
- 1978- Wyjazdowe zebrania Prezydium Zarządu na terenie Kół Zakładowych m. in.:
1981
- 1979** – w Kole przy Dyrekcji Poczty i Telekomunikacji oraz Zakładach Energetycznych Gdańsk
1980 – w Kole przy Zakładach Rafineryjnych, w Zarządzie Portu Gdańsk oraz przy Biurze Projektów Budownictwa Wiejskiego wraz ze Zjednoczeniem Budownictwa Rolniczego
- 1978- aktywna działalność Komisji Szkoleniowej: około 50 kursów i ponad 3000 egzaminów rocznie, W ramach Dni Branżowych; zorganizowano wystawy nowych produktów zakładów: RADMOR, UNIMOR, TELKOM-TELMOR, POLAM
1980. organizacja konferencji naukowo-technicznych przez Sekcję Elektroniki i Telekomunikacji z okazji Międzynarodowego Dnia Telekomunikacji w tym „Odbudowa i rozwój telekomunikacji na Wybrzeżu Gdańskim w okresie 25 lat po wojnie oraz Radiokomunikacja ruchoma lądowa, morska i lotnicza”, Mikrofalowa elektronika ciała stałego MECS-Y”
1980. oddział zrzeszał 2674 członków zwyczajnych w tym 87 zakładowych, 35 członków zbiorowych (zakładów i instytucji)
- 1982 uczczono 60-lecie SEP na Wybrzeżu oraz jubileusze: 75-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowo-dydaktycznej kol. Kazimierza Kopeckiego, połączone z sympozjum nt. „Metody optymalizacji w energetyce” oraz jubileusz 70-lecia urodzin profesora Stanisława Szpora połączone z wystawą dorobku naukowego Jubilata.
1987. XXIV WZD SEP w Gdańsku (ok. 400 delegatów i gości)
09

Spośród komisji problemowych dużą aktywnością wykazały się Komisje Imprezowo-Odczytowa i Szkoleniowa: ilość złożonych egzaminów: 1958 – 60 osób, 1959 – 236, 1972 – 5040, 1974 – 4338, 1975 – 4408, 1976 – 2737, 1977 – 2995 osób.

Przedstawiciele Prezydium Zarządu Oddziału i Zarządu Koła Seniorów SEP wprowadzili zasadę odwiedzania zasłużonych seniorów zrzeszonych w tym Kole w dniu ich 75, 80, 85 i 90 urodzin

Udział członków Oddziału w imprezach organizowanych przez NOT w Gdańsku:

- 1975** II nagroda za pracę „System automatycznej regulacji ruchu ulicznego SARR-2” i 3 wyróżnienia
- 1977** I nagroda za „Opracowanie i wdrożenie do produkcji układów kompleksowej regulacji napięcia i mocy biernej typu KRNQ-1 dużych elektrowni

Współpraca z władzami terenowymi w tym dostarczenie energii elektrycznej do Pomorza:

- 1960. 02.** wystąpienie delegatów SEP na naradzie Wojewódzkiego Komitetu Porozumiewawczego NOT w sprawie przemysłu elektrotechnicznego na Wybrzeżu dla potrzeb stoczni i portów morskich
- 1963** inicjatywa budowy dużego źródła mocy na północy kraju; budowa elektrociepłowni Gdańsk 2 (pierwszy generator uruchomiono w 1968), 1 czerwca 1973r. rozpoczęto budowę elektrowni szczytowo-pompowej nad jeziorem Żarnowieckim, która ukończono 1983r. W 1982 rozpoczęto budowę elektrowni jądrowej w Żarnowcu. W wyniku katastrofy elektrowni jądrowej w Czarnobylu (1986) i protestów przeciwników energetyki jądrowej wstrzymano budowę a następnie zlikwidowano istniejącą budowę. Do dnia dzisiejszego wielokrotnie powraca temat budowy elektrowni jądrowej; jest to związane z coraz większym zapotrzebowaniem i niedoborem energii elektrycznej w kraju (na poziomie 10% zapotrzebowania) powiększającym się z uwagi wiek istniejących elektrowni oraz odejściem od elektrowni wykorzystujących węgiel brunatny.
- 1975-2013** **Gdańskie Dni Elektryki w Domu Technika** co rok. W ramach GDE: wykłady seminaryjne oraz prezentacje firm w salach A i B i publikacje (w Zeszytach Naukowych Wyd. E i A PG – 2010-2017.) zawierające wygłoszone referaty oraz stoiska wystawowe w holu i korytarzach obiektu. XXXVIII GDE w 2013r. połączone z Radą Prezesów SEP wszystkich Oddziałów SEP w kraju odbyły się w Domu Technika. Od 2014r. GDE przeniesiono na Politechnikę Gdańską.

Główne wydarzenia zorganizowane od obchodów 1000-lecia Gdańska w 1997r.

- Od 1997** z Gdańskich Dni Elektryki wydawane materiały konferencyjne: teksty wygłoszonych referatów, informacje o wystawcach i ich produktach elektrotechnicznych i sponso-
- Od 1998** ZG SEP organizuje Olimpiadę Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej EUROELEKTRA dla młodzieży szkół technicznych; II etap dla uczniów z woj. Pomorskiego i Warmińsko-Mazurskiego odbywa się w ZSŁ w Gdańsku, którego organizatorem są przedstawiciele SEP O. Gdańsk i nauczyciele ZSŁ
- 1999** największy Bal Karnawałowy w Domu Technika połączony z promocją firm z branży
- 2000** oddano do użytku linię energetyczną o długości 254 km zasilana kablem podwodnym wysokiego napięcia prądu stałego (HVDC) o przekroju żyły głównej 2100 mm² ze stacji przekształtnikowej w Szwecji (Stärno) do Polski (Wierzbienin k. Słupska) Linia ta może dostarczać prąd o mocy 600 MVA przy napięciu 450 kV
- 2006-2018** wyjazdy techniczno-turystyczne do małych elektrowni wodnych (MEW) na rzekach Pomorza: Słupi, Raduni, Czarnej Wodzie, Brdzie, Wieżycy, Pasłęce i Wiśle we Włocławku, szczytowo-pompowych w Żarnowcu i Żydowie oraz EC Starogardzie i odzysk energii ze składowiska w Szadółkach
- 2006** ustanowienie przez Zarząd Oddziału Medalu pamiątkowego im. prof. Stanisława Szpora
- 2007** wydanie publikacji „Wielkość i skromność” poświęconej pamięci profesora Stanisława Szpora

2007. Pierwszy Turniej o Puchar Prezesa O. Gdańsk dla młodzieży szkół elektrycznych z woj. Pomorskiego (część teoretyczna i praktyczna montaż układu wraz z jego uruchomieniem i pomiarami) (XIV odbył się w 2021)
- 06
- 2008 Oddziały Gdańsk, Bydgoski i Toruński wraz z Centralą Komisji Historycznej wydały publikację poświęconą profesorowi Alfonsowi Hoffmann, który był pionierem i współtwórcą polskiej elektroenergetyki, budowniczym MEW w Gródku i Żurze na rzece Wdzie
- 2008 sekcja Trakcji elektrycznej obchodzi 60-lecie
- 2011 SEP O. Gdańsk uzyskuje status Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego
- 2012 ufundowano tablicę upamiętniającą miejsce pochowania pierwszego prezesa na Wybrzeżu inż. Kazimierz Bielińskiego, która ustawiono na mogile zbiorowej w Lasach Piaśnickich. Każdego roku w dniu 7 marca przedstawiciele Zarządu Oddziału, członkowie Koła nr 117 w Wejherowie oraz przedstawiciele Powiatowy Zespół Szkół nr 2 Bohaterskiej Załogi ORP „Orzeł” w Wejherowie składają na mogile kwiaty na miejscu straceń; szkoła opiekuje się tym miejscem.
- 2012 wydanie publikacji „Z kart historii elektryki na Pomorzu” z okazji 80-lecia SEP na Wybrzeżu
- 2014 „Konkurs na najlepszą pracę dyplomową inżynierską” studentów z wydz. E i A i ETI Politechniki Gdańskiej oraz wydz. Elektrycznego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni. (I edycja)
- 2015- dr inż. Edward Musiał Redaktorem Naczelnym miesięcznika SEP „Informacje o Nor-
2021 mach i Przepisach Elektrycznych (INiPE)
- 2017- Międzyszkolne Konkursy dla szkół elektronicznych z woj. Pomorskiego w ZSŁ
2019 w Gdańsku
2018. z okazji Międzynarodowego Dnia Elektryka zwiedzanie produkcji kabli na średnie
06 napięcie (SN) powyżej 1 kV w firmie Telefonika S.A. w Bydgoszczy
- 2018 Pomorska Gala Energetyki z okazji **100-lecia odzyskania Niepodległości** w Filharmonii Bałtyckiej (d. elektrowni/elektrociepłowni dostarczająca od 1898 energię elektryczną, a w latach 1962-1997 energię ciepłą dla Gdańska)
- 2019 pogrzeb Stanisława Macieja Dąbrowskiego Prezesa Oddziału w Gdańsku
.10
- 2019 wyjazd techniczny do Elektrociepłowni gazowej PGE Toruń S.A.
.11
- 2021 adaptacja pomieszczeń na salkę konferencyjną i remont pomieszczeń
.04
- 2021 obchody Międzynarodowego Dnia Elektryki połączone z wręczeniem odznaczeń
.06 i wyróżnień w kościele św. Jana w Gdańsku
- 2021 XIV Konkurs o Puchar Prezesa SEP O. Gdańsk w Zespole Szkół Chłodniczych
.10 i Elektronicznych w Gdyni
- 2022 90-lecie Oddziału SEP na Pomorzu Gdańskim
.03
- 2022 **Walne Zgromadzenie Oddziału** – wybór władz na nową kadencję 2022-2026; Pre-
.06 zesem Oddziału dr inż. Stanisław Wojtas; zaprezentowano „Moje meandry życiowe” -pamiętniki wojenne i późniejsze wspomnienia Henryka Bajduszewskiego, wieloletniego Prezesa Oddziału Gdańsk SEP i członka Honorowego SEP

Inne wydarzenia:

- spotkania techniczne specjalistów/ rzeczoznawców SEP i Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Domu Technika z wykładowcami z wydz. E i A PG dot. nowych norm i przepisów oraz przedstawicielami firm z branży;
- szkolenia oraz egzaminy na uprawnienia E i D (kilka szkoleń co roku i kilkadziesiąt egzaminów w roku na świadectwa kwalifikacyjne E i D w grupach I, II, III realizowane przez 4 komisje);
- szkolenia przygotowujące do egzaminu na uprawnienia budowlane w branży elektrycznej i telekomunikacyjnej;
- nieperiodyczne szkolenia i egzaminy na uprawnienia dot. obsługi urządzeń wysokiej częstotliwości (wcz);
- wycieczki techniczne w kraju na Targi branżowe: ENERGETAB w Bielsku-Białej (największe w kraju), EXPOPOWER w Poznania oraz wyjazdy zagraniczne dla aktywnych członków SEP: Szwecji (Karlskrony), Austrii/Szwajcarii i Bawarii, Skandynawii, Białorusi, Malty, Kaliningradu, na Bałkany, państw Nadbałtyckich, Gruzji;
- bale elektryka i spotkania towarzyskie organizowane w Domu Technika przez Komisję Imprez oraz Koło Seniorów;

Od 1995 roku Oddział często organizuje dla swoich członków wyjazdy techniczne:

- na targi branżowe ENERGETAB w Bielsku-Białej (największe targi branżowe w kraju),
- zagraniczne do elektrowni jądrowej Penly we Francji w 2011 roku umożliwiając poznanie elektrowni oraz związanych z nią aspektów społeczno-ekonomicznych;
- seminaryjne z firmami z branży np.:
  - LAMEL Rozdzielnice sp. z o.o. nt stacji transformatorowych SN/nn,
  - EATON Electric sp. z o.o. nt. rozdzielnic SN,
  - SONEL S.A. nt. przyrządów pomiarowych w tym tablice demonstracyjnej DB-1.

Komisja Seniorów Pomorskiej Rady FSN-T NOT w Gdańsku organizuje corocznie dla seniorów stowarzyszeń technicznych w Gdańsku:

- Spotkanie świąt narodowych: uchwalenia Konstytucji 3.V i Odzyskania niepodległości 11.XI akademia patriotyczna „Dzieci ze szkoły nr 50 w Gdańsku seniorom”
- spotkanie świąteczno-noworoczne w tym występ artystyczny,
- wyjazdy seniorów; do Muzeum Sierakowskich w Waplewie i zamku w Sztumie czy z innymi stowarzyszeniami m.in. ze Stowarzyszeniem Leśników do arboretum w Wirtach

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 726 członków, w tym Członkowie honorowi: kol. **Henryk Bajduszewski**, kol. **Jacek Marecki** i kol. **Andrzej Wawrzyński**.

Prezesi SEP Oddziału Wybrzeża Morskiego / Gdańsk

Prezes	lata
Kazimierz Bieliński	1932-1939
Ignacy Małecki	1945-1946
Stanisław Trzetrzewiński	1946-1947, 1948-1949
Kazimierz Kopecki	1947-1948, 1954-1956
Tadeusz Gałęzowski	1949-1951
Władysław Hykiel	1951-1952
Ryszard Całka	1952-1954
Jerzy Dziedzic	1956-1957
Piotr Ciechanowicz	1957-1958
Jarosław Sajko	1958-1959
Ignacy Gościński	1959-1961
Karol Śmielak	1961-1962
Henryk Bartmański	1962-1966
Henryk Bajduszewski	1966-1978
Jacek Marecki	1978-1981
Karol Samarzewski	1981-1987, 1990-1994
Benedykt Kasprzak	1987-1990
Zbigniew Śliwa	1994-1997
Andrzej Wawrzyński	1997-2006
Stanisław Maciej Dąbrowski	2006-2010
Waldemar Dunajewski	2010-2018
Stanisław Wojtas	2018-2026

7.03.2022 Obchody 90-lecia SEP O. Gdańsk
Od prawej: Prezes SEP Piotr Szymczak, Prezesi SEP O. Gdańsk:
Waldemar Dunajewski, Andrzej Wawrzyński, Henryk Bajduszewski,
Stanisław Wojtas i członek Zarządu SEP Dariusz Swisulski

opracowanie: mgr inż. Ryszard Rus

Okres przedwojenny działalności zawodowo-społecznej geodetów z Pomorza

W dniach 4-6 stycznia 1919 roku odbył się w Warszawie Pierwszy Powszechny Zjazd Mierniczych, w którym uczestniczyli przedstawiciele terenów byłego zaboru pruskiego w liczbie 13 osób na ogólną liczbę 250 uczestników. W tym czasie ogólna liczba mierniczych wynosiła około 800 osób. Problematyka, którą zajmował się zjazd dotyczyła:

- Spraw związanych organizacją geodezji w nowym odrodzonym państwie,
- Organizacji miernictwa prywatnego korporacji mierniczych przysięgłych,
- Stosunków geometrów cywilnych i izbach inżynierskich,
- Organizacji szkolnictwa mierniczego na poziomie szkoły średniej i politechniki,
- Opracowania instrukcji technicznych w zakresie wykonawstwa prac geodezyjnych,
- Opracowania ustawy o odgraniczeniu i wiele innych zagadnień związanych z prawidłowym funkcjonowaniem całokształtu miernictwa.

W województwie pomorskim istniał samorząd stopnia wojewódzkiego, który działał na podstawie przepisów pruskich. Na terenie ówczesnego województwa Pomorskiego obowiązywał jeszcze z okresu rozbiorowego kataster pruski. Wszelkie prace pomiarowe uregulowane były instrukcjami technicznymi. Istniały dobrze zorganizowane składnice dokumentacji geodezyjnej. Urzędy katastralne sprawowały nadzór nad działalnością mierniczych, zapewniając jednolity poziom techniczny prac geodezyjnych. Znaczna część robót geodezyjnych była wykonywana przez urzędy katastralne. W pierwszym okresie odzyskania niepodległości w urzędach katastralnych w większości byli zatrudnieni Niemcy. Według ówczesnych przepisów urzędnicy katastralni dzielili się na trzy kategorie: Kategoria I to osoby z wykształceniem akademickim, Kategoria II to osoby z wykształceniem średnim, Kategoria III to osoby z wykształceniem podstawowym. Podstawę zaliczenia urzędnika do kategorii II lub III było odbycie ośmioletniej praktyki i złożenie egzaminu państwowego. Władze Polskie po 1920 roku czyniły starania, aby zapewnić ciągłość pracy urzędów katastralnych i zaspokojenia potrzeb ludności. W związku z tym opuszczone przez Niemców stanowiska pracy objęli Polacy, nieposiadający wykształcenia technicznego, którzy w wyniku długoletniej pracy w urzędach katastralnych zdobywali wiadomości zawodowe. Pierwszymi inżynierami narodowości polskiej, którzy na Pomorzu podjęli pracę po 1920 roku byli: **Leon Całka** i **Ferdynand Roth**. W latach 1920-1922 rozpoczęli pracę w Urzędach katastralnych i miejskich biurach pomiarów; **Stanisław Laskowski**, **Kazimierz Kozakiewicz**, **Franciszek Winny**, **Leon Kozłowski**, **Antoni Subkowski**.

Poprawa sytuacji kadrowej na Pomorzu następowała dzięki usytuowanej w Poznaniu Szkoły Mierniczo-Melioracyjnej, której absolwenci zasilali obsadę urzędów katastralnych. W latach 30. nastąpił napływ absolwentów polskich szkół geodezyjnych stopnia wyższego i średniego. W tym okresie prace na Pomorzu rozpoczęli między innymi: **Modest Kamiński**, **Stefan Napieralski**, **Konrad Chyczewski**, **Brunon Jaster**, **Alfons Lewandowski**, **Jan Kowalczyk**,

Adam Ogonowski, Leonard Koszczyc, Aleksander Sobczak, Antoni Walczuk, Zygmunt Sokółowski, Remigiusz Górecki, Jan Grzybowski, Bolesław Jeleń i Fryderyk Jeleń. Na terenie wybrzeża, wchodzącego w skład województwa pomorskiego, zostało powołane Kierownictwo Pomiarów Pobrzeża, podległe Ministerstwu Robót Publicznych. Do zadań Kierownictwa, które dysponowało dobrze wykształconą kadrą techniczną, należały prace związane z pomiarem pasa wybrzeża oraz prace geodezyjne związane z budową miasta Gdyni. Pracownicy techniczni Pomorza byli zrzeszeni w Towarzystwie Techników Mierniczych w Poznaniu. Towarzystwo działało przez komisje: organizacyjno-zawodową, naukowo techniczną, samopomocy koleżeńskiej i towarzyską. Działalność społeczną i zawodową prowadziło Stowarzyszenie Mierniczych Przysięgłych. Na skutek występujących trudności we współpracy mierniczych przysięgłych z urzędami katastralnymi w 1935 roku powołano Oddział Wojewódzki Stowarzyszenia Mierniczych Przysięgłych z siedzibą Toruniu, które istniało do wybuchu drugiej wojny światowej.

Cytując za Przeglądem Mierniczym z 1937 nr 3 str. 68: „*STOWARZYSZENIA MIERNICZYCH PRZYSIĘGLYCH R.P. Ukonstytuowanie się Zarządów Oddziałów Wojewódzkich. Stosownie do § 15 Regulaminu dla Oddziałów Wojewódzkich, w okresie przewidzianym tymże Regulaminem odbyły się doroczne Walne Zebranie Oddziałów Wojewódzkich, na których dokonano uzupełniających wyborów do władz oddziałowych. Niżej podajemy skład Zarządów Oddziałów Wojewódzkich na r. 1937/38. m.in.: Pomorski Oddział Wojewódzki; Wejherowo, ul. Piłsudskiego 15. Prezes kol. inż. Plenkiewicz Józef. Członkowie zarządu: Dębiński Piotr, Łazarz Józef, inż. Schonhofer Karol, Szymkowiak Mieczysław; zastępcy: Runowski Marian, Szantyr Igor.*”

Druga wojna światowa była nie tylko okresem walki, w której polscy geodeci ponieśli wiele strat, ale także okresem przygotowań do odbudowy Odrodzonej Ojczyzny, jak również integracji środowiska geodezyjnego.

Okres powojenny

Równoległe z przygotowaniem do I zjazdu Związku Mierniczych Rzeczypospolitej Polskiej (ZMRP), prowadzonymi w 1945 roku przez warszawskie środowisko geodezyjne, w województwach przygotowywano się do tego wydarzenia oraz do organizacji oddziałów wojewódzkich. Dużą rolę odegrali geodeci delegowani do pracy w województwach przez Główny Urząd Pomiaru Kraju. W województwie gdańskim, do pracy w Wydziale Pomiarów Urzędu Wojewódzkiego, oddelegowani byli: **Józef Lis, Paweł Tollik, Tadeusz Arciszewski, Mieczysław Gałązka, Mieczysław Ryng i Tadeusz Ujazdowski.** Wspólnie z innymi kolegami zajęli się oni organizowaniem w Gdańsku Oddziału Wojewódzkiego Związku Mierniczych Rzeczypospolitej Polskiej. Na początku 1946 roku Oddział ZMRP w Gdańsku został zalegalizowany. Na zebraniu członków wybrano władze Oddziału i ustalono program działania. Pierwszym przewodniczącym Oddziału został wybrany inż. **Paweł Kułakowski** (wówczas zastępca profesora i pierwszy powojenny kierownik Katedry Miernictwa i Kartografii na Politechnice Gdańskiej). Działalność Oddziału pierwszych powojennych lat uwarunkowana była trudną sytuacją społeczno-gospodarczą regionu, spowodowaną spustoszeniami wojennymi zarówno materialnymi jak i personalnymi oraz zaistniałymi zmianami społeczno-politycznymi. Do najistotniejszych zadań należało w tym czasie: sprawne przeprowadzenie reformy rolnej, przygotowanie odpowiedniej dokumentacji geodezyjnej, zabezpieczenie ocalałych po wojnie zbiorów mapowych, które po odpowiednim przystosowaniu miały spełniać ważną rolę w odbudowie gospodarki oraz szkolenie kadr dla geodezji niezbędnych dla realizacji prac geodezyjnych wiążących się z przebudową ustroju rolnego i innymi przedsięwzię-

ciami. We wrześniu 1948 roku Zarząd Główny podjął decyzję o przystąpieniu ZMRP do Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT). Decyzję tę zaaprobował Zjazd Delegatów w 1949 roku. Pod wpływem prac koordynacyjnych oddziału gdańskiego NOT nastąpiło dalsze ożywienie działalności oddziału ZMRP w Gdańsku. Ważnym czynnikiem mobilizującym geodetów do wstępowania w szeregi stowarzyszenia było utworzenie Funduszu Pośmiertnego, przemianowanego później na Fundusz Pomocy Koleżeńskiej. W 1949 roku w oddziale gdańskim ZMRP została powołana Komisja Pomocy Koleżeńskiej (KPK). Dominującą rolę w działalności KPK od początku jej istnienia odgrywali koledzy starsi wiekiem. Wchodzili oni w skład zarządu komisji, prowadzili nabór członków, delegowali swoich przedstawicieli do Rady Seniorów działającej w strukturze organizacyjnej NOT. Z biegiem czasu w gdańskim oddziale SGP utworzone zostało Koło Seniorów Geodetów. W jego skład weszli najaktywniejsi działacze KPK, którym z racji wieku przysługiwało miano seniorów. W tym okresie Oddział podejmował się organizacji wielu imprez o zasięgu krajowym m.in. zorganizował III Zjazd Delegatów ZMRP (ówczesna nazwa III Walne Zgromadzenie Delegatów ZMRP), który odbył się w salach Grand Hotelu w Sopocie w dniach 6-8 marca 1948 roku.

W latach 1945-1957 dzięki aktywnej postawie działaczy oddziału nastąpiła integracja środowiska geodetów na Wybrzeżu. Z uwagi na brak wykwalifikowanej kadry i duże zapotrzebowanie na geodetów, zarząd oddziału i kierownictwo jednostek geodezyjnych czyniły starania o utworzenie na Wybrzeżu szkoły geodezyjnej. W roku 1955 zorganizowano przy Politechnice Gdańskiej dwuletni kurs - odpowiednik Pomaturalnego Studium Geodezyjnego. W latach 1955-1958 kurs ten ukończyło 60 słuchaczy, którzy uzyskali tytuły technika geodety. Zaspokoilo to najpilniejsze potrzeby kadrowe.

W 1953 roku VII Zjazd Delegatów dokonał zmiany nazwy związku na Stowarzyszenie Geodetów Polskich.

Dzięki staraniom działaczy gdańskiego SGP utworzono i otwarto we wrześniu 1962 roku w Gdańsku, Technikum Geodezyjne. Mieściło się ono w budynku III Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Topolowej w Gdańsku i prowadziło swą działalność pod patronatem Zarządu Oddziału SGP, który zabezpieczał kadrę wykładowców, zabiegał o wyposażenie szkoły w odpowiedni sprzęt i materiały. Bardzo duże zasługi przy organizacji Technikum oraz współpracy ze szkołą i nauczaniu młodzieży położył kol. **Jan Żołobiński**, działający z upoważnienia Zarządu Oddziału.

Na specjalną uwagę zasługuje wystawa postępu technicznego i osiągnięć w geodezji, która została zorganizowana w dniach 15-21 marca 1964 roku, z okazji Walnego Zebrania Członków Oddziału SGP w salach ówczesnej Strzelnicy Św. Jerzego (dzisiejszy Dwór Bractwa Św. Jerzego) i Złotej Bramy w Gdańsku. Był to wspaniały przegląd dorobku poszczególnych służb geodezyjnych Wybrzeża. Ekspozycje obejmowały sprzęt geodezyjny od łańcucha mierniczego i astrolabii aż po najnowsze w tamtych czasach: dalmierze, tachymetry, teodolity i niwelatory, sprzęt produkcyjny, jak również materiały geodezyjne, mapy, operaty techniczne. Inicjatorem wystawy był Zarząd Oddziału kierowany wówczas przez kol. **Jerzego Stawowskiego**, a organizatorem Komisja Techniki i Szkolenia pod przewodnictwem kol. **Antoniego Nalepy**. Wystawę, otwartą w dniu 15 marca 1964 roku przez przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku **Piotra Stolarka**, zwiedziło 1500 osób, w tym także młodzież Technikum Geodezyjnego.

Po likwidacji Technikum Geodezyjnego w 1970 roku już po dwóch latach dał się odczuć brak

napływu nowej kadry geodezyjnej. Podjęte starania w tej kwestii przyniosły pozytywne rezultaty. Od 1 września 1973 roku uruchomiony został kierunek geodezji w Państwowych Szkołach Budownictwa (PSB) w Gdańsku. Najpierw uruchomiono Pomaturalne Studium Zawodowe geodezji, działające w latach 1973-1989, a od roku 1989 rozpoczęto nabór do 5-letniego Technikum Geodezyjnego. Duże zasługi w uruchomieniu kierunku geodezyjnego w PSB mieli kole-dzy: **Zenon Banczer, Jerzy Przybylski, Jerzy Maciejczyk i Jan Żołobiński**.

W ramach aprobaty dla osiągnięć gdańskiego oddziału, Zarząd Główny SGP powierzył mu organizację XXIII Zjazdu Delegatów SGP. Pracami organizacyjnymi związanymi z przygotowaniem warunków obrad, zakwaterowaniem delegatów i gości oraz oprawą zjazdu zajęli się komitet organizacyjny pod przewodnictwem kol. **Antoniego Nalepy**. Zjazd odbył się w dniach 3-4 kwietnia 1970 roku w niespotykanej nigdy dotąd ani potem scenerii. Odbył się na transatlantyku "BATORY", zacumowanym przy nabrzeżu przy Skwerze Kościuszki w Gdyni. Tam też zostali zakwaterowani na okres zjazdu delegaci i większość gości. Z oczywistych względów był to zjazd atrakcyjny, stąd niespodziewanie duża liczba uczestników, ponad 230 osób. Chociaż statek nie wychodził w morze, to atmosfera przebywania przez kilka dni na jednostce pływającej takiej klasy była niezwykła. Obsługa "pasażerów" także od strony kuchni była wspianała, można było się o tym przekonać podczas całonocnego spotkania towarzyskiego. Uczestnicy zjazdu na "BATORYM" mogli ponadto zobaczyć bogatą wystawę sprzętu i materiałów geodezyjnych zorganizowaną przez komitet organizacyjny. Zjazd „na Batorym” do dziś pozostaje źródłem niezapomnianych wrażeń, wielokrotnie przywoływanych przez jego uczestników.

Po 1970 roku zintensyfikowano w Stowarzyszeniu działania związane z organizacją służby geodezyjnej. Organizację wynikającą z dekretu z 1956 roku o państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej uznawano za przestarzałą, nie nadążającą za zachodzącymi zmianami społeczno-gospodarczymi. Rozległe dziedziny zastosowania geodezji w różnych gałęziach gospodarki, jej rozproszenie w zbyt wielu jednostkach terytorialnych, brak jednolitej administracji geodezyjnej, wreszcie oddzielenie administracji geodezyjnej od wykonawstwa nurtowały środowiska geodetów. W konsekwencji wpłynęło to na podjęcie przez SGP intensywnych prac nad tymi zagadnieniami. Powstawały w tym czasie różnorodne koncepcje odnośnie roli geodezji i jej organizacji na szczeblu centralnym i wojewódzkim. Nie brakowało antagonizmów między służbami geodezyjnymi, zwłaszcza najliczniejszymi służbami resortowymi. Dyskusje na forum SGP oraz wnioski na ten temat nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Dopiero rok 1972 przyniósł pewne rozstrzygnięcia. Były one konsekwencją reorganizacji na szczeblu ministerstw. Główny Urząd Geodezji i Kartografii, pozostający do tej pory w gestii Ministra Spraw Wewnętrznych, podporządkowany został Ministrowi Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska. Jemu też zostały przekazane sprawy po zlikwidowanym Ministerstwie Gospodarki Komunalnej, a w konsekwencji podporządkowane mu zostały Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej.

W wyniku zmian na szczeblu centralnym przeprowadzono też zmiany na szczeblu wojewódzkim. Na mocy zarządzenia nr 76 z grudnia 1973 roku z dniem 1 stycznia 1974 roku przedsiębiorstwa Okręgowe Przedsiębiorstwa Miernicze i Wojewódzkie Przedsiębiorstwa Geodezyjne Gospodarki Komunalnej zostały połączone w Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne w Gdańsku, a Miejskie Pracownie Geodezyjne w miastach wydzielonych w Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Elblągu i Tczewie weszły w jego skład i działają jako Pracownie Terenowe OPGK w Gdańsku. Powyższe zmiany spowodowały konieczność reorganizacji kół zakładowych. W miejsce dotychczasowych kół zakładowych utworzono jedno koło SGP

w Okręgowym Przedsiębiorstwie Geodezyjno-Kartograficznym. Zmiany w organizacji ogniw terenowych SGP nie wyhamowały działalności stowarzyszenia. Zarząd Oddziału dokładał wszelkich starań, aby pobudzać aktywność kół zakładowych w pracy stowarzyszeniowej. Prowadzona działalność miała różne formy. Organizowano szkolenia techniczne, odczyty, konkursy fotograficzne i brydżowe, jak również działalność rekreacyjną. Jedną z form corocznych spotkań geodetów resortu rolnictwa wraz z ich rodzinami były „Złoty Geodetów”, których organizatorami byli: zarząd oddziału SGP w Gdańsku, Wojewódzkie Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Gdańsku i Elblągu oraz redakcja gazety „Głos Wybrzeża”. Cele zlotów to przede wszystkim wymiana doświadczeń w pracy zawodowej i stowarzyszeniowej, podtrzymanie tradycji upowszechnienia i aktywizacji turystyki i wypoczynku, dobra zabawa na świeżym powietrzu oraz poznanie piękna ziemi gdańsko-elbląskiej. Wielkim propagatorem i współorganizatorem tych zlotów był kol. **Jerzy Stawowski**, dyrektor Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urzędzeń Rolnych w Gdańsku, działacz SGP i kilkakrotny przewodniczący zarządu oddziału SGP w Gdańsku. Z ramienia „Głosu Wybrzeża” wszystkie te zloty relacjonował i opisywał redaktor **Marian Pachnia** - honorowy geodeta oddziału gdańskiego SGP. W sumie odbyło się 16 zlotów. W roku 1989 zakończono ich organizację.

Uwzględniając specyfikę oddziału działającego w regionie nadmorskim Zarząd Oddziału w dniu 5 maja 1972 roku powołał Oddziałową Komisję Morską. W jej skład weszli: kol. **Henryk Bimecki**, **Ryszard Cieślukowski**, **Grzegorz Guca**, **Zenon Kalista**, **Włodzimierz Koczan**, **Henryk Lenartowicz**, **Marian Piotrowski** i **Marian Rabiega**. Równocześnie Zarząd Oddziału wystąpił z wnioskami do Zarządu Głównego o powołanie przy ZG SGP Głównej Komisji Morskiej, która zajęłaby się problematyką geodezji stosowanej w gospodarce morskiej i hydrografii. Wkrótce Zarząd Główny powołał Główną Komisję Morską przy Zarządzie Głównym SGP z siedzibą w Gdańsku. Przewodnictwo tej komisji powierzono kol. **Zbigniewowi Koziarzowi**, a w jej skład weszli przedstawiciele wszystkich ośrodków zajmujących się zagadnieniami hydrografii, geodezji morskiej, geodezyjnej obsługi budownictwa morskiego oraz przemysłu stoczniowego z Gdańska, Szczecina, Koszalina, Świnoujścia, Warszawy i Łodzi. Działała ona w ścisłym powiązaniu z oddziałową Komisją Morską w Gdańsku. Komisja podjęła się realizacji różnorodnych działań w zakresie określonych dla niej zadań. Zorganizowała szereg różnorodnych sesji, sympozjów, narad i konferencji. Od 26 czerwca 1986 roku przewodniczącym Głównej Komisji Morskiej był kol. **Adam Żurowski**. Na szczególną uwagę zasługują 4 cykliczne krajowe konferencje „Geodezja w gospodarce morskiej”:

I - w dniach 14-16 listopada 1975 r.

II - w dniach 16-17 września 1979 r.

III - w dniach 14-15 października 1988 r.

IV - w dniach 23-25 kwiecień 1997 r.

W roku 1975 przeprowadzono zmiany w podziale administracyjnym kraju. Likwidacji uległy powiaty, dokonano nowego podziału województwa. W obszarze działania oddziału gdańskiego SGP znalazły się województwo gdańskie (w nowych granicach) oraz nowo utworzone województwo elbląskie. Wraz z likwidacją powiatów rozwiązane zostały koła zakładowe SGP istniejące w Powiatowych Biurach Geodezji i Urzędzeń Rolnych. Członkowie tych kół zostali przeniesieni do Koła Zakładowego w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Terenów Rolnych. W gdańskim oddziale ubyłoby 13 kół zakładowych. Przybyło jedno koło zakładowe w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Terenów Rolnych w Elblągu. Wkrótce jednak i ta struktura stała się krucha. Oto wielu geodetów z Zakładów Terenowych WBGiUR przechodziło do pracy w Urzę-

dach Gmin. Rozluźniała się więź członków z Kołami Zakładowymi. Ponieważ jednak do urzędów gmin przechodzili nie tylko geodeci z byłych PBGiUR, ale także z innych jednostek geodezyjnych, którym przynależność do Koła przy WBGiTR nie odpowiadała, deklarowali oni przynależność do Koła przy Wojewódzkim Biurze Geodezji i Kartografii w Urzędzie Wojewódzkim. Wojewódzkie Biuro Geodezji i Kartografii Urzędu Wojewódzkiego powstało w miejsce zlikwidowanej delegatury GUGiK i Oddziału Geodezji w Wydziale Gospodarki Komunalnej PWRN. W 1984 roku WBGiK UW zostało przekształcone w Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami. W atmosferze ciągle zachodzących zmian organizacyjnych dobiegała końca dekada lat 70. Zmiany, które zachodziły w modelu organizacyjnym służby geodezyjnej, wypracowanym przez Komisję Ekspertów, oceniane były przez Stowarzyszenie, w tym przez nasz Oddział w zasadzie jako uzasadnione, tym bardziej, że w świetle przestarzałego modelu wykazującego duże niedociągnięcia, nowy model był bardziej postępowy, zawierał cechy nowoczesności, umożliwiał szerszy udział geodezji w rozwoju gospodarczym kraju, a większa koncentracja służby geodezyjnej stwarzała jej możliwości rozwojowe. Jednakże w dalszym ciągu brak było kompleksowego rozwiązania wszystkich ważnych problemów służby geodezyjnej: właściwej nowoczesnej organizacji, zakresu zadań oraz uprawnień, odpowiedzialności itp. Oczekiwana ustawa, która miała te problemy rozwiązać w sposób kompleksowy, wielokrotnie opracowywana, uzgadniana z resortami i opiniowana przez Stowarzyszenie, nie mogła doczekać się uchwalenia. Tak więc problematyka prawa geodezyjnego, ciągle jeszcze stanowiąca centrum zainteresowania wszystkich szczebli Stowarzyszenia, nie mogła doczekać się pozytywnego rozwiązania. Niecierpliwie oczekiwali geodeci na zmiany przepisów w zakresie uprawnień zawodowych. Dotychczasowe uregulowania zawarte w zarządzeniu nr 26 Prezesa GUGiK z 8 maja 1964 roku nie satysfakcjonowały aspiracji geodetów w zakresie wykonywania wolnego zawodu. Działalność Stowarzyszenia nie mogła jednak ustawać.

W czerwcu 1977 roku 27 geodetów z całej Polski, w tym m.in. z gdańskiego oddziału SGP kol. **Jerzy Maciejczyk, Mirosław Żak, Zbigniew Kaleczyc, Michał Tyczyński** oraz **Roman Szwarz** (zastępca kapitana), popłynęło na żaglowcu s/y „Generał Żaruski” na kongres geodezyjny FIG do Sztokholmu. Na podejściu do Sztokholmu jacht został odstawiony na kotwicę i aresztowany, gdyż armatorem był LOK, traktowany jako jednostka paramilitarna i nie miał stosownych zezwoleń na przebywanie na wodach Szwecji.

Od 1978 roku Zarządy Oddziałów SGP w Gdańsku i w Olsztynie współuczestniczyły w organizacji sesji naukowo-technicznych organizowanych przez OPGK w Gdańsku i Instytut Geodezji i Fotogrametrii Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie (ART Olsztyn) na podstawie porozumienia tych dwóch jednostek w sprawie wzajemnej współpracy. Sesje te, urządzone na wzór konferencji naukowo-technicznych z wydawaniem materiałów sesyjnych obejmujących każdorazowo po kilkanaście referatów, organizowane były w odstępach 1, 2, 3-letnich to przez OPGK na terenie województwa gdańskiego, to przez IGiF-ART na terenie województwa olsztyńskiego i tak na zmianę. Tematyka tych sesji dostosowywana była każdorazowo do aktualnych problemów geodezyjno-kartograficznych i fotogrametrycznych będących w danym okresie w centrum zainteresowania obu jednostek. Na podkreślenie zasługuje każdorazowo i coraz szerszy udział w sesjach przedstawicieli innych jednostek geodezyjnych oraz instytutów naukowych z całego kraju. Gromadziły one każdorazowo około 80-120 uczestników. Łącznie zorganizowano VI Sesji naukowo-technicznych OPGK-Gdańsk i IGiF-ART Olsztyn, a dwie ostatnie dodatkowo z IGiP-AGH Kraków.

W marcu 1980 roku z inicjatywy Koła Zakładowego SGP przy OPGK w Gdańsku obchodzono

na Wybrzeżu Gdańskim po raz pierwszy „Dzień Geodety”. Główne uroczystości odbyły się w Elblągu i połączone były z oddaniem do użytku okazałej siedziby Zakładu Terenowego OPGK. Ustalono wówczas, że „Dzień Geodety” będzie obchodzony w każdym roku w połowie września w rocznicę dekretu o państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej. W istocie „Dni Geodety” były obchodzone przez SGP w OPGK Gdańsk w następnych latach, ale daty obchodów nie dotrzymywano.

W dniach 16-17 maja 1980 roku w Domu Technika NOT w Gdańsku obradował XXVII Zjazd Delegatów SGP. Był to już trzeci zjazd na ziemi gdańskiej. Podsumowano dorobek Stowarzyszenia w trzyletniej kadencji, uchwalono program działań, wybrano nowe władze. Na przewodniczącego wybrano prof. **Zdzisława Adamczewskiego** z Politechniki Warszawskiej. Zjazdowi towarzyszyła wielka wystawa krajowej geodezji i kartografii z okresu 35-lecia, zorganizowana na koszt przedsiębiorstw geodezyjnych z całego kraju. Przewodniczącym zespołu organizacyjnego wystawy był kolega **Mirosław Żak**.

W latach 1980-1983 Zarząd Oddziału zorganizował kilka kursów na zamówienie jednostek wykonawczych, wśród których na uwagę zasługuje kurs geodezji dla informatyków, kurs informatyki dla geodetów, jak również 200 godzinny kurs dla pomiarowych dla 20 słuchaczy na zlecenie OPGK-Gdańsk.

Gdański Zarząd Oddziału podjął się także organizacji finałów IV konkursu „Wiedzy geodezyjnej i kartograficznej” w 1982 roku dla najlepszych uczniów średnich szkół geodezyjnych w kraju, organizowanego corocznie przez SGP w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty i Wychowania i zainteresowanymi resortami. Okres był bardzo trudny. Od grudnia 1981 roku w kraju trwał stan wojenny. Na organizację każdej imprezy trzeba było uzyskać zgodę władz. Zgodę taką Zarząd Główny uzyskał. Należało wówczas pokonać liczne lokalne trudności organizacyjne związane z zakwaterowaniem uczestników, zabezpieczeniem żywności (produkty żywnościowe były reglamente towane), itp. Z trudem wszystkie przeszkody zostały pokonane. Konkurs odbył się w kwietniu 1982 roku na terenie Państwowych Szkół Budownictwa w Gdańsku (PSB). Udział w nim wzięło około 50 uczestników i 10 członków jury. Dzięki zaangażowaniu znacznej liczby kolegów z zarządu oddziału oraz komitetu organizacyjnego, takich jak koledzy: **A. Nalepa**, **M. Żak**, **A. Orzeł**, dyrektor PSB mgr **Z. Klaman**, dyrektor WBGiGG Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku mgr inż. **Józef Gieroń**, ciągłość corocznych konkursów nie została przerwana pomimo trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej w kraju.

W dniach 19-21 czerwca 1986 roku w Żarnowcu na terenie budowy pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej odbyła się konferencja naukowo-techniczna pt. „Geodezja dla potrzeb elektrowni jądrowych” zorganizowana przez SGP, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne w Gdańsku, Dyrekcję Budowy Elektrowni Jądrowej w Żarnowcu oraz Przedsiębiorstwo Budownictwa Energetycznego i Eksportu w Warszawie. Komitet organizacyjny konferencji tworzyli jej inicjatorzy, członkowie naszego stowarzyszenia zatrudnieni w OPGK w Gdańsku, pod przewodnictwem kol. **Henryka Lenartowicza**. Konferencji towarzyszyła wystawa materiałów, sprzętu i aparatury pomiarowej przygotowana przez renomowane firmy europejskie. Założeniem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie obsługi geodezyjnej skomplikowanych, wielkich budowli o dużym stopniu trudności i wykorzystanie ich przy budowie elektrowni jądrowej w Żarnowcu.

Dzięki zaangażowaniu dużego zespołu ludzi i ich wkładowi pracy w organizację konferencji założony cel został osiągnięty - jednak nie został zmaterializowany, ponieważ - jak wiadomo -

budowa została przerwana i ostatecznie zaniechana na powszechne żądanie społeczeństwa nie tylko Wybrzeża.

W kwietniu 1987 roku obradował w Gdańsku w Hali "Oliwia" XXI Kongres Techników Polskich. Jako współgospodarze kongresu byliśmy moralnie zobowiązani do nawiązania kontaktów z delegatami na kongres ze strony naszego stowarzyszenia. W wyniku działań naszego delegata kol. **Tadeusza Kalinowskiego** zorganizowane zostało spotkanie delegatów-geodetów na kongres z przedstawicielami z naszego oddziału. Spotkanie odbyło się 24 kwietnia w Pruszczu Gdańskim w lokalu "Rotunda". Udział w nim wzięli również przedstawiciele władz lokalnych z naczelnikiem miasta na czele. Dało to możliwość zapoznania delegatów z szerokim wachlarzem działań społeczno-gospodarczych występujących na szczeblu podstawowej jednostki administracyjnej, a w szczególności działań służby geodezyjnej i jej codziennych problemów. Druga połowa dekady lat 70. i pierwsza połowa dekady lat 80. zdominowane były w Stowarzyszeniu działaniami na rzecz prawnego rozstrzygnięcia problemu uprawnień zawodowych w geodezji oraz ustawy z zakresu prawa geodezyjnego. Dopiero w dniu 17 maja 1989 roku, po długich pracach przygotowawczych w resortach, w Stowarzyszeniu i w komisjach sejmowych uchwalona została ustawa „Prawo geodezyjne i kartograficzne”. Trzeba podkreślić, że rozstrzygnięcia zawarte w ustawie odbiegały w znacznej mierze od oczekiwań geodetów, ale godzi się również podkreślić, że geodezja jest dziedziną działającą w wielu resortach, zatem pogodzenie wszystkich interesów było bardzo trudne. Uchwalone prawo geodezyjne i kartograficzne objęło również uprawnienia zawodowe uregulowane poprzednio rozporządzeniem MAiGP z 16 stycznia 1984 roku.

Transformacja ustrojowa

Zmiany, jakie nastąpiły w na koniec lat 80. XX wieku, najwyraźniej rzutują na działalność Stowarzyszenia, w tym także na działalność naszego oddziału. Szereg przedsiębiorstw prywatnych, spółdzielni i spółek, jakie powstały w województwie gdańskim i elbląskim oraz likwidacja niektórych przedsiębiorstw państwowych branży geodezyjnej spowodowała poważne i trudne do opanowania perturbacje w działalności kół zakładowych SGP. Godny odnotowania jest fakt, że to właśnie na terenie działania gdańskiego oddziału SGP (nota bene z udziałem jego funkcyjnych członków) w lutym 1989 roku jako pierwsze sprywatyzowane w kraju powstało prywatne przedsiębiorstwo geodezyjne OPGIEKA sp. z o.o. w Elblągu na bazie Terenowej Pracowni OPGK-Gdańsk. Komercyjne interesy dużych grup członków Stowarzyszenia, brak motywacji do działania w kołach zakładowych paraliżowały ich działalność. Zarząd oddziału w trosce o odwrócenie tej trudnej sytuacji zabiegał o przywrócenie co najmniej normalnego rytmu pracy. Dla pobudzenia aktywności kół większość zebrań plenarnych Zarządu Oddziału w tym czasie odbywała się w siedzibach kół zakładowych. Omawiano ich pracę, dyskutowano nad rozwiązaniem problemów rzutujących na postępującą degradację kół, ale uwarunkowania komercyjne brały górę. W ciągu lat 1989-1992 rozwiązano koła zakładowe w OPGK sp. z o.o. w Gdańsku, w Oddziale Geodezyjnym DOKP w Gdańsku i w Biurze Hydrografii Marynarki Wojennej w Gdyni. Równocześnie tam, gdzie idee stowarzyszenia padały na podatny grunt, gdzie znalazło się kilka osób, którym idee stowarzyszenia SGP są bliskie, powstały nowe koła zakładowe SGP. Do tych kół należą: koło zakładowe przy spółce OPEGIEKA w Elblągu, koła przy Przedsiębiorstwach: „DIAZ”, „GeoBIS” i „Apeks” w Gdańsku, koło środowiskowe w Gdyni - skupiające geodetów zatrudnionych w przedsiębiorstwach z terenu Gdyni lub uczuciowo związanych z tym miastem, koło przy Międzywojewódzkim Przedsiębiorstwie Usług Inwestycyjnych i Projektowych „GEL” w Elblągu.

W tym czasie (1996r.) jedną z form integracji był wyjazd przedstawicieli przedsiębiorstw geodezyjnych do Heerbrugg w Szwajcarii, do siedziby firmy Leica (dawny Wild), celem zapoznania się z najnowszym sprzętem i technologiami pomiarowymi.

Nie przyniosły rezultatu liczne zabiegi zarządu oddziału i zarządu kół zakładowych o ściągnięcie do siebie większej ilości członków. Brak przekonującej motywacji do pracy w stowarzyszeniu powoduje najpierw zaniechanie opłacania składek, a następnie skreślanie z listy członków. Nie przejawiają także zainteresowania istnieniem kół zakładowych przedmioty gospodarcze, w których koła mogłyby być utworzone. Obserwuje się również znikomy napływ do stowarzyszenia młodych geodetów, absolwentów szkół geodezyjnych. W ten sposób organizacja nasza stała się mniej liczna, a działalność jej opiera się na tych, którzy próbę czasu wytrzymują. Te wszystkie wydarzenia zostały opisane w Biuletynie Informacyjnym oddziału pn. „SKOCZYBRUZDA”, który w latach 1992-1996 ukazał się 10 razy. Zwieńczeniem działalności gdańskiego oddziału SGP u progu XXI wieku była zorganizowana 15 maja 1996 roku konferencja z okazji 50-lecia Oddziału Gdańskiego SGP. Zgromadziła ona blisko 200 uczestników, około 20 firm prezentujących swój sprzęt i oprogramowanie geodezyjne, przybyli przedstawiciele władz administracji województwa gdańskiego i elbląskiego. Zaproszeni naukowcy wygłosili referaty związane z aktualnymi tematami geodezyjnymi, a przedstawiciel Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa wręczył zasłużonym członkom odznaczenia państwowe oraz honorowe odznaki. Jak w tradycji tego rodzaju obchodów bywało, konferencja zakończyła się imprezą towarzyską ...

XXI wiek i nowe wyzwania

Pomimo istniejących trudności praca w oddziale jest kontynuowana. Oprócz załatwiania bieżących spraw i regularnych spotkań w latach 2000 – 2015 zorganizowano:

- 14 konferencji na temat „Ośrodki Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej” z inicjatywy koła zakładowego OPEGIEKA w Elblągu.
- Ogólnopolskie Konkursy Wiedzy Geodezyjnej i Kartograficznej dla młodzieży szkół geodezyjnych.
- Dla geodetów chcących zdobyć uprawnienia zawodowe kursy przygotowawcze do kwalifikacji.
- Szkolenia na temat nowych przepisów z zakresu ewidencji gruntów i budynków oraz często zmieniającego się „Prawa geodezyjnego i kartograficznego”.
- Fora dyskusyjne m.in. na temat „Wykonywanie podziałów i rozgraniczanie nieruchomości” połączone z imprezą integracyjną BIESIADA GEODETÓW.
- rozgrywki tenisowe – Mistrzostwa Polski Geodetów w tenisie ziemnym. Podczas XXXVI mistrzostw w dniu 31 sierpnia 2019 roku w ramach seminarium p.t. „W hołdzie mierniczym-geodetom na 100-lecie SGP”, wręczono pośmiertnie rodzinie Ś.P. Prezydenta Pawła Adamowicza medal AMIGO SOCIETAS (Przyjaciół Stowarzyszenia) jako wyraz szczególnego uznania oraz podziękowania za współpracę, jak również znaczące wsparcie działań na rzecz środowiska geodezyjnego.

W dniach 16-18 maja 2008 roku gdański oddział SGP organizował Dni Geodezji Polsko-Czesko-Słowackiej. Głównymi tematami konferencji były pomiary grawimetryczne, zastosowanie technologii GPS w geodezji oraz zagadnienia z zakresu współczesnego katastru. Referaty przedstawiali autorzy polscy, czescy i słowaccy.

Powstało Koło Uczelniane SGP Hevelius na Politechnice Gdańskiej. Katedra Geodezji Poli-

techniki Gdańskiej wraz z Centrum GIS Uniwersytetu Gdańskiego przy wsparciu ZO SGP organizują corocznie obchody dnia Systemów Informacji Geograficznej „GIS Day”. Dzięki staraniom gdańskich geodetów, w dniu 26 lutego 2015 roku Uchwałą nr VI/92/15 Rady Miasta Gdańska jedna z ulic w Gdańsku Kokoszkach otrzymała nazwę Geodetów (w Polsce jest to jedna z 38 ulic Geodetów, w tym m.in. w Wejherowie i Władysławowie, a w Gdyni ul. Miernicza). Ulica położona jest po wschodniej stronie ulicy Stokłosa i nawiązuje tematycznie do przyjętego na tym obszarze klucza, tj. nazw zawodów: Betoniarzy, Budowlanych, Instalatorów, Metalowców, Snycerzy. Nie wszyscy też wiedzą, że wielu słynnych matematyków również było geodetami, jak np. Stefan Hausbrandt, który w Gdańsku ma swoją ulicę. Podobnie prof. Marian Osiński patron PSB.

Gdański oddział SGP był jednym z patronów pierwszej międzynarodowej konferencji naukowej, współorganizowanej w dniach 23-24 kwietnia 2015 przez Politechnikę Gdańską i nowo powstałą rządową Polską Agencję Kosmiczną z siedzibą w Gdańsku – Innovative Research and Maritime Applications of Space Technology IRMAST 2015.

Rok 2016 to obchody Jubileuszu 70-lecia SGP w Gdańsku, które rozpoczęły się organizacją dwóch szkoleń, adresowanych do służby geodezyjnej i kartograficznej stopnia gminnego, powiatowego i wojewódzkiego, wykonawców prac geodezyjnych oraz osób przygotowujących się do egzaminów na uprawnienia zawodowe jak również studentów. Szkolenia odbyły się w pomieszczeniach Domu Technika NOT w Gdańsku.

Uchonorowaniem „weteranów pracy” były dwa spotkania członków Komitetu Organizacyjnego BKG’2016 z SENIORAMI, reprezentantami gdańskiego Koła Seniorów SGP: kol.: **Piotr Góral** (rocznik 1932), **Zbigniew Koziarz** (rocznik 1931), **Artur Orzeł** (rocznik 1932), **Mieczysław Szulczyński** (rocznik 1927), a także **Jan Gładki** (rocznik 1936), **Tadeusz Kalinowski** (rocznik 1937), **Krzysztof Rylik** (rocznik 1935) oraz **Romuald Żołędziejewski** (rocznik 1932). Przypomniano różne zabawne anegdoty z pracy w terenie. Wrócono pamięcią do ówczesnego sprzętu pomiarowego (m.in. amerykańskie teodolity z 4 śrubami ustawczymi), reformy rolnej, klasyfikacji i komasacji gruntów, inwentaryzacji mienia, związkach interdyscyplinarnych w tym z hydrografią i rzeczoznawstwem majątkowym, a nawet pracach na tzw. „eksporcie”.

Bałtycki Kongres Geodezyjny odbył się w dniach 2-4 czerwca 2016 roku w Gdańsku, Sopocie oraz Elblągu. Jego organizatorami było Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Gdańsku oraz Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Relacja z poszczególnych, kongresowych wydarzeń znalazła się m.in. w Biuletynie Informacyjnym PR FSNT NOT w Gdańsku - lipiec 2016 oraz Przeglądzie Geodezyjnym magazynie SGP. Oddział został uhonorowany przez Marszałka Województwa Pomorskiego medalem Gryfa Pomorskiego z sentencją łacińską „De nihilo nihil fit” [z *niczego nic nie powstaje*].

Bezpośrednio po Bałtyckim Kongresie Geodezyjnym rozpoczęła się Współpraca z Pomorską Biblioteką Cyfrową Politechniki Gdańskiej. W dniu 15 czerwca 2016 roku na zaproszenie Dyrektora Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej odbyło się spotkanie nt. utworzenia CYFROWEJ KOLEKCJI „Geodezja i kartografia”. Zgodę na powyższe wyraził JM Rektor PG. Rozpoczęcie prac to skany roczników Przeglądu Geodezyjnego 1945-1950. PBC została uhonorowaniem, podczas GALI 100-lecie SGP w dniu 25 stycznia 2019 r. medalem AMIGO SOCIETAS (Przyjaciel Stowarzyszenia). Członkowie oddziału gdańskiego SGP złożyli Panu Robertowi Szczodruhowi – kierownikowi PBC szczególne podziękowania za dotychczasową współpracę przy tworzeniu i rozbudowie kolekcji „Geodezja i kartografia”. Kolekcja cieszy się

ogromną popularnością wśród członków stowarzyszenia. Znajdują się tam prawdziwe „perełki” z historii naszego zawodu. Ogólnie dostępna kolekcja zawiera aktualnie ponad 220 publikacji.

SZKOLENIA - min. 2 razy w roku w tym narady szkoleniowe dla administracji geodezyjnej oraz lokalnego biznesu geodezyjnego pod patronatem Pomorskiego WINGiK oraz Geodety Pomorskiego; „Forum geodetów” - wystąpienia tematyczne, prezentacje firm i otwarta dyskusja na aktualne tematy branży oraz spotkania przedsięwzięczne (wielkanocne oraz bożonarodzeniowe).

PATRONAT nad Technikum Geodezyjnym w PSB Gdańsk. Pomoc w organizacji praktyk zawodowych, organizacja wycieczek tematycznych oraz pomoc dydaktyczna. Na wniosek oddziału PSB została uhonorowana medalem AMIGO SOCIETAS (Przyjaciół Stowarzyszenia).

PUBLIKACJE. Działalność gdańskiego oddziału prezentowana była i jest na łamach Przeglądu Geodezyjnego oraz Biuletynów PR FSNT NOT w Gdańsku. Ponadto wiele bieżących informacji ukazało się na stronie internetowej stowarzyszenia (blisko 100 wpisów). Podstawowym źródłem informacji były wiadomości przesyłane drogą e-mailową do wszystkich członków władz oddziału. Na przestrzeni ostatnich 5 lat to ok. 300 e-maili. Docenić należy duże zaangażowanie członków naszego oddziału w tworzeniu biogramów dla potrzeb wydawanego przez Główną Komisję Historii i Tradycji SGP „Słownika biograficznego geodetów i kartografów polskich”, gdzie opublikowano wiele biogramów geodetów Pomorza Gdańskiego.

WYSTAWA „4 Biurka”. 11 listopada 2018 roku w PSB Gdańsk odbyła się prapremiera wystawy. Następnie dzięki uprzejmości kierownictwa MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNEGO w dniu 1 marca 2019 r. odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pn. „4 BIURKA” tj. powrót do przeszłości „od mierniczego do geomatyka” w budynku Gimnazjum (sala wystaw czasowych) - bulwar Zygmunta Augusta 11 w Elblągu. Uczestnicy wernisażu oglądali film „100 lat SGP i POLSKIEJ (niepodległej) GEODEZJI” oraz zwiedzili wystawę, na której zgromadzono ponad 300 eksponatów dokumentujących pracę mierniczych-geodetów w okresie 100-lecia. Docelowo wystawa znalazła się pod opieką Koła Zakładowego OPEGIEKA w Elblągu – podziękowania dla Prezesa **S. Czkuja**.

Dnia 18 marca 2022 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze członków Oddziału Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Gdańsku. Podczas zgromadzenia dokonano podsumowania działalności władz oddziału za okres od 13 marca 2017 r. do 18 marca 2022 r., czyli o rok dłużej od 4 letniej statutowej kadencji. Powód: PANDEMIA. Sprawozdania złożyli kolejno: Zarząd, Sąd Koleżeński oraz Komisja Rewizyjna. Zebrani członkowie oddziału udzielili absolutorium ustępującym organom. Uczestnicy zgromadzenia gdańskiego oddziału SGP dokonali wyborów nowych WŁADZ SGP w Gdańsku – kadencja 2022-2026:

ZARZĄD: Ryszard Rus – Prezes oddziału / Ryszard Cieślukowski – Honorowy prezes oddziału oraz członkowie zarządu z wyboru imiennego: Bartosz Ekmann, Barbara Kaczmarczyk, Barbara Łada, Karolina Makowska-Jarosik, Irena Mislisz, Zbigniew Rynkiewicz, Sławomir Skorupa, Paweł Wysocki, Andrzej Żyliš oraz członkowie zarządu Prezesa kół: Sławomir Czkuj - OPEGIEKA Elbląg, Elżbieta Hajdul - Seniorzy, Tomasz Jewsienia - WBGiTR Gdańsk, Zbigniew Rynkiewicz - OPGK Gdańsk, Koło Hevelius PG – Daria Filipiak-Kowszyk, Koło środowiskowe 3M – w trakcie reorganizacji.

KOMISJA REWIZYJNA: Anna Anuszevska, Eugeniusz Lepacki, Sławomir Świdorski

SĄD KOLEŻEŃSKI: Edward Brodowski, Katarzyna Chomyj, Paweł Jędrzejewski, Tadeusz Keliński, Jarosław Kolasiński,

Wybrano również uczestników na XL WALNE ZABRANIA DELEGATÓW SGP, które odbędą się w dniach 20-22 maja br. w Białymstoku i obradować będzie pod hasłem „Geodezja i kartografia podstawą zarządzania przestrzenią państwa”. Są to delegaci - **Florian Romanowski** i **Ryszard Rus** oraz z-cy delegatów: **Tomasz Jewsienia** i **Andrzej Żylis** oraz **Elżbieta Hajdul** jako gość zebrania.

Zgromadzenie gdańskiego oddziału przyjęło przez aklamację wnioski do Zarządu Głównego o wystąpienie do Walnego Zebrania Delegatów SGP w Białymstoku, o nadanie godności HONOROWEGO CZŁONKA SGP kol. **Florianowi Romanowskiemu** (Prezes OPEGIEKA Elbląg)

co w dniu 20 maja 2022 roku stało się faktem.

Na przestrzeni 75 lat działalności społeczno-zawodowej gdański oddział SGP skupiał i skupia geodetów z Pomorza i Warmii. Członkami gdańskiego oddziału SGP byli i są wybitni reprezentanci zawodu, tj. geodeci (gminni, powiatowi, miejscy, wojewódzcy) oraz dyrektorzy (biur, przedsiębiorstw i spółek). Największa rzesza to geodeci prowadzący własną działalność gospodarczą. Mierniczy (bo tak nazywano nas przed i po II wojnie światowej) uczestniczyli w reformie rolnej (komasacja, klasyfikacja i ewidencji gruntów). Geodeci jako reprezentanci interdyscyplinarnej dziedziny gospodarki pojawiają się we wszelkich inwestycjach jako pierwsi i ostatni. Na Pomorzu oraz Warmii uczestniczyli w budowie najważniejszych obiektów dla gospodarki narodowej, m.in.: ówczesnej fabryki domów (wielka płyta), Rafinerii Gdańskiej, Zamech (ABB), Stoczni w Gdańsku i Gdyni, elektrociepłowni, obiektów sportowych, obwodnic: Trójmiasta i Elbląga. Nie sposób wymienić wszystkich. Ostatnio z dużym powodzeniem wdrażamy Systemy Informacji o Terenie zarówno w skali makro jak i mikro nie tylko na obszarze Pomorza Gdańskiego.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 94 członków, w tym Członkowie Honorowi: kol. **Jerzy Felczak**, kol. **Jerzy Stawowski**, kol. **Florian Romanowski** oraz Prezes Honorowy **Ryszard Cieślukowski**.

Prezesi Gdańskiego Oddziału SGP

Prezes	kadencja
Paweł Kułakowski	1946-1948
Tadeusz Arciszewski	1948-1950
Andrzej Woropay	1950-1953
Jan Jachimowski	1953-1955
Kazimierz Dziubiński	1955-1956
Tadeusz Ujazdowski	1956-1957

Prezes	kadencja
Jerzy Felczak	1957-1958
Henryk Czarnkowski	1958-1959
Tadeusz Dąbrowski	1959-1961
Jerzy Stawowski	1961-1965, 1989-1992
Antoni Nalepa	1965-1974, 1980-1983
Tadeusz Kalinowski	1974-1980, 1983-1989
Ryszard Rus	1992-1995, 2019 - nadal
Krzysztof Matysik	1995-1998
Ryszard Sławiński	1998-2004
Florian Romanowski	2004-2007
Ryszard Cieślukowski	2007-2017
Tomasz Jewsienia	2107-2018

Uczestnicy Walnego Zgromadzenia członków Oddziału SGP w Gdańsku - 18 marca 2022 r.

opracowanie: dr inż. Jan Bogusławski

Zorganizowana działalność inżynierów i techników komunikacji w regionie gdańskim została podjęta po zakończeniu II wojny światowej, kiedy to właśnie ta grupa zawodowa w sposób energiczny, widoczny i skuteczny natychmiast włączyła się w nurt odbudowy zniszczonej infrastruktury komunikacyjnej.

Już w lipcu 1945r. w prywatnym mieszkaniu ówczesnego Dyrektora Okręgu Kolei Państwowych w Gdańsku mgr. inż. **Zbigniewa Modlińskiego** (późniejszego Wiceministra Komunikacji) odbyło się zebranie organizacyjne, na którym podjęto decyzję zorganizowania Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Kolejowych i wybrano władze tego Stowarzyszenia oraz przyjęto program działania, zmierzający przede wszystkim do integracji inżynierów i techników komunikacji w innych jednostkach komunikacyjnych.

W dniu 12 września 1946r. odbyło się kolejne zebranie organizacyjne, które stanowi początek działalności oddziału SITK w Gdańsku. Pierwszym Przewodniczącym Zarządu Oddziału został kol. **Tadeusz Janiszewski**. Sekretarzem Sądu koleżeńkiego został wybrany **Antoni Wilk**. Od tego czasu następuje systematyczny rozwój SITK, którego Członkowie uczestniczyli aktywnie we wszystkich ważniejszych inicjatywach i przedsięwzięciach, zmierzających do poprawy komunikacji na ziemi gdańskiej.

Początkowo podstawowym priorytetem była odbudowa zniszczonej przez działania wojenne infrastruktury komunikacyjnej, a w następnych latach- jej modernizacja i rozbudowa. Do najważniejszych inicjatyw w tym okresie należy zaliczyć odbudowę portów, układów kolejowych, dróg i komunikacji miejskiej, w której członkowie Stowarzyszenia zawsze byli bardzo aktywni i widoczni.

Inicjatorem, koordynatorem i niejednokrotnie głównym realizatorem wszelkich inicjatyw był Zarząd Oddziału Stowarzyszenia, wybierany na ustaloną w Statucie kadencję. Prezesami m.in. byli Kol. Kol. **Tadeusz Raś**, **Bożysław Bogdaniuk**, **Kazimierz Lipiński**, **Andrzej Pawlaczyk**, **Jan Bogusławski**, w okresie swojej kadencji skutecznie kierowali Organizacją, godnie ją reprezentując wobec władz regionalnych, Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT oraz na szczeblu centralnym w organach SITK w Warszawie. Na podkreślenie zasługiwała ścisła współpraca gdańskiego SITK z przedsiębiorstwami komunikacyjnymi województwa gdańskiego, jak: Północną DOKP, GPRD, ZKM, ZBK, BPK, PPRM i innymi, z których wywodzą się działacze Stowarzyszenia, a także współdziałanie z Urzędem Wojewódzkim i Urzędami Miejskimi w rozwiązywaniu palących problemów komunikacyjnych Trójmiasta, poprzez opracowanie opinii i organizowanie szeregu tematycznych konferencji naukowo-technicznych, obejmujących bogaty wachlarz zagadnień o tematyce komunikacyjnej, na których dokonywana była wymiana poglądów i doświadczeń między specjalistami w danej dziedzinie i formułowane były wnioski, których realizacja uzależniona była przede wszystkim od możliwości finansowych przedsiębiorstw komunikacyjnych oraz władz administracyjno-

samorządowych.

Zarząd Oddziału SITK organizował konferencje w szerokim zakresie merytorycznym dotyczącym np. problemów transportu miejskiego w konurbacji gdańskiej z jednej strony czy też technicznych i ekonomicznych problemów regeneracji szyn i rozjazdów metodą napawania elektrycznego z drugiej strony, przykładowo: wykorzystanie torowisk nieczynnych linii kolejowych jako forma realizacji europejskich szlaków rowerowych na przykładzie Polski Północnej, czy też konferencja Gdański węzeł komunikacyjny - przeszłość, teraźniejszość, przyszłość – przesłanki polityki komunikacyjnej (konferencja pod patronatem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej ujęta do programu obchodów milenijnych Gdańska).

Bardzo ważnym odcinkiem działalności SITK było podnoszenie kwalifikacji zawodowych inżynierów i techników. Dlatego też Zarząd Oddziału włączył się w proces nadawania uprawnień budowlanych w specjalności konstrukcyjno-budowlanej (w tym: mostów) oraz transportu kolejowego, desygnując do komisji egzaminacyjnych swoich Członków. Ponadto szereg osób otrzymało tytuł rzeczoznawcy w swoich specjalnościach. Odnotować również należy organizowanie wycieczek technicznych na największe budowy komunikacyjne, także Europy, co pozwoliło uczestnikom pogłębić swoją wiedzę fachową.

Zarząd Krajowy Stowarzyszenia wysoko ocenił działalność SITK w Gdańsku, co znalazło swój wyraz w nadaniu szeregu działaczom wysokich odznaczeń stowarzyszeniowych i medali. Lista odznaczonych kolegów zawiera prawie 80 nazwisk w tym 28 odznakami złotymi oraz 4 odznakami złotymi z diamentem- **Franciszek Paszkiewicz, Antoni Wilk, Jan Bogusławski, Bernard Staszkiwicz**. Należy też wymienić Honorowe Odznaki NOT, które otrzymało ponad 50 kolegów, w tym 26 odznak złotych.

Wśród wyróżnionych znajduje się duża grupa seniorów, którzy nadal utrzymują ścisły kontakt z macierzystą organizacją działając w Kole Seniora.

W 140-letniej historii inżynierów i techników polskich Kraj nasz przechodził wiele historycznych etapów i przemian. Historia stowarzyszeń technicznych na Wybrzeżu to połowa tego okresu szczególnie ciężka i dramatyczna ale można powiedzieć, że inżynierowie i technicy polscy zawsze służyli Polsce wiedzą i umiejętnościami, zdrowym rozsądkiem i wyobraźnią inżynierską, czymś co się nazywa pragmatyzmem inżynierskim.

Inżynierowie i technicy branży komunikacyjnej szczególnie zasłużyli się w okresie po II wojnie Światowej podnosząc z gruzów zniszczoną infrastrukturę transportową i modernizując system transportowy. O dokonaniach w latach 1945 – 2006, o ludziach szczególnie zasłużonych, szerzej opisano w monografii wydanej w 2008 roku przez gdański oddział SITK: „60 lat działalności Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej dla Społeczeństwa i Transportu na Wybrzeżu Gdańskim.”

Wybrane projekty, których animatorem i organizatorem było SITK RP o/Gdańsk

- Konferencje organizowane po roku (1997r.)
- Transport publiczny w wielkich miastach (1998r.)
- Rola autostrady A1 jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy regionu Pomorza Gdańskiego (1998r.),
- Układ komunikacyjny śródmieścia Gdańska na tle uwarunkowań i kierunków rozwoju przetrzennego miasta (1999r.),

- Kierunki rozwoju transportu w województwie pomorskim na tle narodowej strategii rozwoju transportu i strategii rozwoju województwa (2001r.),
- 150 lat kolei w Gdańsku (2002r.),
- 60 lat komunikacji trolejbusowej w Gdyni (2003r.),
- Psychofizyczne aspekty wypadków drogowych (2004r.).

- Zespół Doradczy ds. Mobilności i Transportu przy Prezydencie Miasta Gdańska

Z inicjatywy kol. **Jana Bogusławskiego** - wówczas Honorowego Prezesa SITK RP a zarazem Prezesa PR FSNT NOT w Gdańsku, Prezydent Gdańska Paweł Adamowicz powołał Zespół składający się z przedstawicieli organizacji pozarządowych, uczelni oraz administracji samorządowej, który pod przewodnictwem Zastępcy Prezydenta, Piotra Grzelaka, prowadził działalność, mającą na celu wykonanie dodatkowych analiz i ocen programów rozbudowy i modernizacji systemu transportu. Inauguracyjne spotkanie odbyło się 16 września 2015 r. Informacje ze spotkań na bieżąco były publikowane w Biuletynach Informacyjnych Pomorskiej Rady. Po kilkuletniej przerwie w funkcjonowaniu Zespołu Prezydent Miasta Gdańska Aleksandra Dulciewicz reaktywowała w 2021 roku jego działalność. Obecnie jest to Rada ds. Mobilności i Transportu przy Prezydencie Miasta Gdańska. Pracami kieruje Piotr Borawski, Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska, a Pomorską Radę FSNT NOT i SITK RP reprezentuje w Zespole Doradczym kol. Jan Bogusławski.

- Równocześnie z powołaniem Zespołu, kol. Jan Bogusławski doprowadził do powołania Zespołu Ekspertów ds. Transportu przy Pomorskiej Radzie FSNT NOT w Gdańsku

9 listopada 2015 odbyło się inauguracyjne spotkanie Zespołu. Zaproszenie Prezesa Jana Bogusławskiego do wspólnej pracy nad opracowaniem kompleksowych koncepcji transportowych przyjęli przedstawiciele Miasta Gdańska, przedstawiciele kierownictwa najważniejszych przedsiębiorstw z branży transportowej w województwie - fachowcy i znawcy tematu. Kolejne spotkanie odbyło się 3 grudnia, kontynuowano na nim prace nad kierunkami i strategią rozwoju systemu transportu. Uwagi do projektu „Strategii obszaru metropolitalnego Gdańsk- Gdynia- Sopot do roku 2030” zostały przekazane pisemnie przez Prezesa Pomorskiej Rady do Zespołu Biura Obszaru Metropolitalnego Gdańsk - Gdynia - Sopot.

W 2016 roku zespół fachowców, ekspertów i znawców tematyki transportowej kontynuował prace nad kierunkami i strategią rozwoju systemu transportu. Wystosowano „Listę Przedsięwzięć (zamierzeń) transportowych koniecznych do podjęcia w latach 2016-2030 w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk – Gdynia – Sopot” oraz wskazano na konieczność hierarchizacji proponowanych przedsięwzięć na tle „Strategii rozwoju transportu w województwie Pomorskim”.

W 2017 roku Zespół na spotkaniu w dniu 18 września 2017 roku, podjął dyskusję nad rozwiązaniem wybranych problemów komunikacyjnych, m. in. Ramą drogową Gdańska oraz połączeniem tramwajowym Gdańsk Południe - Wrzeszcz - Oliwa.

- Udział w pracach Pomorskiej Rady Przedsiębiorczości.

Pomorska Rada Przedsiębiorczości jest „ciałem doradczym” samorządu wojewódzkiego Województwa Pomorskiego, złożonym z przedstawicieli organizacji pozarządowych i ma na celu wyrażanie opinii w sprawach tego wymagających na przykład strategii rozwoju Województwa Pomorskiego. Pomorską Radę FSNT NOT i wchodzące w jej skład SITK RP, reprezentuje Jan Bogusławski - obecnie Wiceprezes Zarządu PR FSNT NOT, będący jednocześnie Prezesem SITK RP o/Gdańsk.

- Konferencja „Transport elektromobilny w obsłudze podróży miejskich w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot.”

Konferencja została zorganizowana przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku we współpracy z SITK RP o/Gdańsk, a patronatem honorowym objęli ją Prezydent Miasta Gdańska oraz Prezydent Miasta Gdyni. Odbędzie się w dniu 16 marca 2017 r. w Domu Technika - dyskutowano na temat transportu i szeroko pojętej komunikacji. W Konferencji wzięło udział ponad 140 osób - znaczne grono praktyków i specjalistów z branży.

- Klub Miłośników Historii i Zabytków Techniki SITK

Spotkanie miłośników techniki komunikacyjnej – w dniach 4-5 grudnia 2017 r. gdański oddział SITK RP był gospodarzem ogólnopolskiego dwudniowego spotkania członków ogólnopolskiego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Techniki przy Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej. W programie spotkania przewidziano zwiedzanie najnowszych osiągnięć komunikacji wybrzeża, m.in. tunelu pod Martwą Wisłą, budowy drogi krajowej nr 7, a także przejazd Pomorską Koleją Metropolitalną i zwiedzanie Muzeum Kolejnictwa w Kościerzynie.

- Klub Technika jako kolejna forma popularyzacji techniki komunikacyjnej

„Droga Zielona czy Bulwar Zielony – dylematy wyboru” – 5 lipca 2018 r. spotkanie poprowadził Wiceprezes Zarządu PR FSNT NOT dr inż. Jan Bogusławski..

„Jak budowaliśmy drogę S7” –21.02.2019 r. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP zaprosiło do udziału w spotkaniu, podczas którego przedstawiciel wykonawcy-Inżyniera Kontraktu- Pan Krzysztof Banach opowiedział o niezwykle ciekawym inżyniersko przedsięwzięciu, jakim okazała się budowa krajowej „siódemki”. W wykładzie wzięło udział 47 osób.

- Debata na tematy związane z problemami transportu w województwie pomorskim oraz w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot

26 lutego 2019 roku odbyło się spotkanie w Domu Technika w Gdańsku, rozpoczynające cykl debat, których celem było zapoznanie się z zamierzeniami w zakresie transportu planowanymi przez Samorządy województwa i gmin wchodzących w skład OM GGS oraz wymiana poglądów w zakresie planowania, programowania, projektowania i realizacji przedsięwzięć z ekspertami NOT reprezentującymi tę dziedzinę.

Spotkanie otworzyła Prezes Pomorskiej Rady prof. Bożenna Kawalec-Pietrenko, dziękując za udział w nim m.in. Ryszardowi Świłskiemu Wicemarszałkowi Województwa Pomorskiego, Krzysztofowi Czopkowi Dyrektorowi Departamentu Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego, Prezesowi Szybkiej Kolei Miejskiej Maciejowi Lignowskiemu i przedstawicielowi Pomorskiej Kolei Metropolitalnej Tomaszowi Konopackiemu. Obrady prowadził Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP **Włodzimierz Kubiak**.

- Konferencja „Publiczny Transport Zbiorowy w Kształtowaniu Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot”

Konferencję zaplanowaną na 17 marca 2020r., z uwagi na obostrzenia związane z epidemią Covid 19, odwołano. Komitet Programowo – Organizacyjny podjął decyzję o publikacji wniosków płynących z przygotowanych wystąpień: ogrom pracy, włożonej w przygotowanie konfe-

rencji – m.in. przygotowanie publikacji w formie elektronicznej oraz konkretnych, merytorycznych postulatów płynących z przygotowanych wystąpień, predestynował do opublikowania opinii środowiska technicznego. Wnioski opublikowano w Biuletynie Informacyjnym nr 29/30 (marzec-czerwiec 2020).

- Udział we władzach krajowych SITK RP oraz w zespołach eksperckich i doradczych władz administracyjnych i samorządowych

Członkowie gdańskiego oddziału SITK byli wielokrotnie członkami władz krajowych – Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego oraz działali w komisjach i sekcjach głównych branżowych. Nie sposób wymienić wszystkich.

Adolf Riedel (1949-1958); **Witold Gintyło** (1958-1959); **Franciszek Paszkiewicz** (1961-1965); **Stanisław Malinowski** (1965-1969); **Aleksander Suski** (1969-1975); **Mieczysław Sadaj** (1972-1981); **Bożysław Bogdaniuk** (1970-1984); **Henryk Borkowski** (1975-1981); **Jan Bogusławski** (1984-1994); **Andrzej Pawlaczyk** (1987-1994);

Przedstawiciele SITK o/Gdańsk pracowali w niektórych Miejskich Komisjach Urbanistyczno-Architektonicznych, między innymi: **Alicja Olszewska**, **Jan Bogusławski**, **Jerzy Góra**, **Bernard Staszewicz**, **Witold Kamiński**, a także w Pomorskiej Radzie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego: **Jan Bogusławski**, **Zbigniew Wrzesiński**, **Jerzy Góra** - który był jej wieloletnim sekretarzem.

Jan Bogusławski uczestniczył w Radach Naukowych przy Ministrze Administracji i Gospodarki Przestrzennej, Ministrze Komunikacji oraz w Zespole Ekspertów ds. polityki transportowej państwa na lata 1999-2015 przy Ministrze Transportu i Gospodarki Morskiej, a także w zespołach doradczych Wojewody Gdańskiego i Prezydenta Miasta Gdańska

- Seniorzy

Znaczącą działalnością było organizowanie przez Koło Seniorów przy SITK O/Gdańsk cyklicznych spotkań koleżeńskich z emerytami. Aktywna działalność Koła zaowocowała otrzymaniem Statuetki „ERNESTA” dla najlepiej działającego w kraju Koła Seniorów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP. Statuetkę wręczono Prezesowi Honorowemu SITK RP oddział Gdańsk na XXXI Zwyczajnym Zjeździe w Ostrowie Wielkopolskim w maju 2014 roku. Patron tego wyróżnienia, inż. Ernest Malinowski jest jednym z naszych rodaków, którego dokonania przyniosły mu sławę i uznanie w wymiarze globalnym.

W marcu 2022 roku podczas posiedzenia sprawozdawczo-wyborczego wybrano nowe władze Oddziału w składzie:

Jan Bogusławski – Prezes Oddziału

Waldemar Cezary Zieliński – Zastępca Prezesa Oddziału

Beatrycze Krewan-Michalska – Sekretarz

Zbigniew Wrzesiński - Skarbnik

Stanisław Brzuskiewicz

Maciej Berendt

Komisja Rewizyjna:

Jan Międzobrodzki - Przewodniczący,

Józef Piotrowicz- Zastępca Przewodniczącego

Włodzimierz Kubiak - Sekretarz

Podsumowanie

W monografii gdańskiego NOT „50 lat Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT na Ziemi Gdańskiej” w zakończeniu rozdziału o SITK czytamy, że 1997 roku organizacja liczyła 380 członków. Czytamy też: „Po przezwyciężeniu trudnego okresu transformacji politycznej i gospodarczej kraju, kiedy to zainteresowanie działalnością Stowarzyszenia znacznie zmalało, odnotować należy wzrost aktywności inżynierów i techników, zrzeszonych w kołach zakładowych” SITK O/Gdańsk

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 81 członków, w tym Członkowie Honorowi: kol. **Bernard Staszkiwicz** i kol. **Jan Bogusławski** - Prezes Honorowy Oddziału.

Prezisi Gdańskiego Oddziału SITK RP

Prezes	kadencja
Tadeusz Janiszewski	1946-1948
Józef Soroko	1948-1949
Bronisław Czerniawski	1949-1951
Antoni Skokowski	1951-1952
Kazimierz Kniat	1952-1954
Bronisław Oczki	1954-1955
Franciszek Doering	1955-1956
Bronisław Grudziński	1956-1957
Ziemowit Świdorski	1957-1958
Stanisław Steckiewicz	1958-1959
Zygmunt Szkóp	1959-1963
Stanisław Malinowski	1963-1970
Mieczysław Sadaj	1970-1975
Tadeusz Raś	1975-1981
Bożysław Bogdaniuk	1981-1982, 2006-2010
Kazimierz Lipiński	1982-1987
Andrzej Pawlaczyk	1987-1994
Jan Bogusławski	1994-2006, 2022 i nadal
Włodzimierz Kubiak	2010 - 2022

Jubileusz 60-lecia SITK RP Oddział Gdańsk

Członkowie SITK RP Oddział Gdańsk z wizytą na budowie Przekopu przez Mierzęję Wiślaną

opracowanie: mgr inż. Maciej Piankowski

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa (SITLiD) jest dobrowolnym zrzeszeniem naukowo - technicznym inżynierów i techników leśnictwa i drzewnictwa. Terenem działania SITLiD jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą władz naczelnych jest Warszawa. SITLiD działa na podstawie prawa o stowarzyszeniach, posiada osobowość prawną i tworzy oddziały terenowe będące jednostkami organizacyjnymi stowarzyszenia. Celem organizacji jest reprezentowanie, integrowanie oraz ochrona interesów naukowych, zawodowych i bytowych członków, która działa także na rzecz rozwoju nauki i techniki w leśnictwie i drzewnictwie. Ważnym elementem działalności jest podnoszenie kultury technicznej, kwalifikacji i etyki zawodowej członków stowarzyszenia oraz innych pracowników leśnictwa, drzewnictwa i usług leśnych.

(Marcin Naderza – Przewodniczący Zarządu Gdańskiego Oddziału SITLiD)

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa stanowiące jednego z branżowych członków Naczelnej Organizacji Technicznej, utworzone zostało w 1951 roku. W deklaracji programowej NOT za główne zadania nowopowstałych stowarzyszeń branżowych przyjęto podnoszenie i doskonalenie kwalifikacji zawodowych kadr technicznych, oraz rozwijanie postępu technicznego i organizacyjnego w działalności produkcyjno-gospodarczej.

Wobec zagłady w czasie wojny poważnej części naszej inteligencji technicznej i zniszczenia przez okupanta bazy materialnej zakładów naukowych i przemysłu, obydwa postawione przed NOT zadania były niezwykle ważne. W strukturze organizacyjnej za podstawowe ogniwa stowarzyszeń uznano koła zakładowe. Oddziały miały spełniać rolę koordynatorów działalności kół w skali województwa.

Poczynania organizacyjne, zmierzające do utworzenia na terenie Województwa Gdańskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, podjęte zostały po ogłoszeniu ustawy o rejestracji inżynierów i techników, jeszcze w październiku 1950 roku. Zebranie inauguracyjne działalności gdańskiego oddziału SITLiD odbyło się 20 marca 1951 r. Początkowo około 75% członków stowarzyszenia stanowili leśnicy - pracownicy lasów państwowych. Proporcjonalny był też ich udział we władzach oddziału. Z czasem napłynęło więcej drzewiarzy. Dziś jednak leśnicy stanowią zdecydowaną większość członków stowarzyszenia.

Założycielami Gdańskiego SITLiD-u byli: **K. Malinowski, F. Osiński, J. Polak, Z. Sakowski, W. Szołkołowicz**, tworząc równocześnie jego pierwszy zarząd w latach 1951 - 1952.

Oddział zrzesał na zasadzie dobrowolności inżynierów i techników z branży leśnej, przemysłu drzewnego i meblarskiego, a z czasem z tzw. drobnej wytwórczości tych branż, mając swoje koła w poszczególnych zakładach pracy.

Od początku swego istnienia gdański oddział charakteryzował się dużą aktywnością, zarówno w zakresie działalności merytorycznej jak i dotyczącej rozwoju organizacyjnego, dającą mu wielokrotnie prymat wśród tego rodzaju organizacji w skali kraju. Do najważniejszych zadań statutowych należały:

- reprezentowanie, integrowanie oraz ochrona interesów zawodowych i bytowych swoich członków,
- działanie na rzecz rozwoju nauki i techniki w leśnictwie i drzewnictwie,
- podnoszenie kultury technicznej, kwalifikacji i etyki zawodowej,
- działanie na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- popularyzowanie zagadnień technicznych, ekonomicznych i ekologicznych leśnictwa i drzewnictwa.

Realizacja wspomnianych zadań przebiegała zarówno w oparciu o plany pracy Zarządu Oddziału jak i bieżące inicjatywy jego ogniw terenowych. W pierwszych latach działalności oddziału głównymi zadaniami było kształtowanie i doskonalenie kadr technicznych. W tym celu oddział na podstawie odpowiedniej delegacji Zarządu Głównego prowadził liczne kursy i szkolenia, dzięki którym wielu leśników uzyskało dyplomy i podniosło swoje kwalifikacje zawodowe. Z zaocznego kształcenia w Technikum Leśnym w Warcinie skorzystało 97 pracowników leśnictwa, uzyskując zawodowe świadectwa dojrzałości. Popularną formą dokształcania były także różnego rodzaju kursokonferencje i seminaria oraz liczne kursy specjalistyczne z zakresu szkółkarstwa, metodyki prac zrębowych, mechanizacji prac, melioracji, brakarstwa, zalesień wydm, ochrony lasu itp. Prowadzone one były w głównej mierze przez specjalistów SITLiD.

Do bardzo skutecznych i popularnych form doskonalenia zawodowego należy wymiana doświadczeń, realizowana głównie poprzez wyjazdy szkoleniowe do wybranych obiektów gospodarczych w kraju i za granicą (Austria, Anglia, Belgia, Dania, Niemcy, Francja, Norwegia, Finlandia, Szwecja, Czechosłowacja, ZSRR, Węgry, a współcześnie między innymi Białoruś, Rumunia, Litwa, Ukraina, Rosja, Słowacja i Czechy).

Do najbardziej spektakularnych należy bez wątpienia wyprawa na daleką Syberię, która miała miejsce w 2014 roku. To przygodowe książki zaprzyjaźnionego z Gdańskim SITLiD-em podróżnika Romualda Koperskiego, opowieści i bezpośrednie przekazy swoich wyczynów i przeżyć syberyjskich, a także aktywność turystyczna i wola poznawania świata, stworzyły grupę gdańskich leśników (19 osób), która postanowiła osobiście dotknąć, trochę poznać i poczuć Syberię - tą daleką, prawdziwą. Do nie mniej interesujących należały wyjazdy do Gruzji, gdzie odwiedzono Park Narodowy Tuszetia, Park Narodowy Lagodechi oraz podnóże Kazbeku wraz z południową Kachetią czy na Azory – archipelag dziewięciu wulkanicznych wysp, leżących na Atlantyku.

Wyrazem uznania dla gdańskiego środowiska techniczno-leśnego było zorganizowanie na jego terenie kilku międzynarodowych konferencji specjalistycznych, jak:

- IUFRO - problematyka urządzania lasu (1980),
- Konferencja Ministrów Leśnictwa Krajów RWPG (1983),

- Konferencja Komitetu Drzewnego Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (1988),
- Narada Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Leśnictwa Krajów Socjalistycznych (1988),
- Seminarium Komitetu Drzewnego Komisji Europejskiej ONZ (1991),
- Kongres Europejskiej Unii Leśników (1995).

W latach 70. organizowano oryginalne konkursy z zakresu turystycznego zagospodarowania obszarów leśnych, pod nazwą „Leśnicy - Turystom”. Przyczyniły się one w sposób znaczący do podniesienia poziomu turystycznego zagospodarowania lasu i kultury turystycznej. Drugim (prowadzonym razem z Wydziałem Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku) był konkurs postępowych metod zagospodarowania lasów niepaństwowych i zadrzewiania wsi, trzeci natomiast miał na celu ożywienie działalności kół zakładowych Stowarzyszenia.

Ciosem dla Gdańskiego Oddziału SITLiD była decyzja reorganizacyjna w lasach, w wyniku której w roku 1975 zlikwidowano Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Gdańsku, rozczłonkując podległe mu nadleśnictwa pomiędzy 3 ościeńne OZLP, tj. Szczecinek, Olsztyn i w większości Toruń.

Wiadomo, że Okręgowy Zarząd LP ze względu na to, iż przeważająca liczba kół zakładowych istniała przy nadleśnictwach, odgrywał wiodącą rolę w działalności Oddziału SITLiD, skupiając równocześnie najbardziej zaangażowanych działaczy SITLiD.

Odwolania i protesty nie przynosiły rezultatów. Fakt ten spowodował duże rozgoryczenie wśród działaczy oraz znaczne ich rozproszenie.

W tych warunkach istniało przekonanie, że przestanie również istnieć Zarząd Oddziału SITLiD w Gdańsku. Znalazła się jednak aktywna grupa inżynierów, na czele z kol. inż. **Edwardem Wójcikiem**, która nieomal od nowa zaczęła konsolidować środowisko techniczne, doprowadzając do jeszcze ściślejszej integracji międzybranżowej. Fakt ten spowodował utrzymanie Oddziału i kontynuację działalności organizacyjnej i merytorycznej na wypróbowanych i dobrze służących całemu środowisku zasadach. Dowodem tego było również przejęcie przez Oddział SITLiD organizowanych dotychczas przez OZLP - tradycyjnych "Bali Leśnika" z tą tylko różnicą, że przeniesiono je z Grand Hotelu w Sopocie na teren Domu Technika w Gdańsku. Nieuzasadniona likwidacja Gdańskiego OZLP spowodowała, że środowisko techniczne leśników, drzewiarzy, a szczególnie leśników, skupiło się wokół Oddziału SITLiD, by działalnością społeczną zaakcentować konieczność obecności gremium kierowniczego leśników na szczeblu wojewódzkim. Należy podkreślić, że Zarząd Oddziału poprzez swoje wystąpienia aktywnie i przez cały czas podkreślał potrzebę restytucji OZLP w Gdańsku, czego dowodem było wystąpienie 29.01.1981 r do Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w Warszawie. W efekcie tych działań przywrócono Zarząd Lasów na należną pozycję w Gdańsku.

W zakresie rozwoju polskiego leśnictwa i drzewnictwa działalność Oddziału obejmowała między innymi:

- narady branżowe, seminaria i konferencje (krajowe i międzynarodowe), obejmujące takie zagadnienia, jak np. zalesianie wydm i turystyka przymorska (1965), problemy leśnictwa na mierzejach: Helskiej i Wiślanej (1970,1994), leśne zagospodarowanie słabych gruntów rolnych (1972), drewno małowymiarowe w przemyśle drzewnym (1985),

problemy leśnictwa w planie „Wisła”, regulacja stosunków wodnych w zlewni Czarnej Wody (1994), zadrzewienia fito-melioracyjne Żuław Wiślanych, ochrona środowiska oraz drewno w budownictwie okrętowym (1998),

- specjalizację zawodową leśników i drzewiarzy,
- wydawnictwa z własnym opracowaniem i nakładem,
- popularyzację i promocję leśnictwa i przemysłu drzewnego.

Działalność SITLiD na rzecz integracji kadry inżynierskiej, branży leśnej, drzewnej oraz przedsiębiorców świadczących usługi dla leśnictwa obejmowała:

- wspólne zebrania i spotkania branżowe oraz towarzyskie, zarówno w terenie, jak i siedzibie Oddziału,
- coroczne bale karnawałowe, kilkakrotnie wspólnie obchodzone uroczystości z okazji jubileuszy funkcjonowania leśnictwa gdańskiego, Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, SITLiD i inne; wspólne „majówki”, grzybobrania, spływy kajakowe, rozgrywki brydżowe,
- integracyjną rolę w środowisku leśników spełniają organizowane corocznie „Dni Leśnika i Drzewiarza” (zwane obecnie „Dniami Lasu”), tradycyjne karnawałowe „Bale Leśnika”, „Dni Seniora”, spotkania „Andrzejkowe” i noworoczne,
- ścisłą współpracę z Polskim Towarzystwem Leśnym, Ligą Ochrony Przyrody, jak również ze wszystkimi przedsiębiorstwami i zakładami branż leśnej i drzewnej na Ziemi Gdańskiej, a także z organizacjami społecznymi o przyrodniczym charakterze,
- solidarny protest przeciwko rządowemu projektowi ustawy o prywatyzacji i reprivatyzacji LP,
- doraźne, ale owocne współdziałanie z posłami ziemi gdańskiej, Urzędem Marszałkowskim oraz Urzędem Wojewódzkim,
- współpracę z Forum Bałtyckim i Okręgowym Zarządem LOP w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego i kształtowania krajobrazu,
- współpracę z gdańskim oddziałem Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych i odrodzonymi Związkami Zawodowymi branży leśno-drzewnej.

Współpraca z zagranicznymi organizacjami społeczno-zawodowymi odbywała się poprzez wspomniane już wyjazdy techniczne i wzajemne rewizyty fachowców. Duże znaczenie miało także zorganizowanie w Gdańsku kilku międzynarodowych konferencji i sesji naukowych, jak np. „IUFRO” (1980), Konferencja Ministrów Leśnictwa RWPG (1983), Sesja Komitetu Drzewnego Komisji Gospodarczej ONZ (1991), Kongres Europejski Unii Leśnictwa (1995).

Na przypomnienie zasługują również przedsięwzięcia o charakterze sportowym, organizowane przez Zarząd Oddziału SITLiD, jak i koła zakładowe przy nadleśnictwach. Wspólnie z nadleśnictwami organizowane są Regionalne Zawody Drwali i zawody w zrywce konnej, które niewątpliwie przyczyniają się do podnoszenia umiejętności zawodowych pracowników Zakładów Usług Leśnych.

Kilkunastoletnią tradycję mają regaty w klasie omega, które na przełomie lata i jesieni odbywają się na jeziorze Gołuń na terenie Nadleśnictwa Kościerzyna.

Ogólnopolskie sukcesy mają również siatkarze wylaniani w organizowanych corocznie turniejach. W kalendarzu imprez sportowych zagościły na stałe również zmagania najlepszych strzelców. Co roku mają oni okazje współzawodniczyć na strzelnicy w Bietowie, na terenie Nadleśnictwa Lubichowo. Do tradycji należą już Zawody Strzeleckie leśników „O Puchar Dyrektora RDLP w Gdańsku”, Zawody Strzeleckie „O Tabakierę Starosty Starogardzkiego”.

Z roku na rok przybywa dyscyplin sportowych, w których członkowie Gdańskiego SITLiD odnoszą sukcesy, lub angażują się w ich organizację. Przykładem niech będą Mistrzostwa Europy Leśników w Biegach na Orientację, czy Mistrzostwa Polski Pracowników Lasów Państwowych w Tenisie Stołowym, które odbyły się na terenie RDLP w Gdańsku.

Okazją do spotkań i wymiany doświadczeń są również przedsięwzięcia organizowane wspólnie z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Gdańsku. Na uwagę zasługują dwa z nich, obydwie odbyły się w 2016 roku, a dotyczyły gospodarki łowieckiej.

Pierwsze z nich odbyło się pod nazwą "Nowe metody szacowania liczebności zwierzyny". Przedmiotowe seminarium miało na celu zapoznanie uczestników z wykonywanymi w Lasach Państwowych nowymi metodami inwentaryzowania zwierzyny.

W ścisłym związku było kolejne seminarium "Gospodarka łowiecka a problem szkód w lasach", które miało miejsce w siedzibie Nadleśnictwa Wejherowo, a celem jego było zapoznanie uczestników z nowymi poglądami i praktykami z dziedziny gospodarowania i zarządzania populacjami zwierząt, wpływu gospodarki leśnej i łowieckiej na poziom szkód w lasach, charakterystyki szkód powodowanych przez zwierzynę w lasach i metod ich minimalizowania oraz kształtowania się poziomu kosztów ochrony lasu przed zwierzyną.

Kolejne lata również obfitowały we wspólne przedsięwzięcia. W 2018 roku podpisano umowę z Fundacją Pomocy i Więzi Polskiej „Kresy RP” na wykonanie projektu archiwalno – edukacyjnego pod nazwą „Indeks biograficzny leśników zasłużonych w walce o niepodległość Polski”, w 2019 nastąpiła jej realizacja. Należy dodać, że był to wspólny projekt RDLP w Gdańsku i Toruniu. W roku 2020 w ramach działalności historycznej oraz kontynuowania działań propagujących patriotyczne postawy leśników, wydano reprint „Przewodnik Gajowego” z 1937 roku, w nakładzie 1000 egzemplarzy. Publikacja ta wydana była na kresach wschodnich przez Dowództwo Okręgu Korpusu nr III Grodno i odegrała znaczącą rolę w przygotowaniu wojskowym leśników w ramach Przynależenia Wojskowego Leśników przed II wojną światową. Dzisiaj jest białym krukiem wartym przybliżenia szerszemu odbiorcy, nie tylko z leśnych gremiów. Uzyskaliśmy patronat honorowy oraz wsparcie finansowe od Dyrektora Generalnego LP oraz wsparcie merytoryczne z Centralnej Biblioteki Wojskowej.

Gdański SITLiD z powodzeniem próbował swych sił w działaniach charytatywnych. W 2018 roku wspólnie z Nadleśnictwem Lipusz i "Fundacją z pompą" współorganizował akcję pod hasłem „Marszruta leśników po szpik”. Była to akcja wspierająca chorych na białaczkę, podopiecznych Oddziału Hematologii Dziecięcej UCK w Gdańsku. W marcu 2022 z inicjatywy Dyrektora RDLP w Gdańsku i nadleśnictw: Gdańsk, Elbląg, Kwidzyn, Lębork i Starogard, przy operacyjnym udziale SITLiD, wsparto rzeczowo leśników ukraińskich na kwotę 150 tys. zł.

Gdańskiego oddziału SITLiD nie mogło zabraknąć przy okazji likwidacji skutków klęski wiatrolomów z 2017 roku. W 2020 roku zaangażowano Zarządu Oddziału i partnerów zagranicznych mający na celu uzyskanie środków na odnowienie powierzchni zniszczonej przez huragan. W ramach współpracy z firmą Reforest AKTION z Francji uzyskano fundusze na sfinansowanie przygotowania gleby, posadzenie wieloletnich liściastych w ilości 22 400 sztuk i ogrodenie gniazd o łącznej powierzchni 3.30 ha.

Dobrą tradycją gdańskiego SITLiD stały się spotkania z wyjątkowymi ludźmi związanymi zarówno z branżą leśną, jak i z terenem Pomorza.

Przykładem niech będzie spotkanie leśników gdańskich z ówczesnym Ministrem Środowiska

Maciejem Grabowskim i Wiceministrem Środowiska **Januszem Zaleskim**, Marszałkiem Senatu **Bogdanem Borusewiczem**, czy w końcu z jednym z najbardziej zasłużonych dla polskiego leśnictwa profesorem nauk leśnych, wieloletnim rektorem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Profesorem **Tomaszem Boreckim**.

„Chcemy wypracować jeszcze doskonalsze kierunki i formy działania, lepiej dostosowane do współczesnej rzeczywistości, które pozwolą dalej twórczo służyć gospodarce leśnej, przemysłowi drzewnemu, a także przedsiębiorstwom leśnym, a przede wszystkim leśnikom i drzewiarzom. Realizacja szeregu zadań wynikających z polityki leśnej państwa, rozwój krajowego rynku drzewnego, usług leśnych a także intensyfikacja i doskonalenie edukacji kadry inżynierjno–technicznej oraz społeczeństwa, stabilizacja kadry kierowniczej, wypracowanie partnerskich stosunków pomiędzy gospodarką leśną a przemysłem drzewnym i przedsiębiorczością leśną, to tylko niektóre zagadnienia wyznaczające kierunki działania SITLiD na najbliższy czas”. (Marcin Naderza)

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 475 członków, w tym Członkowie Honorowi: kol. **Tadeusz Chodnik**, kol. **Jan Szramka**, kol. **Zdzisław Nosewicz**.

Przewodniczący Gdańskiego Oddziału SITLiD

Przewodniczący	kadencja
K. Malinowski	1951-1952
J. Godlewski	1952-1955, 1966-1971
J. Walkowski	1956-1957
J. Polak	1958
Z. Sakowski	1959-1965
T. Chodnik	1972-1975, 1985-1993
E. Wójcik	1976-1981
I. Sułkowski	1981-1984
J. Szramka	1994-2012
J. Mikoś	2012-2022
M. Naderza	2022 i nadal

Fot.: Spotkanie Członków SITLiD

Fot: Spotkanie Członków SITLiD, od lewej strony: J. Szramka, wicemarszałek Senatu B. Borusewicz, J. Mikoś

Zdjęcia Maciej Piankowski

opracowanie: mgr inż. Jerzy Stawarz, prof. dr hab. inż. Jerzy Łabanowski

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich to grupa ludzi, których łączy idea rozwoju myśli technicznej w różnych ośrodkach przemysłowych w naszym kraju, to ludzie których łączy więź współpracy zawodowej i społecznej.

My mechanicy, członkowie SIMP utożsamiamy się ze Stowarzyszeniem w realizacji celów i roli określonej w statucie Stowarzyszenia.

Przynależność do Stowarzyszenia traktujemy poważnie co wyrażamy dążeniem do utrzymania rangi Stowarzyszenia, jego pozycji i rozwoju.

Jako członkowie Oddziału SIMP w Gdańsku pragniemy, aby nasza działalność była cegiełką w ciągłym doskonaleniu i umacnianiu pozycji Stowarzyszenia w Polsce.

Zdajemy sobie sprawę, że nie wszystko i nie zawsze układa się w doskonałym kształcie, mają na to wpływ nasze niedoskonałości oraz sytuacja gospodarcza kraju. Wszelkie zmiany w życiu gospodarczym kraju mają duży wpływ na działalność naszego Stowarzyszenia. Komercjalizacja gospodarki i zmiany organizacyjne oraz poziom prosperity zakładów przemysłowych mają kolosalne znaczenie dla utrzymywania współpracy z jednostkami gospodarczymi, utrzymywania wypracowanej przez lata organizacji Stowarzyszenia, której znaczącym ogniwem były Koła Zakładowe.

Niech w naszej dalszej działalności towarzyszy nam hasło „CHCIEĆ TO MÓC” – czego życzymy sobie, naszym następcom oraz wszystkim kolegom ze STOWARZYSZENIA.

RYS HISTORYCZNY

Próby zrzeszania się polskich inżynierów i techników czynione były jeszcze pod zaborami w drugiej połowie XIX wieku. Początkowo były to stowarzyszenia ogólnotechniczne, a z czasem powstawały koła skupiające inżynierów podobnych specjalności. Te koła stawały się łańcikiem odrębnych stowarzyszeń.

W podobny sposób doszło do powstania Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich w środowisku inżynierskim zgrupowanym przy istniejącym wówczas Stowarzyszeniu Techników Polskich. Do powstania odrębnego stowarzyszenia mechaników dążył usilnie profesor Politechniki Warszawskiej, **Henryk Mierzejewski**, który potem został pierwszym prezesem Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich, powołanego 28 czerwca 1926 roku.

Po II Wojnie Światowej, 22 marca 1946 roku odbył się pierwszy powojenny Walny Zjazd Delegatów SIMP, na którym uchwalono nowy statut uznający jako członków Stowarzyszenia zarówno inżynierów jak i techników mechaników.

LATA 1946-1955

Na pierwszym powojennym zebraniu Zarządu Głównego SIMP w dniu 10 kwietnia 1946 roku,

podjęto uchwałę o powołaniu oddziałów Stowarzyszenia w dziesięciu najważniejszych okręgach przemysłowych. Jednym z nich był Gdańsk.

W tym czasie tworzyła się już w Gdańsku organizacja zrzeszająca inżynierów i techników różnej specjalności, nosząca nazwę Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wybrzeża. Organizacja ta wkrótce rozpadła się na szereg stowarzyszeń branżowych wchodzących w skład Naczelnej Organizacji Technicznej.

Inicjatywę zorganizowania Oddziału SIMP w Gdańsku przejęła grupa inżynierów-mechaników, doprowadzając do ukonstytuowania się Zarządu Oddziału SIMP w Gdańsku. Pierwszy Zarząd Oddziału Gdańskiego ukonstytuował się 12 października 1946 roku.

W marcu 1947 roku zwołano I Walne Zgromadzenie Oddziału, na którym wybrano nowe władze. Był to pierwszy Zarząd z wyboru. Liczba członków nie przekraczała wówczas 100 osób.

Ożywienie działalności nastąpiło z chwilą wejścia w życie aktów wykonawczych do „Ustawy o stopniu inżyniera”. Powołana przez Zarząd Oddziału SIMP Komisja Kwalifikacyjna rozpatrywała wnioski składane do Komisji Weryfikacyjno-Kwalifikacyjnej działającej przy Politechnice Gdańskiej osób ubiegających się o uzyskanie stopnia inżyniera. Komisja działała do końca 1958 roku i nadała stopień inżyniera mechanika kilkuset osobom.

W 1951 roku Oddział liczył już 700 członków, a pod koniec 1954 roku – w 20 kołach zrzeszonych było ponad 2000 członków.

Od 1953 roku zaczęły powstawać sekcje naukowo-techniczne. Pierwsze powstały: Sekcja Spawalnicza SIMP oraz Sekcja Poligrafów SIMP. 05 marca 1953 roku Walne Zgromadzenie Oddziału Gdańskiego SIMP powołało Zarząd Sekcji Okrętowców. Ogólnopolska Sekcja Okrętowców prowadziła swoją działalność przez oddziały terenowe w Gdańsku, Szczecinie, Wrocławiu i Warszawie. Sekcja posiadała swój organ prasowy, którym było „Budownictwo Okrętowe”. Z inicjatywy Sekcji zaczął ukazywać się „Poradnik Okrętowy”, ale z uwagi na poważne przeszkody natury technicznej, wydano jedynie dwa tomy tego wydawnictwa.

LATA 1955-1965

W latach 1955-1956 Oddział zorganizował 2 konferencje naukowo-techniczne, 12 wystaw, 14 wycieczek technicznych do zakładów produkcyjnych, 150 odczytów i udzielił ponad 560 porad racjonalizatorskich.

Corocznie organizowano, od roku 1959, „Sesje Naukowe Okrętowców”, w których uczestniczyli pracownicy naukowcy Politechniki Gdańskiej, pracownicy przemysłu stoczniowego oraz coraz liczniej przybywający na obrady Sekcji goście z zagranicy.

Liczba kół spadła z 33 do 17. W 1961 roku nastąpił stopniowy wzrost, Oddział zrzeszał ok. 1700 członków w 50 kołach zakładowych.

Po roku 1958 znacznemu wzrostowi uległa działalność merytoryczna SIMP. Organizowano odczyty, projekcje filmów technicznych, kursy, wycieczki techniczne krajowe i zagraniczne oraz kursy przygotowujące do studiów zaocznych na Politechnice Gdańskiej. Rozpoczęto werbowanie na rzeczoznawców oraz zorganizowano konsultacyjny punkt zaocznego kursu planowania i organizacji w przemyśle. Nawiązano współpracę z Gdańskim Uniwersytetem Robotniczym w zakresie układania programu nauczania i doboru wykładowców.

W roku 1958 powołano Sekcję Chłodniczą. W 1959 roku Sekcja Spawalnicza SIMP zorgani-

zowała w Sopocie Ogólnopolską Konferencję Spawalniczą. Na przełomie lat 1959/60 powstała Komisja Bytowa i Ochrony Praw Zawodu, której zadaniem było czuwanie nad interesami członków Stowarzyszenia. Zarząd Oddziału SIMP powołał Zespół Tłumaczy. W styczniu 1960 roku została utworzona Ekspozytura Zespołu Rzeczoznawców SIMP świadczących usługi dla przedsiębiorstw gospodarki morskiej. W roku 1960 Oddział liczył 981 członków skupionych w 27 kołach zakładowych oraz 19 członków zbiorowych.

Za ważniejsze osiągnięcia lat 1962-1965 należy uznać prace nad rozwojem techniki i myśli technicznej i podnoszeniem kultury technicznej w przemyśle maszynowym, prace związane z V Kongresem Techników Polskich (Katowice – luty 1966), przygotowanie organizacyjne VI Sesji Okrętowców SIMP, utworzenie koła SIMP i Koła Juniorów w Politechnice Gdańskiej oraz zorganizowanie Sekcji Wytrzymałości i Badań Materiałów, Sekcji Silników Spalinowych oraz Sekcji Obrabiarek i Narzędzi.

LATA 1965-1975

W roku 1966 Oddział SIMP został odznaczony „Medalem Stoczni Gdańskiej” nadanym przez dyrekcję i samorząd robotniczy Stoczni Gdańskiej im. Lenina. We wrześniu 1966 roku Zarząd Oddziału zorganizował VI Sesję Naukową Okrętowców. Ożywioną działalność prowadziły komisje problemowe Oddziału i np. Komisja Szkoleniowo-Odczytowa zorganizowała 293 odczyty, 14 kursów i porad, a także 38 seansów filmowych.

Duże osiągnięcia miała grupa rzeczoznawców SIMP w zakresie orzecznictwa technicznego.

W dniu 31 grudnia 1968 roku liczba członków Oddziału wynosiła 2521 osób, zarejestrowanych było 69 kół, 11 sekcji naukowo-technicznych i 41 członków zbiorowych.

W maju roku 1969 odbył się XXI Walny Zjazd Delegatów SIMP, który dokonał zmian w statucie Stowarzyszenia i wprowadził 3-letni okres kadencji władz. Do najważniejszych osiągnięć tej kadencji należy zaliczyć zorganizowanie wspólnie z Oddziałem SIMP w Elblągu wystawy spawalniczej, połączonej z naradą na temat „Mechanizacji spawania w zakładach przemysłowych Ziem Zachodnich i Północnych”, współudział w organizacji konferencji „Niezawodność w budowie i eksploatacji statków”, zorganizowanie konferencji nt.: „Materiały wyposażeniowe wnętrza okrętowych”, „Stocznie i zaplecze kooperacyjne”, „Mechanizacja spawania okrętowych sekcji płaskich” i „Powłoki ochronne dużych statków”, utworzenia Sekcji Projektowania Zakładów Przemysłowych oraz znaczne zwiększenie liczebności członków SIMP do 3223 osób zrzeszonych w 75 kołach zakładowych. Oddział posiadał 55 członków zbiorowych, 13 sekcji naukowo-technicznych i 10 komisji problemowych.

W październiku 1971 roku odbyły się uroczystości XXV-lecia działalności Oddziału w Gdańsku połączone ze Zjazdem Przedstawicieli Zarządów Oddziałów SIMP Ziem Zachodnich i Północnych.

Oddział gdański został przekształcony w Oddział Wojewódzki SIMP, któremu podporządkowano Oddział w Elblągu, nadając mu rangę Oddziału Rejonowego. W 1972 roku Minister Żeglugi przyznał Oddziałowi złotą odznakę „Zasłużonego Pracownika Morza”.

Od roku 1972 Oddział Wojewódzki prowadził działalność gospodarczą poprzez Ośrodek Doskonalenia Kadr i Ośrodek Rzeczoznawstwa, który w 1975 roku został przekształcony w Ośrodek Rzeczoznawstwa i Postępu Organizacyjno-Technicznego.

ZORPOT realizował hasło „SIMP – ekspertem w dziedzinie budowy i eksploatacji maszyn

i urzędzeń”. W momencie stworzenia podstaw samofinansowania działalności SIMP nastąpiło powoływanie Ośrodków ZORPOT na terenie całego kraju. Ośrodek w Gdańsku rozpoczął swoją działalność gospodarczą w roku 1977 jako filia Ośrodka w Szczecinie. Osiągnięte wyniki oraz liczba rzeczoznawców działających na naszym terenie skłoniła ZG SIMP do podjęcia decyzji o powołaniu z dniem 01 stycznia 1983 roku samodzielnego ośrodka obejmującego województwa gdańskie i elbląskie. ZORPOT zakończył swoją działalność w roku 2004.

LATA 1975-1986

Uchwałą z dnia 27 marca 1975 roku Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku nadało Oddziałowi Wojewódzkiemu SIMP, odznakę honorową „Zasłużonym Ziemi Gdańskiej”.

W czasie tej kadencji zajmowano się przede wszystkim przygotowaniem do VII Kongresu Techników Polskich, współpracą z innymi Oddziałami SIMP Makroregionu Północnego, specjalizacją zawodową inżynierów i działalnością w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Rozpoczęła działalność Komisja Energetyczna, która przeprowadzała egzaminy dla osób obsługujących urządzenia i instalacje energetyczne. Zarząd Oddziału zajmował się organizowaniem wyjazdów technicznych na Międzynarodowe Targi w Brnie i Lipsku, na wystawy osiągnięć gospodarczych w ZSRR i na wystawę „Hungakorr” w Budapeszcie. Zorganizowano również sympozja 7 firm zagranicznych.

Od 1978 roku Zarząd Oddziału objął honorowy patronat nad statkiem m/s „Profesor Mierzejewski”. Ustalono i zlecono wykonanie wystroju oraz przekazano płaskorzeźbę prof.

Odbýwały się liczne sympozja i konferencje organizowane głównie przez Sekcje Naukowo-Techniczne SIMP. Wszystkie konferencje, których w latach 1980-1984 odbyło się 16, kończyły się podjęciem uchwał, które przekazywano zainteresowanym władzom gospodarczym odpowiedniego szczebla. W tych latach rzeczoznawcy wykonywali bezpłatnie ekspertyzy na rzecz jednostek budżetowych takich jak żłobki, przedszkola i szkoły.

W roku 1986 Oddział uczcił dwie rocznice: 60-lecie istnienia SIMP oraz 40-lecie działalności SIMP na Ziemi Gdańskiej.

LATA 1986-1998

Lata 1987-1989 obfitowały w nagrody i wyróżnienia zdobywane w konkursie NOT. Były to dwie nagrody zespołowe I stopnia, jedna nagroda zespołowa II stopnia i jedno wyróżnienie.

Laureatami nagród I stopnia były: PROJMORS i PROREM, a II stopnia zespół ZORPOT-SIMP. Wyróżnienie zdobył Zespół z koła SIMP przy MERAMONT w Gdańsku za konstrukcję elektronicznej wagi precyzyjnej WT 1002.

Oddział objął patronatem odbudowę Zegara Astronomicznego znajdującego się w Bazylice Mariackiej w Gdańsku, który jest dziełem mistrza Hansa Düringera z Torunia.

W 1994 roku Zarząd Oddziału powołał następujące komisje:

- Kół Zakładowych i Pomocy Koleżeńskiej,
- Komisję Weryfikacji Członków i Wnioskowania Odznaczeń,
- Komisję Rzeczoznawstwa i Weryfikacji Wykładowców,
- Komisję Ochrony Zabytków,
- Komisję Specjalizacji Zawodowej i Sekcji Naukowo-Technicznych,
- Radę Konsultacyjną ZORPOT-u.

W roku 1995 została zorganizowana, przy współudziale Sekcji Samochodowej, Olimpiada Wiedzy Samochodowej.

W tym samym roku zostało zorganizowane również bezpłatne Seminarium ISO-9000 dla członków SIMP.

LATA 1998-2010

W okresie tej kadencji odbyły się 24 zebrania Zarządu Oddziału z udziałem Prezesów Sekcji N-T, Prezesów Kół Zakładowych, Związku Zawodowego Inżynierów i Techników, 4 spotkania noworoczne członków SIMP, 1 spotkanie jubileuszowe i 1 spotkanie wyjazdowe w Kole nr 2 w Pęplinie.

Komisja Weryfikacji Rzeczoznawców i Wykładowców zaopiniowała łącznie 40 wniosków o tytuły Rzeczoznawców i Wykładowców SIMP.

Energetyczna Komisja Kwalifikacyjna, w okresie kadencji wydała 2720 świadectw.

W 1998 roku Zarząd Oddziału wspólnie z Centrum Kształcenia Nauczycieli opracował i wdrożył regulamin konkursu na najlepszą pracę maturalną pośród maturzystów szkół technicznych.

W roku 2000 Zarząd Oddziału uczestniczył w opracowaniu regulaminu ogłoszonego przez Zarząd Główny SIMP konkursu na najlepszą pracę magisterską i inżynierską obronioną na polskiej wyższej uczelni technicznej i związaną z przemysłem. Po zatwierdzeniu przez ZG SIMP regulaminu, konkurs został rozpropagowany i wdrożony w życie.

W ramach Oddziału działało 6 powołanych przez Zarząd Komisji tematycznych, 4 Sekcje N-T oraz 7 Kół. W ciągu kadencji zmalała ilość Sekcji N-T do 3.

W czerwcu 2003 roku nastąpiło rozwiązanie Sekcji Samochodowej, jednocześnie Zarząd Oddziału powołał nowe Koło Spawalników (nr 1) dokonując tym samym uporządkowania przynależności członków Sekcji Spawalników do SIMP. Równocześnie Zarząd Oddziału rozwiązał koła: Mechaników, Stoczni Północnej, a Koło Inspektoratu Dozoru Technicznego rozwiązało się samo. Zmiany te były następstwem przemian gospodarczych i zmian własnościowych.

W grudniu 2004 utworzono własną stronę internetową, na której znalazły się informacje o Oddziale, rzeczoznawcach i dyplomowanych rzeczoznawcach SIMP.

Komisja Weryfikacji Rzeczoznawców i Wykładowców w okresie kadencji 2002-2006 opiniowała łącznie 19 wniosków o tytuły Rzeczoznawców i Dyplomowanych Rzeczoznawców SIMP, a Komisja Energetyczna wydała 1519 świadectw.

W roku 2004 Oddział SIMP wspólnie z Międzynarodowymi Targami Gdańskimi zorganizował konferencję dotyczącą systemu operacyjnego LINUX.

W roku 2005 Zarząd Oddziału Gdańskiego SIMP objął honorowym patronatem Seminarium Naukowe Studentów i Młodych Inżynierów Mechaników zorganizowane przez Koło Naukowe MECHANIK Politechniki Gdańskiej.

W okresie ostatnich dwóch kadencji porządkowano kartoteki członkowskie. Przyjęto do SIMP 23 nowych członków, w tym 10 poniżej 40 roku życia. W Oddziale został powołany Regionalny Oddział Towarzystwa Rzeczoznawców Majątkowych SIMP.

W grudniu 2006 r. Oddział podjął działalność gospodarczą. Do końca 2010 r. rzeczoznawcy

SIMP wykonali 44 wyceny maszyn i urządzeń, 37 badań magnetyczno-proszkowych oraz 15 opinii technicznych, ekspertyz i opinii o innowacyjności technologii.

Komisja Weryfikacji Rzecznawców i Wykładowców w okresie kadencji 2006-2010 opiniowała łącznie 19 wniosków o tytuły Rzecznawców i Dyplomowanych Rzecznawców SIMP.

Komisja Energetyczna wydała 1633 świadectw kwalifikacyjnych „D” i „E”.

Globalnie został wdrożony System Zarządzania Jakością. Jednostką certyfikującą jest Urząd Dozoru Technicznego UDT-CERT.

LATA 2010-2014

Na Międzynarodowych Targach Gdańskich odbyły się Targi Techniki Przemysłowej, Nauki i Innowacji TECHNICON INNOWACJE 2010. Oddział, wraz z kol. **Pawłem Władkowskim**, zgłosili do konkursu „Układ wspomagający grzanie wody - urządzenie miksujące” i zostali nagrodzeni Złotym Medalem INNOWACJE 2010.

Zgłoszenie wniosku do IV Edycji Ogólnopolskiego Konkursu SIMP na Osiągnięcie Techniczne roku 2010. Projektu pt. „Projekt, budowa i uruchomienie wielkogabarytowego stanowiska do badania dymoszczelności drzwi i żaluzji” zaowocowało zdobyciem jednej z dwóch równorzędnych drugich nagród. Wnioskodawcą było Centrum Techniki Okrętowej, a nasi koledzy: dr inż. **A. Pałzewicz** i mgr inż. **J. Stawarz** byli projektantami części mechanicznej, nadzorowali montaż i wykonanie oraz dokonywali uruchomienia stanowiska.

Zarząd Główny SIMP zorganizował Ogólnopolski Konkurs na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym o dyplom i nagrodę Prezesa SIMP wykonaną i obronioną w krajowej wyższej szkole technicznej i związaną z przemysłem. Konkurs trwa do dnia dzisiejszego. W XI Edycji Konkursu praca pt.: „Badania geometrii kanału gazodynamicznego przy spawaniu wiązką laserową metodą z głębokim wtopieniem” otrzymała pierwszą nagrodę. Autorem pracy była mgr inż. **Marta Walczak**, a promotorem dr inż. **Wojciech Kielczyński** z Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej.

W roku 2011 na Międzynarodowych Targach Gdańskich odbywały się targi TECHNICON 2011. W tej edycji targów Oddział, wraz z kol. **Pawłem Władkowskim** zgłosili do konkursu „Kolektory słoneczne” i zostali nagrodzeni srebrnym medalem TECHNICON 2011.

W grudniu 2011 roku rozwiązało się Koło SIMP „Bernardinum” w Pelplinie liczące 10 członków. Latem 2012 roku w Akademii Marynarki Wojennej powstało Koło SIMP liczące 14 członków.

Wykładowcy Akademii Marynarki Wojennej zostali rzeczoznawcami i rzeczoznawcami dyplomowanymi Stowarzyszenia.

Oddział zgłosił do V Edycji Ogólnopolskiego Konkursu SIMP na Osiągnięcie Techniczne roku 2011 wdrożony projekt pt. „Trenażer morskiego przeciwlotniczego zestawu artyleryjsko-rakietowego ZU-23-2MR”, który został opracowany w Akademii Marynarki Wojennej. Projekt zdobył pierwszą nagrodę na 14 zgłoszonych prac konkursowych.

Do XII Edycji (rok akad. 2010/2011) Ogólnopolskiego Konkursu SIMP na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym o dyplom i nagrodę Prezesa SIMP wykonaną i obronioną w krajowej wyższej szkole technicznej wpłynęła jedna praca z Akademii Marynarki Wojennej pt. „Wpływ geometrii przylgni okrętu podwodnego typu Kobben na rozkład naprężeń”. Praca

ta zdobyła wyróżnienie. Autorem pracy był mgr inż. **Marek Bohn**, zaś promotorem pracy kmdr por. dr inż. **Bogdan Szturomski**.

Podczas jubileuszowej 10 edycji Targów Techniki Przemysłowej Nauki i Innowacji w centrum wystawienniczym Międzynarodowych Targów Gdańskich – AmberExpo. Akademia Marynarki Wojennej w ramach współpracy z Oddziałem Gdańskim SIMP prezentowała na stoisku targowym SIMP stanowisko endoskopowe do badań wizualnych uzbrojenia morskiego oraz wspólnie z Zakładem Automatyki i Urządzeń Pomiarowych AREX Sp. z o.o. z Gdyni – Trener Przenośnego Przeciwlotniczego Zestawu Rakietowego GROM – TR – PPZR GROM.

Kmdr por. **Mirosław Chmieliński**, w imieniu Zarządu Oddziału SIMP odebrał specjalną statuetkę z podziękowaniami za aktywny udział od wielu lat – członków SIMP w targach TECHNICON-INNOWACJE.

Do XV edycji Ogólnopolskiego Konkursu SIMP o Dyplom i Nagrodę Prezesa SIMP na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym wykonaną i obronioną w krajowej wyższej szkole technicznej zgłoszono pracę Pana **Radosława Kicińskiego** z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni pod tytułem: „Symulacja deformacji okrętu podwodnego od niekontaktowego wybuchu miny”. Praca została wyróżniona. Promotorem pracy był kmdr por. dr inż. **Bogdan Szturomski**.

W dniu 9 października 2014 roku, na spotkaniu SIMP w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, zawiązał się oddział Polskiego Towarzystwa Inżynierów Motoryzacji SIMP z prezesem **Krzysztofem Kuźmickim**. Oddział liczył 8 członków.

W działalności eksperckiej Oddziału rzeczoznawcy i dyplomowani rzeczoznawcy SIMP, w latach 2011-2014, wykonali 65 wycen maszyn i urządzeń, 23 badania magnetyczno-proszkowe oraz 20 opinii technicznych, ekspertyz i opinii o innowacyjności technologii, a Komisja Energetyczna wydała 1004 świadectwa kwalifikacyjne „D” i „E”.

LATA 2014-2018

Na początku kadencji w Oddziale działały 4 powołane przez Zarząd Komisje tematyczne, 1 Sekcja N-T oraz 7 Kół. W ciągu kadencji zmalała liczba Sekcji N-T do 1, liczba kół do 6. Powstała również 1 nowa sekcja naukowo-techniczna i 1 Towarzystwo Inżynierów Motoryzacji. W roku 2014 w kole przy AMW powstała inicjatywa zmierzająca do utworzenia w Gdańsku Oddziału Regionalnego Polskiego Towarzystwa Inżynierów Motoryzacji SIMP. Oddział PTIM został powołany, a jego pierwszym prezesem został wybrany kol. **Krzysztof Kuźmicki**. Wiosną 2016 r. rozwiązało się koło nr 3 SATO z powodu całkowitego zaniku działalności, a jesienią z tego samego powodu rozwiązała się Sekcja Projektowania, Organizacji Zakładów i Ochrony Środowiska.

Dynamicznie działała Komisja Weryfikacji Rzeczoznawców i Wykładowców. W kadencji 2014-2018 zaopiniowała łącznie 20 wniosków o weryfikację lub nadanie tytułu Rzeczoznawcy i Dyplomowanego Rzeczoznawcy SIMP. Energetyczna Komisja Kwalifikacyjna, nadała w sumie 360 świadectw Kwalifikacyjnych typu „D” i „E”. Niestety w lipcu 2016 r. Energetyczna Komisja Kwalifikacyjna zakończyła swoją działalność.

Zarząd Oddziału podjął aktywne działania w pracach Makroregionu Pomorsko-Kujawskiego, w skład którego wchodzi prezesi i sekretarze lub wiceprezesi Oddziałów w Szczecinie, Koszalinie, Słupsku, Gdańsku, Toruniu, Bydgoszczy, Olsztynie i Gorzowie. Spotkania takie odbywały się kolejno w Przysieku koło Torunia - organizatorem był oddział toruński (IX 2014), Ka-

dynach koło Elbląga - organizatorem był oddział elbląski (V.2015), Osielsku - organizatorem był oddział bydgoski (VII.2016 r.), Dębnie Polskim (k. Włocławka) - organizatorem był oddział włocławski (VI.2017 r.). Na spotkaniach tych omawiano i dyskutowano sprawy związane z realizacją Uchwały Zjazdowej (po XXXIII Zjeździe), specjalizacją i uprawnieniami zawodowymi inżynierów, działalnością Oddziałów - prezentowanych przez prezesów, działalnością agend SIMP: ZORPOT i ZODOK, metodami pozyskiwania członków wspierających i sponsorów, aktualnymi problemami oddziałów, integracją środowiska.

W roku 2014 koledzy z Akademii Marynarki Wojennej ponownie uczestniczyli w Ogólnopolskim Konkursie SIMP na najlepsze osiągnięcie techniczne roku 2013 w kategorii prace naukowo-badawcze. Była to już VII edycja tego konkursu. Koledzy zajęli II miejsce za opracowanie i wdrożenie do produkcji, przez zespół pracowników Pracowni Broni Podwodnej Instytutu Uzbrojenia Okrętowego i Informatyki – Wydziału Nawigacji i Uzbrojenia Okrętowego Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni w składzie: **Paweł Karcz, Adam Cichocki, Artur Cywiński, Piotr Bekier i Józef Ruksztello** osiągnięcia technicznego pt.: „Trenażer przygotowania i użycia morskiej miny dennej pomiarowej”.

W marcu 2015 roku został rozwiązany Oddziałowy Sąd Koleżeński.

Oddział zgłosił do VIII Edycji Ogólnopolskiego Konkursu SIMP na Osiągnięcie Techniczne roku 2014 wdrożony projekt pt. „Mobilne stanowisko szkolno-treningowe w postaci wielofunkcyjnej platformy symulatora ruchu nosiciela-okrętu z 12,7 mm karabinem WKM oraz Przenośnym Przeciwlotniczym Zestawem Rakietowym GROM”. Projekt uzyskał II nagrodę (na 22 zgłoszone prace) w kategorii prace naukowo-badawcze. W zespole autorów tego wdrożonego projektu i wdrożenia znaleźli się dwaj nasi koledzy z AMW: kmdr profesor **Jan Kobierski** i kmdr por. mgr inż. **Mirosław Chmieliński**.

LATA 2018-2022

Walne Zgromadzenie Delegatów wybrało kol. **Jerzego Łabanowskiego** na Prezesa Oddziału na kadencję 2018-22. W tej kadencji nastąpiły istotne zmiany organizacyjne w Oddziale. Rozwiązaniu uległo Koło nr 4 przy ZUO HYDROSTER, Koło nr 7 Seniorów i Sympatyków SIMP oraz Koło nr 2 przy Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. Członkowie tych Kół zorganizowali się w sekcjach naukowo-technicznych i towarzystwach. Obecnie (w 2022r.) w ramach Oddziału działają 2 koła SIMP, 3 sekcje oraz 2 towarzystwa N-T.

- Koło SIMP nr 1 przy Politechnice Gdańskiej
- Koło SIMP nr 2 przy Biurze Zarządu Oddziału
- Sekcja Spawalnicza przy O.SIMP w Gdańsku
- Sekcja Sterowania i Napędów Hydraulicznych przy O.SIMP w Gdańsku
- Sekcji Techniki Uzbrojenia przy O.SIMP w Gdańsku
- Polskie Towarzystwo Inżynierów Motoryzacji przy O.SIMP w Gdańsku
- Polskie Towarzystwo Badań Nieniszczących i Diagnostyki Technicznej przy O.SIMP w Gdańsku

W kadencji 2018-22 Oddział realizował działalność szkoleniową związaną z szeroko rozumianą innowacyjnością w przemyśle, w tym np. popularyzacją wdrażania nowych technologii. Odbyło się 12 seminariów o zasięgu lokalnym. Wszystkie seminaria organizowane były przez Sekcję Spawalniczą we współpracy z ZO SIMP. W latach 2020 i 2021 liczba seminariów i szkoleń była ograniczona w związku z pandemią Covid-19. Przykładowe seminaria: (-) kwiecień 2019. Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna w Gdyni. Prezentacja możliwości nowo-

czesnego Laboratorium Badań Wytrzymałościowych na terenie Parku Konstruktorów – TENS-LAB, Seminarium dotyczące oprogramowania wspierającego procesy spawania – Welding Go, (-) grudzień 2019 r. Wydział Mechaniczny Politechniki Gdańskiej – Seminarium połączone z uroczystym nadaniem Laboratorium Spawalnictwa na Wydz. Mechanicznym PG imienia Prof. Włodzimierza Walczaka.

Sekcja spawalnicza oraz Zarząd Oddziału organizowali w latach 2018, 2019 i 2021 jednodniowe seminaria - Pomorskiego Sympozjum Spawalnictwa połączone ze Spotkaniem Spawalników Wybrzeża.

Ważnym wydarzeniem było zorganizowanie Ogólnopolskiej Konferencji Spawalniczej. W dniach 14-16.10.2019 r. w Ośrodku Wypoczynkowym ORLE w Gdańsku Sobieszewie odbyła się 61. Naukowo-Techniczna Konferencja Spawalnicza pod hasłem pod hasłem: "Spawanie w XXI wieku – domena ludzi czy robotów?" Pandemia panująca w latach 2020-21 ograniczyła działalność szkoleniową. Zorganizowano jednak jedno wydarzenie szkoleniowe w formie wycieczki technicznej. Był to wyjazd na seminarium do firm KOBELCO oraz EWM w Holandii (Mastricht) oraz w Niemczech (Kolonja) w dniach 7-10.05.2019.

Oddział aktywnie uczestniczył w Konkursie SIMP o Dyplom i Nagrodę Prezesa SIMP na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym wykonaną i obronioną w krajowej wyższej szkole technicznej. W 2019 r. zgłoszono do II etapu konkursu 4 prace, 2 z Politechniki Gdańskiej oraz po jednej z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni oraz Uniwersytetu Morskiego w Gdyni. 1 praca uzyskała wyróżnienie. W 2000 r. zgłoszono do II etapu konkursu 1 pracę dyplomową z Pol. Gdańskiej. Oddział uczestniczył również w Ogólnopolskim Konkursie o Nagrodę i Dyplom Prezesa SIMP dla Absolwentów średnich Szkół Technicznych – Technik Absolwent w latach 2019 i 2020. Zgłoszono 2 prace dyplomowe absolwentów Technikum nr 4 w Zespole Szkół Łączności w Gdańsku. Autorzy prac uzyskali III miejsce oraz wyróżnienie w konkursie.

Oddział SIMP w Gdańsku realizował na swoim terenie porozumienie o współpracy na rzecz poprawy stanu kształcenia zawodowego w zakresie mechaniki, zawarte między SIMP a Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 listopada 2003 r. Podjął współpracę z Fundacją Rozwoju Systemów Edukacji Ministerstwa Edukacji i Nauki dotyczącą przygotowania i szkolenia zawodników spawaczy do olimpiady umiejętności WORLD SKILLS w Kazaniu (Rosja) 2020 r. W tę działalność zaangażowana była Sekcja Spawalnicza SIMP. Współpraca była kontynuowana w roku 2021 w zakresie przygotowania i szkolenia zawodników spawaczy do olimpiady umiejętności EURO SKILLS w Graz (Austria).

Kontynuowana była aktywna współpraca w ramach Makroregionu Północnego. W roku 2019 odbyło się spotkanie w Gorzowie Wielkopolskim, natomiast w listopadzie 2021 r. ZO SIMP w Gdańsku zorganizował spotkanie przedstawicieli Makroregionu Północnego SIMP (10 Oddziałów) w Gdańsku-Sobieszewie.

Nastąpiła poprawa organizacji wewnętrznej Oddziału. Oddział uzyskał przedłużenie certyfikatu Systemu Zarządzania Jakością na podstawie audytu zewnętrznego (2020). Uzyskaliśmy certyfikat SZJ Nr CSJ/308/2020/5 ważny do 06.02.2023. Realizowana jest polityka bezpieczeństwa i prywatności. Wprowadzono system przetwarzania danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - Ustawa z 10 maja 2018 o ochronie danych osobowych. O. SIMP w Gdańsku prowadzi stronę internetową Oddziału <https://simp.net.pl/>.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 136 członków. Zgodnie z aktualnie obowiązującym statutem SIMP, Godność Członka Honorowego SIMP nadaje Walny Zjazd Delegatów osobom szczególnie zasłużonym dla SIMP, nauki, techniki lub gospodarki. Po raz pierwszy Godność ta została nadana przez XI Walny Zjazd Delegatów SIMP, obradujący w Warszawie w dniu 12 maja 1955 r. Członkowie Honorowi SIMP (żyjący i nieżyjący) w Oddziale SIMP w Gdańsku: kol. **Tadeusz BURY**, kol. **Mieczysław DĘBICKI**, kol. **Jerzy DOERFFER**, kol. **Krystian KRASZEWSKI**, kol. **Stefan MANITIUS**, kol. **Aleksander RYLKE**, kol. **Ryszard RUCIŃSKI**, kol. **Jerzy STAWARZ**, kol. **Karol TAYLOR**.

Prezisi Honorowi Gdańskiego Oddziału SIMP

Prezes Honorowy Oddziału	kadencja
Ryszard RUCIŃSKI	1998-2007
Krystian KRASZEWSKI	2010-2015
Jerzy STAWARZ	2018 i nadal

Prezisi Gdańskiego Oddziału SIMP

Prezes	kadencja
Antoni KOZŁOWSKI	1946-1947, 1949-1950
Janusz BABIŃSKI	1947-1948
Mieczysław DĘBICKI	1948-1949
Stanisław RYBIŃSKI	1950-1952
Paweł WIECZOREK	1952-1953
Marian GOZDAWA-NOCOŃ	1953-1957
Tadeusz BADECKI	1957-1958
Stanisław WALUSZEWSKI	1958-1960
Wiktor PIETRZYK	1960-1961
Alfred HOFF	1961-1965
Stefan MANITIUS	1965-1969, 1972-1978
Jerzy PIASECKI	1969-1972
Ryszard RUCIŃSKI	1978-1998
Krystian KRASZEWSKI	1998-2002
Jerzy STAWARZ	2002-2018
Jerzy ŁABANOWSKI	2018 i nadal

Awers i rewers medalu wybitego z okazji Jubileuszu 70-lecia SIMP w 2016 roku

Monografia SIMP wydana z okazji Jubileuszu 70-lecia Stowarzyszenia.

Członkowie Koła Spawalników

opracowanie: prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko

Krótką historia Oddziału SITPChem od roku 1946

Oddział Gdański Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego i Materiałów Budowlanych (ówczesna nazwa) powstał w maju roku 1946. Siedziba Zarządu Oddziału mieściła się w Sopocie. Pierwszym prezesem Zarządu Oddziału w latach 1946 - 1962 był mgr inż. **B. Puchaczewski**, wiceprezesem prof. dr inż. **Tadeusz Pompowski**, a sekretarzem mgr inż. B. Śmielewski. W latach 1962 - 1968 prezesem Zarządu Oddziału był prof. mgr inż. **Władysław Rosner**. W latach 1968 - 1981 pracą Zarządu kierował ponownie prof. **T. Pompowski**. Na kadencję 1981 - 1984 został wybrany prezesem mgr inż. **Mieczysław Tokarczyk** dyrektor Fabryki Farb i Lakierów w Gdańsku. W okresie kadencji prof. **T. Pompowskiego** i kol. **M. Tokarczyka** nastąpił intensywny wzrost liczby kół zakładowych. Kolejnymi prezesami Zarządu Oddziału byli w latach 1984 - 1987 doc. dr inż. **Tadeusz Szauer**, a od roku 1987 do chwili obecnej prof. dr hab. inż. **Bożenna Kawalec-Pietrenko**.

W ciągu pierwszych powojennych lat działalności Oddziału uformowały się liczące po około 40 członków dwa zespoły inżynierów i techników branży chemicznej. Zespoły te przekształciły się następnie w koła zakładowe w Politechnice Gdańskiej oraz Gdańskiej Fabryce Kwasu Siarkowego.

Prof. **Tadeusz Pompowski**, mgr **Bolesław Kensy** oraz koledzy **W. Wawryk** i **A. Waclawski** byli najbardziej aktywnymi działaczami SITPChem na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX w. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych jako najaktywniejszych wymienia się prof. **T. Pompowskiego**, prof. **W. Rosnera**, mgr. inż. **Kazimierza Kuleszę** oraz mgr. **Kazimierza Goldiana**. W uznaniu włożonej pracy prof. **T. Pompowski**, mgr **K. Goldian** i mgr **K. Kulesza** zostali „przed laty” wytypowani do umieszczenia ich notek biograficznych w Księdze Pamiątkowej Pomorskiej Rady FSNT- NOT.

W roku 1953 powstało koło SITPChem w Zakładach Farmaceutycznych "POLPHARMA" w Starogardzie Gdańskim. Do roku 1985 prezesem koła był mgr farm. **Kazimierz Goldian**, w latach 1985 - 1994 mgr farm. **Mirosław Dałek**, w latach 1994 - 2004 mgr inż. **Maria Rzepka**, a od roku 2004 prezesem koła jest mgr inż. **Marek Chrobot**.

W latach 1956 - 1968 liczba członków SITPChem w Oddziale Gdańskim istotnie wzrastała. W roku 1968 było 9 kół zakładowych oraz 11 w roku 1976 . W roku 1970 liczba członków Oddziału wynosiła 329 oraz 485 w roku 1976. Gwałtowny spadek liczebności nastąpił w latach 1989 - 1992. W latach 1994 - 1996 Zarząd Oddziału przyjął w poczet członków kilkunastu młodych inżynierów w kołach SITPChem w Politechnice Gdańskiej, Fabryce Farb i Lakierów Polifarb-Oliva oraz Zakładach Farmaceutycznych Polpharma S.A.

W roku 1984 kol. **B. Kawalec-Pietrenko** założyła Sekcję Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury w Zarządzie Głównym SITPChem i od ww. roku prowadzi aktywną działalność Sekcji w Oddziale SITPChem w Gdańsku i Polsce.

Obecnie tj. w roku 2022 w Oddziale Gdańskim są dwa koła zakładowe tj. w Politechnice Gdańskiej i firmie Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. w Starogardzie Gdańskim.

Informacja o działalności oddziału SITPChem oraz kół zakładowych SITPChem

Celem początków powojennej działalności Oddziału SITPChem był przede wszystkim udział w odbudowie przemysłu oraz rozwoju nowych zakładów przemysłowych na Wybrzeżu Gdańskim. W wyniku działań Oddziału Gdańskiego SITPChem Fabryka Kwasu Siarkowego została uratowana przed likwidacją, a w wyniku wypracowania perspektywicznego planu jej rozwoju, przekształciła się w Gdańską Fabrykę Nawozów Fosforowych. Tu warto odnotować, że na przełomie XX i XXI wieku właścicielem Gdańskich Zakładach Nawozów Fosforowych były Zakłady Azotowe Puławy.

Dla przemysłu Wybrzeża Gdańskiego sukcesem zakończyły się starania Zarządu Oddziału SITPChem o rozbudowę na obrzeżach Gdyni nowych wydziałów Gdańskiej Fabryki Farb i Lakierów, która przekształcana była kolejno m. in. w Fabrykę Farb i Lakierów UNIFARB oraz NORDIK Farby, Lakiery.

W latach osiemdziesiątych XX w. przy Zarządzie Oddziału SITPChem działała Grupa Terenowa Rzeczników, którzy wykonali wysoką liczbę ekspertyz dla potrzeb różnych zakładów Wybrzeża Gdańskiego.

W latach 1980 - 1998 przy Zarządzie Oddziału działała Komisja Egzaminacyjna ds. Służb Energetycznych. Komisja organizowała szkolenia i egzaminy z zakresu przepisów i norm energetycznych dla pracowników służb energetycznych w zakładach przemysłu chemicznego. Wieloletnim przewodniczącym Komisji był pracownik Rafinerii Gdańskiej (Grupa Lotos S.A.) mgr inż. **Stanisław Szlachcikowski**.

W latach 1960 - 1995 szczególnie aktywną działalnością charakteryzowało się koło SITPChem na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej. Koło współpracowało aktywnie z przemysłem. Członkowie koła wygłaszali liczne referaty w zakładach produkcyjnych województwa pomorskiego, opracowywali liczne ekspertyzy dla przemysłu, współpracowali w organizowaniu laboratoriów przemysłowych oraz prowadzili szkolenia dotyczące ich obsługi. Prezesem koła SITPChem w latach 2000 - 2017 był prof. **Waldemar Wardencki**, a obecnie jest prof. PG **Iwona Hołowacz**. W latach 2000 - 2017 członkowie koła wygłaszali odczyty w zakładach produkcyjnych województwa pomorskiego oraz organizowali seminaria wydziałowe na Wydziale Chemii PG m. in. poświęcone prezentacji sylwetek uczonych oraz prezentacji osiągnięć laureatów nagrody Nobla. Koło SITPChem współpracowało i współpracuje z zakładami przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych Wybrzeża Gdańskiego. W tym miejscu należy podkreślić, że na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. wśród przedsiębiorstw korzystających z pomocy pracowników Wydziału Chemicznego Politechniki Gdańskiej były wszystkie stocznie Gdańska i Gdyni.

Przez około pięćdziesiąt lat prężną działalność prowadziło również koło SITPChem w Zakładach Farmaceutycznych "POLPHARMA". W latach 1990 - 1992 kilkunastu członków koła uzyskało stopnie specjalizacji zawodowej. Ponadto koło organizowało spotkania członków SITPChem z całego oddziału województwa gdańskiego.

Aktywną działalność prowadziło również koło przy Zakładach Farb i Lakierów POLIFARB-OLIVA w Gdyni. Systematycznie organizowało odczyty oraz specjalistyczne wyjazdy zawodowe. Na wyróżnienie w omawianym zakresie zasługuje działalność mgr inż. **Marii Sucheckiej**

oraz dyrektora Fabryki Farb i Lakierów mgr. inż. **Mieczysława Tokarczyka**, który był wieloletnim bardzo aktywnym członkiem Zarządu Oddziału SITPChem oraz przez ponad dwadzieścia lat pełnił szereg funkcji w Pomorskiej Radzie FSNT-NOT.

Organizacja seminariów i konferencji naukowo-technicznych

Oddział SITPChem przywiązywał duże znaczenie dla wiedzy zawodowej inżynierów chemików. Dlatego też zachęcał i pomagał w organizacji konferencji naukowo-technicznych, porad, sympozjów i seminariów służących postępowi technicznemu oraz prezentacji najnowszych osiągnięć naukowo – badawczych.

W latach 1960 - 1990 organizowane były coroczne konwersatoria "Korozja w Gospodarce Morskiej", których inicjatorem był mgr **L. Gliszewski**.

Począwszy od roku 1987 tradycją oddziału SITPChem w Gdańsku stały się tzw. doroczne narady koordynacyjne, których główną częścią były seminaria naukowo-techniczne poświęcone zagadnieniom produkcyjnym i technicznym wskazanym przez koło organizujące naradę.

W latach 1983 - 1987 zorganizowany został przez Oddział SITPChem cykl seminariów "Nauka - Przemysł". Oddział doceniając znaczenie konferencji naukowo-technicznych organizował w latach 1960 - 1990 także konferencje "Korozja w Gospodarce Morskiej".

W roku 1997 zorganizował konferencję "Rozwój Przemysłu Chemicznego w Regionie Gdańskim" oraz w roku 2013 wspólnie z Pomorską Radą FSNT-NOT konferencje: „Kontrola Jakości Żywności. Cechy Smakowe a Zdrowotne” oraz „Szkolnictwo Zawodowe Szansą na Dobrą Pracę”.

Począwszy od roku 1986 Sekcja Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury (IChBA) SITPChem we współpracy z Komitetem Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN (KICHP PAN) organizują co trzy lata Ogólnopolską Konferencję Przepływów Wielofazowych (OKPW). W roku 2018 współorganizatorem była także Katedra Inżynierii i Aparatury Procesowej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a konferencja odbyła się w Olsztynie. W roku 2018 Sekcja IChBA zorganizowała również w Olsztynie XIV Ogólnopolskie Seminarium „Mieszanie”. W roku 2022 Sekcja IChBA organizuje w Gdańsku XIII OKPW oraz VIII Ogólnopolską Konferencję Operacji Mechanicznych Inżynierii Procesowej we współpracy z KICHP PAN, Wydziałem Chemicznym Politechniki Gdańskiej oraz Wydziałem Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska Politechniki Łódzkiej.

Koło przy Zakładach Farb i Lakierów POLIFARB-OLIVA do roku 2003 organizowało seminaria, których tematyka dotyczyła praktyki przemysłowej. Na wyróżnienie zasługuje przede wszystkim działalność dyrektora Zakładów mgr. inż. **Mieczysława Tokarczyka**, który odznaczał się wielkim zaangażowaniem także w pracę Zarządu Oddziału SITPChem.

Od roku 1987 tradycją Oddziału SITPChem były coroczne dwudniowe narady koordynacyjne. Brało w nich udział zwykle około 40 członków Stowarzyszenia ze wszystkich kół wchodzących w skład Oddziału. Głównym punktem narad było seminarium naukowo-techniczne, którego tematykę proponowało koło organizujące naradę.

W latach 1964 - 1994 odbywały się "Wieczorki Chemika" organizowane przez członków kół SITPChem z Politechniki Gdańskiej oraz Zakładów Farmaceutycznych "POLPHARMA" w Starogardzie Gdańskim. W latach 1995 - 2018 dużą aktywnością cechowało się koło SITPChem w Politechnice Gdańskiej. Koło to wyróżniało się organizowaniem seminariów m. in. poświęco-

nych prezentacji sylwetek i osiągnięć laureatów nagrody Nobla z dziedziny chemii oraz prowadzeniem szeregu odczytów w zakładach produkcyjnych województwa gdańskiego.

Sekcja Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury (IChBA) SITPChem w Gdańsku zorganizowała we Fromborku w roku 2002 Ogólnopolskie Seminarium Rozdzielania Zawiesin Ciał Stałych w Płynach. Sekcja IChBA ponadto począwszy od roku 1986 organizuje co trzy lata Ogólnopolską Konferencję Przepływów Wielofazowych (OKPW), która jest jedyną cykliczną imprezą z zakresu inżynierii chemicznej i procesowej na Wybrzeżu Gdańskim. Pomysłodawcą konferencji OKPW i organizatorem wszystkich kolejnych była, będąc kierownikiem katedry, prof. **B. Kawalec-Pietrenko**. Współorganizatorami są Komitet Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN oraz Katedra Inżynierii Chemicznej i Procesowej (od 2018 r. nazwa Katedry brzmi Katedra Inżynierii Procesowej i Technologii Chemicznej) Politechniki Gdańskiej. Najbliższa tj. XIII Konferencja OKPW odbędzie się w październiku roku 2022 w Domu Technika NOT w Gdańsku.

Prof. **B. Kawalec-Pietrenko** aktywnie działała na rzecz SITPChem będąc z wyboru przez 4 kadencje tj. 1999 - 2014 członkiem Executive Board of the European Federation of Chemical Engineering m. in. współpracowała przy organizacji międzynarodowych konferencji z obszaru inżynierii procesowej i była członkiem komitetów naukowych kilkudziesięciu konferencji międzynarodowych między innymi następujących:

- 19th European Congress on Computer Aided Process Engineering ESCAPE19, Kraków;
- 6th - 8th European Congress on Chemical Engineering (2007-2012) Włochy, Francja, Dania;
- 28th - 42th Int. Conf. of SSChemical Engineering (2000-2015), Słowacja;
- 18th - 23th Int. Congress of Chemical Engineering CHISA (2006-2016), Czechy.

Działalność na rzecz podnoszenia kwalifikacji inżynierów i techników

Począwszy od lat siedemdziesiątych XX w. do początku XXI w. Oddział Gdański SITPChem prowadził działalność szkoleniową dla średniego dozoru technicznego. Organizował kursy na temat normowania, metod analitycznych dla potrzeb kontroli produkcji, monitoringu środowiska oraz organizacji i zarządzania.

Członkowie Oddziału działali w następujących sekcjach i komitetach problemowych SITPChem:

- Sekcji Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury,
- Komitecie Normalizacji,
- Komitecie Farb i Lakierów,
- Komitecie RW NOT-FSNT ds. Gospodarki Morskiej,
- Sekcji Ochrony przed Korozją w Gospodarce Morskiej
- Komisji ds. Nagród i Odznaczeń.

Od początku lat siedemdziesiątych XX w. Oddział Gdański SITPChem prowadził działalność szkoleniową z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla średniego dozoru technicznego i pracowników produkcyjnych. Był współorganizatorem kursów branżowych dotyczących normowania, nowoczesnych technik kontroli procesów produkcyjnych oraz organizacji i zarządzania.

Począwszy od wczesnych lat siedemdziesiątych XX w. Oddział Gdański SITPChem prowadził działalność szkoleniową z zakresu chromatografii gazowej, bezpieczeństwa i higieny pracy

dla średniego dozoru technicznego i pracowników produkcyjnych.

W latach 1980 - 1998 Komisja Egzaminacyjna ds. Służb Energetycznych organizowała szkolenia z zakresu przepisów i norm energetycznych dla pracowników służb energetycznych zakładów przemysłu chemicznego.

W latach 1983 - 1987 Zarząd Oddziału SITPChem prowadził dla pracowników przemysłu cykl seminariów "Nauka - Przemysł".

W przemyśle chemicznym wiedza z zakresu inżynierii i aparatury chemicznej jest niezbędna. Dlatego też od roku 1994 z inicjatywy prof. **B. Kawalec-Pietrenko** w ramach współpracy Katedry Inżynierii Chemicznej i Procesowej PG z Oddziałem Gdańskim SITPChem organizowano dwusemestralne studia podyplomowe inżynierii i aparatury chemicznej I i II stopnia. Zajęcia prowadzili członkowie SITPChem, będący pracownikami Katedry Inżynierii Chemicznej i Procesowej. Studia podyplomowe cieszyły się bardzo dobrą opinią w Polsce. Świadczy o tym fakt, że poza uczestnikami z zakładów Wybrzeża Gdańskiego, w kolejnych edycjach studium w latach 2003 - 2015 uczestniczyły grupy pracowników zakładów z różnych stron Polski, w tym m. in. z Zakładów Azotowych w Puławach.

Członkowie oddziału SITPChem w Gdańsku uzyskali kilka przyznawanych przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku nagród za wysokiego znaczenia osiągnięcia techniki. I tak, w roku 1970 nagrodę otrzymali **M. Skrodzki** i **D. Trokowicz** za "Wykorzystanie wodorostów bałtyckich do produkcji agar-agaru, kwasu alginowego i mączki paszowej", a w roku 1988 **B. Torlop** i **B. Kawalec-Pietrenko** nagrodę za "Modernizację produkcji kwasu cytrynowego w Pelplinie".

Od roku 1994 Zarząd Oddziału SITPChem wyróżnia użyteczne dla praktyki przemysłowej prace dyplomowe wykonane na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej. Nagrody są wręczane podczas uroczystości wręczania dyplomów ukończenia studiów w Politechnice Gdańskiej.

Aktualna informacja o Zarządzie Oddziału SITPChem

W wyniku wyborów przeprowadzonych w roku 2018 skład Zarządu Oddziału SITPChem w Gdańsku na kadencję 2018 - 2022 jest następujący:

Prezes

- prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko – Politechnika Gdańska

Wiceprezesa

- mgr inż. Marek Chrobot - Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” Starogard Gdański
- dr inż. Iwona Hołowacz, prof. ucz.- Politechnika Gdańska

Sekretarz

- dr hab. inż. Donata Konopacka-Łyskawa, prof. ucz.- Politechnika Gdańska

Skarbnik

- prof. dr hab. inż. Maria Szpakowska - Politechnika Gdańska

Komisja Rewizyjna

- mgr inż. Jolanta Chrobot - Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” Starogard Gdański
- prof. dr hab. inż. Waldemar Wardencki - Politechnika Gdańska

Zarząd Oddziału stara się nie tylko rzetelnie wypełniać postawione przed nim zadania zarówno statutowe oraz wynikające z uchwał walnych zjazdów Oddziału i walnych zjazdów Stowa-

rzyszenia. Stara się przede wszystkim być ogniwem łączącym inżynierów chemików zarówno w ich działalności zawodowej, jak też i na polu koleżeńsko-towarzyskim.

Stanowisko SITPChem w sprawie kształcenia inżynierów chemików

Nie ma wątpliwości, że biorąc pod uwagę dokonujące się bieżące zmiany w zakresie funkcjonowania przemysłu tj. ogłoszoną w r. 2011 czwartą rewolucję przemysłową Przemysł 4.0, inżynier będzie musiał przez całe życie zawodowe na bieżąco dostosowywać swoją wiedzę do zmiennych wymogów realizacji procesów produkcyjnych.

Uwzględniając niemalże ciągłe zmiany ciągów produkcyjnych, dochodzi się do wniosku, że dostosowanie programów kształcenia do bieżących niezwykle częstych zmian ciągów produkcyjnych, nie jest możliwe. Niemożliwe także i z tego względu, że rzeczywiste technologie produkcyjne realizowane w firmach chemicznych są obwarowane tajemnicą.

Stowarzyszenie SITPChem przeprowadziło ankietę na temat najbardziej pożądanej wiedzy inżyniera chemika. Ankieta objęła zakłady chemiczne zatrudniające znacząco różne liczby pracowników. Najczęściej pracodawcy wymieniali jako najważniejsze przedmioty matematykę, inżynierię chemiczną i chemię fizyczną. W wielu odpowiedziach zawarto następującą uwagę „przemysł chemiczny potrzebuje kadr o solidnym inżynierskim wykształceniu ogólnym”. Jest sprawa oczywista, że modernizacje ciągów produkcyjnych w przemyśle są obwarowane tajemnicą i nie mogą być przedmiotem nauczania na studiach. Jednakże inżynier chemik znający bardzo dobrze operacje jednostkowe sam dogłębnie zrozumie układ linii produkcyjnej w rozsądnym przedziale czasu w miejscu zatrudnienia.

Jedyną drogą zapewniającą dobre wykształcenie inżyniera chemika jest podnoszenie poziomu wykształcenia ogólnego. Konieczne jest zwiększenie liczby godzin matematyki, inżynierii chemicznej, aparatury chemicznej, chemii fizycznej, dynamiki procesowej i zagadnień dotyczących projektowania realizacji procesów, ale nie uczenia z „przestarzałej” książki.

W przemyśle szeroko rozpowszechniona jest opinia, że kształcenie na wydziałach chemicznych politechnik zbliża się do wykształcenia uniwersyteckiego, a uzyskiwany tytuł zawodowy inżyniera jest często nieadekwatny do wiedzy absolwenta.

Analiza programów studiów realizowanych na wydziałach chemicznych uczelni technicznych w kolejnych latach ostatniego czterdziestolecia wskazuje, że udział przedmiotów inżynierskich niemalże z roku na rok maleje. I tak np. dla kierunku chemia w roku 1976 udział przedmiotów inżynierskich (rysunek techniczny, maszynoznawstwo chemiczne, aparatura chemiczna, inżynieria chemiczna) wynosił 16,5 %, a samej inżynierii chemicznej 5,1 %. Obecnie, zależnie oczywiście od uczelni, liczba godzin przeznaczonych na inżynierię chemiczną na kierunkach studiów chemia oraz technologia chemiczna stanowi od 1,5 do 4 %. Wartości te oscylują wokół minimów programowych, podczas gdy chemie podstawowe rozrosły się do wymiarów godzinowych wielokrotnie przewyższających wymiary godzinowe przedmiotów inżynierskich.

W opinii ludzi z przemysłu realizacja programów studiów niestety nie zapewnia uzyskania wykształcenia, jakie jest wymagane od inżyniera chemika w przemyśle. Dlatego też istnieje pilna potrzeba zmiany obszaru i metod nauczania realizowanych na wydziałach chemicznych niektórych politechnik tak, aby przedmioty inżynierskie miały zagwarantowany odpowiedni poziom i wymiar godzinowy. Stąd również wynika zainteresowanie studiami podyplomowymi.

Na posiedzeniach Zarządu Oddziału SITPChem w Gdańsku w okresie ostatnich dwóch kadencji tj. w latach 2014 - 2022 prowadzone są dyskusje głównie na temat edukacji inżynierów chemików. Intensywne dyskusje dotyczą warunków nadawania tytułu inżyniera chemika. W dys-

kusjach podkreślany jest fakt, że duży procent prac inżynierskich stanowią studia literaturowe, oraz że w programach studiów na wydziałach chemicznych politechnik przytłaczająca większość godzin dydaktycznych przeznaczana jest na uczenie podstawowych zagadnień chemicznych. Zmiany procesu kształcenia inżynierów chemików są niezbędne biorąc pod uwagę wysoko rozwinięty o wysokim stopniu zautomatyzowania przemysł poza Polską, a taki jest wymóg wejścia w obszar Przemysłu 4.0. Kształcenie winno dostarczyć umiejętności i możliwości wejścia w obszar czwartej rewolucji przemysłowej.

Głównym celem kształcenia inżynierów jest podjęcie efektywnej pracy nad przekazaniem wiedzy niezbędnej przy projektowaniu i w obsłudze procesów produkcyjnych, ponieważ to przemysł jest odbiorcą inżynierów i przemysł jako „potencjalny rynek” winien oceniać jakość wykształcenia inżynierów.

Uwagi podsumowujące działalność oddziału SITPCHEM w Gdańsku

W poprzednich rozdziałach przedstawiono działalność Zarządu Oddziału poczynszy od roku 1946. Uważam, że jasno zostały omówione obszary działalności, której ważne cele są następujące:

- integracja środowiska inżynierów chemików na Wybrzeżu Gdańskim,
- przybliżanie problematyki przemysłowej ludziom nauki,
- przybliżanie osiągnięć nauki ludziom przemysłu,
- popularyzacja działalności SITPChem wśród studentów i absolwentów szkół wyższych,
- popularyzacja nowych osiągnięć naukowych wśród ludzi przemysłu,
- organizacja specjalistycznych konferencji naukowo-technicznych,
- działania na rzecz kształcenia niezbędnego z punktu widzenia Przemysłu 4.0,

Powyżej przedstawiono najważniejsze obszary działalności Oddziału SITPChem wskazujące jednoznacznie nad jakimi zagadnieniami koncentrował się Zarząd Oddziału SITPChem. Inżynierowie chemicy muszą mieć świadomość, że w przemyśle chemicznym bardzo ważna jest wiedza z zakresu inżynierii procesowej i aparatury chemicznej. Celem inżynierii procesowej jest bowiem tworzenie opisów matematycznych procesów jednostkowych, aby ich przebieg i wynik można było przewidywać w dowolnej skali. Kolejnym niezwykle ważnym celem właściwego wykształcenia jest zdobycie umiejętności dokonywania modernizacji linii produkcyjnych. Często modernizacja linii produkcyjnych jest konieczna dla spełnienia zmieniających się w obszarze czwartej rewolucji przemysłowej zapotrzebowań rynku na żądane produkty. Przemysł 4.0 wymaga bowiem niezwykle częstych zmian układu operacji na liniach produkcyjnych właśnie w celu dostosowania produktu do żądań rynku.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 23 członków.

Prezesi Gdańskiego Oddziału SITPCHem

Prezes	kadencja
B. Puchaczewski	1946-1962
Władysław Rosner	1962-1968
Tadeusz Pompowski	1968-1981
Mieczysław Tokarczyk	1981-1984
Tadeusz Szauer	1984-1987
Bożenna Kawalec-Pietrenko	1987– i nadal

Prezydium XV Ogólnopolskiej Konferencji Inżynierii Chemicznej i Procesowej. Od lewej: prof. dr hab. inż. Zbigniew Szczerba–prorektor ds. nauki PG, prof. dr hab. inż. Bożenna Kawalec-Pietrenko–kierownik Katedry Inżynierii Chemicznej i Procesowej PG, prof. dr hab. inż. Jan Biernat – dziekan Wydziału Chemicznego PG, prof. dr hab. inż. Stanisław Wroński – przedstawiciel Komitetu Inżynierii Chemicznej PAN.

opracowanie: dr inż. Lubomira Kozłowska

75 lat minęło, odkąd w październiku 1946 roku zorganizowano Oddział SITPSpóz. w Gdańsku. Terytorialnie Oddział obejmował województwa: gdańskie, elbląskie oraz częściowo śląskie i olsztyńskie. Pierwszym przewodniczącym Oddziału został kol. **Henryk Nagórski**, wiceprzewodniczącym **Stanisław Weideman**, sekretarzem **Jan Reczko**, skarbnikiem **Jan Kieres**, członkami Oddziału **Jan Arnold**, **Jerzy Skrodzki**, **Wincenty Kulesza** i **Feliks Kojer**. Z różnych przyczyn Oddział rozwijał się słabo, aż do końca 1949 roku. Połączenie Cukrowników i Spożywców dało impuls do rozwoju Oddziału. 25 czerwca 1950 roku został wybrany nowy Zarząd Oddziału, jego przewodniczącym został kol. **Wincenty Wójcicki**, a w 1951 roku zastąpił Go kol. **Mieczysław Bałuk**. W grudniu 1952 roku powstał Oddział Stowarzyszenia w Olsztynie i odtąd teren działania OW Gdańsk ograniczył się do województwa gdańskiego. Swą działalność rozpoczął Oddział w Gdańsku w 1946 roku od 32 członków, osiągając w 1970 roku 827 członków w 49. kołach. Najwięcej kół było zorganizowanych w przemysłach: rybnym, mleczarskim, mięsnym i zbożowo-młynarskim. W Oddziale działały sekcje przemysłu: rybnego, mięsnego i zbożowo-młynarskiego.

Po wydarzeniach w 1970 roku, jakie miały miejsce w Gdańsku (spalenie budynku, w którym mieścił się NOT), sytuacja Oddziału była bardzo trudna. Zaistniała potrzeba odtworzenia zniszczonych akt oraz stworzenia znośnych warunków pracy w zastępczej siedzibie. Pomimo to, okres lat 70. charakteryzował się znaczną aktywnością, podejmowaniem działań potrzebnych dla przemysłu, jak postęp techniczny, wynalazczość, organizowanie szkoleń, szczególnie ważnych w tym czasie w związku z dużym rozwojem przemysłu. Utworzona w 1963 roku Grupa Rzeczników SITPSpóz. w Gdańsku przez kol. **Lecha Ambroziewicza**, kierowana następnie przez kol. **Mieczysława Smoleńskiego** w 1975 roku skupiła 54 specjalistów różnych dziedzin gospodarki narodowej. Z ważnych przedsięwzięć technicznych zrealizowanych w latach 70. wymienić należy:

- Sympozjum na temat „Oksydacja lipidów” przy współpracy Politechniki Gdańskiej i Morskiego Instytutu Rybackiego (9-11.05.1975 r.),
- Sympozjum na temat „Chemiurgia tłuszczów” przy współpracy Politechniki Gdańskiej (7-11.10.1975 r.),
- Konwersatorium na temat „Chemia i technologia białek mięśniowych ryb i mięsa” przy współpracy Instytutu PAN i Politechniki Gdańskiej (9-10.12.1975 r.),
- Konferencja na temat „Organizacyjno-produkcyjne problemy gospodarki żywnościowej w województwie gdańskim (1977 r.),
- Konferencja pt. „Nowoczesne rozwiązania pomp hermetycznych i procesów dozowania” (1979 r.).

W procesach organizacyjnych i merytorycznych w wyżej wymienionych przedsięwzięciach technicznych uczestniczyli kol. kol. **Henryk Niewiadomski**, **Marian Dmowski**, **Brunon Flisskowski**, **Lubomira Kozłowska**, **Leon Kropidłowski** i wielu działaczy Oddziału SITPSpóz. Jedną z form wymiany doświadczeń i popularyzacji zagadnień technicznych, były organizowa-

ne przez kilka lat „Dni Branżowe” poszczególnych sekcji Oddziału SITPSpóz. Na organizowanych odczytach i wystawach eksponowano wyroby przemysłu: mleczarskiego, cukierniczego, mięsnego, piekarniczego, rybnego, drobiarskiego oraz potrawy przygotowane przez Sekcję Żywienia Człowieka. Przez cały okres działalności naszego Oddziału szczególną uwagę zwracano na sprawę szkoleń i podnoszenia kwalifikacji naszych członków.

Już w latach 1946 – 1957 prowadzono działalność odczytową i szkoleniową oraz w latach 1950 – 1954 zorganizowano dwa kursy dla ubiegających się o tytuł inżyniera na podstawie Ustawy z dnia 28.01.1948 r. o stopniu inżyniera.

Działalność szkoleniowa prowadzona była w zakładach przemysłu cukrowniczego, owocowo-warzywniczego, mięsnego, tłuszczowego, cukierniczego, spirytusowego i zbożowo-młynarskiego, a dotyczyła rozwijania nowoczesnych metod produkcji, postępu technicznego, norm pracy, norm jakościowych, BHP i wzrostu wydajności pracy.

W tym czasie bardzo aktywnie działali członkowie Oddziału, kol. kol.: **Edward Klemp, Władysław Małaczyński, Wincenty Wójcik, Wiktor Mundkowski, Jan Cisowski, Lech Dziembowski** i inni. W latach następnych, 1959 – 1979, najważniejszą pozycję Oddziału stanowiły organizowane kursy do egzaminu eksternistycznego na stopień technika-technologa przemysłu spożywczego kilku branż. Wiele osób pracujących w przemyśle, posiadających wykształcenie ogólnokształcące, a także osoby pracujące ponad 5 lat na stanowisku mistrza w dziale produkcji mogło uzyskać dyplom technika-technologa. Szkolenia prowadzone były przez nauczycieli Technikum Spożywczego w Gdańsku i inżynierów, specjalistów danej branży, członków SITPSpóz. Należy podkreślić bardzo dobrą współpracę Oddziału SITPSpóz. z Techniku Spożywczym w Gdańsku oraz z kierunkami chemii spożywczej Politechniki Gdańskiej. Do egzaminu eksternistycznego w 1959 – 1979 przystąpiło kilkaset osób i uzyskało dyplom technika-technologa.

Rozwijano racjonalizację i wynalazczość. W konkursie „Každy Członek Stowarzyszenia twórcą i realizatorem projektu wynalazczego”, Oddział uzyskał czterokrotne wyróżnienia dla Kół Zakładowych w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Zbożowo-Młynarskim (1975 r.), w Zakładzie Produkcji Drożdży (POLMOS) w Tczewie (1976 r.), w Zakładach Przemysłu Cukierniczego „Bałtyk” i w Zakładach Środków Odżywczych w Gdańsku.

Należy zaznaczyć, że największa, a zarazem różnorodna działalność Oddziału przypada na lata 60. i 70. Duże zasługi w zakresie współpracy z przemysłem i szkołami zawdzięczane są długoletniemu przewodniczącemu kol. **Brunonowi Flissikowskiemu** (1969 – 1990 r.) oraz kol. kol. **Stefanowi Andrzejewskiemu, Marianowi Dmowskiemu, Wiktorowi Mundkowskiemu, Glikieri Fiedotof, Jerzemu Budniokowi, Danucie Kwapińskiej, Grażynie Lewoń** i innym aktywistom. W Domu Technika Funkcjonowała kawiarnia i restauracja, którą prowadziły koleżanki należące do naszego stowarzyszenia: **Anna Zielińska** (kierownik) i **Jolanta Zielińska**. Dzięki ich zaangażowaniu i pomocy w pracach zarządu Oddziału organizowano spotkania towarzyskie, imprezy okolicznościowe a także karnawałowe zabawy taneczne dla Członków naszego Stowarzyszenia. Oddział organizował wyjazdy specjalistyczne w kraju i za granicę dla danej branży spożywczej (Węgry, Niemcy, Czechosłowacja), a także na Targi Techniczne w Poznaniu i Lipsku. Oddział współpracując z zakładami przetwórczymi miał też możliwość pomocy w znalezieniu pracy absolwentom techników i szkół wyższych.

Po wprowadzeniu postulatu XXVIII walnego Zjazdu Delegatów SITPSpóz. Zarządu Głównego

w Warszawie w 1978 r., dotyczącego wprowadzenia specjalizacji zawodowej I i II stopnia dla inżynierów i techników, rozpoczęto szeroką akcję informacyjną, zachęcającą do zdobycia dyplomu specjalisty określonej branży przemysłu spożywczego. Oddział gdański zorganizował Komisję składającą się z naukowców z tytułem doktora inżyniera do przeprowadzenia egzaminów dla kandydatów ubiegających się o specjalizację. Ogółem specjalizację zawodową I stopnia nadano 8 inżynierom, a specjalizację II stopnia jednej osobie. W latach 80. działalność Oddziału, jak i kół zakładowych była ograniczona ze względu na stan wojenny i kłopoty w zakładach produkcyjnych. Wówczas praca Oddziału skupiała się na działalności szkoleniowej z zakresu BHP, ppoż., obsługi urządzeń energoelektrycznych oraz odczytów dotyczących głównie jakości produktów żywnościowych odpowiedzialnych za zdrowie człowieka. Przewodniczącym Komisji Szkoleniowej nieprzerwanie od 1987 roku, aż do 2014 roku, był kol. **Jerzy Budniok**.

Lata 90. charakteryzują się, podobnie jak w innych regionach kraju, zmniejszeniem liczby członków i kół, co było związane z prywatyzacją zakładów, zmniejszeniem produkcji i zatrudnienia, a także likwidacją wielu przedsiębiorstw w województwie. W związku z tym, że prywatne przedsiębiorstwa nie były zainteresowane istnieniem kół SITPSpoż w ich zakładach, Oddział zorganizował Koło Terenowe przy Zarządzie Oddziału, które zaczęło zrzeszać członków z likwidowanych kół. Obecnie koło liczy 35 członków, pochodzących z różnych branż przemysłu spożywczego. Spotkania plenarne Koła Terenowego organizowane są dwa razy w roku.

Kolejnymi przewodniczącymi Oddziału SITPSpoż. byli: kol. **Marian Dmowski** (1990 – 1992) oraz bardzo zasłużony dla Oddziału gdańskiego w bardzo trudnych dla Stowarzyszenia czasach, kol. **Eugeniusz Murczkiewicz** (1992 – 2009). Przewodniczącą, kol. **E. Murczkiewicz** przygotował listę specjalistów – członków Stowarzyszenia dla URE celem powołania komisji egzaminacyjnej. Dzięki Jego staraniom URE zatwierdził przedstawiony skład osobowy i powołał Komisję Kwalifikacyjną przy Pomorskiej Radzie FSNT NOT (Komisja działa przy Pomorskiej Radzie, ponieważ Oddział nie posiada osobowości prawnej i podlega Zarządowi Głównemu SITPSpoż w Warszawie). Komisja Kwalifikacyjna jest powoływana na okres 5 lat przez URE do przeprowadzania egzaminów dla osób starających się o uprawnienia na stanowisku pracy związane z dozorem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych, BHP, ppoż. Komisja Kwalifikacyjna w roku 2016 powołana została już po raz piąty. W Komisji Kwalifikacyjnej biorą udział specjaliści z różnych branż, co roku przeegzaminowanych jest od 800 do 1000 osób pracujących w przemyśle i innych miejscach pracy. Skład pierwszej Komisji Kwalifikacyjnej był następujący: przewodniczący – kol. **Brunon Flissikowski**, zastępcą przewodniczącego – kol. **Eugeniusz Murczkiewicz**, sekretarz – kol. **Jerzy Budniok** (pełniący swoją funkcję przez 3 kolejne kadencje) oraz członkowie – **Zbigniew Bilski**, **Franciszek Cieślak**, **Franciszek Warchoń** i **Ryszard Karpus**.

Obecnie w skład Komisji wchodzi nasi członkowie specjaliści:

- kol. **Marian Piechowiak** – przewodniczący,
- kol. **Zbigniew Bilski** – zastępca przewodniczącego,
- kol. **Stanisław Jakimowicz** – członek,
- kol. **Mirosław Murczkiewicz** – sekretarz.

Oddział, doceniając bardzo duże zaangażowanie naszych specjalistów w pracach Komisji Szkoleniowej i Egzaminacyjnej, wystąpił do Zarządu Głównego SITPSpoż. w Warszawie o Ich uhonorowanie. Naszym kolegom: **Marianowi Piechowiakowi**, **Zbigniewowi Bilskiemu**, **Stanisławowi Jakimowiczowi** i **Mirosławowi Murczkiewiczowi** przyznano Złote Odznaki

SITPSpoż. oraz dyplomy uznania za owocną pracę na rzecz Stowarzyszenia. Dzięki pracy naszych kolegów w Komisjach Szkoleniowej i Egzaminacyjnej pozyskujemy fundusze na prowadzenie działalności statutowej.

Kol. **Eugeniusz Murczkiewicz** w roku 1990 został powołany na dyrektora Biura Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT w Gdańsku. Pomimo wielu obowiązków był nadal przewodniczącym Oddziału SITPSpoż. Dzięki Jego zaangażowaniu odbywały się co roku olimpiady wiedzy technicznej dla szkół średnich województwa gdańskiego. Ponadto powołał Komisję ds. Jakości, która we współpracy z prezydentem Gdańska i marszałkiem województwa przyznawała nagrody w konkursie o „Pomorską Nagrodę Jakości”. W Komisji tej od początku bardzo aktywnie pracowała nasza kol. **Danuta Kwapińska**. Wiele przedsiębiorstw różnych branż, przedstawiając swoje osiągnięcia w zakresie jakości, przystąpiło do konkursu.

Od 2010 roku przewodniczącą Oddziału jest kol. **Lubomira Kozłowska**. Jej działalność koncentruje się głównie na szerokiej współpracy z Komisjami Szkoleniową i Egzaminacyjną celem pozyskiwania funduszy na działalność statutową Stowarzyszenia, gdyż Oddziału nie posiada członków wspierających, ani sponsorów. Działania Zarządu Oddziału można przedstawić następująco:

- przygotowanie organizacyjne szkoleń i egzaminów kwalifikacyjnych,
- reklamowanie działalności szkoleniowej Stowarzyszenia,
- kontaktowanie się z członkami Stowarzyszenia i seniorami,
- kontaktowanie się z zakładami przemysłowymi szkołami technicznymi,
- przyznawanie nagród rzeczowych dla aktywistów Stowarzyszenia,
- udzielanie pomocy materialnej członkom SITPSpoż, w tym zapomóg osobom chorym i będącym w trudnej sytuacji.

Zebrania plenarne przeważnie odbywają się dwa razy w roku. Omawiana jest na nich sytuacja w Oddziale (personalna, finansowa), a także plany pracy na kolejne lata. Z zasady omawiana jest też sytuacja w różnych branżach przemysłu spożywczego. Ponadto prezentuje się w formie prelekcji zagadnienia dotyczące zdrowej żywności, dodatków do produktów żywnościowych, a także kwestie związane z produkcją żywności genetycznie modyfikowanej (GMO) i inne.

Zarząd Oddziału wybrany na zebraniu plenarnym w roku 2018 obraduje w składzie:

- Przewodnicząca: kol. Lubomira Kozłowska,
- Zastępca: kol. Mirosław Murczkiewicz,
- kol. Danuta Kwapińska,
- kol. Tatiana Gnarowska,
- kol. Marian Piechowiak – Przewodniczący Komisji Szkoleniowej.

Zarząd Oddziału szczególnie docenia działalność Komitetu Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego, w skład którego wchodzi nasi seniorzy, ponieważ dzięki ich zaangażowaniu obchodzone są uroczystości w Domu Technika święta państwowe 3 maja i 11 listopada. Uroczystości te wielokrotnie uświetnili swoimi występami artyści Opery Bałtyckiej, a także zespoły młodzieży szkolnej. Komitet Seniorów organizuje też corocznie jedną lub dwie wycieczki krajoznawcze. Każdego roku obchodzony jest „Dzień Seniora”, przeważnie połączony ze spotkaniem oplatkowym w świątecznej, miłej atmosferze. Zarząd Oddziału partycypuje w kosztach

tego spotkania dla uczestniczących w nim Członków Stowarzyszenia. Często też uczestniczą w nim członkowie Prezydium Oddziału.

Wśród najbardziej zasłużonych w działalności Klubu Seniora należy wymienić: kol. **Wiktora Mundkowskiego**, kol. **Danutę Mackiewicz**, kol. **Tatianę Gnarowską** i kol. **Marię Stankiewicz**. W 2015 roku nasi seniorzy zorganizowali koło brydżowe, które obecnie liczy 10 osób. Chętni spotykają się raz w tygodniu na rozgrywkach i mają nadzieję, że zainteresowanie tą imprezą będzie większe.

Zarząd Oddziału zawsze zabiegał o pozyskanie nowych członków, szczególnie wśród absolwentów szkół technicznych i pracowników w przemyśle.

Od 2020 roku, w związku z pandemią (Covid-19), sytuacja w Oddziale zasadniczo się zmieniła. Nie organizowano zebrań, ani spotkań z członkami Stowarzyszenia. Kontakty odbywały się przez maile lub rozmowy telefoniczne. Jediną działalnością Stowarzyszenia były szkolenia prowadzone przez specjalistów z naszego Oddziału oraz praca Kolegów w Komisji Kwalifikacyjnej. Osoby ubiegające się o uprawnienia do obsługi i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, dozoru, BHP i ppoż. mogły korzystać ze szkoleń w naszym Stowarzyszeniu, a następnie przystąpić do egzaminu przed Komisją. Z uwagi na obowiązujące w czasie pandemii ograniczenia, wszystkie nasze prace i działania odbywały się z zachowaniem właściwych rygorów sanitarnych. Mamy nadzieję, że pandemia wreszcie się skończy i Oddział rozpocznie normalną działalność stowarzyszeniową.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 35 członków.

Prezisi Gdańskiego Oddziału SITSpóź

Prezes	kadencja
Henryk Nagórski	1946-1950
Wincenty Wójcicki	1950-1951
Mieczysław Bałuk	1951-1959
Tadeusz Jaworski	1959-1963
Edward Klemp	1963-1969
Brunon Flissikowski	1969-1990
Marian Dmochowski	1990-1992
Eugeniusz Murczkiewicz	1992-2009
Lubomira Kozłowska	2009 i nadal

Fot. Świąteczne spotkanie Członków Stowarzyszenia

Od lewej: Sekretarz Generalny SITSpoż w Warszawie Bronisław Wesołowski, Wiceprezes Mirosław Murczkiewicz i Prezes Lubomira Kozłowska- SITSpoż w Gdańsku

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych

opracowanie: mgr inż. Zofia Załuska-Kurbiel

Historia stowarzyszania się inżynierów i techników działających w zakresie wytwórczości szeroko pojętych materiałów budowlanych, ma swój początek w roku 1963, kiedy to, z inicjatywy kolegi inż. Tadeusza Leśko, powstało koło przy Terenowych Zakładach Przemysłu Materiałów Budowlanych w powiecie kartuskim. Instytucjonalnie, było to jeszcze koło w strukturze Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Ponieważ Oddział ten grupował raczej koła zakładowe z przedsiębiorstw o profilu chemicznym, zaniebując działania organizacyjne w przemyśle materiałów budowlanych, podjęto decyzję usamodzielnienia się. Sprzyjało temu powołanie w tym czasie, w skali krajowej, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Rolę wiodącą w organizacji Gdańskiego Oddziału tego stowarzyszenia odegrały Gdańskie Zakłady Ceramiki Budowlanej w Gdańsku. W siedzibie tych Zakładów, w dniu 14 maja 1968 roku, odbyło się I Walne Zgromadzenie, w którym uczestniczyli delegaci wszystkich przedsiębiorstw reprezentujących producentów materiałów budowlanych z regionu gdańskiego. Zarząd Główny SIT PMB NOT był reprezentowany przez jego prezesa **Edwarda Świrkowskię**. Pierwszym Prezesem Oddziału Gdańskiego został wybrany kolega **Franciszek Kowalik** - dyrektor GZCB. W skład oddziału wchodziło 52 członków indywidualnych oraz członkowie zbiorowi: - Gdańskie Zakłady Ceramiki Budowlanej - Gdańskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa - Gdańskie Przedsiębiorstwo Geologiczno - Badawcze - Zakłady Produkcji Elementów Budowlanych w Redzie.

Na przełomie lat 1969 -1970 do Oddziału dołączyły:

- Zakłady Porcelany Stołowej „Lubiana”
- Cementownia „Wejherowo”
- Zakłady Stolarki Budowlanej w Gdańsku,
- Huta Szkła w Starogardzie Gdańskim
- Gdańskie Zakłady Papy i Przeróbki Smoły
- Koło przy Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej

Zakłady te powiększyły liczbę członków zbiorowych, stając się, na mocy statutu, czynnymi uczestnikami działalności stowarzyszeniowej. Dzięki dobrze rozwijającej się współpracy, osiągnięto wzrost aktywności kadry inżyniersko – technicznej w zakresie działalności, tak zawodowej jak i stowarzyszeniowej. Wzrosła liczba członków indywidualnych, powstały podstawy finansowe i erytoryczne do dalszego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i integracji środowiska.

Lata 70. to okres intensywnej pracy szkoleniowej i organizacyjnej na forum Oddziału oraz w związku z zadaniami OW FSNT i Zarządu Głównego SITPMB. Do realizacji zadań powołano komisje problemowe: postępu technicznego, bezpieczeństwa i higieny pracy, socjalno – bytowa, szkoleniową. W roku 1971 Oddział był organizatorem i gospodarzem II Walnego Zjazdu Delegatów SITPMB. Członkowie Oddziału byli aktywnie zaangażowani w komisjach RW NOT, a szczególnie w Komisji Budowy Domu Technika w Gdańsku. Ich praca zyskała

sobie uznanie w postaci odznaczeń honorowych NOT i SITPMB.

Opracowano liczne referaty na temat stanu i perspektyw rozwoju branży w regionie gdańskim na lata 1975 – 1980. Zarówno Zarząd, jak i poszczególne koła, organizowały szkoleniowo – turystyczne wyjazdy krajowe i zagraniczne. Zwiedzano i brano udział w sympozjach i wystawach branżowych, odbywały się imprezy klubowe integrujące środowisko techniczne różnych gałęzi naszej branży. Stworzono sprzyjający klimat do wymiany doświadczeń zawodowych i wspierania się wzajemnego w obronie praw i autorytetu techników na forum zakładów macierzystych i w środowisku społecznym. Etyka inżyniera i technika, poprawność stosunków koleżeńskich była przedmiotem szczególnej dbałości.

W kwietniu 1980 roku odbyło się V walne Zgromadzenie Oddziału Gdańskiego. Prezesem został ponownie wybrany kolega **Janusz Nowakowski**, który pełnił tę funkcję przez kolejne kadencje, aż do roku 2001. W uznaniu jego zasług dla rozwoju Oddziału Gdańskiego, został mu przyznany tytuł Prezesa Honorowego Oddziału Pomorskiego (zmiana nazwy sprzed kilku lat) SITPMB. Oddział liczył 279 członków indywidualnych, z czego 39 % - to inżynierowie, 44 % - technicy, 17 %- inne zawody. Wspierało nas 10 członków zbiorowych. Kadencję 1980 – 1983 uznać należy za jedną z najtrudniejszych. Pogłębiający się kryzys społeczno – gospodarczy, niepokoje społeczne, ograniczenia spowodowane wprowadzeniem stanu wojennego, powodowały frustrację i fluktuację kadry oraz brak zainteresowania pracą stowarzyszeniową. Wielu kolegów złożyło rezygnację z powodu przejścia na emeryturę, zmianę miejsca pracy, przejście do innego stowarzyszenia („Lubiana”, Huta Szkła). Okazało się jednak, dzięki staraniom Zarządu Oddziału, że praca w stowarzyszeniu daje, także w tych trudnych warunkach, możliwość rozwoju zawodowego, pomocy koleżeńkiej, spotkań i integracji środowiska technicznego. W roku 1985 wzrosła liczebność do 348 członków indywidualnych skupionych w 11 kołach zakładowych. Prężnie rozwijała się działalność szkoleniowa: zorganizowano łącznie 44 kursy BHP I stopnia w których uczestniczyło 1350 osób. Stroną organizacyjną zajmowali się koledzy **J. Klesińska** i **M. Snopek**. Wzrosło znaczenie komisji seniorów, którzy dysponując większą ilością czasu, mogli przejąć na siebie część obowiązków dotyczących działalności statutowej.

Kolejne lata to okres względnej stabilizacji. Trwała działalność szkoleniowa, rozwijał się ruch racjonalizatorski, wzrosła ilość rzeczoznawców do 36 osób, w tym rzeczoznawcy i ławnicy sądowi sądów rejonowych. Trwały prace naszych przedstawicieli w komisjach i komitetach działających przy RW NOT w Gdańsku. Ważne było w tym czasie włączenie się w prace organizacyjne XXI Kongresu Techników Polskich. Powstała Komisja Kongresowa, której zadaniem było wielostronne włączenie się dużej rzeszy naszych członków do prac przygotowawczych. Komisji przewodniczył kolega **J. Nowakowski**, członek zespołu organizacyjnego XXI KTP przy RW NOT. Kongres odbył się w kwietniu 1987 roku i był dużym sukcesem środowiska gdańskiego. Zarząd Oddziału został doceniony za swój wkład w ten sukces przez organizatorów, jak również przez władze naczelne macierzystego stowarzyszenia. Mieliśmy również swój udział w adaptacji zabytkowej baszty w Lęborku na Dom Technika .

Po roku 1987, w związku z restrukturyzacją przedsiębiorstw, ich podziałem i prywatyzacją, likwidacją i upadłościami, ruch stowarzyszeniowy w naszej branży ulegał stopniowej degradacji. Ilość członków indywidualnych drastycznie spadła, wycofali się członkowie zbiorowi. Z czasem aktywność ograniczyła się do podstawowych działań statutowych, w oparciu głównie o koło seniorów i sympatyków stowarzyszenia, czynnej zawodowo starej kadry nowo powstałych przedsiębiorstw branżowych. W miarę posiadanych środków organizowano nadal

konferencje o tematyce branżowej i ogólnotechnicznej, działali rzeczoznawcy, trwała współpraca z RW FSNT NOT.

54. rocznica powołania Oddziału Gdańskiego, przypadająca w roku 2022, jest dobrą okazją do przywołania osób, które w szczególny sposób wpisały się w jego historię.

Działacze kół zakładowych, Zarządu i Komisji problemowych to - **Tadeusz Leśko, Robert Grudka, Sławomir Czerwiński, Stanisław Samsonowicz, Mieczysław Banaszekiewicz, Jerzy Łapaczyński, Michał Snopek, Kazimierz Profic, Jerzy Nagler, Jerzy Komosa, Zofia Sawka, Leszek Konieczny, Tadeusz Orpych, Krystyna Medyńska, Jadwiga Lipińska, Barbara Pleszewska, Janina Klesińska.**

Członkowie Władz Naczelnych SITPMB - **Kazimierz Profic, Tadeusz Leśko** - odznaczony Diamentową Odznaką Honorową NOT, **Tomasz Warski, Zofia Załuska - Kurbiel, Jerzy Kurbiel** - wybierani do pełnienia funkcji w różnych kadencjach.

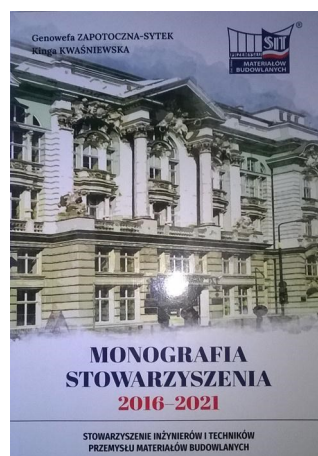
Członkowie Rady PR FSNT NOT w Gdańsku: **Tadeusz Leśko, Janusz Nowakowski, Jerzy Kurbiel, Zofia Załuska-Kurbiel.**

Członkowie Honorowi SITPMB - **Tadeusz Leśko, Jerzy Kurbiel**

Prezisi Gdańskiego Oddziału SITPMB

Prezes	kadencja
Franciszek Kowalik	1968-1971
Leonard Rosochacki	1971-1974
Roman Osiecki	1974-1977
Janusz Nowakowski	1977-2001
Dariusz Sylwestrzak	2001-2001
Zofia Załuska-Kurbiel	2001 i nadal

Dziękując wymienionym, a także wszystkim współtworzącym Oddział Pomorski na przestrzeni lat jego istnienia, przekazuję serdeczne koleżeńskie pozdrowienia z okazji naszego Jubileuszu. Pomorskiej Radzie FSNT NOT w Gdańsku dziękuję za życzliwą współpracę, a z okazji 75. Rocznicy jej utworzenia, gratuluję i życzę dalszych sukcesów w imieniu swoim i ZG SIT PMB.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego

opracowanie: mgr inż. Małgorzata Celej

W 1964 roku grupa gdańskich inżynierów i techników zainicjowała utworzenie w Gdańsku Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego. Terenem pierwszych działań było Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne (późniejsze Przedsiębiorstwo Robót Wiertniczych), które w tym okresie było jedynym liczącym się na Wybrzeżu przedsiębiorstwem wiertniczym na obszarze całej Polski Północnej. W przedsiębiorstwie tym zatrudnieni byli m.in. pracownicy wierceń naftowych, rafinerii, gazoliniarni z Kresów Wschodnich – z Drohobycza i Borysławia.

Na zebraniu organizacyjnym zwołanym w maju 1964 z udziałem Sekretarza Generalnego SITPNaft **Tadeusza Porębskiego** uczestniczyły 43 osoby. 30 listopada 1964 Zarząd Główny Stowarzyszenia powołał Oddział w Gdańsku.

Pierwszym Przewodniczącym Oddziału SITPNaft został inż. **Karol Zieliński**, który wcześniej w latach 1960–1963 pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Wojewódzkiej NOT.

Rok 1981 jest bardzo ważny dla Stowarzyszenia, gdyż w listopadzie tego roku na Walnym Zjeździe Delegatów w Poznaniu przyjęto do SITPNaft część pracowników przemysłu związanego z wydobywaniem i eksploatacją gazu ziemnego i przyjęto nową nazwę - Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego SITPNiG.

Oddział skupia w swoich strukturach właściwie wszystkie główne gałęzie przemysłu naftowego i gazowniczego na Wybrzeżu, począwszy od poszukiwań złóż naftowych, wydobywania i eksploatacji, poprzez przeróbkę ropy naftowej i gazu, przesył i dystrybucję tych produktów, projektowanie i wykonawstwo sieci gazowych aż do produkcji urządzeń pomiarowych dla potrzeb gazownictwa.

W okresie od 1964 roku działały przy Oddziale w Gdańsku następujące Koła:

- Oddział rozpoczął działalność w oparciu o Koło przy Przedsiębiorstwie Hydrogeologicznym, zrzeszające pracowników zatrudnionych w wiertnictwie. Koło przy PRW odeszło z naszych struktur w 1991 (po 27 latach).
- W 1972 do Oddziału dołączyło Koło przy Przedsiębiorstwie Obrotu Produktami Naftowymi CPN w Gdańsku, które po 25 latach (w 1996) przeszło do Oddziału Warszawa i skupiającego wszystkie koła branży CPN.
- W 1973 powstało Koło przy Gdańskich Zakładach Rafineryjnych (obecnie Grupa LOTOS).
- W 1979 powstało Koło przy Wspólnej Organizacji Poszukiwań Naftowych na Morzu Bałtyckim „Petrobaltic” (obecnie LOTOS Petrobaltic), a członkami Stowarzyszenia do 1988 byli również koledzy z byłego ZSRR i NRD.

- W 1985 powstało Koło w Pomorskim Okręgowym Zakładzie Gazownictwa (obecnie Polskiej Spółce Gazownictwa Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku).
- W 1989 powstało (na okres 5 lat) Koło Młodzieżowe przy Technikum Wiertniczym.
- Od 1998 przy Oddziale rozpoczęło działalność Koło Seniorów.
- W 2001 utworzony został w ramach Koła przy Rafinerii Gdańskiej - Klub SITPNiG przy firmie Siarkopol w Gdańsku, który uległ rozwiązaniu w 2013.
- W 2004 powstało Koło przy firmie Apator Metrix w Tczewie.
- W 2007 powstało Koło Wykonawców i Projektantów.
- W 2008, częściowo ze struktur Koła przy PZG, powstało Koło przy PGNiG Gazownia Gdańska (obecnie PGNiG Obrót Detaliczny w Gdańsku). Koło uległo rozwiązaniu w 2020 roku, część członków przeszła do Koła przy PSG, część do Koła Seniorów.
- W 2008 wydzieliło się z Koła przy PSG Koło przy Operatorze Gazociągów Przesyłowych Gaz-System Oddział w Gdańsku.
- Również w tym roku powstało Koło Studentów przy Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej Kierunek Technologie Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego, które uległo likwidacji w 2013.

Obecnie Członkowie Stowarzyszenia skupieni są w siedmiu Kołach: Koło PSG, Koło LOTOS Petrobaltic, Koło LOTOS, Koło OGP Gaz-System, Koło Apator Metrix, Koło Wykonawców i Projektantów oraz Koło Seniorów.

Aktualny stan Władz Oddziału:

Walny Zjazd Delegatów Oddziału w czerwcu 2020 wybrał nowe Władze w składzie:

Zarząd Oddziału:

- Prezes - Zbigniew Oskroba
- Wiceprezesa - Zdzisław Nowak, Dariusz Skurczyński, Tadeusz Kuśmierk
- Sekretarz / Skarbnik - Małgorzata Celej
- Członkowie - Wiesława Libera, Ewa Daniszewska, Janusz Bażak, Andrzej Duraj, Tomasz Sobiegraj, Bogusław Stankiewicz, Michał Klesiński, Jarosław Sulecki

Komisja Rewizyjna Oddziału:

- Przewodniczący - Stanisław Łętowski
- Z-ca Przewodniczącego - Jarosław Turowski
- Sekretarz - Aneta Kubala

Sąd Koleżeński Oddziału:

- Przewodnicząca - Ewa Gosk
- Z-ca Przewodniczącego - Ewa Skorupska
- Sekretarz - Tadeusz Wróbel

Działalność Oddziału

Jubileusz 75-lecia Pomorskiej Rady Federacji SNT NOT w Gdańsku zobowiązuje nas, jako

członków Federacji, do zaprezentowania naszej 58-letniej działalności w tym okresie. Z perspektywy tego czasu widać szczególnie wyraźnie, jak wielką drogę przebyli Polacy pracując w warunkach najpierw Polski Ludowej, a potem Rzeczypospolitej Polskiej. Kraj nasz w niczym dziś nie przypomina tego z pierwszej połowy lat 60. Odbudowano i rozbudowano przemysł naftowy, rafineryjny, petrochemiczny i gazowniczy; nie mały w tym udział miała kadra inżynierijno – techniczna skupiona w Gdańskim Oddziale Stowarzyszenia.

Początki działalności Oddziału były trudne, byliśmy pierwszą jaskółką rozbudowy przemysłu naftowego na Wybrzeżu. Panująca w ówczesnych latach w Polsce sytuacja społeczno-polityczna wymagała, aby plany pracy Stowarzyszenia opracowywane były w oparciu o uchwały partii i rządu. Zarząd Oddziału ściśle współpracował z dyrekcjami zakładów, przy których działały Koła, oraz z organizacjami społeczno-politycznymi na terenie przedsiębiorstw. Działalność Stowarzyszenia obejmowała m.in.: organizowanie konferencji, odczytów, wystaw technicznych i konkursów, projekcje filmów dot. nowych technik wiertniczych, budowy daleko-siężnych rurociągów surowcowych, organizację wyjazdów technicznych, głównie na otwory wiertnicze, organizację i prowadzenie kursów i szkoleń dla średniego dozoru technicznego wiertniczego z zakresu prawa wynalazczego oraz dla agentów stacji benzynowych CPN.

Na wyeksponowanie w latach 1965–1980 działalności organizacyjnej i merytorycznej zasługuje:

- 1965 - Utworzenie z inicjatywy Oddziału przy Technikum Komunikacyjnym w Gdańsku Zasadniczej Zawodowej Szkoły Wiertniczej o specjalności hydrogeologicznej. Później w latach 1968–1975 przy ZSB działało Studium Policealne Wiertnictwa
- 1966 - Utworzenie przy Przedsiębiorstwie Hydrogeologicznym Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, nadającej tytuł mistrza wiertnika
- 1971 - Współpraca przy organizacji VI Kongresu Techników Polskich w 1971 w Poznaniu
- 1976 - utworzenie przy Oddziale Komisji Techniki Smarowniczej, obejmującej swym zasięgiem działania cały makroregion północny. Zadaniem Komisji było inspirowanie działań na rzecz poprawy techniki smarowniczej i gospodarki produktami naftowymi. Komisja działała do 1985, a następnie realizowała się w ramach SIMP

W latach 80. funkcjonowało już w Oddziale 5 Kół, jako nowe doszło Koło przy POZG. W 1985 Oddział liczył już 405 członków. Do Kół wstępowali młodzi technicy i inżynierowie, widząc w tym szansę dla siebie. Koła organizowały bowiem szkolenia zawodowe, kursy języków obcych, spotkania towarzyskie. Do stałych punktów pracy Oddziału na przestrzeni tego 10-lecia należało: współudział w działalności Klubów Techniki i Racjonalizacji poprzez popularyzację myśli technicznej i literatury fachowej, prowadzenie pracy wychowawczej z młodą kadrami inżynierijno-techniczną, propagowanie ochrony zabytków techniki, organizowanie kursów w zakresie BHP, gospodarki paliwowo-smarowniczej i prawa górnictwa, wystawy sprzętu wiertniczego, działalność na rzecz ochrony środowiska.

Do najważniejszych w tym okresie działań należy zaliczyć:

- Wybicie w 1983 roku przez państwową mennicę 50-złotowej monety z wizerunkiem Ignacego Łukasiewicza na awersie, zrealizowane na wniosek Oddziału,
- Współudział w koncepcji wyprodukowania repliki lampy Łukasiewicza,
- Cykle wykładów dotyczące 40 lat poszukiwań ropy naftowej i gazu w Polsce,
- 1986 – z inicjatywy Oddziału utworzono przy Państwowych Szkołach Budownictwa

Technikum Wiertnicze. Członkowie Koła przy PRW byli wykładowcami przedmiotów zawodowych, sprawowali opiekę na praktykach zawodowych i nad pracami dyplomowymi. Szkoła zakończyła działalność w 1994 roku.

- Organizowanie konferencji, sympozjów, odczytów, wycieczek naukowo-technicznych krajowych i zagranicznych,
- 1986 – organizacja Międzynarodowego Sympozjum Geofizycznego w Gdańsku,
- 1987 – organizacja XXI Kongresu Techników Polskich w Gdańsku,
- 1988 – powołano przy Oddziale Komisję w zakresie specjalizacji zawodowej inżynierów i techników.

Początek lat 90. to trudny okres, a może nawet przełomowy w działalności Stowarzyszenia. Kryzys społeczno-polityczny i gospodarczy w kraju, załamanie się prestiżu NOT, mają duży wpływ na spadek ilości i aktywności członków – z 275 w 1990 na 157 w 1995. W połowie lat 90. zaczęto poszukiwać nowych form działania. Zarząd Oddziału rozpoczął cykl spotkań z dyrekcjami firm oraz z przedstawicielami Zarządu Głównego i RW NOT w celu wspólnego wypracowania kierunków rozwoju branży naftowo-gazowniczej. Pomimo trudnego okresu, Koła i Oddział organizowały wiele seminariów, kongresów, konferencji, głównie w zakresie ochrony środowiska w makroregionie gdańskim oraz przybliżających problemy branży energetyczno-paliwowej przed wejściem Polski do UE.

Na podkreślenie działalności organizacyjnej i merytorycznej w latach 90. zasługuje:

- Współdziałanie w organizacji Olimpiady Wiedzy Technicznej w Technikum Wiertniczym,
- 1991 – przygotowanie programu nauczania dla 4-letniego Liceum Zawodowego Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Cykl konferencji „Wszystko o gazie” na terenie województw gdańskiego, elbląskiego i śląskiego,
- Organizacja dwóch konferencji w Łąpinie nt. poszukiwań i eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu na lądzie i Bałtyku,
- Ogólnopolska konferencja z okazji Milenium Gdańska w 1997 „Dziś i jutro nafty i gazu w tysiącletnim Gdańsku”,
- Podjęcie współpracy z Uniwersytetem Technicznym w Ostrawie oraz Kopalniami Ropy i Gazu w Hodoninie na Morawach, z Rafineriami Jasło i Jedlicze i in. związanymi z branżą,
- Podjęcie akcji rozprowadzania cegiełek na budowę Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego w Bóbrce,
- 1999 – został utworzony przy Oddziale Zakład Usługowy. Podstawową formą pracy było organizowanie szkoleń, rzeczoznawstwa i doradztwa w zakresie branży naftowo-gazowniczej. Zakład zakończył działalność w 2006 roku.
- 1998 – decyzją Prezesa URE została powołana przy Oddziale Komisja Kwalifikacyjna do sprawdzania kwalifikacji na uprawnienia energetyczne dla pracowników zarówno naszych zakładów, jak i na zlecenia zewnętrzne. Łącznie w latach 1998-2013 Komisja przeegzaminowała prawie 4100 osób, które uzyskały świadectwa kwalifikacyjne na stanowiska dozoru lub eksploatacji.

Pierwsze lata nowego tysiąclecia przyniosły nowe wyzwania dla działalności Stowarzyszenia. Branża naftowo-gazownicza przeżywała okres głębokiej restrukturyzacji, co doprowadziło do rozdzielenia, bądź wyodrębnienia firm pracujących nadal w branży. Członkowie SITPNiG stanowią trzon kadry technicznej w swoich firmach, uczestniczą we wdrażaniu systemów zarzą-

dzania, w organizowaniu spotkań i prezentacji dla potrzeb macierzystych firm. Jesteśmy bowiem przedstawicielami tej gałęzi przemysłu, która ma ogromny wpływ na gospodarkę krajową.

W latach 2000-2020 zorganizowano wiele konferencji, sympozjów i seminariów, zarówno dla naszych członków, jak i mających zasięg ogólnokrajowy. Poruszane na spotkaniach zagadnienia obejmowały głównie:

- Dywersyfikację dostaw gazu i rozwój energetyczny Regionu Pomorza,
- Alternatywne źródła energii,
- Rozbudowę Rafinerii Gdańskiej powiązaną z modernizacją systemu energetycznego i budową kompleksu IGCC (instalacji zgazowania ciężkich pozostałości przerobu ropy),
- Problemy branży energetyczno-paliwowej przed wejściem Polski do UE,
- Przystosowanie Norm Polskich do wymogów unijnych,
- Zastosowanie gazu ziemnego do transportu miejskiego, ciepłownictwa i elektroenergetyki,
- Nowoczesne techniki pomiarowe i rozliczania gazu,
- Nowoczesne techniki odsiarczania oraz oczyszczania ścieków z produkcji asfaltów,
- Problemy techniczne dot. projektowania, wykonawstwa i eksploatacji sieci gazowych.

Z ważniejszych wydarzeń, które miały miejsce w tym okresie, należy wymienić:

- 11 edycji międzynarodowego sympozjum, zorganizowanego wspólnie przez Oddział, Apator Metrix w Tczewie oraz Common w Łodzi na promie pływającym do krajów skandynawskich nt. nowoczesnych metod pomiaru, rozliczania gazu i przepisów prawnych,
- 3 edycje ogólnopolskiej konferencji nt. systemów informacyjnych w przedsiębiorstwach sieciowych,
- Zorganizowano wiele krajowych i zagranicznych wyjazdów naukowo-technicznych. Ich celem było zapoznanie uczestników z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi w zakresie wytwarzania, rozprowadzania, magazynowania oraz ochrony środowiska (elektrociepłownie, rafinerie, podziemne magazyny gazu, terminal LNG, platforma wiertnicza, kopalnie gazu, muzeum gazownictwa, elektrownie wodne itp.),
- Członkowie Koła przy PSG mieli wyłączny udział w tworzeniu i redagowaniu publikacji pt. „Historia gazownictwa na Pomorzu Gdańskim cz. I i II”, a także kolejnych 6 pozycji wydawniczych dotyczących historii gdańskiego gazownictwa. Ostatnia pozycja z tej serii ukazała się w 2020 roku,
- Ponowne powołanie przy Oddziale w 2017 Komisji Kwalifikacyjnej na uprawnienia energetyczne. Od tego czasu 500 osób uzyskało świadectwa kwalifikacyjne na stanowiska dozoru lub eksploatacji.

Od roku 2020, ze względu na zaistniałą sytuację w kraju i wprowadzone obostrzenia, nie było możliwości zorganizowania wszystkich pozycji z planu działalności naukowo-technicznej Oddziału. Mimo tych trudności, staraliśmy się prowadzić działalność w pozostałych obszarach, tj. w szerokim zakresie działalność szkoleniową połączoną z wyjazdami naukowo-technicznymi oraz działalność na rzecz członków indywidualnych. Ponadto członkowie Oddziału czynnie uczestniczą w pracach wielu Komisji, Komitetów Naukowo-Technicznych oraz Zespołu Rzeczników przy Zarządzie Głównym SITP NiG, a także przy Pomorskiej Radzie FSNT NOT.

Z inicjatywy Zarządu Oddziału w całym okresie działalności członkowie uhonorowani zostali

wieloma odznaczeniami: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalami Zasłużony dla m. Gdańska i Zasłużony dla Ziemi Gdańskiej, Medalem 50-lecia NOT, Dyplomem 50-lecia Oddziału, Diamentową, Złotą i Srebrną Odznaką SITPNiG oraz NOT, tytułem Zasłużony Senior SITPNiG, a także tytułem Członka Honorowego SITPNiG.

To, co osiągnęliśmy jako Stowarzyszenie, zawdzięczamy w znacznej mierze osobom, które swą wiedzą, doświadczeniem i autorytetem wspierały nas w działalności na szczeblu tak Kół, Oddziału, jak i Zarządu Głównego. Słowa uznania należą się wszystkim, których zaangażowanie i wysiłek wrosły w naszą wspólną działalność stowarzyszeniową i zostawiły w niej trwały ślad.

Niech mottem przewodnim do dalszej działalności będzie dla nas myśl:

„Historia jest naszą mądrością, przyszłość – wyzwaniem”.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 245 członków, w tym Członek Honorowy - **Zdzisław Nowak**.

Prezisi Gdańskiego Oddziału SITPNiG

Prezes	kadencja
Karol Zieliński	1964-1965
Ryszard Wojtasiewicz	1965-1975
Zbigniew Urych	1975
Aleksander Romanowski	1975-1981
Karol Sęp	1981-1984
Ryszard Wojtasiewicz	1984-1992
Ryszard Wrzosek	1992-1996
Jan Kurek	1996-2000
Edward Cejko	2000-2004
Zdzisław Nowak	2004-2012, 2015-2020
Andrzej Dębogórski	2012-2015
Zbigniew Oskroba	2020 i nadal

Członkowie Koła PSG, OGP Gaz-System i LOTOS Petrobaltic z wizytą w Rafinerii Gdańskiej - 2012 r

spotkanie integracyjne przedstawicieli wszystkich Kół zrzeszonych w Oddziale we "Wróblówce" w Otominie k/Gdańska

opracowanie: inż. Artur Ryster

Oddział SITWM w Gdańsku został powołany uchwałą Walnego Zjazdu delegatów w Sopocie w 1946 roku. W 2021 roku SITWM Oddział Gdańsk obchodził swoje 75 – lecie. Był też jednym z głównych założycieli Pomorskiej Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych, Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku, która w roku bieżącym świętuje swój jubileusz 75-lecia powstania.

Członkami SITWM w początkowym okresie działalności byli głównie pracownicy byłego Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego – Wydziału Wodno-Melioracyjnego i Rejonowego Kierownictwa Robót Melioracyjnych w Gdańsku. Oddział liczył 40 członków. Pierwszym przewodniczącym Zarządu został kolega **Stefan Homan**.

Najważniejszym zadaniem w latach 1946 – 1949 było odwodnienie zatopionych w czasie II Wojny Światowej Żuław i odbudowa zniszczonych urządzeń wodno-melioracyjnych. Kadra techniczna skupiona w Oddziale SITWM w Gdańsku aktywnie zaangażowała się w realizację tych zadań.

W tych latach przy współudziale Oddziału Gdańskiego SITWM było wydawane czasopismo Żuławy, informujące służby wodno-melioracyjne o problemach odbudowywanych Żuław. Stowarzyszenie rozszerzało swoją działalność, kładąc szczególny nacisk na przygotowanie odpowiednich kadr fachowych, majstrów i wykwalifikowanych robotników. Następował szybki wzrost liczby członków oddziału zrzeszającego w 1971 roku 400, a w 1978 roku ponad 600 osób.

Dzięki ich ofiarnej pracy, praktycznie już w 1949 roku Żuławy zostały osuszone. Naprawiono i odbudowano wały przeciwpowodziowe, stacje pomp i linie przesyłowe wysokiego napięcia. Było to udane i wielkie przedsięwzięcie polskich inżynierów i techników, w którym działacze Oddziału Gdańskiego SITWM mieli znaczący udział. Należy tu wymienić **Stefana Homana**, ówczesnego dyrektora Wojewódzkiego Zarządu Robót Wodno-Melioracyjnych, głównego twórcę koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego oraz **Zygmunta Kisielewskiego**, późniejszego dyrektora Departamentu Robót Wodnych i Melioracji w Warszawie, który w znacznym stopniu przyczynił się do rozwoju i ukierunkowania działalności stowarzyszenia. Ich działalność kontynuował **Andrzej Kowalczyk**, późniejszy dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Wodnych Melioracji w Gdańsku.

W ramach oddziału gdańskiego działały sekcje:

- Melioracji i Ochrony Środowiska,
- Inżynierii i Gospodarki Wodnej,
- Łąkarzy i Torfiarzy,
- Zaopatrzenia Wsi w Wodę.

Działalność Oddziału Gdańskiego była silnie związana z gospodarką regionu, koncentrując się wokół najważniejszych problemów, tj. zapewnienia trwałej poprawy funkcjonowania systemów melioracyjnych i ochrony przeciwpowodziowej jak również gospodarki morskiej.

Oddział brał udział w opracowaniu regionalnego planu rozwoju Żuław, programu zagospodarowania Województwa, modelu służby wodno-melioracyjnej i opiniowaniu dokumentów związanych z szeroko pojętą gospodarką wodną. Do zadań Oddziału należało także opiniowanie wniosków o nadawanie uprawnień budowlanych.

Działalność stowarzyszenia, zintensyfikowana jeszcze powodzią sztormową, jaka wystąpiła na Żuławach w 1983 roku, spotkała się z poparciem i uznaniem Zarządu Głównego SITWM, władz centralnych, placówek naukowych i całej służby melioracyjnej w kraju.

Działające w Gdańsku Biuro Projektów Wodnych Melioracji, którego pracownicy byli w większości członkami SITWM, zabezpieczało inwestorów w dokumentację techniczną, niezbędną do realizacji zadań z zakresu melioracji i ochrony przeciwpowodziowej na Żuławach. Należy tutaj wymienić dr. inż. **Kazimierza Cebulaka**, pracującego w Biurze Projektów w latach 1954 – 1991 jako zastępca dyrektora ds. technicznych i generalny projektant gospodarki wodnej i melioracji. Był długoletnim aktywnym członkiem SITWM, w którym pełnił funkcję członka i przewodniczącego Zarządu Oddziału w Gdańsku oraz członka Zarządu Sekcji Głównej SITWM w Warszawie. XXIX Walny Zjazd Delegatów nadał mu tytuł honorowego członka SITWM.

Na wniosek delegatów Oddziałów Gdańskiego i Elbląskiego, na XXIV Walnym Zjeździe Delegatów w 1982 r. SITWM objęło patronat nad Żuławami Delty Wisły.

Znaczącej pomocy w przygotowaniu dokumentacji w zakresie klasyfikacji wałów przeciwpowodziowych oraz technologii robót udzielali naukowcy SGGW w Warszawie: prof. **Wojciech Wolski**, doc. **Armand Żbikowski**, doc. dr **Janusz Sokołowski**, dr **Józef Mosiej** oraz profesor dr **Waldemar Mioduszeowski** z Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach.

Oddział prowadził szeroką działalność merytoryczną i szkoleniową, uczestnicząc, organizując lub współorganizując:

- lokalne i ogólnokrajowe sympozja i konferencje, między innymi na temat: ochrony przeciwpowodziowej Żuław 1984, przyrodniczo technicznych uwarunkowań rozwoju Żuław 1985, eksploatacji i automatyzacji stacji pomp do odwadniania w sytuacjach kryzysowych (pompownie sztormowe) 1998;
- spotkania międzynarodowe nt. gospodarowania wodą i zarządzania gospodarką wodną z przedstawicielami Holandii 1993, automatyki zarządzania wodą z przedstawicielami Holandii 1996, z przedstawicielami Finlandii nt. pompowni melioracyjnych na Żuławach 1986, z przedstawicielami Francji na temat zastosowania pomp Flight do odwadniania polderów;
- seminarium z okazji 40-lecia Technikum Wodnych Melioracji w Gdańsku Oruni pn. Melioracje Żuław w latach 1945 – 1985 (współorganizator Oddział Terenowy w Elblągu) 2006r.;
- ekspozycje w Muzeum Wisły w Tczewie poświęconą gospodarce wodnej i melioracjom na Żuławach;
- pokazy sprzętu melioracyjnego w 1984 i 1985 r.;
- Zarząd Oddziału uczestniczył także w działaniach mających na celu utworzenie szkół

o profilu melioracyjnym przy Technikum Wodnych Melioracji w Gdańsku. W wyniku tych działań reaktywowano po 20 latach Zasadniczą Szkołę Majstrów i utworzono Zaoczne Policealne Technikum Wodnych Melioracji.

- Środowisko SITWM w Gdańsku zdecydowanie przeciwstawiało się administracyjnemu podziałowi Żuław, śląc w tej sprawie apele do wszystkich decydentów i zainteresowanych, wskazując na negatywne skutki tych decyzji dla gospodarki wodnej całych Żuław - w tym także dla służby melioracyjnej.
- W dniach 30 – 31 marca 1995 r. w celu upamiętnienia 100 rocznicy oddania do użytku kanału w ujściowym odcinku Wisły (Wisła Przekop) SITWM wspólnie z Pomorską Radą FSNT NOT w Gdańsku zorganizowało konferencje naukowo– techniczną, a także ufundowało obelisk pamiątkowy w Świbnie.

W okresie zmian ustrojowych w latach 1989 – 1997 nastąpiły przemiany, które negatywnie wpłynęły na sytuację zakładów pracy związanych z melioracjami, a tym samym na działalność SITWM.

Nastąpiło zmniejszenie liczebności Oddziału, głównie w wyniku likwidacji szeregu przedsiębiorstw oraz zmian własnościowych, jak również tworzenia nowych jednostek zarządzających gospodarką wodną. W późniejszym okresie nastąpiła rewolucja w zakresie zarządzania gospodarką wodną. Powołano Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Warszawie i odpowiednio utworzono PGW Wody Polskie RZGW Gdańsk, w skład którego wchodzi 5 zarządów zlewni: w Elblągu, Gdańsku, Tczewie, Toruniu i Chojnicach. RZGW Gdańsk działa więc na terenie 3 województw, tj. pomorskiego, warmińsko– mazurskiego i kujawsko – pomorskiego.

Oddział SITWM Gdańsk praktycznie działa na terenie miasta Gdańska, Żuław Gdańskich, Nowodworskich oraz Tczewa.

Powoli wzrasta liczba członków od 71 osób w 2016 roku do 107 na koniec roku 2021.

Zmianie uległy również formy działania Stowarzyszenia. Położono nacisk na integrację i więzi koleżeńskie przez organizowanie konferencji, szkoleń, wspólnych wycieczek krajoznawczych i spotkań okazyjnych. Członkowie Oddziału aktywnie uczestniczą w różnych działaniach zarówno w ramach Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT, jak i z towarzystwami regionalnymi i naukowymi. Należy tu wymienić ścisłą współpracę z Towarzystwem Żeglugi Śródlądowej Delta Wisły, którego długoletnim prezesem był nieżyjący już **Tadeusz Wrycza** - członek SITWM. Za jego kadencji odbyły się dwie debaty, poświęcone sytuacji w krajowej gospodarce wodnej i rodzimej żegludze śródlądowej oraz akcji społecznej Dziennika Bałtyckiego „Po drugie autostrada wodna na Wiśle”.

Organizowano konferencje naukowo - techniczne, o tematyce będącej przedmiotem działalności SITWM. Należy tu wymienić kolejną konferencję o zasięgu ogólnopolskim, zorganizowaną dla upamiętnienia stu dwudziestolecia Przekopu Wisły w roku 2015. Głównym prelegentem na tej konferencji był wybitny specjalista z zakresu budownictwa wodnego i gospodarki wodnej, profesor **Wojciech Majewski**. Omawiając czynniki, jakie wpłynęły na decyzję o podjęciu prac nad zaprojektowaniem i budową przekopu Wisły stwierdził, że poza celem głównym, jakim była ochrona Żuław przed powodzią, uzyskano również zwiększenie żeglowności Wisły. Była to największa hydrotechniczna budowa w Europie końca XIX wieku. Jednocześnie było to olbrzymie osiągnięcie inżynierskie, o którym należy szczególnie pamiętać.

Pracę Stowarzyszenia zdecydowanie utrudnił wybuch epidemii COVID – 19 w 2020 roku, ale przy dużym wysiłku członków jest ona kontynuowana, chociaż w ograniczonym zakresie. Przykładowo, w dniu 22.03.2021r., w ramach szkoleń odbyło się we współpracy z Pomorską Radą FSNT NOT w Gdańsku seminarium - wykład internetowy online dr. inż. **Wojciecha Szpakowskiego** „Własność wód, opłaty za usługi wodne, obiekty retencyjne – co robimy w Gdańsku”. Dzięki wykorzystaniu platformy VMS NOT Informatyka, w spotkaniu, mimo pandemii, mogło wziąć udział ponad 80 osób, w tym nauczyciele i uczniowie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Gdańsku, członkowie SITWM, urzędnicy gmin.

Realizowany obecnie Przekop przez Mierzęję Wiślaną spowodował zwiększone zainteresowanie innych Oddziałów SITWM w Polsce. Nawiązaliśmy współpracę z kolegami SITWM Oddział Poznań, których gościliśmy w dniach 7 – 8.10.2021.

Oprócz Przekopu przez Mierzęję zapoznaliśmy kolegów ze stacjami pomp, wrotami przeciwsztormowymi i urządzeniami wodnymi, wchodzącymi w skład osłony przeciwpowodziowej.

Od roku 1964 przy SITWM działa Zespół Rzeczoznawców, powołany do wykonywania prac projektowych, sporządzania opinii, ekspertyz, porad i konsultacji w zakresie budownictwa wodnego, melioracji, gospodarki wodnej i ochrony wód oraz łąkarstwa i torfoznawstwa. Do realizacji zleceń powołano Terenową Grupę Rzeczoznawców przy oddziale SITWM w Gdańsku, która wyróżnia się głównie tym, że prężnie działają tutaj specjaliści z dziedziny budownictwa morskiego i ochrony brzegów morskich. Działalność Terenowej Grupy Rzeczoznawców przynosi wymierne korzyści finansowe, a środki wypracowane przeznaczone są na działalność statutową SITWM, zarówno Zarządu Głównego w Warszawie jak i Oddziału w Gdańsku.

Na podkreślenie zasługuje współpraca ze szkołą Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Gdańsku Oruni, spadkobiercą Technikum Wodno-Melioracyjnego, działającego od 1946 roku, obchodzącego w ubiegłym roku 75– lecie założenia szkoły. Absolwenci technikum stanowią zdecydowaną większość członków SITWM oddział w Gdańsku.

Aktualnie Członkowie Gdańskiego Oddziału SITWM skupieni są w 6 kołach terenowych. Są to koła działające przy:

- PGW Wody Polskie RZGW Gdańsk,
- Gdańskie Wody Sp z o.o. Gdańsk,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe „Habud” Gdańsk,
- PGW Zarząd Zlewni Gdańsk,
- PGW Zarząd Zlewni Tczew,
- CKZiU Nr 2 w Gdańsku - Oruni.

Na przestrzeni 76 lat istnienia oddziału SITWM w Gdańsku było 18 prezesów.

Najdłużej, bo aż 13 lat funkcję prezesa sprawował inż. **Eugeniusz Bujak** w latach 1971–1984. Z zawodu był łąkarzem i zajmował się zagospodarowaniem pomelioracyjnym użytków zielonych na Żuławach, osuszonych bagnach wierzchucińskich, żarnowieckich, błotach bielawskich, karwieńskich i w „Mości Błotach”. Był jednocześnie przewodniczącym sekcji łąkarzy i torfiarzy, wchodzącej w skład SITWM. W okresie jego przewodniczenia SITWM w Gdańsku osiągnął największą liczbę członków i stał się znany ze swojej działalności w Polsce.

W uznaniu jego zasług XXIV Walny Zjazd Delegatów w Warszawie w 1982 roku nadał mu tytuł członka honorowego SITWM.

Prof. dr inż. **Tadeusz Jednorąg** pełnił funkcję prezesa w latach 1989 - 2000 przez 11 lat. Absolwent Politechniki Gdańskiej Wydziału Budownictwa Wodnego studia ukończył w 1954 roku. W 1971 roku został mianowany profesorem. Kierował Instytutem Morskim w Gdańsku, który zajmował się badaniami w zakresie budowy Portu Północnego, za co uzyskał Zespołową Nagrodę Państwową I stopnia. Był członkiem SITWM od roku 1976. W latach 1980– 2001 był przewodniczącym Rady Wojewódzkiej NOT w Gdańsku, a w kolejnych latach pełnił funkcję prezesa i wiceprezesa Zarządu Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku. Przeprowadził SITWM Oddział w Gdańsku przez okres zmian ustrojowych, które negatywnie wpłynęły na działalność SITWM. Jego działalność zawodowa znana jest z inicjatywy dokonania przekopu Mierzei Wiślanej, czego świadkami jesteście obecnie.

XXIX Walny Zjazd Delegatów w roku 2001 nadał mu godność członka honorowego SITWM.

Za jego kadencji w roku 1993 W Gdańsku odbył się Zjazd Delegatów Sekcji Głównej Inżynierii i Gospodarki Wodnej.

Również 11 lat, bo w latach 2001– 2012 prezesem SITWM Oddział Gdańsk był mgr inż. **Edward Czaja**. Absolwent Politechniki Gdańskiej, którą ukończył w 1954 r. Był pracownikiem Instytutu Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk. Pracował kolejno w Pracowni Wisły, Biurze Studiów Gospodarki Wodnej i Zakładzie Dynamiki Morza.

Równoległe do pracy w IBW – PAN pracował w Katedrze Hydrauliki i Hydrologii Politechniki Gdańskiej, a od 1962 w Katedrze Melioracji Wodnych Politechniki Gdańskiej. Od 1969 r. był dyrektorem Centralnego Biura Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego „Hydroprojekt” Oddział Gdańsk. Od 1984 r. był dyrektorem Okręgowej Dyrekcji Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Od początku swojej pracy zawodowej tj. od 1951 r. był członkiem SITWM, gdzie do ostatniego dnia życia realizował swoją aktywność społecznika. Zmarł nagle 10 listopada 2012 roku w trakcie jego III kadencji pełnienia funkcji prezesa.

Aktualnie, już 3 kadencję, funkcję prezesa, od roku 2013, pełni mgr inż. **Wacław Tyborowski**. Absolwent Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Wydziału Melioracji Wodnych w Warszawie, którą ukończył w 1981 roku. Jest wykładowcą przedmiotów zawodowych w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Gdańsku – Oruni, w klasach o profilu Melioracje wodne i ochrona środowiska. Od roku 1989 jest członkiem SITWM i przewodniczącym koła SITWM CKZiU Nr 2 w Gdańsku, spadkobiercą Technikum Wodno-Melioracyjnego, szkoły o dużych tradycjach, którą ukończyło wielu znanych i cenionych meliorantów. Członkami koła są wykładowcy i uczniowie szkoły. Przed wyborem na przewodniczącego oddziału SITWM w Gdańsku pełnił w latach 2009 – 2013 funkcję sekretarza SITWM. Za swoją działalność w stowarzyszeniu został odznaczony złotą i srebrną odznaką SITWM oraz Srebrną Odznaką Honorową NOT.

Od 23.06.2021 skład zarządu SITWM Oddział Gdańsk przedstawia się następująco:

- przewodniczący – Wacław Tyborowski
- z-ca przewodniczącego – Sławomir Szymański
- sekretarz zarządu – Artur Ryster

Członkowie zarządu:

- Władysława Bogacka
- Wiesław Czaja
- Sylwia Demczyńska

- Paweł Gałat
- Dariusz Jurek

Zastępcy członków zarządu

- Bogdan Jaszuk
- Martyna Karwowska
- Kamila Siwek
- Joanna Schneider Stworzyjanek

Podsumowując działalności Gdańskiego Oddziału SITWM należy podkreślić, że w całym okresie swojego funkcjonowania starało się ono integrować środowisko inżynierskie, rozwijać i umacniać współpracę z przedsiębiorstwami zajmującymi się budownictwem hydrotechnicznym, wodnym i melioracyjnym, zapleczem naukowo - badawczym, uczelniami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz branży. Kierunek dotychczasowej działalności Stowarzyszenia powinien być kontynuowany.

Słowa uznania i podziękowania należy wyrazić wszystkim, którzy na przestrzeni lat 1946 – 2021 tworzyli Gdański Oddział SITWM. Jednocześnie przekazujemy pozdrowienia dla członków innych Stowarzyszeń Naukowo Technicznych i Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 107 członków.

Prezesi Gdańskiego Oddziału SITWM

Prezes	kadencja
Stefan Homan	1946
Ludwig Grzywnal	1947
Zenon Dorniak	1948-1949
Andrzej Kowalczyk	1950-1951
Tadeusz Basiejko	1952
Aleksander Mazanowicz	1953
Wincenty Kleinschmidt	1954-1955
Roman Dekarczyk	1956
Romuald Nowakowski	1957-1958
Alfons Jancelewicz	1959, 1964-1965
Alina Serocka	1960-1963
Mieczysław Krześniak	1971-1984

Prezes	kadencja
Eugeniusz Bujak	1971-1984
Kazimierz Cebulak	1985-1988
Tadeusz Jednorat	1989-2000
Edward Czaja	2001-2012
Wacław Tyborowski	2013 i nadal

Członkowie Stowarzyszenia podczas posiedzenia Zarządu Oddziału – sierpień 2022r.

opracowanie: bryg. w st. spocz. inż. Tadeusz Szmytke

Oddział SITP w Gdańsku został formalnie powołany Uchwałą Zarządu Głównego SITP w dniu 27 stycznia 1984 roku, natomiast pierwsze spotkanie grupy założycielskiej z wyłonieniem Zarządu Oddziału nastąpiło 16 czerwca 1984 roku. Ten termin został uznany jako rozpoczęcie statutowej działalności i datę powstania Oddziału Gdańskiego SITP.

Założycielami Oddziału byli Koledzy: **Tadeusz Szmytke** – pełniący funkcję Prezesa, oraz Koledzy: **Czesław Mierczyński**, **Stanisław Jur**, **Wojciech Heppner**, **Ewa Mechlińska**, **Stanisław Rachwałik**, **Lesław Kielichowski**, **Ignacy Pietrykowski** oraz **Andrzej Gardzielewski**.

Celem stowarzyszenia jest:

- szerzenie wiedzy i postępu technicznego w ochronie przeciwpożarowej,
- popularyzowanie zagadnień ochrony przeciwpożarowej,
- wnioskowanie o potrzebie weryfikacji i doskonalenia norm i przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- opracowywanie własnych standardów z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- podejmowanie działań dla zapewnienia wysokiej jakości usług w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- doskonalenie wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej członków Stowarzyszenia,
- organizowanie pomocy koleżeńskiej wśród członków Stowarzyszenia,
- integracja środowiska SITP.

Spśród wielu form działalności Stowarzyszenia do najważniejszych należą organizowanie specjalistycznych konferencji, seminariów i szkoleń z wybranych zagadnień ochrony przeciwpożarowej cechujących się bardzo wysokim poziomem merytorycznym. Wysoki poziom tych wydarzeń jest zapewniony dzięki temu, że do wygłaszania referatów zapraszani są najwyższej klasy specjaliści w kraju, między innymi z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Szkoły Głównej Służby Pożarniczej czy Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej, a także specjaliści zagraniczni. Wydarzenia te są adresowane głównie do osób zajmujących się profesjonalnie ochroną przeciwpożarową, w tym – architektów, projektantów urzędów przeciwpożarowych i rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Oddział od chwili powstania rozpoczął bardzo intensywną działalność. Systematycznie zwiększała się liczba członków. Po pierwszym okresie niedowierzania w sens istnienia SITP, w konferencjach i spotkaniach Zarządu Oddziału SITP od połowy 1985 roku bierze udział ówczesny Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnych płk poż. inż. **Zbigniew Polisiakiewicz**. Dzięki jego dalszemu wsparciu Oddział mógł organizować wyjazdy zagraniczne i krajowe, korzystając, praktycznie bez ograniczeń z autokaru KW PSP, nie było przeszkód w wykorzystywaniu sal i pomieszczeń w KW PSP na cele statutowe.

Historia działalności

Wiosną 1985 r. Oddział zorganizował ogólnopolską konferencję „Ochrona przeciwpożarowa w gospodarce morskiej”. W konferencji tej, obok władz lokalnych, udział wzięli Komendant Główny Straży Pożarnych, Komendant Wyższej Oficerskiej Szkoły Pożarniczej w Warszawie, Dyrektor Centrum Naukowo – Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej z Józefowa oraz Komendant Wojewódzki SP w Gdańsku. Przed Domem Technika NOT w Gdańsku przy ul. Rajskiej zaprezentowano samochody pożarnicze, w tym specjalistyczne z Portu Lotniczego oraz zorganizowano stoiska firm prezentujących sprzęt i urządzenia pożarnicze.

Pod przewodnictwem Kol. **Aleksandra Adamskiego** z Zarządu Głównego SITP zostało po raz pierwszy rozstrzygnięte współzawodnictwo międzyoddziałowe za 1985 r., w wyniku którego Oddział Gdańsk zajął III miejsce w kraju.

Rok 1986 r. to rok systematycznej pracy i rozwoju Oddziału, wzrostu liczby członków, organizacji spotkań członków i rzeczoznawców ds. zabezpieczeń ppoż. Oddział brał udział w ogólnokrajowych sympozjach i konferencjach – w tym w największym we wrześniu 1986 r. w Krakowie - „Symposium ochrony ppoż. zabytków”. W tym samym roku odbył się II Walny Zjazd Delegatów SITP – z udziałem gdańskich delegatów.

W roku 1987 najważniejszym wydarzeniem w działalności Stowarzyszenia był udział w XXI Kongresie Techników Polskich, który odbył się w Gdańsku. W kongresie brało udział ok. 2 tysiące delegatów, w tym 8 delegatów z ZG SITP z Prezesem **Henrykiem Jaworski** na czele. Ponadto, w wydarzeniu tym udział wzięli ówcześni najwyżsi dostojnicy państwowi włącznie z Premierem i członkami Rady Ministrów. Udział Oddziału Gdańskiego SITP był znaczący. Zarząd i Członkowie SITP brali udział w przygotowaniach kongresu – m.in. Prezes Oddziału Gdańskiego brał udział w pracach tzw. Komitetu Gospodarzy. Należy również wspomnieć o sympatycznych spotkaniach delegatów – władz SITP z aktywistami Oddziału Gdańskiego SITP w Domu Technika NOT oraz przejażdżkę po Zatoce Gdańskiej statkiem pożarniczym „Strażak 2”.

W 1989 roku wybrany został nowy Zarząd z Kol. **Lesławem Rudzińskim** na czele. Nowy Zarząd kontynuował i wzbogacał energiczną działalność Oddziału Gdańskiego. W dniu 24.10.1991 r. Oddział Gdański przekształcił się w Oddział Gdańsko – Elbląski i przy tej nazwie działał do dnia 21.03.2001 r. Oddział brał udział we współzawodnictwie między Oddziałami SITP. Według oceny Zarządu Głównego, na przestrzeni 4 lat działalności 1989-1992 r., we współzawodnictwie o tytuł najlepszego Oddziału SITP, Gdańsk zajmował czołowe miejsca: w roku 1989 r. – VI, w 1990 r. – III, 1991 r. – II, w 1992 r. – III i w 1993 r. – IV miejsce. Na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 25.03.1992 r. uchwalone zostało powołanie w Gdańsku Delegatury Izby Rzeczoznawców SITP. Od tej pory wielu członków SITP – pod nadzorem rzeczoznawców ppoż. opracowywano różne projekty, opinie, ekspertyzy z zakresu ochrony ppoż. oraz prowadziło szkolenia pożarnicze. Istotny był w tym przypadku również aspekt finansowy.

Na spotkaniu w CNBOP dnia 2 lutego 1994 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie prowadzenia wspólnych kursów dla projektantów Systemów Alarmu Pożaru. Dnia 5 marca 1995 r. zakończył się pierwszy kurs. Kursy te trwają do dzisiaj.

W 1994 roku w życiu Oddziału Gdańskiego SITP odnotowano szczególne wydarzenia, w tym:

- 14.06.1994 r. - konferencja na temat zagrożeń od gazów płynnych propan - butan.
- 4.09.1994 r. - Zarząd Oddziału Gdańsko – Elbląskiego i członkowie SITP uroczyście

obchodzili jubileusz 10-lecia.

- 15.11.1994 r. - konferencja „Ochrona ppoż. zabytków” na Zamku Krzyżackim w Malborku, w której udział wzięły 102 osoby.

15.02.1995 r. Członek Oddziału Gdańskiego SITP - Kol. **Stanisław Jur** został wyróżniony w kraju jako wzorowy skarbnik. W dniach 14-16 maja 1996 r. Minister Przemysłu zorganizował konferencję: „Ochrona Przeciwpożarowa w przemyśle petrochemicznym”. Impreza połączona była z wizytą w Rafinerii Gdańskiej.

W dniu 17.05.1996 r. odbyły się wybory, podczas których powołano nowy Zarząd Oddziału Gdańskiego SITP. Prezesem został Zastępca Komendanta Rejonowego PSP z Gdyni Kol. **Tadeusz Kuchciński**. Do Zarządu weszli dwaj oficerowie z PSP - kol. **Tadeusz Łazarecki** i kol. **Grzegorz Błyskal** oraz koledzy **Ryszard Biernat**, **Edward Raczkowski**, **Stanisław Jur** i **Henryk Młynarczyk** – osoby z dużym doświadczeniem w pożarnictwie i projektowaniu.

Pierwszym zadaniem po wyborach było wprowadzenie zasady spotykania się członków oddziału w pierwszy czwartek miesiąca w siedzibie KW PSP Gdańsk, bez konieczności odrębnego powiadamiania. Aktywnie działał Klub Rzeczoznawców, którego członkowie przygotowywali prelekcje dot. zagadnień ochrony przeciwpożarowej. W tamtych czasach kwestie te nie były jednoznacznie uregulowane, np. dot. regulacji dla kotłowni, dróg pożarowych, instalacji tryskaczowych, zabezpieczenia konstrukcji stalowych i drewnianych. Podczas tych prelekcji przybliżono także zagadnienia dot. zagrożeń w transporcie kolejowym i w portach morskich. Na spotkania członkowskie zapraszano przedstawicieli służb kontrolno-rozpoznawczych z Komend Państwowej Straży Pożarnej, jak również zakładowych straży pożarnych. Przynajmniej raz na kwartał organizowano regionalne konferencje naukowo – techniczne, dotyczące wybranych zagadnień zabezpieczeń i ochrony przeciwpożarowej, połączone z pokazem lub prezentacją firmy, np. dot. pompowni przeciwpożarowych, instalacji gaśniczych, instalacji oddymiania, systemu sygnalizacji pożarowej, gaszenia aerozolami gaśniczymi, biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych, przegród budowlanych z gipsu oraz przegród ze szkła, zabezpieczenia ppoż. konstrukcji stalowych środkami ognioochronnymi. Konferencje i spotkania cieszyły się dużą popularnością. Z czasem zaczęto organizować konferencje na szerszą skalę, wraz z wydaniem materiałów konferencyjnych, np. wymogi przy organizowaniu bezpiecznych pożarowo imprez o charakterze masowym. Nawiązano kontakty z pożarnikami z Niemiec, co zaowocowało kilkukrotną wymianą wyjazdową. Oddział organizował wycieczki o charakterze wymiany wiedzy technicznej a także krajoznawcze do Włoch, Austrii, Czech, Niemiec i Francji. Oddział organizował i organizuje wiele wycieczek zarówno na targi pożarnicze, jak i spotkania ze strażakami i inne imprezy w Europie. Nazywani byliśmy w pewnym okresie - Oddziałem wycieczkowym. Należy przypomnieć pierwsze wyjazdy na Targi w Amsterdamie, dwukrotnie do Hanoweru i do Birmingham. Odwiedziliśmy firmy produkujące urządzenia pożarnicze D + H w Hamburgu, kłapy dymowe „LAMILUX” w Rehau, byliśmy na stanowiska badania tryskaczy firmy „VIKING” w Luksemburgu, odwiedziliśmy fabrykę samochodów pożarniczych firmy „ROSENBAUER” w Linz w Austrii. W ramach wycieczki do Austrii dotarliśmy do Sanktuarium St. Florian - miejsca, gdzie w rzece zginął nasz Patron, Święty Florian. Odwiedziliśmy też Straże Pożarne w Niemczech - Hamburg, Kolonia, Waterloo w Belgii, Kolding i Esbjerg w Danii, Linz w Austrii, Velsen w Holandii. Rewizytowali nas Niemcy, Duńczycy, Holendrzy, Belgowie. Zwiedzaliśmy Grecję, Luksemburg, Francję, Wiedeń, Brukselę kilkakrotnie, Brugię i Gandawę w Belgii, Amsterdam dwukrotnie, Włochy, Wilno i Troki na Litwie oraz Paryż i zamki nad Loarą.

Autokaru na wiele z tych wycieczek udzielali Oddziałowi Komendant Wojewódzki Straży Pożarnej w Gdańsku st. bryg. poż. inż. **Zbigniew Polisiakiewicz**, st. bryg. poż. inż. **Janusz Szaluha**, kolejni komendanci.

W dniu 07.11.2001 r. po zakończeniu kadencji na Prezesa ponownie wybrano Kol. Tadeusza **Kuchcińskiego**. Do Zarządu weszli młodzi oficerowie z PSP kol. **Grzegorz Błyskał**, **Feliks Mikulski**, **Beata Gabiec**, **Kazimierz Grubba** oraz dwaj członkowie poprzedniego zarządu: Kol. **Stanisław Jur** i **Henryk Młynarczyk**. Kol. **Stanisław Jur** to najdłużej, nieprzerwanie działający Skarbnik w historii SITP w Polsce.

Od roku 2000 do 2002 naszymi członkami byli także pożarnicy ze Szczecina. Nauczyli się społecznej pracy w SITP, założyli koło w Szczecinie, a potem utworzyli własny Oddział i działają aktywnie do dziś.

Zadaniem Zarządu Oddziału była kontynuacja wypracowanych form pracy. Organizowano konferencje naukowo-techniczne. W roku 2002 przygotowano przy udziale firmy Lafarge Nida Gips w Gackach Pińczowie konferencję dot. zastosowania w budownictwie płyt gipsowych ognioochronnych oraz prezentację systemu sygnalizacji pożaru SYNOVA. Wspólnie z Biurem Promocji Inwestycji Egeria w Gdańsku zorganizowano konferencję „Izolacje i dachy w budownictwie”.

W roku 2003 przy udziale pracowników KW PSP w Gdańsku zorganizowano konferencję krajową pt. „Wymogi bezpieczeństwa przy organizowaniu imprez rozrywkowych i koncertów” oraz konferencję regionalną pt. „Zmiany w przepisach przeciwpożarowych”, adresowaną nie tylko do członków SITP, pracowników PSP, ale również do inspektorów i specjalistów ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy. Zaprezentowano wyroby i rozwiązania firmy „Horman”, „Efertz”, „Belimo”, Bosch z systemem „Preasido”, AFC Gdańsk. W roku 2004 zorganizowano prezentację zbiorników przeciwpożarowych firmy Meitech Poland.

W wyborach w dniu 3.03.2005 roku na Prezesa Oddziału Gdańskiego SITP wybrano Kol. **Piotra Mechlińskiego**. Do Zarządu weszli nowi członkowie Kol. **Adam Polakowski** – jako Wiceprezes, Kol. **Ryszard Stefanowicz** – jako Wiceprezes oraz Kol. **Joanna Gabrielczyk** - jako bardzo pracowity Sekretarz. Prowadzona była intensywna działalność statutowa. W trakcie każdego spotkania organizowano prezentację zagadnień specjalistycznych lub firm działających w przestrzeni techniki pożarniczej.

W roku 2005 zorganizowano konferencję wyjazdową w Łapinie na temat „Biernej ochrony przeciwpożarowej”, z aktywnym udziałem firmy AFC Gdańsk i jej Prezesa Kol. Ryszarda **Stefanowicza**. Zorganizowano konferencję „Zagrożenia chemiczne i ekologiczne aglomeracji trójmiejskiej wynikające z magazynowania i transportu materiałów niebezpiecznych” w ramach Targów Bezpieczeństwa „SAFETY 2005”. Przeprowadzono szkolenie na temat „Ochrony przeciwpożarowej w zakładach przemysłu petrochemicznego” w Grupie LOTOS (Refineria Gdańska). Przygotowano wystąpienia rzeczoznawców ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych podczas szkolenia dla architektów w Rzucewie oraz w Izbie Architektonicznej w Gdańsku. W tym roku utworzono i uruchomiono również stronę internetową www.sitp.gdansk.pl

W 2006 r., zorganizowano warsztaty szkoleniowe przy udziale KW PSP Gdańsk „Bezpieczeństwo pożarowe obiektów”.

W roku 2007 zorganizowano kilka seminariów i warsztatów. Najważniejsze z nich to:

- Seminarium „Nowe podejście do bezpieczeństwa materiałów pożarowo - niebezpiecznych”,
- Spotkanie z inż. Włodzimierzem Basta współautorem patentu na środek ogniochronny do drewna FOBOS M-2 - przedstawicielem Zakładu Kompozytów Ogniochronnych w Gdańsku nadzorowanego przez Instytutu Włókien Naturalnych w Poznaniu.
- Warsztaty: Bezpieczeństwo pożarowe obiektów zabytkowych na przykładzie Muzeum Zamkowego w Malborku”.

W roku 2008 poza prezentacjami różnych firm, podczas comiesięcznych spotkań Oddziału omawiano różne aspekty zagadnienia: „Obliczania szerokości wyjść ewakuacyjnych”, dźwiękowych systemów ostrzegawczych oraz systemów sygnalizacji pożarowej, a także przedstawiono problematykę napędów i prawidłowego sterowania klapami wentylacji pożarowej.

W latach kolejnych comiesięczne spotkania członków SITP Oddział Gdański poświęcone były prezentacjom wyrobów i rozwiązań firm związanych z pożarnictwem. Odbyły się prezentacje firmy BELIMO, Spelsberg Elektro Sp. z o.o. nt. „Zabezpieczenia ppoż. instalacji tunelowych oraz nowych rozwiązań w zakresie obudów E90”. Prezentację o biernych systemach ochrony przeciwpożarowej przygotowała firma PROMAT, Rigips Saint-Gobain oraz firma ALFASEAL GROUP. Firma KAN Sp. z o.o. przygotowała informacje na temat nowych rozwiązań w zakresie urządzeń tryskaczowych. Systemy różnicowania ciśnienia w systemach kontroli i rozpręstrzenia się dymu i ciepła zostały zaprezentowane przez członka wspierającego Fläkt Bovent Sp. z o.o. W podobnej tematyce referat wygłosiła firma D+H Polska – również członek wspierający Oddziału. Natomiast zagadnienia projektowania kurtyn dymowych w 2014 r. przybliżyła członkom firma Colt International Sp. z o.o. W 2015 roku systemy oddymiania grawitacyjnego na przykładzie produktów firm AFG i GEZE zaprezentowała firma FUMAR. W tematyce oddymiania prezentacje prowadziła również firma Mercor, czy firma SMAY. W 2017 roku firma ENAMOR SYSTEM Sp. z o.o. przeprowadziła spotkanie z dyskusją na temat systemów integrujących posiadających Świadectwo Dopuszczenia CNBOP. Tego samego roku firma BEL AQUSTIC omówiła kwestie wprowadzenia Dyrektywy 305/2011 a także zakres normy BS5839-9 dot. Ewakuacyjnych Systemów Komunikacji Głosowej. W 2019 roku odbyło się również ciekawe wydarzenie wyjazdowe – tzw. „śniadanie ekspertów”, organizowane przez firmę „ELACOMPIL” w budynku OLIVIA.

Prezentacje przygotowywali również sami członkowie Oddziału z tematyki, jaką zajmowali się w swojej codziennej działalności. Przykładem może być prelekcja kol. **Mariana Rabczaka** pt. "Problemy przy zabezpieczeniu ppoż. nastawni kolejowych (bezobsługowych)". Innym tematem zaprezentowanym przez kol. **Tadeusza Szmytkę** była "Gęstość obciążenia ogniowego w ujęciu Eurokodów". W 2014 r. swoją prelekcję dot. podstawowych zasad przy projektowaniu i odbiorze instalacji tryskaczowych przygotował kol. **Romuald Marczyński**. Ponownie w 2017 r. kol. **Marczyński** zaprezentował tematykę projektowania i eksploatacji stałych urządzeń gaśniczych wodnych. W 2016 roku, prelekcję na temat przeciwpożarowego zaopatrzenie w wodę do gaszenia pożaru przybliżyła członkom kol. **Emilia Stępień**. W 2017 r. kol. **Marek Zabrocki** omówił wymagania nowej wówczas normy: PN-B-02857:2017 – 4 „Przeciwpożarowe zbiorniki wodne”. kol. **Edward Sulikowski** w 2017 r. przedstawił referat wraz z prezentacją multimedialną dot. testów z gorącym dymem wg normy australijskiej AS4391-1999 (R 2016). W 2017 r. kol. **Ewelina Szmytke** omówiła interpretacje KG PSP dot. elementów oddzieleń przeciwpożarowych, a w 2019 r. zmiany rozporządzenia Ministra Infra-

struktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019, poz. 1065). W 2019 r. Kol. **Leszek Kowalczuk** przedstawił ciekawy referat: "Póstałe instalacje gaśnicze pianowe do zabezpieczenia magazynów oleju opałowego - najczęściej spotykane błędy".

Jednym z ważniejszych wydarzeń 2015 roku była I Konferencja SITP O/Gdańsk organizowana wraz z KW PSP w Gdańsku na Promie do Szwecji. Tematyką konferencji były „Wybrane zagadnienia z zakresu projektowania zabezpieczeń przeciwpożarowych budynków”, a udział w tym wydarzeniu wzięło 90 osób.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w życiu Oddziału w tym okresie była konferencja szkoleniowa, organizowana przez SITP O/Gdańsk oraz Portową Straż Pożarną „FLORIAN” Sp. z o.o., pod patronatem Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Gdańsku w kwietniu 2016 r. pt. „Bezpieczeństwo pożarowe portów morskich na przykładzie Portu w Gdańsku oraz zagrożenia wybuchowe” z pokazem pirotechnicznym. W tym wydarzeniu wzięło udział 71 uczestników. II Konferencja SITP O/Gdańsk oraz Portowej Straży Pożarnej „FLORIAN” w Gdańsku na promie do Szwecji miała miejsce we wrześniu tego samego roku. Tematyką wydarzenia były „Wybrane zagadnienia z zakresu projektowania zabezpieczeń przeciwpożarowych budynków – w aspekcie prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych” – z udziałem 54 uczestników.

W 2017 r. odbyło się Seminarium w siedzibie Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku. Seminarium otworzył mgr inż. **Henryk Paszkowski** Wiceprezes Zarządu Pomorskiej Rady. Referat „Oświetlenie awaryjne. Wymagania i eksploatacja” wygłosił dr inż. **Henryk Boryń** ze Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zagadnienia ochrony ppoż. w instalacji elektrycznych, z naciskiem na oświetlenie awaryjne” omówił Kol. **Maciej Chylicki**. Referat „Urządzenia oświetlenia awaryjnego przedstawiła AWEX wraz z prezentacją urządzeń OA”.

W roku 2018 odbyła się III Konferencja SITP O/Gdańsk w Jastrzębiej Górze - „Wybrane zagadnienia z zakresu projektowania zabezpieczeń przeciwpożarowych budynków – w aspekcie nowelizacji Warunków technicznych”. Udział w tym wydarzeniu wzięł Pan nadbryg. **Tomasz Komoszyński**, Pomorski Komendant Wojewódzki PSP.

W 2019 roku w Domu Technika NOT w Gdańsku miała miejsce IV Konferencja SITP O. Gdańsk, zorganizowana we współpracy z Pomorską Radą FSNT NOT w Gdańsku „Wybrane zagadnienia z zakresu projektowania zabezpieczeń przeciwpożarowych budynków technicznych i wprowadzania do stosowania nowych norm”. Pani Prezes prof.dr hab. inż. **Bożennę Kawalec-Pietrenko** dziękowaliśmy za współorganizację IV Konferencji pożarniczej 30 maja 2019 r. w Domu Technika NOT w Gdańsku oraz owocną współpracę, zaś Panu **Waldemarowi Zielińskiemu** Sekretarzowi Zarządu PR FSNT NOT i Dyrektorowi Biura - za nieodpłatne udostępnianie sal Domu Technika na potrzeby organizacji zebrań Oddziału w okresie prac remontowych związanych z nadbudową piętra budynku KW PSP.

W 2019 roku Oddział Gdański SITP zorganizował Bal karnawałowy w Jastrzębiej Górze i spotkanie integracyjne dla członków Stowarzyszenia i ich bliskich.

Zarząd podjął uchwałę o dofinansowaniu udziału Członków Oddziału SITP w VIII edycji Regat o Puchar Oddziału Stołecznego SITP w Wilkasach k. Giżycka. Nasi Koledzy stawali w latach 2018 i 2019 r. na drugim stopniu podium.

W dniu 7 listopada 2019 r. w sali bankietowej restauracji „HACJENDA” w Gdańsku odbyła się

uroczystość Jubileuszu 35 – lecia powstania i nieprzerwanej działalności naszego Oddziału SITP. Otwarcia uroczystości i przywitania zaproszonych gości oraz Członków SITP dokonał Kol. **Marek Zabrocki** – Prezes Oddziału. W uroczystości udział wzięli: nadbryg. **Tomasz Komoszyński** Pomorski Komendant Wojewódzki PSP wraz z Zastępcami st. bryg. **Piotrem Sochą** i bryg. **Dariuszem Żywickim**, prof. dr hab. inż. **Bożenna Kawalec-Pietrenko** - Prezes Pomorskiej Rady FSNT NOT wraz z Wiceprezesami: dr. inż. **Janem Bogusławskim** oraz mgr. inż. **Henrykiem Paszkowskim**, a także mgr. **Waldemarem Cezarym Zielińskim** - Sekretarzem Zarządu i Dyrektorem Biura PR FSNT NOT w Gdańsku.

W 2020 roku Oddziału Gdański SITP ponownie zorganizował Bal karnawałowy w Jastrzębiej Górze, jako wydarzenie integracyjne dla członków oddziału i osób zaproszonych.

W ramach integracji członków organizowane były spotkania, np. we Władysławowie, połączone z własnymi połowami dorsza z kutra. Dwukrotnie odbyły się też spotkania w Ostrzycach, połączone z zabawą karnawałową i poznawaniem Kaszub.

Dom Technika NOT i Zakład Usług Technicznych NOT.

W początkowym okresie działania Oddział uzyskał pokój w Domu Technika NOT (wspólnie ze stowarzyszeniem sanitarnym). Tam przez wiele lat odbywały się spotkania Zarządów Oddziałów SITP. Oddział miał bliskie kontakty z innymi stowarzyszeniami i Radą Wojewódzką NOT. Wiele Koleżanek i Kolegów brało udział w imprezach organizowanych w NOT, w tym w balach sylwestrowych i karnawałowych. Właśnie w siedzibie RW NOT Oddział organizował Konferencje, spotkania okolicznościowe i szkolenia rzeczoznawców ppoż.

Przed powstaniem Delegatury Rzeczoznawców SITP w Gdańsku, Oddział realizował różne prace z zakresu ochrony ppoż. - w ramach Zakładu Usług Technicznych NOT. Z wdzięcznością wspomina się pomoc i wsparcie RW NOT, a w szczególności Prezesa prof. **Tadeusza Jednorala** i wszystkich Sekretarzy RW NOT – w pierwszych latach istnienia Oddziału Gdańskiego SITP. Była to pomoc organizacyjna, ale i materialna, np. kiedy Oddział Gdański SITP otrzymał nieodpłatnie pokój lub sale szkoleniowe na okoliczność organizowanych wydarzeń. Na wszystkie imprezy organizowane przez RW NOT Oddział otrzymywał zaproszenia i zniżki dla członków. Starsi członkowie SITP pamiętają zapewne spotkania w kawiarence na I piętrze.

Ludzie najdłużej związani z Oddziałem Gdańskim SITP

Miło jest wspomnieć o najbardziej aktywnych i zasłużonych członkach Oddziału Gdańskiego SITP. Było ich wielu. Szczególnie zasłużeni dla działalności Stowarzyszenia to: Kol. **Stanisław Jur**, pracujący jako wzorowy skarbnik od początku istnienia Oddziału Gdańskiego SITP, Kol. **Tadeusz Kuchciński** pełniący funkcję Prezesa przez dwie kadencje, który przeprowadził Oddział przez trudne okresy w działalności. Jest to Kol. **Ewa Mechlińska**, zawsze gotowa do działań i pomocy. Jest to nieżyjący już Kol. **Lesław Kielichowski**, pełniący od pierwszych lat powstania Oddziału różne funkcje w Zarządzie – m.in. Wiceprezesa i Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

Aktualny Zarząd Oddziału Gdańskiego:

- Prezes – Kol. Leszek Kowalczyk
- Wiceprezes – Kol. Adam Polakowski
- Wiceprezes – Kol. Bartosz Janusz
- Sekretarz – Kol. Wojciech Maziec

- Skarbnik – Kol. Wojciech Tomczak
- Członek Zarządu – Kol. Paweł Wanat
- Członek Zarządu – Kol. Mateusz Pytel

Komisja Rewizyjna:

- Przewodniczący – Kol. Tadeusz Kuchciński
- Sekretarz – Kol. Jacek Nowak
- Członek – Kol. Dariusz Ciskowski

Sąd Koleżeński:

- Przewodniczący – Kol. Krzysztof Kołodziejczyk
- Sekretarz – Kol. Marek Zabrocki
- Członek – Kol. Tadeusz Erdon

Członkowie wspierający SITP Oddział Gdański:

AERECO, DWD Bautech, FläktGroup, GRAS, MERCOR Sp. z o.o., PROMAT TOP sp. z o.o., SCROL.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy ok. 100 członków.

Prezisi Gdańskiego Oddziału SITP

Prezes	kadencja
Tadeusz Szmytke	1984-1989
Lesław Rudziński	1989-1994
Stefan Bernatek	1994-1996
Tadeusz Kuchciński	1996-2005
Piotr Mechliński	2005-2016
Marek Zabrocki	2016-2021
Leszek Kowalczyk	2021 i nadal

Spotkanie z okazji Jubileuszu 35-lecia SITP

opracowanie: mgr inż. Łukasz Zieliński

25 kwietnia 2017 roku w Domu Technika NOT w Gdańsku doszło do podpisania wniosku inicjacyjnego o powołanie Gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspierania Techniki Polskiej.

Czterdzieste i zarazem najmłodsze stowarzyszenie Naczelnej Organizacji Technicznej doczekało się pierwszego oddziału w Polsce. Uchwała Zarządu Głównego SWTP weszła w życie z dniem 5 maja 2017 r.

W akcie powołania wzięło udział 16 osób: **Katarzyna Littwin, Barbara Wiśniewska, Paulina Orłowska, Anna Wendt, Agata Skrobisz-Minuth, Marcin Wojciechowski, Sławomir Wiśniewski, Grzegorz Hinc, Edward Wroński, Oskar Hinc, Katarzyna Adamus (Hinc), Piotr Zieliński, Leonard Szczepański, Paweł Faczyński, Krzysztof Hinc** oraz **Łukasz Zieliński**

Członkowie założyciele reprezentują różne branże.

Główne z nich to: Informatyka, Energetyka, Telekomunikacja, Inżynieria budowlana, Inżynieria materiałowa, Inżynieria medyczna, Prawo, Administracja, Jakość, studenci trójmiejskich szkół wyższych, NGO, Ekonomia

Główne cele statutowe Stowarzyszenia to:

- Działanie na rzecz polskiej techniki w nauce i gospodarce,
- Działanie na rzecz integracji polskich stowarzyszeń naukowo-technicznych i podnoszenia poziomu ich rozpoznawalności w społeczeństwie,
- Wspieranie polskiej przedsiębiorczości, w szczególności w dziedzinie techniki i inżynierii,
- Upowszechnianie wiedzy i doświadczenia w dziedzinach technicznych, wspieranie i promocja twórców polskiej techniki oraz wynalazców,
- Działanie na rzecz innowacyjności i konkurencyjności, w tym także w zakresie eksportu polskich dóbr z obszaru techniki i inżynierii,
- Działanie na rzecz podniesienia efektywności pracy zespołowej w obszarze polskiej techniki,
- Współpraca, integrowanie i wzajemne wspomaganie się członków i sympatyków Stowarzyszenia w obszarze działalności statutowej Stowarzyszenia.

Gdański, a tak naprawdę Pomorski Oddział SWTP silnie oddziałuje i wspiera działalność Biura Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku, pokazując, że federacja to życie symbiotyczne. NOT to federacja – Federacja to nieustające wspieranie się wzajemnie kooperujących, zrzeszonych stowarzyszeń.

Nowe trendy i nowa jakość. Otwarte umysły spoglądające daleko w przyszłość Polski i Polski w świecie. ZERO ograniczeń w działaniu. To hasła, które przyświecają oddziałowi w realizacji celów.

Ważniejsze wydarzenia w działalności SWTP

- W 2018 roku SWTP usprawniło proces wypełniania arkusza samooceny, który jest elementem koniecznym przy udziale podmiotów w corocznym, flagowym konkursie Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku – Konkursie o Pomorską Nagrodę Jakości.
- W roku 2019 roku wraz z firmą JP TELEKOM stowarzyszenie patronowało w I HACKATHONIE, organizowanym wspólnie ze stowarzyszeniem SKALP, który odbył się po raz pierwszy w historii Domu Technika NOT w Gdańsku.

Do wymuszonego wyhamowania i swobodnego zamrożenia działalności doszło w 2020 roku, kiedy to w marcu wybuchła pandemia SARS CoV-2. Niemniej jednak realizowano część działalności statutową poprzez:

- udział w pracach związanych z realizacją Olimpiady Wiedzy Technicznej na szczeblu regionalnym,
- udział w pracach Komisji Konkursowej Konkursu o tytuł Młodego Innowatora.

Rok 2021 to działalność oparta o 2 duże wydarzenia :

- „Cyfrowa Gmina” - organizacja konferencji we współpracy z Pomorską Radą FSNT NOT w Gdańsku, spółką NOT Informatyka, firmą Vision Distribution, Fundacją Wspierania Zrównoważonego Rozwoju, Związkiem Gmin Pomorskich oraz System Obecności.pl. „Cyfrowa Gmina” to konferencja zorganizowana 17 listopada, hybrydowo, w Domu Technika NOT w Gdańsku oraz na platformie VMS, we współpracy SWTP i spółką NOT Informatyka, mająca na celu przedstawienie kompleksowej informacji na temat programu rządowego pod tym samym tytułem. Uczestniczyło w niej blisko 200 osób z całej Polski.
- „Q doskonałości: dobre praktyki w doskonaleniu usług medycznych na Pomorzu” - Konferencja była kontynuacją cyklu spotkań, poświęconych doskonaleniu usług medycznych, organizowanych przez Pomorską Radę FSNT NOT w Gdańsku. Wydarzenie nie mogłoby mieć miejsca w dobie ograniczeń związanych z epidemią COVID-19, gdyby nie współorganizacja konferencji poprzez umożliwienie uczestnictwa zdalnego. W niezwykle trudnych warunkach i w bardzo ograniczonym czasie udało się zapewnić uczestnictwo ponad 270 słuchaczy z całej Polski.
- wsparcie i współorganizacja SITP przy hybrydowym spotkaniu i posiedzeniu członków stowarzyszenia oraz konferencji w formule warsztatów, gdzie wykorzystano technologię do hybrydyzacji spotkań z użyciem narzędzia VMS.
- Ponadto od 4 lat stowarzyszenie jest patronem honorowym przy kursach z grafiki komputerowej szkoły FOCAL POINT SCHOOL, której właścicielem są światowej klasy graficy **Darek Zabrocki** i **Michał Kuś**.

W 2022 roku gdański oddział SWTP współorganizował kolejną Konferencję: „Q Doskonałości: dobre praktyki w doskonaleniu usług medycznych na Pomorzu”, zapewniając rejestrację za pomocą wygodnego narzędzia N-conference oraz transmitując konferencję poprzez platformę VMS. W konferencji łącznie wzięło udział ponad 180 osób, w tym 125 zdalnie.

Przedstawiciel Stowarzyszenia ponownie brał udział w pracach Komisji Konkursowej w II etapie Konkursu Młody Innowator oraz w realizacji zawodów II stopnia Olimpiady Wiedzy Technicznej.

Stowarzyszenie bierze aktywny udział w tworzeniu i implementacji autorskich rozwiązań informatycznych do wspierania procesu wyłaniania laureatów konkursu Pomorska Nagroda Jakości oraz innych utylitarnych narzędzi informatycznych niezbędnych w codziennych pracach lokalnej federacji.

Działalność Członków oddziału SWTP znalazła uznanie i została doceniona przez Władze Krajowe Federacji oraz przez Władze centralne SWTP.

We wrześniu 2021r. Rada Krajowa dokonała wyboru i powierzyła funkcje członka Głównej Komisji Rewizyjnej **Łukaszowi Zielińskiemu**, zaś w marcu 2022r., podczas walnego zebrania władz centralnych SWTP, na członka Komisji Rewizyjnej została wybrana **Paulina Orłowska**.

Przedstawiciel SWTP w radzie Pomorskiej Rady, Pani **Katarzyna Littwin**, została w 2021 roku wybrana Członkiem Komisji Rewizyjnej PR FSNT NOT w Gdańsku.

Aktualny skład Zarządu oddziału:

- Prezes – Łukasz Zieliński
- Wiceprezes – Katarzyna Littwin
- Wiceprezes – Paulina Orłowska
- Sekretarz – Anna Wendt

Aktualny skład Komisji Rewizyjnej:

- Przewodniczący – Piotr Zieliński
- Członek – Barbara Wiśniewska
- Członek – Paweł Faczyński

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 17 członków.

opracowanie: mgr inż. Bogumił Banach

Powstanie i program

Towarzystwo Okrętowców Polskich „KORAB” jest organizacją inżynierów związanych z okrętownictwem i polską gospodarką morską.

Obecna forma organizacji wywodzi się z Sekcji Okrętowców SIMP, której Zarząd – na fali ogólnych zmian w Polsce – w 1991 roku podjął decyzję o przekształceniu Sekcji Okrętowców w Towarzystwo Okrętowców Polskich „KORAB”, jako samodzielnej organizacji naukowo-technicznej o zasięgu krajowym, pozostającym w strukturze SIMP.

W trakcie obrad XV Sesji Naukowej Okrętowców w dn. 08.04.1992 podjęto decyzję o powołaniu Towarzystwa i jego pierwszego Zarządu w składzie: Kol. **Sławomir Skrzypiński**, **Bogumił Banach**, **Jan Dudziak**, **Leszek Malak**, **Jan Meissner**, **Bogdan Przybylski**, **Piotr Soyka**, **Józef Tymuła**.

Było to gremium założycielskie, które na pierwszym Walnym Zebraniu w dn. 22.10.1992, już z udziałem przedstawicieli Regionu Szczecińskiego, wybrało Zarząd Główny TOP KORAB w składzie:

- Kol. Sławomir Skrzypiński – Przewodniczący
- Kol. Stanisław Szybik – V-ce Przewodniczący
- Kol. Józef Tymuła – Sekretarz

Przyjęto zasadę, że każdorazowy Przewodniczący Zarządu Regionu Szczecińskiego wchodzi w skład Zarządu Głównego jako jego wiceprzewodniczący.

Program działania Towarzystwa przewidywał:

- comiesięczne spotkania klubowe połączone z wykładami, prelekcjami i prezentacjami, dotyczącymi problemów budownictwa okrętowego i gospodarki morskiej;
- organizowanie sesji naukowych okrętowców zgodnie z dotychczasową tradycją, we współpracy z wiodącymi przedsiębiorstwami okrętowymi, szczególnie z Politechniką Gdańską i Szczecińską;
- integrację z Kołem Naukowym Studentów Wydziału Budowy Okrętów „Korab”
- nawiązanie współpracy z „Korab” International – organizacją absolwentów Wydziału Budowy Okrętów działających poza Polską;
- Prenumeratę pisma „Budownictwo Okrętowe i Gospodarka Morska” dla wszystkich członków Korabia;

Oczywiście wpływające lata niosły zmiany w tym programie: przestał wychodzić branżowy miesięcznik, nawiązaliśmy współpracę z międzynarodowymi organizacjami okrętowymi, epidemia zmusiła nas do organizacji konferencji online, ale trzeba podkreślić, że podstawowy rys naszego Towarzystwa: systematyczne spotkania celem wymiany informacji i wiedzy okrętowej, pozostał niezmienny.

Tak jest do dziś: nie jesteśmy organizacją zamkniętą, zrutyinizowaną, nasze prelekcje transmiowane są w Internecie, a tematy budzą żywe zainteresowanie.

Tradycje

Szacowne są tradycje TOP KORAB. Na wydziale okrętowym założonej w 1904 roku Politechniki Gdańskiej studiowali również Polacy. Pierwszy dyplom w 1910 roku otrzymał **Stanisław Łęgowski**, późniejszy zasłużony dyrektor Urzędu Morskiego i portu w Gdyni. Z biegiem czasu, w okresie międzywojennym, w Wolnym Mieście Gdańsku zaczęły się nasilać nastroje antypolskie. Konieczność samoobrony i właściwej reprezentacji polskich studentów doprowadziły do utworzenia Koła Naukowego Studentów – Polaków Techniki Okrętowej KORAB w 1924 roku.

Statut przewidywał członkostwo absolwentów, a więc nowej kadry gospodarki morskiej odrodzonej Polski. Jako ciekawostkę z tamtych czasów można sobie wyobrazić wycieczkę Korabia za granicę, do Gdyni mianowicie, celem zwiedzenia nowych nabytków Marynarki Wojennej, niszczycieli „Wicher” i „Burza”. Jeden z członków Korabia kończył w czasie wojny okrętowe studia w Glasgow i praktykował na niszczycielu „Błyskawica”. Nazywał się **Jerzy Doerffer** i po wojnie uczył pokolenia okrętowców budowania stocznicy i statków Dla podkreślenia tych tradycji, obecny znaczek organizacyjny TOP KORAB jest bardzo podobny do tego przedwojennego – to już prawie sto lat!

Aktualny stan TOP KORAB

TOP KORAB działa na terenie Polski, a właściwie w dwóch Regionach: Gdańskim i Szczecińskim. Każdy Region ma własny Zarząd, a władzę naczelną sprawuje Zarząd Główny. Towarzystwo jest akredytowane przy Zarządzie Głównym SIMP oraz jest członkiem Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Gdańsku.

Posiadamy również powiązania międzynarodowe: od 1996 roku jesteśmy członkiem Europejskiej Konfederacji Towarzystw Techniki Morskiej / Confederation of European Maritime Technology Societies – CEMT /, zrzeszającej okrętowców z 11 krajów Europy. Od stycznia 2005 roku, na podstawie „Porozumienia o współpracy”, współdziałamy z brytyjskim The Royal Institution of Naval Architects – RINA.

Dla zaakcentowania naszej więzi z Wydziałem Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej przyznajemy corocznie – wspólnie z RINA – dyplomy i nagrody za najlepsze prace magisterskie na wydziale okrętowym. Działająca przy Zarządzie Kapituła Honorowego Członkostwa KORABIA tym tytułem i Złotą Odznaką TOP KORAB uhonorowała wybitne postacie polskiego okrętownictwa: Prof. **Witolda Urbanowicza**, Prof. **Jerzego Doerffera**, Prof. **Lecha Kobylińskiego**, Inż. **Sławomira Skrzypińskiego**, Inż. **Stefana Manitusa**, Inż. **Piotra Soykę**, Inż. **Bogumiła Banacha**, Inż. **Jerzego Czuczmana**. Niestety, większość tych znakomitości, jak i wielu członków KORABIA, odeszło już na wieczną wachtę. Upływ czasu jest nieubłagany i tylko dopływ młodzieży okrętowej powoduje, że liczba członków KORABIA oscyluje wokół 120 osób.

Działalność bieżąca

Podstawową formą działalności są spotkania klubowe, które odbywają się regularnie co miesiąc, z wyjątkiem miesięcy wakacyjnych, a w czasie pandemii przybrały z konieczności formę spotkań hybrydowych, z dużym udziałem Internetu.

Prelekcje poświęcone są problemom szeroko rozumianej techniki morskiej w Polsce i na świecie. Część tych spotkań ma charakter wyjazdowy, odbywa się na terenie instytucji, których prelekcja dotyczy. W czerwcu organizowaliśmy całodniowe wycieczki dla członków KORABIA i ich rodzin do ciekawych zawodowo i turystycznie miejsc w regionie Pomorza (szkoła kapitanów w Iławie, Kanał Warmińsko – Mazurski, Muzeum Wisły w Tczewie, Rozewie, Władysławowo i Hel itd.).

Zarząd KORABIA na swoją działalność dysponuje wyłącznie środkami ze składek członkowskich. Wydatki są skromne, więc nie zdarzyło się, by w kasie zabrakło pieniędzy.

W roku 2021 mieliśmy następujące spotkania:

- 25.02.2021 Damen Engineering Gdańsk „LNG – paliwo alternatywne”,
- 25.03.2021 Jerzy Czuczman „Sytuacja przemysłu stoczniowego w Polsce przed wystąpieniem covid- 19 ”,
- 27.05.2021 Leszek Wilczyński „Czym zajmuje się Centrum Techniki Okrętowej po 50 latach działalności?”,
- 24.06.2021 Firma MAPALU „Analiza ruchu oraz manewrowości trawlera B – 280 z innowacyjnym sterem typu Hebel ”,
- 3–4.11.2021 PostGrandMarTec 2021 - druga edycja międzynarodowej konferencji KORAB CEMT Young 2020 (online) zorganizowana i poprowadzona przez grupę młodych okrętowców TOP KORAB pod kierownictwem Kol. Hanny Pruszek. Materiały z konferencji dostępne są na stronie www.topkorab.org.pl.

24.03.2022 odbyło się Walne Zgromadzenie Członków TOP KORAB Regionu Gdańskiego, na którym powołano władze na następną kadencję:

- Kol. Krzysztof Wołoszyk – Przewodniczący Zarządu Głównego,
- Kol. Andrzej Banaszak - wiceprzewodniczący (Przewodniczący Regionu Szczecin),
- Kol. Monika Ogórek - wiceprzewodnicząca.

Naszemu Przewodniczącemu życzymy pomyślności w sterowaniu KORABIEM w nowej kadencji.

Refleksja na zakończenie

Niełatwe czasy nadeszły. Niełatwe i dla okrętowców. Wiadomo, że budownictwo okrętowe na świecie, w Europie i w Polsce znacząco ograniczono, a w technice i technologii następują gwałtowne zmiany. Trzeba się przystosować do nowych sytuacji i wyzwań. Towarzystwo Okrętowców Polskich KORAB będzie je uważnie obserwować.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 117 członków, w tym Członkowie Honorowi: kol. **Danuta Świerkosz-Miądwickowska**, kol. **Jerzy Czuczman**, kol. **Bogumił Banach**,

Przewodniczący Gdańskiego Oddziału TOP KORAB

Przewodniczący	kadencja
Sławomir Skrzypiński	1992-2001
Bogumił Banach	2001-2011
Jerzy Czuczman	2011-2017
Krzysztof Wróbel	2017-2019
Marcin Skrzyński	2019-2022
Krzysztof Wołoszyk	2022 i nadal

Jedno ze spotkań klubowych na Wydziale Oceanotechniki i Okrętownictwa PG, na zdjęciu m.in. J. Czuczman, A. Książycki, M. Skrzyński, M. Frąckowiak, L. Kobyliński

CTO tzw. pomost nad basenem badawczym, na zdjęciu m. in.: A. Książycki, M. Dołęga, S. SKRZYPIŃSKI - pierwszy Przewodniczący Zarządu TOP Korab od 1992 roku, A. Szponar

opracowanie: inż.- rzecznik patentowy Tadeusz Wilczarski

Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne, jakim jest Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Gdańsku, tworzą członkowie indywidualni, zgodnie z Ustawą o stowarzyszeniach oraz członkowie wspierający.

Stowarzyszenie WKTiR w Gdańsku posiada osobowość prawną i jest zarejestrowane w KRS pod nr 0000217158.

Stowarzyszenie nasze jest członkiem Polskiego Związku Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów w Warszawie, sfederowanego w NOT, oraz Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku.

Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji został powołany w 1974 roku przy Wojewódzkiej Radzie Związków Zawodowych w Gdańsku.

W momencie likwidacji Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych, Klub w dniu 1.11.1980 roku został za porozumieniem stron przeniesiony do Rady Oddziału Wojewódzkiego NOT w Gdańsku.

W dniu 11.12.1981 roku WKTiR został wpisany do rejestru Stowarzyszeń pod nr 34, uzyskując tym samym osobowość prawną.

W 1985 roku został utworzony przy WKTiR Zespół Usług Technicznych, prowadzący wyodrębnioną działalność gospodarczą, wspierającą działalność statutową WKTiR. Zespół ten prowadził działalność do 31.03.1991 roku.

W dniu 2.08.2004 roku Stowarzyszenie dokonało zmian w Statucie, poszerzając swoją działalność o działalność gospodarczą, poprzez wpis do KRS pod nr 0000217158 w zakresie: wydawania książek, czasopism i wydawnictw periodycznych, prowadzenia pozaszkolnych form kształcenia oraz prowadzenie działalności organizacji profesjonalnych.

Celem statutowym Klubu jest:

- działanie na rzecz rozwoju twórczych inicjatyw zmierzających do stałego zwiększania efektywności gospodarowania myślą techniczną oraz pełnego wykorzystywania dorobku twórczości technicznej;
- kształtowanie właściwego klimatu dla rozwoju ruchu wynalazczego w zakładach pracy, instytucjach oraz organizacjach społecznych i zawodowych, współpraca ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi;
- podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie nowych technik innowacyjnych oraz prawa ochrony własności przemysłowej wśród wszystkich zainteresowanych wynalazczością;
- udzielanie pomocy twórcom projektów wynalazczych, w szczególności przez reprezentowanie ich interesów wobec przedsiębiorstw i innych instytucji;

Klub realizuje swoje cele przez:

- umacnianie roli i rozwój zakładowych i międzyzakładowych klubów techniki i racjonalizacji jako podstawowych ogniw ruchu wynalazczego integrujących wynalazców i racjonalizatorów;
- organizowanie pomocy w zakresie ochrony własności przemysłowej;
- udział w kształtowaniu treści prawa wynalazczego oraz innych aktów prawnych mających wpływ na rozwój wynalazczości;
- szkolenie i doskonalenie służb wynalazczych, technicznych, ekonomicznych i finansowo-księgowych, kadr kierowniczych jednostek gospodarczych oraz doradców (przedstawicieli) technicznych zakładowych i międzyzakładowych klubów techniki i racjonalizacji w zakresie prawa wynalazczego, metod ustalania efektywności projektów wynalazczych, nowych technik innowacyjnych oraz zasad finansowania wynalazczości;
- organizowanie narad naukowych, konferencji, odczytów, sympozjów i seminariów dotyczących rozwoju ruchu wynalazczego oraz jego prawnych i ekonomicznych aspektów;
- organizowanie i inicjowanie konkursów, turniejów, olimpiad i innych form popularyzacji ruchu wynalazczego;
- opracowywanie, wydawanie i rozpowszechnianie wydawnictw instruktażowych, szkoleniowych, popularno-naukowych, specjalistycznych z zakresu wynalazczości;
- organizowanie wymiany doświadczeń, wyjazdów specjalistycznych oraz współpracy między klubami techniki i racjonalizacji;
- organizowanie i inicjowanie zakładowych i branżowych giełd projektów wynalazczych i wystaw osiągnięć rozwiązań techniczno-organizacyjnych;
- przejmowanie zastępstwa procesowego od twórców i podmiotów gospodarczych w sprawach ochrony własności przemysłowej;
- współpracę z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, organizacjami, środowiskami i osobami fizycznymi na rzecz realizacji zadań zgodnych z celami Klubu.

Od początku założenia Klubu do 1994 roku sekretarzem był **Jan Bujak**. Od roku 1994 roku sekretarzem i dyrektorem biura jest **Tadeusz Wilczarski**. Obecnie Prezes WKTiR. Klub dla wypełnienia swojej misji zatrudniał rzeczników patentowych i doradców ekonomicznych oraz technicznych, którzy swoją wiedzą przybliżali prawną ochronę przedmiotów własności przemysłowej.

Do ważniejszych działań Klubu można zaliczyć:

- Organizowanie przy współudziale z WKTiR Lublin konferencji z zakresu ochrony własności przemysłowej;
- Współorganizowanie corocznych cykli Konferencji oraz szkoleń z udziałem Marynarki Wojennej, poświęconych zagadnieniom ochrony własności przemysłowych. Podczas Konferencji organizowane były stoiska wystawowe z innowacjami technicznymi;
- Przedstawiciele zakładów pracy, jako członkowie wspierający korzystali z udzielanych porad i brali udział w organizowanych przez Klub cyklicznych szkoleniach z zakresu wynalazczości, obliczania efektów ekonomicznych z tytułu korzystania z przedmiotów własności przemysłowej. Brali też udział w organizowanych wyjazdach specjalistycznych w ramach wymiany doświadczeń na terenie kraju, jak i zagranicą w tym targów wynalazczych. Głównym organizatorem i koordynatorem tych wyjazdów była Rzecznik Patentowy Danuta Ateborska.

Klub corocznie organizuje pod patronatem Polskiego Związku Stowarzyszeń i Racjonalizato-

rów w Warszawie Olimpiadę Innowacji Technicznych i Wynalazczości: Blok A – Innowacje i Blok B – Wynalazczość, dla uczniów szkół ponadpodstawowych o tytuł „Młodego Innowatora”, przeprowadzając eliminacje okręgowe. Swoim zasięgiem obejmuje takie okręgi jak: pomorski, kujawsko-pomorski i warmińsko-mazurski.

Eliminacje okręgowe są przeprowadzane na terenie wskazanych województw w szkołach, przedsiębiorstwach lub siedzibie Klubu.

Corocznie organizowane jest szkolenie wyjazdowe połączone ze zwiedzaniem ciekawych miejsc oraz aktywnym wypoczynkiem dla przedstawicieli zakładów pracy, członków WKTiR w zakresie ochrony własności przemysłowej, zwalczania nieuczciwej konkurencji oraz praw autorskich. Prowadzono prelekcje w przedsiębiorstwach ze wskazaniem na nowe metody innowacyjnych rozwiązań jak i ich zabezpieczenia prawne zarówno krajowe jak i zagraniczne.

W latach 2011 – 2012 prowadzone były na terenie kraju Konferencje nt. „Ochrona własności przemysłowej - klucz do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw” zorganizowane wspólnie z WKTiR w Lublinie w ramach programu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Unii Europejskiej.

Organizowano posiedzenia wyjazdowe Zarządu w Przedsiębiorstwach wraz ze zwiedzaniem tych przedsiębiorstw. Klub prowadzi politykę wyróżnień twórców projektów wynalazczych.

Przedstawiciele Klubu prowadzili jako wykładowcy warsztaty w zakresie ochrony własności intelektualnej oraz eksploatacji wiedzy tradycyjnej organizowane przez Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Lublinie w ramach projektu finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na terenie naszego kraju.

Członkowie naszego Zarządu uczestniczyli w corocznym podsumowaniu konkursów i działalności wynalazczej w Marynarce Wojennej, w której brało udział około 200 osób. Podsumowano organizowane przez Komisję do spraw wynalazczości następujące konkursy:

- konkurs – Plebiscyt o tytuł „Racjonalizatora i wynalazcy Marynarki Wojennej”,
  - konkurs na najlepszy projekt racjonalizatorski zastosowany w jednostkach wojskowych Marynarki Wojennej w danym roku kalendarzowym,
- i inne.

WKTiR jest właścicielem szeregu opracowań dotyczących inwentyki, prawnych aspektów ochrony własności przemysłowej, zasad obliczania korzyści z projektów wynalazczych.

Klub prowadzi wycenę wartości niematerialnych i prawnych, prowadzi mediacje w zakresie korzyści z tytułu przedmiotów własności przemysłowej. Jest otwarty na współpracę z innymi organizacjami, jak i stowarzyszeniami w zakresie przybliżania prawnej ochrony własności przemysłowej.

Po zmianie ustawy o Rzecznikach patentowych Klub wyłączony został z aktywnej działalności rzecznikowskiej. Zmieniona ustawa *Prawo własności przemysłowej* w 2000 roku, która weszła w życie w 2001 roku, znacznie ograniczyła działalność racjonalizatorską, co spowodowało zmniejszoną aktywność WKTiR. Uwarunkowania społeczne spowodowały, że działalność innowacyjna oparta została na komercjalizacji, co spowodowało zdecydowane odejście młodych ludzi od społecznego zaangażowania i przejście na działalność komercyjną. Zlikwidowane zostały Kluby zakładowe, lobbujące na rzecz racjonalizacji. WKTiR został znacznie ograniczony w prowadzonej działalności, a utworzone korporacje obowiązkowo zraszające rzeczni-

ków patentowych (obowiązek ustawowy) zawiązały rynkiem wartości niematerialnej i prawnej oraz zabezpieczeniem tych wartości na gruncie Prawa własności przemysłowej. Przedsiębiorstwa mogą prowadzić rozwiązania racjonalizatorskie, ale na zasadzie dobrowolności, co, jak pokazuje nasze życie, jeżeli czegoś nie musimy to natychmiast rezygnujemy. WKTiR stara się docierać do młodzieży szkół średnich poprzez prowadzoną coroczną szkolną, regionalną i krajową Olimpiadę Innowacji Technicznych i Wynalazczości oraz wspierać Twórców bez siły przebicia, ale tylko na etapie doradczej. Robimy to własnymi siłami i wypracowanymi własnymi środkami, które z roku na rok są pomniejszane.

W skali kraju powołanych było 49 Klubów. Obecnie działa w ograniczonym zakresie 10 klubów, zaś na północy funkcjonują kluby w Szczecinie i Gdańsku.

Stowarzyszenie w chwili obecnej liczy 20 członków.

Prezisi Gdańskiego WKTiR

Prezes	kadencja
Jan Bujak	1974-1994
Mirosław Tusiewicz	2009-2019
Tadeusz Wilczarski	2019 i nadal

Fot: Olimpiada Wiedzy o wynalazczości - EDF; na zdjęciu od lewej: Remigiusz Pilas, Tadeusz Wilczarski, Elżbieta Buszman, Henryk Heromiński

9. Dom Technika w obrazie

W Domu Technika od kilku lat spotyka się i pracuje Grupa **Wspólne Malowanie**.

Pod kierunkiem Pana **Daniela Kufła** - artysty plastyka, amatorzy i nieprofesjonalni artyści doskonalą warsztat i realizując własne pasje- przenoszą na płótno swoje artystyczne wizje.

Regularnie ściany holu zdobią wystawy z Ich pracami. Z okazji naszego Jubileuszu, Członkowie Grupy ofiarowali nam swoje prace, przedstawiające Dom Technika.

Poniżej mamy przyjemność przedstawić, jak widzą Dom Technika nasi Artyści.

Autor: Barbara Krzyżanowska

Autor: Dorota Wudkowska

Autor: Ewa Jarosiewicz

Autor: Elżbieta Putrym

Autor: Grażyna Nawacka

Autor: Iwona Tomaszewska

Autor: Jadwiga Burdzicka

Autor: Jolanta Paradziej-Łukowicz

Autor: Stanisław Putrym

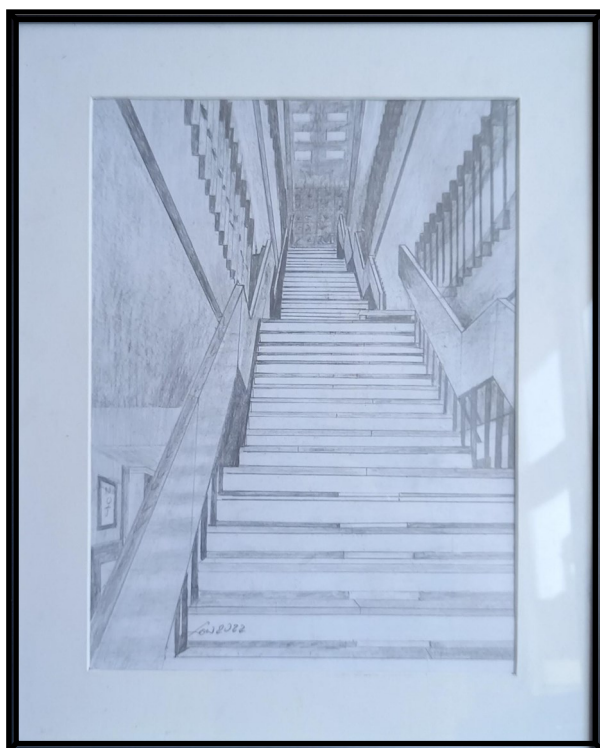
Autor: Maria Pieczonka

Autor: Teresa Kutzmann

Autor: Teresa Synowiecka

Autor: Zdzisław Lewandowski

